

TC.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İSLAM TARİH VE SANATLARI ANA BİLİM DALI
İSLAM TARİHİ BİLİM DALI

**131 NOLU ŞER'İYE SİCİL DEFTERİNE GÖRE GAZİANTEP'İN
KÜLTÜREL, SOSYAL VE EKONOMİK DURUMU**

Yüksek Lisans Tezi

AYŞE GÜDELOĞLU

İSTANBUL, 2013

TC.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İSLAM TARİH VE SANATLARI ANA BİLİM DALI
İSLAM TARİHİ BİLİM DALI

**131 NOLU ŞER'İYE SİCİL DEFTERİNE GÖRE GAZİANTEP'İN
KÜLTÜREL, SOSYAL VE EKONOMİK DURUMU**

Yüksek Lisans Tezi

AYŞE GÜDELOĞLU

Danışman: YRD. DOÇ. DR. OSMAN AYDINLI

İSTANBUL, 2013

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

TEZ ONAY BELGESİ

İSLAM TARİHİ VE SANATLARI Anabilim Dalı İSLAM TARİHİ Bilim Dalı TEZLİ
YÜKSEK LİSANS öğrencisi AYŞE GÜDELOĞLU'nun 131 NOLU ŞER'İYE SİCİLİ
DEFTERİNE GÖRE GAZİANTEP'İN KÜLTÜREL, SOSYAL VE EKONOMİK DURUMU
adlı tez çalışması, Enstitümüz Yönetim Kurulunun 30.12.2013 tarih ve 2013/47-25 sayılı
kararıyla oluşturulan jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Yüksek Lisans Tezi olarak kabul
edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi 13 / 01 / 2014

Öğretim Üyesi Adı Soyadı

1. Tez Danışmanı	Yrd. Doç. Dr. OSMAN AYDINLI
2. Jüri Üyesi	Yrd. Doç. Dr. BETÜL İPŞİRLİ ARGIT
3. Jüri Üyesi	Doç. Dr. HALİL AYDINALP

İmzası

ÖZET

Bu araştırma 131 numaralı Gaziantep Şer'ie Sicilinin transkripsiyonunu ve o dönem Gaziantep'in siyasi, sosyal, iktisadi ve kültürel değerlendirmesinin yapıldığı bir çalışmadır. Şer'ie Sicilleri Osmanlı tarihi için zengin bir veri tabanı oluşturmaktadır. Çünkü Osmanlı idari yapısında kadıların geniş yetki ve sorumlulukları vardır. Bu durum, incelediğimiz sicilde de karşılaştığımız gibi asayiş, vergi tahsili, esnaf davaları, insanlar arası her türlü anlaşmazlıklar, miras, evlilik, vakıf gibi çeşitli konu başlıklarını içeren belgelerin Şer'ie sicillerine kaydedilmesini gerektirmiştir. Çalıştığımız sicilin belgeleri çoğunlukla 1781, 1782 yıllarına aittir. Ağırlıklı belge türü ise terekedir. Bu terekeler üzerinden, 18. yüzyıl Antep toplumunun kişisel zenginlikleri, ev şekilleri ve döşemeleri, kılık-kıyafet ve mutfak kültürleri gibi gündelik hayat bilgilerine ulaştık. Gerek vakfetme gerekse bir vakıfta hizmet alma isteği ile mahkemeye yapılan başvuruların yoğunluğundan vakıfların Antep halkı için önemini tespit ettik. Özellikle sicilin sonlarında yer alan vergi tahsiline ilişkin buyrukları inceleyerek Antep'in vergi yükünü anlamaya çalıştık. Çalışmadan faydalanmayı kolaylaştırmak için, belgelerin sayfa, tür, hicri-miladi takvim ve özetlerini tablo şeklinde gösterdik.

Anahtar kelimeler: kadı, veraset, hüccet, seyyid, vakıf, vergi

ABSTRACT

In this thesis, we have scrutinized the transcription and political, economic and cultural dimensions of Gaziantep Court Records (Şer'iye Sicilleri) numbered 131. The Records are very important and constitute a highly rich database for Ottoman history; because in the Ottoman administrative structure, the 'kadi' had very large responsibility and authority. Hence, the social actions of people such as marriage, divorce, conflicts, unagreements, heritage issues, tax collection were required to be recorded in these Court Records. In this study, the records are mostly from 1781 and 1782, and the documents are mostly belonged to estate records (tereke). These records made it possible to examine the daily lives of Antep people including their private properties, the structures of the houses, clothing, and kitchen cultures at that period. It was very northworthy to deduce from the frequency of the quests for lawsuits for devotion (vakfetme) and devotion services that they had very large importance in Antep people's lives. Especially, we have tried to reach the burden of tax by examining the 'buyuruldu' of tax collection placed at the end of the records. Finally, we have classified the datas of date-kind-page numbers and summaries of the records as tables to made the research easy to read for the readers.

Key concepts: 'kadi', heredity, bill, 'seyyid', 'vaqf', tax

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
ÖZET	i
ABSTRAC	ii
İÇİNDEKİLER	iii
TABLO LİSTESİ	vi
KISALTMALAR	vii
ÖNSÖZ	viii

GİRİŞ

A) Tezin Konusu, Metodu ve Sınırları.....	2
B) Antep'in Kısa Tarihi.....	3
1) Siyasi Tarihi	3
2) İdari Tarihi.....	5
3) İktisadi Tarihi	6
C) Osmanlı Devletinde Mahkeme ve Antep Mahkemesi	8
1) Osmanlı Mahkemelerinin Kısa Tarihi	8
2) Antep Mahkemesi	9
3) Mahkeme Görevlileri	10
a) Kadı.....	10
b) Nâib	11
c) Katib.....	12
d) Kassam.....	12
e) Çukadar	13
f) Muhzır	13
g) Şühûdü'l-hâl	13
h) Müftü	14
D) 131 Numaralı Antep Şer'îye Sicilinin Tasnifi ve Sicilde Bulunan Belge Çeşitleri	14
1) Sicilde Bulunan Belgelerin Tasnifi.....	14
2) Sicilde Bulunan Belgelerin Çeşitleri.....	15
a) Hücet	15
b) İ'lam	15
c) Mürâsele	15
d) Temessük	16
e) Ferman	16
f) Berat	16
g) Buyruldu	17

I. BÖLÜM

131 NUMARALI ANTEP ŞER'İYE SİCİLİNE GÖRE 1182-1196/1768-1782 TARİHLERİNDE ANTEP'İN İDARİ, SOSYAL, KÜLTÜREL VE EKONOMİK DURUMU

A) İdari Durum

1) Örfî Vazifeliler	18
a) Mir-i Miran.....	18
b) Şehir Kethüdası	18
c) Voyvoda	19
d) Ayan.....	20
2) Şer'î Vazifeliler	21
a) Nakîbü'l-Eşraf.....	21
b) Şeyhü'l-İslam.....	22
c) Kadiasker	22
d) Kadı	23
e) Mütevellî	23
3) 131 Numaralı Antep Şer'îye Sicilinde Yer Alan Antep Mahalle ve Köyleri	24

B) Sosyal ve Kültürel Hayat

1) Toplumda Adalet Mekanizmasının İşleyişi ve Halkın Tavrı	28
2) Antep'te Yaşayan İnsanların Sosyal Hayattaki Yeri ve Statüsü	28
3) Sosyal Hayatta Kadınların Durumu	31
4) Antep'te Ev Tefrişi, Mutfak ve Giyim Kültürü	33
5) Şehirdeki Asayiş	35
6) Dini ve Sosyal Yardımlaşma Müessesesi Olarak Vakıflar	36
7) Halk Arasında Kullanılan Unvanlar, Lakaplar ve Sülale İsimleri.....	37

C) Ekonomik Hayat

1) Antep'in Avarız ve Nüzul Gelirleri.....	42
2) Halkın Geçim Kaynakları	44
a) Tarım ve Hayvancılık	44
b) Ticaret ve Esnaflar.....	46

II. BÖLÜM

131 NUMARALI ANTEP ŞER'İYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU

A) Sicilin Transkripsiyonunda Takip Edilen Usûl.....	50
B) 131 Numaralı Antep Şer'ie Sicili Tablosu.....	51
C) 131 Numaralı Antep Şer'ie Sicilinin Transkripsiyonu	64
 SONUÇ	 291
EKLER	293
KAYNAKÇA	295

TABLO LİSTESİ

	Sayfa No
Tablo 1 131 Numaralı Ayıntab Şer'îye Sicilinde Ailelerin Çocuk Sayıları.....	33
Tablo 2 131 Numaralı Ayıntab Şer'îye Sicilinde Yer Alan Meslek İsimleri	47
Tablo 3 131 Numaralı Ayıntab Şer'îye Sicili Tablosu	51

KISALTMALAR

a.g.e.	Adı geçen eser
a.g.m.	Adı geçen makale
b.	Belge
bkz.	Bakınız
c.	Cilt
DİA	Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
edt.	Editör
Enst.	Enstitü
GŞS.	Gaziantep Şer'ıye Sicili
h.	Hicri
Hız.	Hazreti
İfav.	İlahiyat Fakóltesi Vakfı
krş.	Karşılaştırmız
M.	Miladi
s.	Sayfa
SBE.	Sosyal Bilimler Enstitüsü
trh.	Tarih
ty.	Tarih yok
vd.	Ve diğeri

ÖNSÖZ

Ortadoğu devletlerinde, sultan yegane otoritedir ve sözü tartışmasız kanundur. Bu gücün en önemli kontrol mekanizması ise adalete olan inançtır. Devletin, sultanın mülkü, halkın da kulları olduğuna inanılsa bile sultan başına buyruk hareket edememiştir. Çünkü adalet mülkün temelidir ve gözetilmediği taktirde er ya da geç mülkün elden çıkmasına sebep olacaktır.

İslam'ın ve İslam Devletlerinin büyük önem verdiği adalet müessesesine Osmanlı Devleti de önem vermiş, adaletin tesisi için kanunlar tanzim etmiş, devletin en ücra köşesine kadar bu kanunların uygulayıcısı ve takipçisi olacak memurlar atamıştır. Gerek idari amir vasfıyla atanan Beylerbeyi ve Sancakbeyleri, gerekse yargıç ve belediye amiri olarak atanan Kadı ve yardımcıları Nâibler, devletin taşradaki yüzü olmuşlardır. Bu memurlardan beklenen, kânûn-ı kadîm üzere halkın memnuniyetini sağlamaktır. Özellikle kadıların, insana dair her türlü meselenin ilk mercii olması, onların elleri altında çok çeşitli kayıtların toplanmasını sağlamıştır. Bugüne kadar gelebilmiş binlerce kadı defteri Osmanlı araştırmacısının elindeki en önemli kaynaktır diyebiliriz.

Biz de bu tezimizde, 18. yüzyıl sonlarına ait 131 numaralı Antep kadı defterini incelemeye çalıştık. Yukarıda ifade ettiğimiz gibi bu defterlerde, insana dair her şeyin yer alabilme ihtimali heyecanlı bir okuma serüvenini beraberinde getiriyor. Bu okuma sonucunda, Antep sosyal ve siyasal hayatı üzerine bir takım veriler elde etmeyi amaçladık.

Giriş bölümünde tezimizin konusu ve metodundan bahsettikten sonra Antep'in siyasi, idari ve iktisadi tarihine kısaca değindik. Söz konusu sicilin bir mahkeme tutanağı olması hasebiyle genelde Osmanlı mahkemelerinin, özelde ise Antep mahkemesinin ilke ve işleyişini sunup çalışanları hakkında bilgi verdik. Giriş bölümünün son başlığında da 131 numaralı Antep Şer'iye Sicili'nde yer alan belgelerin tasnifini yaptık ve belge çeşitlerini açıldık.

I. Bölümde, incelediğimiz 131 numaralı defter bağlamında Antep'in idari, sosyal, kültürel ve ekonomik değerlendirmesini yaptık. Antep'in idari durumunu,

defterde geçen rfi ve şer'i vazifelilerin yetki ve sorumluluklarını açıklayarak işledik. Sosyal ve kültürel verileri, toplumda var olan statülerden ev tefrişine kadar çeşitli konu başlıkları altında tasnifleyerek inceledik. I. Bölümün son başlığında Antep'teki ekonomik hayatı değerlendirdik. Vergi tahsili emirleri ve tereke taksim defterlerindeki mal beyanı ekonomik değerlendirmelerimiz için temel veriler oldu.

II. Bölümde 131 Numaralı şer'ie Sicili'nin transkripsiyonunu yaparken dikkat ettiğimiz hususları kısaca belirttik. Defterden faydalanmayı kolaylaştıracağına inandığımız için bütün belgeleri, belge no, sayfa no, belge türü, belge tarihi ve belge özetini verecek şekilde tablolaştırdık ve bu bölümde sunduk. Ve son olarak 131 numaralı Antep şer'ie Sicilinin transkripsiyonunu yaptık.

Bu tezin her aşamasında özveri ile yanımda olan, araştırmaya dair soru ve sorunlarımı ciddiye ve nezaketle dinleyip hal çarelerini esirgemeyen değerli danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Osman AYDINLI Bey'e çok teşekkür ederim.

SİNOP, 2014

Ayşe GDELOğLU

GİRİŞ

A) TEZİN KONUSU, METODU VE SINIRLARI

İslam tarihinde yargı hizmeti, sınırların genişlemesine paralel olarak halife adına vazifeli kişilerce görülmüştür. "Kadı" denilen bu vazifeli kişilerin yetki alanları salt yargı ile sınırlı kalmayıp belediye hizmetleri, kamu asayişi, evlilik, ticaret, vasiyet ve benzeri her türlü sosyal ilişkilere noterlik yapmak gibi alanları da ihtiva etmiştir.¹ Şer'iye sicilleri, kadıların zamanla genişleyen yetki ve hizmet alanları ile daha da önem kazanmıştır. İşte bu geniş vazifeleri dolayısıyla kadıların kendilerine gelen hüküm ve fermanları, bunlara verdikleri cevapları ve gördükleri her türlü davaları kayıt için "sicil" denilen bir defter tutmaları zorunluydu.²

Şer'iye Sicilleri Arşivi, 1894 yılında kurulmuş olup sadece İstanbul ve çevresindeki mahkemeler ait sicilleri ihtiva etmektedir. Kaza ve vilayetlerdeki mahkeme sicilleri için özel bir arşive rastlanmamıştır. Taşrada bulunan kadı sicilleri, Adliye Vekâleti'nin emri altında yine kendi bölgelerindeki mahkemelerin ambarlarında saklanmıştır. Uzun süre sonra sağlam kalanları Maarif Vekâleti'nin emriyle 1941 senesinde illerdeki müzelere konulmuştur.³ Son olarak bu siciller Ankara'daki Milli Kütüphane'de toplanmıştır.

Bizim çalışacağımız Gaziantep Şer'iye Sicili 131 numaralıdır ve aslı Gaziantep Müzesinde bulunmaktadır. Sicil 16'ya 44 ebadında olup 98 sahifedir. Sicil içinde 1182/1768, 1183/1769-70, 1184/1771, 1185/1771, 1192/1778, 1194/1780, 1195/1781 ve 1196/1781-82 tarihli belgeler yer almaktadır. Çalışmamızda bu belgelerin transkripsiyonunu yaptık. Defterde yer alan belgelerden söz konusu tarihlerde Antep'in sosyal, kültürel ve ekonomik durumuna işaret eden veriler elde ettik. Bu verileri sadece 131 numaralı Şer'iye Sicili bağlamında değerlendirdik. Çünkü bir adet şer'iye sicilinden elde edilen bulgularla genellemeler yapılamayacaktır.

¹ Geniş bilgi için bkz. Cahit BALTACI, "Şer'iye Sicillerinin Tarihsel ve Kültürel Önemi", **Osmanlı Arşivleri ve Osmanlı Araştırmaları Sempozyumu**, İstanbul: Türk-Arap İlişkileri İnceleme Vakfı, 1985, s. 127-132.

² İsmail Hakkı UZUNÇARŞILI, **Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilâtı**, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1984, s. 109.

³ Ahmet AĞGÜNDÜZ, **Şer'iye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Katalogu ve Seçme Hükümler**, İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, 1988, c. I, s. 61-62.

131 numaralı Gaziantep Şer'iye Sicili'ne dipnotta işaret etmek istediğimizde "GŞS. 131/" şeklinde gösterdik. Belge numaralarını ise GŞS. 131/ 23, 54, 65 şeklinde taksim işaretinden sonra belirttik.

YÖK Tez Tarama hizmetinden faydalanarak, Antep Şer'iye Siciline ait 20 defterin yüksek lisans düzeyinde çalışıldığını tespit ettik. Bu çalışmalar, 17, 19, 21, 23, 64, 65, 71, 98, 98/1, 98/3, 108, 113, 120, 123, 131, 139, 141, 156 numaralı Gaziantep Şer'iye sicilleri üzerine yapılmıştır. 141 numaralı defter, biri *141 Numaralı Gaziantep Şer'iye Sicili Metin Değerlendirme*, diğeri *Antep'in 141 Numaralı H. 1261-1270 Tarihli Şer'iye Sicilinin Transkripsiyon ve Katalogu* isimleri ile iki kez çalışılmıştır. Biz de çalışmamızın bitme aşamasında incelediğimiz 131 numaralı defterin, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nden İlkay Köroğlu tarafından yüksek lisans tezi olarak hazırlandığını öğrendik. Fakat bu tez, belgelerin birebir transkripsiyonunu değil özetlerini vermiştir. Defter değerlendirmesini de ağırlıklı olarak İslam fıkında miras ve borçlar hukuku üzerinden yapmıştır. Bu tezin bizim çalışmamızı tamamlamamıza engel olmayacağını düşündük. Çünkü biz aynı defteri, transkripsiyonunu hazırlayarak ve belgeler üzerine ağırlıklı olarak sosyal ve ekonomik okumalar yaparak çalıştık.

131 numaralı defterde ağırlıklı olarak tereke kayıtlarına rastladık. Ölen kişinin taşınır taşınmaz mal varlığının parasal değerinin hesaplanması, şehrin ekonomik düzeyi için önemli bir veri oluşturdu. Kıymetlerinin hesaplanması için ev eşyalarının teker teker sayılması, gündelik yaşam, mutfak ve giyinme kültürü için değerlendirmeler yapmamıza olanak sağladı. Osmanlı Devleti'nde sosyal hizmetin en önemli unsuru olan vakıflar hakkında da belgelere rastladık. Vakfette ve bir vakıfa müteveli olma şartları hakkındaki bilgilerimizin ilk elden sağlamasını yapmış olduk. Yine kayda geçen alış-verişler, özellikle ev ve bostan gibi taşınmazların parasal değeri hakkında bizlere fikirler verdi. Bazı buyuruldu nitelikli belgeler de vergi tahsili noktasındaki sıkıntılardan haberdar olmamızı sağladı.

Defterde yer alan belge türlerini tanımak ve mahkeme kayıtlarında gelenek olmuş yazı kalıplarını öğrenmek için Mübahat Kütükoğlu'nun *Osmanlı Belgelerinin Dili*⁴ kitabından yararlandık. Belgelerin transkripsiyonu esnasında, Antep köy ve

⁴ S. Mübahat KÜTÜKOĞLU, *Osmanlı Belgelerinin Dili*. II. Baskı, İstanbul: Kubbealtı Neşriyat, 1998.

mahallelerinin isimlerini okumada ve okunanların sağlamasını yapmada *Gaziantep*⁵27.tr.gg. internet adresinden oldukça faydalandık. Bu sitede Gaziantep köyleri ve eski isimleri verilmiştir. Yine 120 numaralı Antep Şer'iye Sicili yüksek lisans tezi⁵ de yer isimleri için faydalandığımız bir diğer kaynaktır. Bulduğumuz sosyal ve ekonomik verilerin sağlama ve karşılaştırmasını yapmak hususunda 19⁶, 108⁷ ve 152⁸ numaralı Antep şer'iye sicilleri üzerine yapılmış yüksek lisans tezlerinden de faydalandık.

B) ANTEP'İN KISA TARİHİ

1) Siyasi Tarihi

Antep Güneydoğu Anadolu bölgesinin en büyük illerinden biridir. Fırat ırmağının Sacur kolu kıyılarında, Halep'in kuzeyinden itibaren yükselerek devam eden yaylanın merkezî bir mevkiinde kurulmuştur. Antep'in dahil olduğu bölge, uygun iklim koşulları ve coğrafi yapısı ile eski devirlerden beri yerleşime açık bir saha olarak bilinir. İlkçağ'a ait belli başlı kaynaklarda Antep ismine rastlanmasa da 12 km. kuzeyinde bulunan Dülûk oldukça eski bir mevkiidir. Antik devirlerde iktisadi ve siyasi bütün faaliyetlerin merkezi durumundaki Kuzey Suriye ile Mezopotamya'yı İç Anadolu'ya bağlayan yolların geçtiği yerler o dönemlerde Dülûk olarak bilinmekteydi.⁹

Dülûk ve bölgesi, ilk çağda, sırasıyla Hitit, Asur, Pers, İskender İmparatorluğu, Selekoslar, Kommagene Krallığı, Roma İmparatorluğu hakimiyetine girmiştir. Orta çağ Bizans hakimiyeti sırasında Dülûk ve bölgesi Arap sınır bölgesinin önemli bir mevkiini teşkil etmekteydi. Dolayısıyla bu bölge, Bizans- Arap çatışmalarına sık sık sahne

⁵ Zeynel ÖZLÜ, **Gaziantep'in 120 Numaralı Şer'iye Sicili (Transkripsiyon ve Değerlendirme)**, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1999 (yayınlanmamış yüksek lisans tezi).

⁶ Ahmet YILMAZ, **19. Yüzyılın İlk Çeyreğinde Şer'iye Siciller ve Tereke Defterlerine Göre Medine-i Ayntab'ın İktisadi ve İctimai Durumu**, Ankara: Gazi Üniversitesi SBE. Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı, 1997.

⁷ Fuat YILDIRIM, **108 Numaralı Gaziantep Şer'iye Sicili H. 1164-1165 (M. 1750-52)**, Elazığ: Fırat Üniversitesi SBE. Tarih Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 1995.

⁸ M. Ali YILDIRIM, **152 Numaralı H. 1302-1303/ M. 1884-85 Ayntab Şer'iye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi**, Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi SBE. Tarih Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2006.

⁹ Hüseyin ÖZDEĞER, "Gaziantep", **DİA**, c. XIII, s. 466.

olmuştur. Muhtemelen bu mücadeleler sırasında Bizanslılar, Dülûk yakınlarına bir kale inşa etmişlerdir. Bu kale Antep kentinin çekirdeğini oluşturmuştur.¹⁰

Ancak buranın Antep adıyla ne zaman anıldığı tam olarak bilinmemektedir. Bölge, Hz. Ömer zamanında kumandan İyad b. Ğanem tarafından İslam topraklarına dahil edildi.¹¹ Bu tarihlerde Bizans tahtında Herakleios bulunmaktaydı. Kuzey Suriye ileri tarihlere kadar Bizans-Arap mücadele bölgesi olmaya devam etmiştir.

Antep yöresinin, Türk idaresine geçişinin Alparslan ve Melikşah zamanlarında gerçekleştiği tahmin edilmektedir.¹² Haçlılar Suriye'ye geldiğinde Antep bölgesi Suriye Selçukluları'nın elinde bulunuyordu. Haçlı kuvvetlerin bölgeye yerleşmesiyle Antep, 1098 yılında Urfa Kontluğuna tabi oldu. Haçlılar zamanında Antep ve Telbaşir bölgenin önemli müstahkem mevkileriydi.¹³ Antep; Hülâgu'nun 1259 Suriye seferi ile Moğol hakimiyetine; Memlûk Sultanı Kutuz'un, Moğolları, 1260 yılında Ayn-ı Câlût'ta yenmesiyle de Memlûk hakimiyetine girdi. Memlûk sultanları, 13. yüzyılın ortalarından itibaren, Mısır ve Suriye'yi Kahire'den idare etmiş ve geç ortaçağın en kalıcı siyasi, iktisadi ve kültürel uygarlığını meydana getirmişlerdir. Fakat Antep ve yöresi, Dulkadiroğulları ile Memlûkler arasında bitmeyen hakimiyet mücadelelerine sahne oldu. Maraş ve Elbistan'a hakim Dulkadiroğlu Beyliği kurucusu Zeynuddin Karaca Bey, aynı zamanda Bozok'ların ve Halep Türkmenleri'nin de reisi olmuştu. Antep ve çevresinin Dulkadirli Türkmenleri ile meskun olması Memlûk hakimiyetine sorun teşkil ediyordu. Antep, Dulkadirli-Memlûk iktidar mücadelesinden, bu mücadele devam ederken 1400'de şehri kuşatan Timur ordusundan ve 1418 yılı Karakoyunlu-Akkoyunlu kavgasından büyük zararlar gördü.¹⁴ 1515 yılında Dulkadiroğulları Beyliği'nin Osmanlılar tarafından ele geçirilmesinden önce Antep, bu beyliğe bağlı idi.¹⁵

Dulkadiroğulları'nın en büyük beylerinden biri olan Alâuddevle zamanında Antep şehri önemli imar faaliyetlerine sahne olmuştur. Yavuz Sultan Selim tarafından

¹⁰ ÖZDEĞER, a.g.m., 466.

¹¹ İBNU'L-ESİR, el-Kamil fi't-Tarih, Kahire: Daru'l-Hadis, 2010, c. II, s. 297; Özdeğer, a.g.m., s. 466.

¹² Nejat GÖYÜNÇ, "Gaziantep Tarihi ile İlgili Bazı Notlar", **Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu (22 Ekim 1999)**, edt. Yusuf Küçükdağ, Baskı: Gaziantep Valiliği, 1999, s. 45.

¹³ ÖZDEĞER, a.g.m., s. 466

¹⁴ ÖZDEĞER, a.g.m., s. 467.

¹⁵ J. H. MORDTMANN, "Dulkadirli", **İslam Ansiklopedisi**, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1977, c. III, s. 661.

Alâuddevle'nin ortadan kaldırılmasıyla Şehsüvaroğlu Ali Bey'e verilmiştir. Memlûklüler bu durumdan faydalanarak Antep'i tekrar kendilerine bağlamışlardır. Antep, Memlûk Sultanlığı'nın kuzeydeki en uç karakollarından biriydi, bu sebeple 1516'da doğu seferine çıkan Yavuz Sultan Selim'in ilk aldığı Memlûk şehri oldu.¹⁶

Yukarıda verilen hızlı tarihi seyirde görüldüğü üzere Antep hakimiyetinin bu kadar sık el değiştirmesinde, bölgenin, siyasi sınır boylarında yer alması etkili olmuştur. Muhtemelen Osmanlı hakimiyeti de, Antep halkı tarafından geçici bir siyasi erk değişimi olarak algılanmıştır. Osmanlı hakimiyeti ile Antep, belki de tarihinde ilk defa uçta yer alan ileri karakol olmaktan çıkıp geniş imparatorluk topraklarının ortasında sıradan bir şehir olmuştur.¹⁷

2) İdari Tarihi

Osmanlı, her fetih sonrasında yaptığı gibi Antep'te de tahrirler yaptırmış ve şehri, merkezi Maraş olan Dulkadirli Beylerbeyliği'ne bağlamıştır.¹⁸ Tabi bu durum, Dulkadirli toprakları tamamen Osmanlı hakimiyetine geçip, yenilgiye uğratılan hanedanın adı ile beylerbeylik olarak yönetilmesinden sonra gerçekleşti. Antep, fetihten sonra, önce Halep beylerbeyliğine bağlandı. Osmanlı yetkilileri bu idari tespitle, Antep ve bölgesinin, Suriye iktisat ve kültür havzasının bir uzantısı olduğunu, yani Memlûk kimliğini kabul etmişlerdir. Antep idari olarak Dulkadirli Beylerbeyliği'ne bağlanmış olsa da, Osmanlı Devleti'nin İstanbul ve Kahire'den sonra üçüncü önemli şehri olan Halep'in toplumsal ve iktisadi havzasına önemli ölçüde bağlı idi.¹⁹

Dulkadirli Eyaleti Maraş merkez olmak üzere Malatya, Antep, Kars-ı Dulkadirli (Kadirli) ve Sümeysad (Samsat) livalarından meydana gelmekte idi. Antep livası da üç nahiyeye ayrılmıştı. Bunlar, kuzeydoğuda Ayntab nahiyesi, güneyde Telbâşer -17. yüzyıl sonuna gelindiğinde Telbâşer kadılık olacaktır- ve doğuda Nehru'l-Cevaz'dır.²⁰

¹⁶ Leslie PEIRCE, **Ahlak Oyunları**, I. Basım, İstanbul: Tarih Vakfı, 2005, s.26.

¹⁷ PEIRCE, **a.g.e.**, s. 27, 36.

¹⁸ İlyas GÖKHAN, "Gaziantep ve Yöresinin Osmanlı Hakimiyetine Geçmesi", **Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu(22 Ekim 1999)**, edt. Yusuf Küçükdağ, Baskı: Gaziantep Valiliği, 1999, s. 60; GSS. 131/ 131.

¹⁹ PEIRCE, **a.g.e.**, s. 36.

²⁰ GÖKHAN, **a.g.m.**, s. 64; PEIRCE, **a.g.e.**, s. 70, 72.

Antep 1818'de kaza haline getirilip Halep'e bağlandı. 1908'de yapılan düzenlemelerle Halep eyaletine bağlı sancak oldu.²¹

3) İktisadi Tarihi

Osmanlı İmparatorluğu, siyasi erkin hem üretime hem de dağıtıma egemen olduğu toplumsal bir yapıdır. Bunu, mal arzını bollaştırmak, kalitesini yükseltmek ve fiyatını düşük tutmak için yapmıştır.²² Esnafın mutadın üzerinde kâr elde etmesi, fiyatların tüketiciyi mağdur edecek derecede yükselmesi devletin müdahalesini gerektiren durumlardandı.

Devletin her zaman tüketiciden yana olan iktisat ilkesine rağmen 18. yüzyılın değişen dünya şartları Osmanlı tebaasını da etkilemiştir. Savaşların artık ateşli silahlarla yapılması, tımarlı sipahinin ordudaki önemini azaltmış, bu silahları kullanacak piyade gücünü öne çıkarmıştır. Böyle bir orduyu beslemenin ağır yükü aynî vergiden, nakdî vergi bölümüne aktarılmıştır.²³ Artan nakit ihtiyacını karşılamak için Devlet, iltizam sistemini uygulamaya sokmuştur. Devlet hizmetiyle özel girişimi yan yana getiren bir sistem olarak iltizamlar, ihaleye katılan gerek askeri sınıf gerekse reayadan olan kişilere açık artırma ile genellikle üç yıllığına satılıyordu.²⁴ İltizam sistemi, 1695'te yayınlanan bir fermanla Şam, Halep, Diyarbakır, Mardin, Adana, Malatya, Antep ve Tokat vilayetlerinde üç yıllıktan ömür boyu süren malikâne sistemine dönüştü. Bu dönüşümün sebebi, mültezimlerin sınırlı zamanda çok para kazanmak için reayayı aşırı sömürmesinin önüne geçmektir.²⁵

Antep'in bağlı olduğu Dulkadirli beylerbeyliği, çevre vilayetlere göre daha az vergi gelirine sahipti. Dulkadirli toprakları daha düşük verimliydi; çünkü, büyük ölçüde dağlıktı ve Şam ve Halep gibi büyük kültür ve ticaret merkezinden yoksundu. Ayrıca

²¹ ÖZDEĞER, a.g.m., s. 469.

²² Mehmet GENÇ, **Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Ekonomi**, 7. Basım, İstanbul: Ötüken Neşriyat, 2010, s. 62.

²³ Linda T. DARLING, "Kamu maliyesi: Osmanlı Merkezi Yönetiminin Rolü", **Türkiye Tarihi (1603-1839)**, I. Basım, İstanbul: Kitap Yayınevi, 2011, s. 153.

²⁴ GENÇ, a.g.e., s. 104; Carter Vaughn FINDLEY, "Siyasi Kültür ve Büyük Haneler", **Türkiye Tarihi (1603-1839)**, I. Basım, İstanbul: Kitap Yayınevi, 2011, s. 99.

²⁵ DARLING, a.g.m., s. 161.

Dulkadirli eyaleti çok sayıda oymak nüfusu barındırıyordu. Yarı göçer oymak nüfusu vergilendirmek her zaman zor olmuştur.²⁶

Trankripsiyonunu yaptığımız 131 numaralı Antep sicilindeki 120-124 numaralı belgeler de vergi tahsilindeki sıkıntıları ortaya koyar. Peş peşe gönderilen hicri 1195-1196 tarihli buyurulduklar, ihmal göstermeksizin bir an önce vergilerin Maraş Beylerbeyliği'ne iletilmesini istemektedir. Maraş Valisi Ali Paşa'nın "Ayntab gibi bir cesîm beldeden bu kadarca nesne şimdiye dek husule gelmemek ne demektir." serzenişi ve kat'î emirleri vergi tahsilindeki sıkıntılara işaret etmektedir.²⁷

Antep, kuzey, batı ve kuzey doğudan gelip Irak, Suriye*, Mısır, Arabistan'a gitmek isteyen ve yine aynı yerlerden gelip, kuzey, kuzey batı ve kuzey doğu istikametine gidecek bütün kervanların, askeri seferlerin, hac ve seyahat için yapılan yolculukların uğrak yeridir. 1807 tarihli Antep'e ait bir fermenda Müslüman hacılar ve sürre-i hümayun için yol emniyetinin sağlanması emredilir. Güzergah, fermenda, Üsküdar - Ankara - Yozgat - Elbistan - Antep - Halep olarak verilmiştir.²⁸ Evliya Çelebi de 17. yüzyıl ortalarında Antep'e uğramış ve eserinde şehrin zenginliklerinden övgüyle bahsetmiştir.²⁹

Transkripsiyonunu yaptığımız Antep sicilinin ait olduğu 18. yüzyıl, Osmanlı Devleti için, iç asayişin sağlanamaması, merkezi hükümetin yetersizliği gibi hususlarda sıkıntılı bir dönem olmuştur. Yine de İmparatorluk, kara ticaret yollarını elinde bulundurması sayesinde yüzyıl sonuna kadar gücünü muhafaza edebilmiştir.³⁰ İmparatorluğun Asya topraklarındaki başlıca pazarları Halep ve Kahire'dir. Antep, özellikle Halep'e kuzeyden gelecek bütün yolların kavşağında, meşhur ipek yolu üstünde bulunmakla Halep'in art bölgesi durumundadır. Antep, iç halkası Halep, Kilis, Maraş, Ruha ve Bire'den, dış halkası ise Şam, Çukurova, Elbistan, Malatya ve Amid'den

²⁶ PEIRCE, a.g.e., s. 39.

²⁷ GŞS. 131/ 121.

* Antep'ten geçip Şam taraflarına götürülen koyunların vergilendirilmesi ile ilgili bir problem, Halep valisinin buyrulduzu ile çözülür. Bkz. Cemil Cahit GÜZELBEY, **Gziantep Şer'i Mahkeme Sicillerinden Örnekler**, c. IV, s. 98.

²⁸ GÜZELBEY, a.g.e., c. IV, 104.

²⁹ Suraya N. FAROQHI, "Dokuma İmalatında Gerileyişler ve Canlanışlar", **Türkiye Tarihi (1603-1839)**, I. Basım, İstanbul: Kitap Yayınevi, 2011, s. 427.

³⁰ FAROQHI, "Giriş", **Türkiye Tarihi (1603-1839)**, I. Basım, İstanbul: Kitap Yayınevi, 2011, s. 19.

oluşan kentler ağının merkezinde yer alıyordu.³¹ Şehrin dokumacılık, bağcılık, dericilikte sürekli gelişen bir ivmesi vardır.³² Antep, Fransız tüccarlara satılan ve gerek çivit boyalı gerekse beyaz olarak üretilen "ajami" adlı kumaşın önemli bir merkeziydi.³³ Ayrıca Antep sadece stratejik konumu ile değil, zirai ve sınaî üretimi ile de bölgenin önemli bir merkezidir.³⁴

C) OSMANLI DEVLETİNDE MAHKEME VE ANTEP MAHKEMESİ

1) Osmanlı Mahkemelerinin Kısa Tarihi

Bir İslam devleti olarak Osmanlı Devleti , esas itibariyle Şeriatin üstünlüğü ilkesini izlemiştir.³⁵ Bu devletin hukuk nizamı İslam hukuku, yani fıkıdır. Doğrudan doğruya Kur'an ve sünnete dayanan ve fıkıh kitaplarında tedvin edilmiş olan hükümlere *şer'î hükümler*, *şer'î şerif* veya *şer'î hukuk* denmektedir. Osmanlı hukukunun % 85'ini bu hükümler teşkil eder. Bu sebeptendir ki, Molla Hüsrev'in *Dürer ve Gürer*'i³⁶ ile İbrahim Halebî'nin *Mülteka'sı*³⁷ Osmanlı Devletinin medeni kanunu olarak görülmüştür.³⁸ Bunun yanında, idare, ceza, anayasa, mali hukuka dair bazı meselelerde ve özel hukukla ilgili içtihadî mevzularda İslam hukuku, ulü'l-emr denilen halife veya padişaha sınırlı yasama yetkisi tanımıştır. Gerek zamanın ulü'l-emri tarafından, gerekse müçtehit hukukçular tarafından ortaya konan hükümlerin tamamına *örfî hukuk* denmektedir. Bu tabir, "siyaset", "siyaset-i şer'îye", "kanun", "yasa" ve benzeri ifadelerle eş anlamlı hale gelmiş ve manası genişlemiştir. Osmanlı hukukunda *örfî hukuk* deyince sadece örf-âdet hukuku değil, şer'î hükümlerin kanun tarzında tedvini de dahil olmak üzere içtihat ve fetvalarla ortaya konan hukukî hükümler akla gelmelidir.³⁹

İlk Osmanlı sultanları hukuki kuralları koyarken, hatta önemli siyasi kararlar alırken fakîhlere danışmışlar, daha sonra aynı amaç için şeyhülislamlık makamını kurmuşlardır. Fakat daha sonraları özellikle Fatih Sultan Mehmet'ten sonra yönetime ait

³¹ PEIRCE, a.g.e., s. 93.

³² ÖZDEĞER, a.g.m., s. 468.

³³ FAROQHI, a.g.m., s. 430.

³⁴ ÖZDEĞER, a.g.m., s. 468.

³⁵ Halil İNALCIK, *Osmanlı'da Devlet, Hukuk, Adalet*, İstanbul: Eren Yayıncılık, 2000, s. 39.

³⁶ GŞS. 131/ 84, 88, 89.

³⁷ GŞS. 131/ 75.

³⁸ AKGÜNDÜZ, *Osmanlı Kanunnameleri ve Hukukî Tahlilleri*, İstanbul: FEY vakfı, 1990, c. I, s. 45.

³⁹ Akgündüz, a.g.e., c. I, 51.

alanlar kanun yapma faaliyeti bakımından Sultan'a özgü sayılmıştır.⁴⁰ Osmanlı Devleti'nin mezhebi olan Hanefilik, icma, istihsan ve istislah gibi ilkelerle sosyal muamelat alanında rahat hareket edebilme imkanına sahip olmuştur.⁴¹

Kadıların yargılama sürecinde başvuru kitapları olarak kullandıkları fıkıh kaynakların yanında, resmi ve özel kânunname derlemeleri, başşehirden gönderilen münferit fermanlar adli hayata güven ve istikrar getirmiştir.⁴²

Osmanlı Devleti'nin ekseri ahalisi hanefidir ve kadılar da Hanefî mezhebi ile hükmetmek üzere memurdurlar. Bununla beraber Irak, Mısır, Hicaz ve Yemen gibi bölgelerde başka mezheplere mensup ahali de vardır. Eğer o mahalde kendi mezheplerinden bir kadı yoksa, bunlar mensubu bulundukları mezhep alimlerinden birini hakem tayin ederler. Bu hakem kararını verir, kadı da onu tasdik ve tenfiz eder.⁴³

Çok hâkimli mahkeme yapısı İslam hukuk teorisine uygun olmakla beraber, Osmanlı mahkemeleri tek hâkimlidir. O kadar ki Dîvan-ı Hümâyûn dahi yüksek mahkeme olarak işlev gördüğü sırada, yargı işine sadece Rumeli Kadıaskeri bakar, yanında oturan Anadolu Kadıaskeri sadece izleyici konumunda olurdu.⁴⁴

Mahkeme kararları sicil defterlerine yazılırdı. Defterlere sadece dava sonuçları değil, merkezden gelen emir ve fermanların ve mahkemede düzenlenen kimi belgelerin birer sureti de kaydedilirdi. Kadının görev süresi bittiğinde, giderken bu defterleri yanında götürmez, yeni gelecek kadı için bir bilgi ve yürürlük kaynağı olarak mahallinde bırakırdı.⁴⁵

2) Antep Mahkemesi

Antep'in çok az Anadolu ve Suriye kentlerine nasip olan bir zenginliği vardır; o da mahkeme tutanaklarının 1530'lardan başlayarak 1909'a kadar neredeyse aralıksız sürmesidir. Bu süreklilik kültürel ve toplumsal kararlılığı akla getirir.

⁴⁰ İNALCIK, a.g.e., s. 39.

⁴¹ İNALCIK, a.g.e., s. 40.

⁴² M. Akif AYDIN, "Osmanlı Devletinde Mahkeme", DİA, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı, 2003, c. XXVII, s. 342.

⁴³ AKGÜNDÜZ, a.g.e., c. I, 69.

⁴⁴ AYDIN, a.g.m., s. 342.

⁴⁵ AYDIN, a.g.m., s. 344.

Antep Osmanlı idaresine geçtikten sonra da eski hükümdarların yasaları bir süre yürürlükte kaldı. Özellikle 1468 ile 1496 yılları arasında hükümdarlık yapmış, halkın saydığı Memlük sultanı Kaytbay ile Akkoyunlu hükümdarı Uzun Hasan'ın yasalarına Kânûnî Sultan Süleyman'ın yasaları gelinceye kadar dokunulmadı.⁴⁶ Devlete yeni katılan bölgeler için, merkezden idareci atanması ya da var olanların onanması, tapu tahrirlerinin yapılması fethin tescilidir. Yeni vergilendirme ve yargı sistemine geçiş ise daha yavaş gerçekleşir. Antep'in de dahil olduğu Dulkadirli Beylerbeyliği için bu geçiş biraz daha sancılı olmuştur. Bu vilayette çok sayıda oymak nüfus vardır. Oymak Beyleri, Dulkadirli hükümdarı Alâuddevle kanunnâmesince bölgede vergi ve para cezası toplamaya yetkiliydiler. Osmanlı Devleti de bu hakkı onaylamıştır. Fakat oymak beylerinin özerkliği bölgede huzursuzluklara neden olmuştur.⁴⁷ Nihayet 1536'da Antep'in ilk yasası (kânunnâme-i livâ-i Aintâb) çıkarıldı ve o yılın tahrir defterine işlendi. Antep'in Osmanlı yasasına bağlanması görece daha erken olmuştur. Dulkadirli yasaları Bozok sancağında 1558 ya da 1559 yılına kadar yürürlükte kaldı. Eyaletin başkentliğini yapan Maraş'ta ise Alâuddevle'nin kanunnamesinin kaldırılması 1563 yılını bulur.⁴⁸

3) Mahkeme Görevlileri

a) Kadı

Kadı, Osmanlı yargı sisteminin temel unsurudur. Devlet teşkilatında hakim sıfatıyla davaları görüp karara bağlayan kadıdır. Kadı olabilmek için medresenin yüksek derecelerinden mezun olmak gerekiyordu. Kadılar, biri Anadolu, diğeri Rumeli olan iki kadiaskerliğe bağlı çalışıyorlardı. Kaza kadılığından yükselen kadı, sancak kadısı olur ve mevleviyet payesi alırdı. XVIII. yüzyıldan itibaren mevleviyetler beş kategoriye ayrılmışlardı ve Antep ilk kategori olan Devriye Mevleviyeti'ne sahipti.⁴⁹

Kadılara yazılacak elkâbı da Kânunnâme tayin etmiştir:

Beş yüz akçelik kadılara,

⁴⁶ PEIRCE, **a.g.e.**, s. 375.

⁴⁷ PEIRCE, **a.g.e.**, s. 418-419.

⁴⁸ PEIRCE, **a.g.e.**, s. 420.

⁴⁹ Ziya KAZICI, **İslam Medeniyeti ve Müesseseleri Tarihi**, 8. baskı, İstanbul: İfav yayınları, 2010, s. 196, 197.

اقضى قضاء المسلمين اولاولاة الموحدين معدن الفضل و اليقين وارث علوم الانبياء والمرسلين حجة
الحق على الخلق اجمعين المختص بمزيد عناية الملك المعين

"Ekdâ kudâtü'l-Müslimîn evlâ vülâtü'l-Muvahhidîn ma'deni'l-fadl ve'l-yakîn
vârisü 'ulûmü'l-Enbiyâ ve'l-Mürselîn hüccetü'l-Hakk 'alâ'l-halk-ı ecma'în el-muhtassu
bimezîd-i 'inâyeti'l-Meliki'l-Mu'în."

Yüz elli akçelik kadılara,

قدوة القضاة الاسلام عمدة ولاية الانام منجر الحلال عن الحرام

"Kudvetü'l-kudâti'l-İslâm 'umdetü vülâtü'l-enâm müncerü'l-helâli anî'l-
harâm." lakabı verilir, bunun altında mertebeler için de bir fıkra eksik yazılırdı.⁵⁰

Başlangıç yıllarında kadıların düzenli ve yeterli gelirlerinin olmaması ve bunun çeşitli problemler doğurması üzerine Yıldırım Bayezid devrinde Vezîria'zâm Çandarlızâde Ali Paşa'nın teklifi üzerine mahkemede görülen davalar, miras taksimleri ve hazırlanan hüccetler için belli oranda harç alınmaya başlanmıştır. Alınacak harcın miktarı kanunnamelerle belirlenmiştir.⁵¹

Kadılar, aynı zamanda, İstanbul ve taşrada mülkiye ve belediye işlerine, ahlak zabıtalara da bakarlardı.⁵²

b) Nâib

Bazı davaların, mahkemeye getirilemeyip mahallinde halledilmesi gerekiyordu. Bazı davalar için de mahkeme dışında keşif ve tahkikat gerekiyordu. Kadının mahkemenin görüldüğü yeri sık sık terk etmesi doğru olmayacağı için yukarıda ifade edilen durumlar için görevlendirdiği yardımcıya "nâib" denir. Üzerinde çalıştığımız 131 numaralı defterde, Ayntab kadısı Hafız Hasan, Muhammer Efendi'yi şu ifadelerle nâib tayin etmiştir:

"İzzetmeâb, şeriatnisâb, fahru'l-kudât nâibimiz Mevlânâ Muhammer* Efendi kâmyâb ba'de'-tehayyi'l-vâfiye inhâ olunur ki kemâ ber vech mensıb-ı mutasarrıf

⁵⁰ Mehmet Zeki PAKALIN, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, İstanbul: Milli Eğitim Basım Evi, 1983, c. II, s. 124.

⁵¹ AYDIN, *a.g.m.*, s. 343.

⁵² KAZICI, *a.g.e.*, s. 196; PAKALIN, *a.g.e.*, c. II, 121.

olduğum Medine-i Ayntab'ın niyâbı hususu bin yüz doksan altı Safer-i hayrın gurreinde cenabınıza ibkâ olunmuştur."⁵³

Kadı kimi zaman, tayin edildiği kazaya gitmeyip kendi adına hükmetmesi için de nâib kullanırdı. Aynı şekilde kaza merkezinde bulunan kadı, nahiyelerdeki davaları görmesi için de nâibler vazifelendirirdi. Kadıların tayin oldukları kazanın büyük veya küçüklüğüne göre nâib sayısı değişirdi.⁵⁴

c) Kâtib

Kâtip, mahkemelerde kadının en önemli yardımcısıdır. Taraflardan dava dilekçelerini alıp kadıya arz eder, yargılama esnasında tarafların ifadelerini, zaman içinde geleneği oluşmuş yazım usulleri çerçevesinde kayda geçer ve tüm bu tutanak ve dava dosyalarını muhafaza eder.⁵⁵ Mahkeme kayıtlarındaki yazı değişiklikleri, birden fazla kâtibin görevli olduğunu gösterir.⁵⁶

18. yüzyılda yerliden kâtip yapılmamasına özen gösteriliyordu. Çünkü yerli kâtiplerin yolsuzluk yaptıkları biliniyordu. Mahkeme kâtiplerinin tayininde kadının arzı şart idi.⁵⁷

d) Kassâm

İslam hukuk literatüründe, ganimet, şirket ve miras gibi konularda her türlü taşınır taşınmaz malı bölerek hisseler haline getiren resmi memura verilen isimdir. Osmanlı uygulamasında ise, miras davalarında bizzat dava mahalline giderek gerekli tahkikatı yapıp ihtilaf hakkında bir neticeye vardıldıktan sonra davayı hükme bağlayan ve terekeyi varisler arasında taksim eden şer'î memurdur. Her kadılıkta müstakil bir kassâm defteri vardı. Vefat eden şahsın bütün eşyaları kassâmın kontrolünde kalem kalem bu deftere yazılır, bilir kişi yardımıyla değerleri altlarına yazıldıktan sonra toplanır. Müteveffanın techiz, tekfîn, iskât masrafları ve kassâm ve diğer hizmeti geçenlerin

* Özel isim olarak kullanımına alışık olmadığımız bir kelimedir. "Muammer" isminin hatalı yazımı olabilir diye düşünsek de defterdeki aslına müdahale etmedik.

⁵³ GŞS. 131/ 51.

⁵⁴ KAZICI, a.g.e., s. 198.

⁵⁵ AYDIN, a.g.m., c. XXVII, 343.

⁵⁶ Mesela krş. GŞS. 131/ 47, 52.

⁵⁷ Yücel ÖZKAYA, XVIII. Yüzyılda Osmanlı Kurumları ve Osmanlı Toplum Yaşantısı, I. Baskı, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1985, s. 226.

alacağı ücret düştükten sonra mirasçıları arasında paylaştırılır.⁵⁸ Transkripsiyonunu yaptığımız 131 numaralı sicil miras taksimi konusunda çok sayıda belgeyi ihtiva etmektedir.⁵⁹ Kassâmlar, yönetici zümreye mensup kişilerin verasetini kadıasker adına taksim eden askeri kassâm ve reâyanın verasetini vilayet ve sancak kadıları adına taksim eden beledî/ şehri kassâm olarak ikiye ayrılır.⁶⁰

e) Çukadâr

Eskiden sarayın büyük memurlarından ve padişahın hizmetini görenlerden birine verilen isimdi. Okuduğumuz sicilde de bu anlamda kullanımı; "Buyurdum ki, mübaşir tayin olunan sadr-ı a'zâm çukadarlarından kudvetü'l-emâsîl ve'l-akrân hükm-ü şerifimle vusûl buldukda..."⁶¹ şeklinde mevcuttur. Ancak sonraları resmi dairelerin ayak işlerini yapanlar için de kullanılmaya başlanmıştır. Nitekim kadı mahkemelerinde ayak işlerini yerine getirenlere "Çukadâr" deniliyordu. Bunlar çuha elbise giydikleri için bu ismi almışlardır. Çuha, eski yazıda çuka olarak yazıldığı için belgelere de çukadâr olarak geçmiştir.⁶²

f) Muhzır

Arapça bir kelime olup huzura getiren demektir. Davacı ile dava olunanları mahkemeye getiren memura verilen isimdir. Muhzırın, bugün ceza ve hukuk mahkemelerinde karşılığı mübâşirdir.⁶³

g) Şühûdü'l-hâl

Davaların kadı tarafından hükme bağlanma sürecine tanıklık eden kişilerdir. Şühûd mahkemelerin zorunlu unsurudur ve işlerin sağlamlığı açısından o kadar önemlidir ki kadıda bulunması gereken özellikler, şahitte bulunması gereken özellikler bağlamında düzenlenmiştir.⁶⁴ Bu şahitler arasına şahadeti makbul olduğu sürece herkes katılabilirdi. Görülen davalar ve hukuki muameleler değiştikçe şahitler heyetinin de

⁵⁸ UZUNÇARŞILI, a.g.e., s. 123-124.

⁵⁹ Mesela bkz. GŞS. 131/ 3, 4, 5, 6 vb.

⁶⁰ Sait ÖZTÜRK, "Kassâm", DİA, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı, 2003, c. XXIV, s. 579-580.

⁶¹ GŞS. 131/ 126.

⁶² PAKALIN, a.g.e., c. I, 384.

⁶³ PAKALIN, a.g.e., c. II, 572.

⁶⁴ PEIRCE, a.g.e., s. 241.

değiştii görölmektedir.⁶⁵ Bazı belgelerin şühûdü'l-hal listesinde, müftü, müderris ve eski kadıların bulunduğu görülür. Bu durumda heyet müşavere vazifesi de görmüş olabilir.⁶⁶ Ya da davası görölen şahıs saygın biridir. Nitekim okuduğumuz defterde, sadece bir vasî tayini davasında on altı şahit yer almaktadır. Bu şahitlerin arasında, müftü, vâiz, kale imamı, dönemin tanınmış ailesi Battal Ağazade'den Seyyid Efendiler, voyvoda ve diğeri hürmet ifade eden hitaplara sahip kişiler bulunmaktadır. Bu şuhûdü'l-hâl listesi bize, kızlarına vasî tayin edilecek Emir Zekeriya oğlu es-Seyyid Mehmed'in saygın bir isim olduğunu düşündürüyor.⁶⁷ Yargı sürecine yöre halkının katılmasının bir önemi de, genel ahlakı ve davranışları izlemek üzere bireylere ve mahallelere sorumluluk vermesidir.⁶⁸

h) Müftü

Müftü, mahkemede bizzat bulunmasa da, kendisine baş vuran davacı ya da dava olunana, şeriata uygun fetva verirdi. Bu fetva sayesinde kişi mahkemeyi kazanabilirdi. Bazen kadı da doğrudan doğruya müftüden fetva isteyebilirdi. Yani kazada, müftü, kadının müşaviri konumundaydı.⁶⁹

D) 131 NUMARALI ANTEP ŞER'İYE SİCİLİNİN TASNİFİ VE SİCİLDE BULUNAN BELGE ÇEŞİTLERİ

1) Sicilde Bulunan Belgelerin Tasnifi

131 numaralı Antep Şer'îye Sicili 98 sayfadır. Sayfa numaraları arşiv çalışanları tarafından konulmuştur. Transkripsiyondaki belge numaraları ise kolaylık olması için tarafımızdan konulmuştur. Sicilde 46, 47, 56, 57, 66, 67, 68, 69, 74, 75, 76 ve 77 numaralı sayfalar boş, üç adet belge de eksiktir. Sicilde, hicri 1182 senesine ait 5; 1183 senesine ait 14; 1184 senesine ait 3; 1185 senesine ait 4; 1192 senesine ait 1; 1194 senesine ait 2; 1195 senesine ait 61; 1196 senesine ait 51 evrak mevcuttur. Toplam 145

⁶⁵ Nâsi ASLAN, **İslam Yargılama Hukukunda "Şühûdü'l-Hal"**, İstanbul: Beyan Yayınları, 1999, s. 57.

⁶⁶ ASLAN, **a.g.e.**, s. 85.

⁶⁷ GŞS. 131/ 56.

⁶⁸ PEIRCE, **a.g.e.**, s. 163.

⁶⁹ Mustafa AKDAĞ, **Türkiye'nin İktisadi ve İctimâî Tarihi**, İstanbul 1974, I, s. 404-406, Aktaran: KAZICI, **a.g.e.**, s. 201

belgenin 7 tanesi tarihsizdir. Belge sayılarını, takip kolaylığı olsun diye tarihi sıraya göre verdik. Sicilde ise tarihi sıralama zaman zaman bozulmuştur.

131 numaralı sicilde: 52 hüccet, 48 tereke, 14 i'lâm, 3 mürâsele, 1 temessük, 13 buyuruldu, 2 ferman, 11 berât kaydedilmiştir.

2) Sicilde Bulunan Belgelerin Çeşitleri

a) Hüccet

Osmanlılarda kadıların şer'î ve kazâî konularda yazmış oldukları vesikalara denir. Şer'îye sicillerindeki anlam ile hüccet, kadının hükmünü ihtiva etmeyen, taraflardan birinin ikrarıyla diğerinin tasdikini içeren senettir. Bu senet üzerinde kadının ismi ve mührü bulunur. Fakat sicile kaydedilen nüshada hakimın ismi ve mührü bulunmaz. Çünkü bunlar, kadı göreve başladığında sicil defterinin başına bir kere yazılır ve artık her belge için tekrarlanmaz.⁷⁰

b) İ'lâm

Kadının bir davada verdiği hükmünü ve üstünde imza ve mührünü taşıyan vesikaya verilen isimdir. İ'lâmın hüccetlerden farkı, hüccetlerin mahkemelerin noterlik hizmetinin ürünü olması, i'lâmda ise kadının hükmünü açıkça bildirmesidir.⁷¹ Bu durum, araştırmamızın II. Bölüm'ünde verdiğimiz tablodaki hüccet ve i'lâm özetlerinde de açıkça görülmektedir.

c) Mürâsele

Anadolu ve Rumeli kadıaskerleri tarafından kadı ve nâiblere ve onlar tarafından nahiye nâiblerine tayin ve selahiyetleri hakkında bilgi vermek üzere yazılan resmi emirler için kullanılır. Kadılar tarafından bir husus hakkında yazılan resmi kağıtlara da mürâsele denirdi.⁷²

⁷⁰ Yılmaz KURT, Muhammet CEYLAN, **Osmanlı Paleografyası ve Osmanlı Diplomatiği**, 1. basım, Ankara: Akçağ, 2012, s. 18-19.

⁷¹ KÜTÜKOĞLU, **a.g.e.**, s.350.

⁷² KURT, CEYLAN, **a.g.e.**, s. 20.

d) Temessük

Borç senedi manasına gelir. Bununla birlikte bir mülkün boşaltılması, taşınması ya da herhangi bir tasarruf şekline dair ilgili makam tarafından verilen varakaya da temessük denilir.⁷³

e) Ferman

Divan-ı Hümayun veya Paşakapısı'ndaki divanlarda alınan kararlara uygun olarak yazılan ve tuğra bulunan padişah emirlerine verilen addır. Fermanlar kendilerine gönderilen şahsın elkabı ile başlar ve çok kere birden çok mevki sahibine hitaben yazılırdı. Birkaç kadıya, bir beylerbeyi veya sancakbeyi ile bir kadı ve voyvodaya, yahut bunlarla birlikte yeniçeri serdarları ve iş erlerine bir arada hitap eden fermanların sayısı çoktur.⁷⁴

f) Berât

Arapça asıllı bir kelime olup "yazılı kağıt" demektir. Bir adı da "nişân" dır. Osmanlı diplomatiğinde Padişah tarafından bir memuriyete tayin, bir gelirden tahsis, bir şeyin kullanılma hakkı, bir imtiyaz veya muafiyetin verildiğini gösteren ve veren Padişahın tuğrasını taşıyan belgedir. Padişaha ait belgeler oldukları için fermanlara benzerler. Fermanlarla berât arasındaki farklar şöyle özetlenebilir: Fermanın davet bölümünde sadece *Hüve* yazarken, berâtlarda bu *Hüve'l-bâkî*, *Hüve'l-ğaniyyü'l-muğni'l-mu'in* gibi daha uzundur. Fermanlarda elkab, tuğradan hemen sonra gelirken, berâtlarda berâtın kimin arzıyla düzenlendiği açıklandıktan sonra gelir. Berâtlarda unvanlar "çün" kelimesiyle başlar ve berâtın verildiği kişinin bağlı bulunduğu grubu yükseltecek ifadelerle devam eder. Berâtlarda berâtın kimin arzıyla düzenlendiği belirtilir. Berâtlar genellikle "nişan" kelimesiyle başlar. En çok kullanılan berât başlangıç formülü şöyledir:

*"Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-mekân-ı sultânî ve tuğra-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki..."*⁷⁵

⁷³ KURT, CEYLAN, a.g.e., s. 21.

⁷⁴ KÜTÜKOĞLU, a.g.e., s. 100, 102.

⁷⁵ KÜTÜKOĞLU, a.g.e., s. 124-129.

g) Buyruldu

Sadrazam, vezir, defterdar, kadıasker, kaptan paşa, beylerbeyi vs. yüksek rütbeli vazifelilerin, kendilerinden aşağı mevkilerde bulunanlara gönderdikleri emirler için kullanılır.⁷⁶

⁷⁶ KURT, CEYLAN, **a.g.e.**, s. 17.

I. BÖLÜM

131 NUMARALI ANTEP ŞER'İYE SİCİLİNE GÖRE 1182-1196/1768-1782 TARİHLERİNDE ANTEP'İN İDARİ, SOSYAL, KÜLTÜREL VE EKONOMİK DURUMU

A) İDARİ DURUMU

1) Örfi Vazifeliler

a) Mir-i miran (=Vali)

Yüksek idarî memuriyetlerden biri olup Beylerbeyi demektir. Hem idari hem askeri vazife ile yükümlüdür. Mîr-i mîrânlara "Paşa" denilir ve elkab olarak "Saadetlü Efendim Hazretleri" yazılırdı.⁷⁷ Okuduğumuz defterde İstanbul'dan Mar'aş Beylerbeyine gönderilen bir ferman; "Emiru'l-umerâi'l-kirâm kebîru'l-küberâi'l-fehhâm zü'l-kadri ve'l-ihtirâm sâhibu'l-gur ve'l-ihtişâm el-mahza yezid inâyetü'l-mülki'l-ahâlî Mar'aş Beylerbeyisi dâme ikbâlehû ve kadrehû..." hitabıyla başlamaktadır.⁷⁸ Memuriyette makam yükseldikçe, yazışmalarda övgü ve dua ifadeleri de artmaktadır.

131 numaralı defterde 1195-1196/1781-1782 tarihli belgelerden Maraş Beylerbeyi'nin Ali Paşa olduğunu öğreniyoruz.⁷⁹ Antep Maraş'a bağlı bir sancaktır. Bu idarî bağıllık sebebiyle Ali Paşa Antep'ten vergi tahsil etmektedir.⁸⁰ Aynı şekilde Maraş kadısı es-Seyyid Mehmed Selim'in Maraş'a bağlı sancaklardaki kadı ve nâiblerine gönderdiği mürâselenin kaydı da defterde yer almaktadır.⁸¹

b) Şehir kethüdası

Şehir kethüdaları halk ile hükümet arasında aracılık hizmeti gören, mali ve idari işlerle vazifeli bir memurdur. Devletçe yazılan ferman ve hükümlerin bir örneği de bu şehir kethüdalarına gönderilirdi. Bir dönem vergilerin tevzi ve tahsil vazifesi de

⁷⁷ PAKALIN, a.g.e., c. II, 545.

⁷⁸ GŞS. 131/ 126.

⁷⁹ GŞS. 131/ 119, 121.

⁸⁰ GŞS. 131/ 120, 121.

⁸¹ GŞS. 131/ 125.

görmüşlerdir.⁸² 54 numaralı belgede geçen, "...işbu merkûm bir müddetden berû şehir kethüdası olub şehir ve kurrâlara bazen salyâne ve bazen mesârif vâki' olub ahz ve a'ta, işbu mezbûrun yedinden sarf olub..." ibaresi yukarıda zikredilen vazifeye örnek teşkil etmektedir.⁸³ 18. yüzyıl boyunca şehir kethüdalarının önemi azalmış, yerlerini a'yânlarla bırakmışlardır.⁸⁴

131 numaralı defterin h. 1183/m. 1769 tarihli belgesinde Mehmet Ali isimli zât şehir kethüdası, Hevacıoğlu Seyyid Ahmed de sâbık şehir kethüdası olarak zikredilmektedir.⁸⁵ H. 1196/ m. 1782 tarihli belgelerin birinde sâbık şehir kethüdası olarak Güzel Mustafa⁸⁶ isimli kişi, yaklaşık bir ay sonrasına ait bir belgede ise Altunbaşoğlu Ömer Ağa isimli zât şehir kethüdası olarak geçmektedir.⁸⁷

c) Voyvoda

İslavca bir kelimedir ve Ağa, Reis manalarına gelir. Voyvodalık Osmanlılarda 17. asırda başlamıştır. Eyalet valileri ve sancak mutasarrıfları görev yerlerine bağlı kazalar için halk arasında muteber, ileri gelenlerden birini voyvoda tayin ederdi. Bu voyvodaların görevi zamanla genişlemiş kaza kaymakamlığına kadar yükselmiştir. Voyvoda tımar ve zeamet usulü bulunan yerlerde, mukataa ve havas kısmının gelirlerini toplardı. Bu itibarla tahsil memurluğu yapardı.⁸⁸

23 numaralı belgenin konusu olan alacak-verecek davasında kayda geçen; "...yedimden temessük aldıktan sonra tarih kitabdan iki ay mukaddem beni Voyvoda Ağa'ya ahz ve habs iddirub..." ifadesi, voyvodaların nüfuzlarını kötüye kullanabildiklerini de göstermektedir.⁸⁹ Okuduğumuz 131 numaralı defterde iki voyvoda ismine rastladık; Voyvoda Hasan Efendi⁹⁰ ve Voyvoda Battal Ağazade es-Seyyid Mehmed Ağa.⁹¹ Maraş valisi Ali Paşa'nın 128 numaralı buyuruldusu; "Medine-i Ayntâb'da nâib-i şeriat-ı gurre olan faziletlü efendi zîde fazluhu mefâhiru'l-emâsil ve'l-

⁸² PAKALIN, **a.g.e.**, c. III, 317.

⁸³ GŞS. 131/ 54, 118.

⁸⁴ ÖZKAYA, **a.g.e.**, s. 200.

⁸⁵ GŞS. 131/ 96.

⁸⁶ GŞS. 131/ 54.

⁸⁷ GŞS. 131/ 118.

⁸⁸ PAKALIN, **a.g.e.**, c. III, 598.

⁸⁹ GŞS. 131/ 23.

⁹⁰ GŞS. 131/ 56, 128.

⁹¹ GŞS. 131/ 126.

akrân voyvodası..." diye başlamaktadır. Bu hitap şekli, voyvodaların kazanmış olduğu toplumsal statüye işaret etmektedir.

d) A'yân

17. yüzyılın sonlarından itibaren ve 18. yüzyıl boyunca devlet ile halk arasında asker sağlanması, vergi dağıtımı ve toplanması, zahire ve hayvan temini konularında aracı olan şehrin ileri gelenleri için kullanılan bir tabirdir. Nitekim incelediğimiz 131 numaralı defterde Maraş valisi Ali Paşa, eşkıya fitnesini bastırmak üzere bizzat çıkacağı sefer için gerekli ikmalî Antep a'yânından istemektedir.⁹² Aynı şekilde mutad vergi tahsili için gönderilen buyurulularda kadı ve naibleri ile birlikte a'yân da zikredilmektedir.⁹³ 18. yüzyılda gerek a'yânlar, gerekse yerli aileler şehir hayatında diğer zümrelere göre daha aktif ve sözleri geçer durumdadırlar. Artık şehirlerde Enderunlu yerine yerli ailelerden oluşan bir yönetici zümre oluşmuştur.⁹⁴ Çünkü Malikâne sisteminin kurulması ve 1726 tarihli bir fermanla Sancak beylerinin merkezden atanmasına son verilip, bu vazifelere yerel a'yânın gelmesinin yolu açılmıştır.⁹⁵

Bununla birlikte a'yân kelimesi vakâyinâmelerde ve Osmanlı arşiv kaynaklarında bilimsel bir genellemeye imkan vermeyecek ölçüde çeşitli anlamlarda kullanılmıştır. A'yânlığın, Peygamber soyundan veya köklü bir aileden gelmek, servet ve hâmilik, veya devlet yetkililerine karşı halkın taleplerini dile getirebilme becerisi gibi çeşitli sebepleri olabilir.⁹⁶ Nitekim incelediğimiz defterin 102 numaralı belgesinde, "Medine-i Ayıntâb a'yânından olub bundan akdem medine-i Ruhâ'ya varub mukadder-i Bârî maktûlen fevt olan es-Seyyid el-Hac Mehmed Ağa ibn es-Seyyid Mehmed Battal Ağa'nın verâseti..." ibareleri ile davası açılan a'yân, hem "seyyid" ve hem de terekisinin gösterdiği üzere oldukça zengindir. Bunların yanı sıra mirasın taksim işi ile Mısır ve Rakka seraskeri vezir Numan Paşa'nın alakadar olması bu a'yânın yönetici elite dahil

⁹² GŞS. 131/ 127.

⁹³ GŞS. 131/ 121, 125.

⁹⁴ ÖZKAYA, a.g.e., s. 199.

⁹⁵ FINDLEY, a.g.m., s. 102.

⁹⁶ Dına Rızık KHOURY, "Osmanlı İmparatorluğunda Merkez ile Taşradaki Güç Sahipleri Arasındaki İlişkiler: Bir Tarih Yazımı Çözümlemesi", *Türkiye Tarihi (1603-1839)*, I. Basım, İstanbul: Kitap Yayınevi, 2011, s. 186.

olduğunu da göstermektedir.⁹⁷ Aynı isim "Ayntab sekânininden Ayntab voyvoda es-Sâbık Battal Ağazade dinmekle ârif Seyyid el-Hac Mehmed Ağa nâm kimesne..." ifadeleri ile voyvoda olarak da takdim edilmektedir.⁹⁸

Belgelerde a'yân ve voyvodalar için, "Mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân"⁹⁹ veya "Fahru'l-akrân"¹⁰⁰ lakapları kullanılmaktadır. Defterde yer alan buyuruldularda Battal Ağazâde dışında Kamâlakzâde es-Seyyid Abdurrahman Ağa¹⁰¹ ve voyvoda Hasan Efendi¹⁰² de a'yân olarak takdim edilmişlerdir.

2) Şer'î Vazifeliler

a) Nakîbu'l-eşraf

Hız. Peygamber (sas)'in sülalesine mensup kişilerin işlerinden mesul olan vazife sahibinin unvanıdır. Nakîbu'l-eşraf, bu sülaleye mensup olanların doğumlarını ve ölümlerini deftere geçirir, onların âdi sanatlarla ilgilenmelerini engeller, kötü hallerde bulunmalarını men eder, haklarını korur, fey ve ganimetten kendilerine ait olan hisseyi alıp aralarında dağıtır, sülaleden olan kadınların dengi olmayanlarla evlenmelerine mani olur. Kısaca, Nakîbu'l-eşraf, Peygamber (sas) hanedanının genel vasîsi hükmündedir. İlk Yıldırım Beyazıd zamanında Nakîbu'l-eşraf tayin edilmiştir. 1908 yılına kadar maaşları 1000 kuruşu geçmezken sonrasında 5000 kuruşa çıkarılmıştır. Osmanlı saltanatının sona ermesiyle de kaldırılmıştır.¹⁰³

Seyyidliğin maddi zenginlikten öte sembolik bir değeri vardır. Seyyidlik İslam medeniyeti çerçevesinde kana bağlı en yüksek asaleti temsil etmektedir. Bu yüzden bazı toplumsal kesimlerce bir güç unsuru olarak da kullanılmıştır. Osmanlı Türkçesi'nde bir klişe olarak kullanılan "*a'yân ve eşraf*" tabiri seyyidlerin a'yânla aynı konumu paylaştıklarını göstermektedir.¹⁰⁴

⁹⁷ GŞS. 131/ 109, 110.

⁹⁸ GŞS. 131/ 126.

⁹⁹ GŞS. 131/ 121.

¹⁰⁰ GŞS. 131/ 56.

¹⁰¹ GŞS. 131/ 127, 128, 134.

¹⁰² GŞS. 131/ 128.

¹⁰³ PAKALIN, a.g.e., c. II, 647, 648; KAZICI, a.g.e., s. 257

¹⁰⁴ Hülya CANBAKAL, "XVIII. Yüzyılda Teseyyüd ve Ayntab Sadâtı", **Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu**, (22 Ekim 1999), edt. Yusuf Küçükdağ, Baskı: Gaziantep Valiliği, s. 81.

Transkripsiyonunu yaptığımız 131 numaralı deftere göre, dönemin nakîbu'l-eşrâfi, Kaymakçı es-Seyyid Mehmed Sadık Ağa'dır.¹⁰⁵

b) Şeyhü'l-islâm

Osmanlı'da ilmiye sınıfının reisi konumundadır. Ebu's-Suud Efendi'den önce kadiaskerlik, büyük kadılık ve müderrislik yapmış olanlardan münasipleri bu makama getirilirdi. Ebu's-Suud Efendi'den sonra ise Rumeli Kadiaskeri olanlara verilir oldu. Bunun için de kişinin müderrislik vasfını aldıktan sonra 15-20 sene talebe okutması, sonra İstanbul kadılığı, Anadolu kadiaskerliği ve en nihayet Rumeli kadiaskerliği vazifelerini yapmış olması gerekiyordu.¹⁰⁶

XVI. asırdan itibaren önemi daha da artan Şeyhülislamlık makamı manen sadrazamlıktan da daha yüksek kabul ediliyordu. Haklarında idam kararı verilemezdi.* Dini otorite olmaları hasebiyle, görüşleri halk üzerinde çok etkiliydi. İlk Şeyhülislam, II. Murat zamanında göreve getirilen, Molla Fenâri (1424-1431)'dir. Son Şeyhülislam da Medenî Nuri Efendi (1920-1922)'dir. Medenî Nuri Efendi'nin dahil bulunduğu Osmanlı kabinesinin istifasıyla, şeyhülislamlık makamı da İslam dünyasından kalkmıştır.¹⁰⁷

Transkripsiyonunu yaptığımız 131 numaralı deftere göre, dönemin Şeyhü'l-islamı Mehmed Şerif Efendi'dir.¹⁰⁸

c) Kadiasker

Asker kadısı demek olan kadiasker, Divan-ı Hümayun azasıdır. Vazifeleri yalnızca askeri olmayıp sivil adli işlere de bakıyor, kadı ve nâiblerini tayin ediyorlardı. Anadolu kadılarını Anadolu kadiaskeri, Rumeli kadılarını Rumeli kadiaskeri tayin ederdi.

Bir kimsenin kadiasker olabilmesi, mevleviyet denilen 500 akçe yevmiyeli büyük kadılık mansıbından sonra gerçekleşirdi. Kadiaskerlerin görev süresi bir yıldır.

¹⁰⁵ GŞS. 131/ 126

¹⁰⁶ Daha geniş bilgi için bkz. KAZICI, **a.g.e.**, s. 229-257.

* Bu kararın üç istisnası vardı: Ahizade Şehid Hüseyin Efendi (1632-1634), Hocaşâde Şehid Mes'ud Efendi (1656), Erzurumlu Seyyid Feyzullah Efendi (1688, 1695-1703), bkz. KAZANCI, **a.g.e.**, s. 239

¹⁰⁷ KAZICI, **a.g.e.**, s. 239-240.

¹⁰⁸ GŞS. 131/ 144.

Osmanlı Devleti'nde kadiaskerlik Sultan I. Murat zamanında, Bursa kadısı Çandarlı Kara Halil Hayreddin Paşa'nın bu vazifeye getirilmesi ile başlar, Osmanlı saltanatının sonuna kadar devam eder.¹⁰⁹ Transkripsiyonunu yaptığımız 131 numaralı deftere göre, 13 Cemaziye'l-evvel 1195 tarihli belgede Anadolu kadiaskeri, Mehmed Said Hayatizade'dir.¹¹⁰ 7 Zî'l-hicce 1195 tarihli belgede ise Anadolu kadiaskeri, Ahmed Ataullah'tır.¹¹¹

d) Kadı

"Mahkeme Görevlileri" başlığı altında "Kadı" kavramı hakkında bilgi verdik. Bu bölümde, incelediğimiz şer'îye sicilinde kaydı geçen kadıların isimlerini vereceğiz. Hicrî 1183-milâdî 1769 yılına ait yedi belgede Kadı Müfti İsmail Efendizâde Mehmed Emin'in imzası bulunmaktadır.¹¹² Hicrî 1184-milâdî 1771 yılına ait bir belgede Kadı Ahmet Yahyazâde'nin imzası bulunmaktadır.¹¹³ Son olarak hicrî 1196-milâdî 1782 yılına ait bir mürâselede Kadı Şeyhzâde Hâfız Hasan'ın imzası yer almaktadır.¹¹⁴ Tarihi olmayan bir mürâselede de es-Seyyid Mehmed Selim Maraş kadısı olarak kaydedilmiştir¹¹⁵.

e) Müteveli

Vakıf işlerini, vakfiye şartları ve şer'î hükümler doğrultusunda idare eden kişilere verilen isimdir. Müteveli, ya vakfedenin şartı ile ya da kadının vazifelendirmesi ile tayin edilir. Okuduğumuz defterde de örnekleri görüldüğü gibi müteveli seçiminde genellikle, en büyük erkek çocuğunu önceleyen evlâdiyet usulü takip edilmiştir. Bunun örneği 78 numaralı belgede şöyledir:

¹⁰⁹ KAZICI, a.g.e., s. 202-205.

¹¹⁰ GŞS. 131/ 141.

¹¹¹ GŞS. 131/ 117.

¹¹² GŞS. 131/ 96, 100, 101, 102, 103, 105, 106.

¹¹³ GŞS. 131/ 107.

¹¹⁴ GŞS. 131/ 51.

¹¹⁵ GŞS. 131/ 125.

"...vefatımdan sonra evlâd-ı mezbûrum batnen ba'de batın beyinlerinde 'ale's-seviye iktisâm ve ruhum içün hayır duaya ikdâm ideler ve mütevellî olan batn-ı vâhidede mevcut olan zükûrumun sinnen ekberi müteveli ola." ¹¹⁶

Mütevellinin amiri kadılardır. Kadı sorumsuzluk ya da vazifesini suiistimal eden mütevelliyi görevinden alabilir. Fakat, müteveli, vakfiye şartları ve şer'î hükümler dairesinde hareket ettiği sürece yegane tasarruf sahibidir. Vakıfta hakları olup müteveli olma'yânların bu tasarrufa karışamayacağı gibi kadı da karışmamaktadır. ¹¹⁷

Sicilde, ibn-i Eyyüb Cami'nin Molla Mehmed ve Molla Yahya adlarında iki mütevellisi yer almaktadır. ¹¹⁸ Yine Tahtalu Cami' Şerif vakfının mütevellisi eş-Şeyh İsmail b. Mustafa ölünce yerine es-Seyyid Mehmed Halife müteveli olmuştur. ¹¹⁹

3) 131 Numaralı Antep Şer'îye Sicilinde Yer Alan Antep Mahalle ve Köyleri

İsimlerini tespit ettiğimiz köylerden sadece dokuz tanesi, Antep mahkemesinde bir taraf olarak yer almıştır. Diğerlerinden bir kısmı tereke sayımında kaydedilen ağaç, mahsul ya da bağların bulunduğu köy isimleri, bir kısmı da 118 numaralı belgede hane hesabı için beyan edilen köylerin isimleridir. Mahallelerin tümü ise mahkemeye gelen davalara taraf olan kişi veya kişilerin ikamet ettikleri mahallelerdir.

a) Mahalleler

Defterde tespit ettiğimiz mahalleler alfabetik sıra ile şöyledir:

Ali Neccâr¹²⁰, Amuv¹²¹, Arablı¹²²

Beğ¹²³, Bostancı¹²⁴

¹¹⁶ GŞS. 131/ 78, 84.

¹¹⁷ PAKALIN, a.g.e., c. II, 640.

¹¹⁸ GŞS. 131/ 84.

¹¹⁹ GŞS. 131/ 144.

¹²⁰ GŞS. 131/ 2, 23.

¹²¹ GŞS. 131/ 23, 56, 71, 73, 88, 89, 90, 137.

¹²² GŞS. 131/ 104.

¹²³ GŞS. 131/ 21, 32, 40, 143.

¹²⁴ GŞS. 131/ 93, 98, 105, 145.

Câbi¹²⁵, Cevizlice¹²⁶, Çukur¹²⁷

Ehl-i Cefâ¹²⁸

Hayıkbaba¹²⁹

İbn-i Eyyüb¹³⁰, İbn-i Kör¹³¹, İbn-i Şeker¹³²

Kanalıcı¹³³, Karasakal¹³⁴, Kayacık¹³⁵, Kayser¹³⁶, Kozanlı¹³⁷, Kürkçiyan¹³⁸,
Kürtenciyan¹³⁹

Seng-i Hoşkadem¹⁴⁰, Seng-i Nakkaş¹⁴¹, Şarkıyan¹⁴², Şehreküstü¹⁴³

Tarla-yı Atik¹⁴⁴, Tarla-yı Cedid¹⁴⁵, Tûbâ¹⁴⁶

Yahni¹⁴⁷

Zincirli¹⁴⁸

b) Köyler

Defterde tespit ettiğimiz köyler alfabetik sıra ile şöyledir:

¹²⁵ GŞS. 131/ 2, 30, 61.

¹²⁶ GŞS. 131/ 35, 53.

¹²⁷ GŞS. 131/ 20, 25, 33, 85, 86.

¹²⁸ GŞS. 131/ 6, 10, 26, 76.

¹²⁹ GŞS. 131/ 67.

¹³⁰ GŞS. 131/ 52, 60, 63, 97.

¹³¹ GŞS. 131/ 22.

¹³² GŞS. 131/ 80, 81, 91, 95.

¹³³ GŞS. 131/ 47, 87.

¹³⁴ GŞS. 131/ 15.

¹³⁵ GŞS. 131/ 75, 84.

¹³⁶ GŞS. 131/ 42, 78.

¹³⁷ GŞS. 131/ 45, 99, 102.

¹³⁸ GŞS. 131/ 29.

¹³⁹ GŞS. 131/ 41, 68.

¹⁴⁰ GŞS. 131/ 115.

¹⁴¹ GŞS. 131/ 49.

¹⁴² GŞS. 131/ 77.

¹⁴³ GŞS. 131/ 11, 14, 19, 28, 34, 36, 40, 59, 65, 69, 72, 94, 96, 100, 101, 103, 106.

¹⁴⁴ GŞS. 131/ 9, 17, 58, 66, 74, 79.

¹⁴⁵ GŞS. 131/ 4, 8, 18, 44, 62.

¹⁴⁶ GŞS. 131/ 13, 48, 50.

¹⁴⁷ GŞS. 131/ 12, 37, 43.

¹⁴⁸ GŞS. 131/ 77.

Ağca Höyük¹⁴⁹, Ağca Kend¹⁵⁰, Âk Kâdir¹⁵¹, Araplar¹⁵², Arkîk¹⁵³

Babilge¹⁵⁴, Bâkîde¹⁵⁵, Beğâvîr¹⁵⁶, Beylerbeyi¹⁵⁷, Burç¹⁵⁸, Bükye¹⁵⁹

Cided¹⁶⁰, Çağadiğın¹⁶¹, Çapâlû¹⁶²

Damlabuca¹⁶³

Elmâlu¹⁶⁴

Hacer¹⁶⁵, Hâcî köprüsü¹⁶⁶, Harar¹⁶⁷, Hıyam¹⁶⁸, Höyke¹⁶⁹, Harar¹⁷⁰

İkizkuyu¹⁷¹, İsbatrin¹⁷²

Kâfir Ebûk¹⁷³, Kanlı Kend¹⁷⁴, Kantara¹⁷⁵, Karakuyu¹⁷⁶, Kefercebel¹⁷⁷, Kelpin¹⁷⁸,
Kilisecik¹⁷⁹, Köçke¹⁸⁰, Köküsaçaklı¹⁸¹, Küçükkızılhisar¹⁸², Küçük ma'sara¹⁸³,
Kürçekpin¹⁸⁴ Küreyiz¹⁸⁵, Kürd¹⁸⁶, Kürd Osman¹⁸⁷, Kürkün¹⁸⁸

¹⁴⁹ GŞS. 131/ 96, 118.

¹⁵⁰ GŞS. 131/ 96, 107.

¹⁵¹ GŞS. 131/ 93.

¹⁵² GŞS. 131/ 110.

¹⁵³ GŞS. 131/ 118.

¹⁵⁴ GŞS. 131/ 118.

¹⁵⁵ GŞS. 131/ 118.

¹⁵⁶ GŞS. 131/ 110.

¹⁵⁷ GŞS. 131/ 4, 53, 105.

¹⁵⁸ GŞS. 131/ 16.

¹⁵⁹ GŞS. 131/ 118.

¹⁶⁰ GŞS. 131/ 109, 111.

¹⁶¹ GŞS. 131/ 96.

¹⁶² GŞS. 131/ 118.

¹⁶³ GŞS. 131/ 118.

¹⁶⁴ GŞS. 131/ 118.

¹⁶⁵ GŞS. 131/ 20. 105.

¹⁶⁶ GŞS. 131/ 118.

¹⁶⁷ GŞS. 131/ 118.

¹⁶⁸ GŞS. 131/ 118.

¹⁶⁹ GŞS. 131/ 107.

¹⁷⁰ GŞS. 131/ 118.

¹⁷¹ GŞS. 131/ 118.

¹⁷² GŞS. 131/ 11, 37-a, 96.

¹⁷³ GŞS. 131/ 110.

¹⁷⁴ GŞS. 131/ 96.

¹⁷⁵ GŞS. 131/ 83.

¹⁷⁶ GŞS. 131/ 96.

¹⁷⁷ GŞS. 131/ 107, 110.

¹⁷⁸ GŞS. 131/ 32.

Mâzmohor¹⁸⁹, Mezar¹⁹⁰, Melek¹⁹¹

Nûrân¹⁹²

Orul¹⁹³

Rumevlek¹⁹⁴

Semâvîn¹⁹⁵, Seylan¹⁹⁶, Suboğaz¹⁹⁷, Şefidîn¹⁹⁸

Tahtani¹⁹⁹, Tahtemur²⁰⁰, Telbaşir²⁰¹, Telfâr²⁰², Tıknatan²⁰³, Tüffah²⁰⁴

Ulu Ma'sara²⁰⁵

Zağıye²⁰⁶, Zemhuri²⁰⁷

¹⁷⁹ GŞS. 131/ 96.

¹⁸⁰ GŞS. 131/ 82, 127, 128.

¹⁸¹ GŞS. 131/ 96.

¹⁸² GŞS. 131/ 118.

¹⁸³ GŞS. 131/ 118.

¹⁸⁴ GŞS. 131/ 33.

¹⁸⁵ GŞS. 131/ 118.

¹⁸⁶ GŞS. 131/ 118.

¹⁸⁷ GŞS. 131/ 118.

¹⁸⁸ GŞS. 131/ 3, 96.

¹⁸⁹ GŞS. 131/ 74.

¹⁹⁰ GŞS. 131/ 96.

¹⁹¹ GŞS. 131/ 89.

¹⁹² GŞS. 131/ 5.

¹⁹³ GŞS. 131/ 118.

¹⁹⁴ GŞS. 131/ 96.

¹⁹⁵ GŞS. 131/ 33, 52.

¹⁹⁶ GŞS. 131/ 96, 107, 108, 110.

¹⁹⁷ GŞS. 131/ 118.

¹⁹⁸ GŞS. 131/ 110, 145.

¹⁹⁹ GŞS. 131/ 111.

²⁰⁰ GŞS. 131/ 118.

²⁰¹ GŞS. 131/ 118.

²⁰² GŞS. 131/ 96.

²⁰³ GŞS. 131/ 107.

²⁰⁴ GŞS. 131/ 118.

²⁰⁵ GŞS. 131/ 96.

²⁰⁶ GŞS. 131/ 118.

²⁰⁷ GŞS. 131/ 118.

B) SOSYAL VE KÜLTÜREL HAYAT

1) Toplumda Adalet Mekanizmasının İşleyişi ve Halkın Tavrı

XVI. yüzyılın başlarında Antep, Halep ve Ruhâ'dan sonra güneydoğu Anadolu ve kuzey Suriye'yi içine alan bölgenin en büyük şehriydi. Osmanlı Devleti'ne dahil olduğu ilk yıllarda şehre bir kadının tayini de bunu göstermektedir. Dolayısıyla Antep halkının bir şehir kültürüne sahip olduğunu anlamaktayız. Aynı şekilde mahkeme kayıtları ışığında Antep halkının bir hukuk devleti algısına da sahip olduğunu söyleyebiliriz. İncelediğimiz defterde 100 belge hüccet niteliklidir. Hüccet, bugün noter karşılığında kullanılır. Yani tarafların meselenin çözümünde kadının kararına ihtiyaçları yoktur. Meseleyi aralarında anlaşarak çözmüşlerdir, fakat yine de mahkemeye gelerek şahitler huzurunda kadının da onayını içeren bir belge almayı gerekli görmüşlerdir. Bu, çıkabilecek bir anlaşmazlığın yine hukuki yollarla çözümü için ön tedbirdir. Temessük (borç senedi) ve fetvalar da hukuki mücadelenin yardımcı öğeleridir. Nitekim incelediğimiz defterin 24 numaralı belgesinde konu edilen alacak-verecek davası, eldeki temessük sayesinde davalının lehine sonuçlanmıştır. 47 numaralı belgede, eşkıya olmuş oğlunun borçları ile mükellef tutulan babanın, 72 numaralı belgede, kendisini ve çocuklarını mağdur bırakıp giden koca aleyhine açılan davada kadının, 75 numaralı belgede mirasa hak sahibi olan amca oğullarının ellerindeki fetvalar, davanın lehlerine sonuçlanmasında etkili olmuştur.

2) Antep'te Yaşayan İnsanların Sosyal Hayattaki Yeri ve Statüsü

İncelediğimiz defter bağlamında Şehre Küstü mahallesi hareketliliği ile dikkatimizi çekmiştir. Amuv, Çukur, Tarla-yı Atık, Tarla-yı Cedid, Câbi de kayıtlarda öne çıkan mahalle isimleridir. Şehre Küstü, isimlerini tespit ettiğimiz 29 mahalle içinde mahkemeyi en aktif kullanan mahalledir. Şehre Küstü sakinlerince mahkemeye taşınan 17 davanın içerikleri de mahallenin hareketliliğine işaret etmektedir. İncelediğimiz defterde insanlar arası güven ortamını zedeleyecek üç olayın kaydına rastladık. Bu olayların ikisi Şehre Küstü mahallesinde cereyan etmiştir.²⁰⁸ Yine kendisini ve çocuklarını muhtaç durumda bırakıp giden kocayı mahkemeye şikayet eden kadın da

²⁰⁸ GŞS. 131/ 11, 28.

Şehre Küstü mahallesindendir.²⁰⁹ Bu hadise, hem defterde tek örnek olduğu, hem de toplumdaki kadın gerçeğine rağmen cesur bir hareket olduğu için önemlidir. Yukarıda ifade ettiğimiz iki eşli beş kişinin ikisi Şehre Küstü mahallesinde yaşamaktadır.²¹⁰ Bütün bunlarla birlikte bizce, Şehre Küstü'yü dikkate değer kılan en önemli veri defterin ikinci zengini Fazılzâde el-Hâc Halil Efendi ibn el-Hâc Ali Ağa'nın burada yaşamış olmasıdır. Bir servet eden kitapları alim kişiliğine işarettir. Alimler toplumlarının çekim merkezidir. Biz bu zatın evinin, gerek dersler ve sohbetlerle gerekse akıl danışmak, bir ihtiyacını karşılamak için ya da teberrüken yapılan ziyaretlerle hareketli bir ev olacağını düşünüyoruz. Ayrıca söz konusu kişinin, başkalarında olan 16301 kuruşluk alacağı çevresinin bankeri olduğunu göstermektedir.²¹¹ Bu miktar, kitapları hariç taşınır taşınmaz mallarının yaklaşık iki buçuk katıdır. Bu durum da, Fâzılzâde el-Hâc Halil Efendi'nin, Şehre Küstü mahallesinin hareketliliğinde en önemli etken olduğu fikrimizi desteklemektedir.

Amuv mahallesi defterimizin sekiz belgesinde adres gösterilen bir diğer hareketli mahalledir. Amuv mahallesinde oturan Emir Zekeriya oğlu es-Seyyid Mehmed isimli bir şahsın kızlarına vâsî tayin edilen belge²¹² şahitleri ile dikkatimizi çekmiştir. Yukarıda "Şühûdu'l-hâl" başlığı altında da değindiğimiz gibi, vâsî tayini gibi basit bir dava için bu kadar itibarlı ismin bir araya gelişi, dava sahibinin itibarına işaret etmektedir.

Yine 88 numaralı belgeden Voyvoda el-Hâc Mehmed Ağa'nın Amuv mahallesinde ikamet ettiğini öğreniyoruz. Zikrettiğimiz Voyvoda'nın eşi Asya Hatunun bir vakıf girişimi, kendisinin ölümünden sonra mahkemelik olmuştur.²¹³ Mahkeme kayıtlarından Asya Hatun'un zinet eşyalarını satıp elde ettiği para ile bir bahçe satın aldığını, bahçenin yıllık gelirin 2/3'ünü fakir-fukaraya vakfettiğini öğreniyoruz. Asya Hatun bahçe gelirinin kalan 1/3'lük kısmını ise kızı akıl-baliğ oluncaya kadar emaneten bir mütevellîye tahsis etmiştir. Mahkeme Asya Hatun'un varislerinin vakfı geri alma talebiyle açılmış, fakat kabul edilmemiştir.

²⁰⁹ GŞS. 131/ 72.

²¹⁰ GŞS. 131/ 96, 100.

²¹¹ GŞS. 131/ 96.

²¹² GŞS. 131/ 56.

²¹³ GŞS. 131/ 89.

Elbette zenginlik ve itibar her zaman halka hizmet unsuru olmamaktadır. Bazen istenmedik şekilde, baskı aracına da dönüşebilir. Nitekim 23 numaralı belgede, yine bir Amuv mahallesi sakini olan Eymiş adında bir kadın, Debbağ Mustafa'dan haksız kazanç elde etmeye çalışmaktadır. Eymiş Hatun bunun için Voyvoda'yı kullanmış, Debbağ Mustafa'yı yakalatıp hapsettirmiştir. Neyse ki mahkeme Eymiş Hatun'u suçlu bulmuştur.

Belgelerde geçen isimlerin unvanlarından yola çıkarak, seyyidlerin Ayıntâb sosyal yaşamında öne çıktığını söyleyebiliriz.²¹⁴ Peygamber evladı olanların ellerinde siyâdet berâtı denilen ve o sülaleye mensup olduğunu gösteren hüccetleri vardı. Sâdâttan olduğunu iddia eden kimse bu iddiasını seyyidlerden olan şahitlerle ispat ederek nakîbu'l-eşrâf defterine kayıt olurdu.²¹⁵

131 numaralı Antep sicilinde 145 adet belge numaralandırdık. Bu belgelerden altısı seyyidlerden ve a'yândan olan es-Seyyid Battalağazade Mehmed Ağa'nın terekesine aittir. Tüm belgeler içinden 30 adetinde davanın en az bir tarafı "seyyid" ünvanı taşımaktadır. Bu da yaklaşık 1/5 oranına karşılık gelir. Elbette bu oranla Antep nüfusundaki "seyyid" nüfusa ulaşmak mümkün değildir. Bununla birlikte mahkemeyi kullanmaları, kamu işleriyle ilgilenen kent ileri gelenlerinden olmaları bağlamında bir fikir vermektedir. Aynı şekilde "şühûdu'l-hal" içindeki seyyid unvanlı isimlerin çokluğu da önemlidir. Seyyidler, Osmanlı Devleti genelinde Nakîbu'l-eşraf'ın, kendi kazalarında Nakîbu'l-eşrâf'ın atadığı yerel nakîblerin kendilerine mahsus idaresi ve gözetimi altındadırlar.²¹⁶ Yerel nakîb atamalarında dışarıdan bir kadının kendi aralarındaki davalara bakmaları istenmezken okuduğumuz sicil bunun uygulanmadığını göstermektedir. Gerçi kadı sicilleri, cezanın niteliği ve infazı hususunda çok nadir bilgiler verir.²¹⁷ Dolayısıyla sicillerden, davanın mahkeme dışına taşınan kısmını takip etmek oldukça zordur.

Halk arasında seyyidlerin daima Peygamberin inayeti ve koruması lütfuna nail olduklarına inanılır. Dolayısıyla seyyid olmak aynı zamanda rahat ve saygın bir

²¹⁴ Mesela bkz. GŞS. 131/ 31, 34, 45, 46, 55 vb.

²¹⁵ UZUNÇARŞILI, a.g.e., s. 171

²¹⁶ UZUNÇARŞILI, a.g.e., s. 167

²¹⁷ Mesela bkz. GŞS. 131/ 11.

yaşamın sahibi olmak anlamına da gelmektedir.²¹⁸ Fakat okuduğumuz sicilde mal varlığı açısından, a'yândan Battalağazade es-Seyyid Mehmed Ağa dışında sadece iki seyyid daha dikkatimizi çeker. Biri 25 numaralı belgede adı geçen Menzilci es-Seyyid Ahmed Halebî; terekesi toplam 1248 kuruştur. Diğeri, 96 numaralı belgede adı geçen Fazılzade el-Hac Halil Efendi; terekesi 14324 kuruştur. Adı geçen üç şahsın terekelerini hariç tutarak hesapladığımız 39 terekenin ortalama değeri 373 kuruştur. 6'sı kadın 12 seyyid terekesinin ortalama değeri, 269 kuruş; 5'i kadın 24 seyyide ait olma'yân terekenin ortalama değeri, 398 kuruştur. Kadın sayılarını özellikle belirttik; çünkü erkekler kadar mal varlıkları olmadığı, dönemin sosyal bir gerçeğidir. Dolayısıyla kadın sayısı ortalama değeri düşürecektir. Verilen ortalama değerler incelendiğinde seyyidlerin -131 numaralı defter özelinde- fark edilir bir zenginliğe sahip olmadıkları görülmektedir.

Antep'te Hristiyan nüfus da yaşamaktaydı ve bu durum Osmanlı Devleti'nin bütün yerleşim yerleri için olağan bir durumdur. Defterde geçen Kilisecik, Kefer Cebel gibi yer isimleri de buna işaret etmektedir. İncelediğimiz defterde 3 zimmî davasına rastladık. İkiisi miras paylaşımı idi. Bu paylaşım İslamî usullere göre yapılmıştır.²¹⁹ Diğerinde ise zimmî, bir ev satış akdinde satın alan taraftır.²²⁰

3) Sosyal Hayatta Kadınların Durumu

İncelediğimiz kadı sicili sayesinde mahkemelerde, kadınların erkek egemen kültüre rağmen yüksek oranda varlık gösterdiklerini tespit ettik. Kadınlar 13 belgede vasî tayin ediliyor²²¹, 11 belgede kadınlara ait terekeler taksim ediliyor.²²² 3 belgede kadınlar alacağının peşine düşerek mahkemeye başvuruyor²²³, 8 belgede satış akdinin bir tarafı oluyor.²²⁴ 1 belgede mirası kardeşinden tamamen aldığını mahkemeye tescil ettiriyor²²⁵, 1 belgede sorumsuz kocasını mahkemeye şikayet ediyor²²⁶ ve son olarak 1

²¹⁸ CANBAKAL, a.g.m., s. 81.

²¹⁹ GŞS. 131/ 27, 33.

²²⁰ GŞS. 131/ 66.

²²¹ GŞS. 131/ 13, 18, 19, 38, 39, 50, 57, 67, 71, 72, 93, 94, 95.

²²² GŞS. 131/ 7, 8, 29, 30, 42, 48, 49, 59, 99, 103, 114.

²²³ GŞS. 131/ 23, 83, 84.

²²⁴ GŞS. 131/ 35, 68, 70, 74, 79, 80, 91.

²²⁵ GŞS. 131/ 36.

²²⁶ GŞS. 131/ 72.

belgede de bostan vakfediyor.²²⁷ Bu demektir ki, 131 numaralı mahkeme defterindeki belgelerin yaklaşık 1/4'ünde kadınlar vardır. Miras taksiminde kadına düşen payın yazıldığı belgeleri bu oranın dışında tuttuk. Bununla birlikte belgelerin şahitler kısmında bir tane dahi kadın ismine rastlamadık. Bu hususta, sosyal yaşam alanındaki sınırlılık ve yürürlükteki İslam hukuku belirleyici olmuştur. Elbette bu tespitemiz, usul olarak kadın şahitlerin olmadığı ya da olamayacağı anlamına gelmemektedir. Sadece biz, 131 numaralı Ayıntâb kadı sicilinde kadın şahitlere rastlayamadık.

Defterimizdeki hüccet nitelikli belgeler içinde yirmi beş tanesi vesayet konuludur. Bu belgelerde dikkatimizi çeken husus, on üç tanesinde vasîlerin anne tarafından tayin edilmiş olmasıdır.²²⁸ Oysa İslam Hukuku'nda velâyet/vesâyet* hakkı baba ve sonra dedeye aittir. Bunların yokluğu durumunda velâyet oğul, erkek kardeş, amca gibi, şahsa erkek vasıtasıyla bağlı olan erkek akrabaya aittir. Vesâyet hakkı ise -ki belgelerde geçen budur- baba veya dedelerin belirlediği vasîler yoksa kadı/hakimin kararına bağlıdır.²²⁹ Bu durumda on üç belgede anne tarafından namzet olan vasî adaylarının, ancak hakimin onayı ile hukuki temsil hakkını elde ettiğini söyleyebiliriz. Bu vasîlerin sekizi bizzat çocukların anneleridir.²³⁰ Çocukların mali sorumluluklarının bu oranda annelere ya da anne tarafından birilerine teslim edilmesi, Antep toplumunda kadının konumu hakkında iyimser düşünmemizi sağlamaktadır. Belgelerde çocuklar için günlük 5'er-9'ar akçe nafaka kararlaştırılmıştır. Balıklağıcı çarşısındaki bir mescidde günlük 10 akçeye imamlık yapılıyorsa²³¹ zikrettiğimiz nafaka değerlerinin hiç de az olmadığını söyleyebiliriz.

Tereke taksim defterlerini takip ederek ulaştığımız bir veri de, 32 defterden yalnızca 5'inde tereke sahibi iki eşli görünmektedir.²³² Bu veri de, Antep'te çok eşli evliliklerin az olduğuna işaret etmektedir.

²²⁷ GŞS. 131/ 89.

²²⁸ Mesela bkznz. GŞS. 131/ 18,38,57,64 vb.

* Velâyet, temsil ettiği şahsın, mali-hukuki işleri yanında evlenme, boşanma, terbiye, tahsil gibi şahsi işlerini de gözetmeyi, vesâyet ise sadece mali-hukuki işleri gözetmeyi içine almaktadır. Bkz. Hayrettin KARAMAN, **Anahatlarıyla İslam Hukuku**, İstanbul: Ensar Neşriyat, 2008, s. 280.

²²⁹ KARAMAN, **a.g.e.**, s. 280.

²³⁰ GŞS. 131/ 95, 71, 67 vb.

²³¹ GŞS. 131/ 117.

²³² GŞS. 131/ 37-b, 74, 96, 100, 107.

Sicilde yer alan tereke taksim belgelerinden, ailelerin çocuk sayılarının günümüzden farklı olmadığını gördük. Elbette bu tespitemizi mahkemenin yapacağı kesintileri göze alıp kadıya gelebilen davalar hududunda yapabiliyoruz. Ayrıca ödemeleri mirasına denk gelip varislerine bir şey bırakamayan müteveffa ya da müteveffiyenin de çocuk sayısına ulaşamıyoruz. Zira belgelerde çocukların isimleri, hisselerine düşen miktarları beyan etmek için zikredilmektedir. Tereke taksimine yer veren 33 belgede²³³ tespit ettiğimiz çocuk sayılarını şöyle tablolastırdık:

Tablo 1

131 Numaralı Ayıntab Şer'ine Sicilinde Ailelerin Çocuk Sayıları

Aile sayısı	5	4	9	7	5	2	1
Çocuk sayısı	1	2	3	4	5	6	11

Yukarıdaki tabloda 3 çocuk sahibi ailelerden biri, 4 çocuk sahib ailelerden biri ve 11 çocuk sahibi aile iki eşlidir. Tablonun ortalaması her aileye 3-4 çocuktur ki daha önce de ifade ettiğimiz gibi bu oran günümüz Türk ailelerinin çocuk sayılarından farklı bir veri sunmamaktadır.²³⁴

4-Antep'te Ev Tefrişi, Mutfak ve Giyim Kültürü

Satışa konu olduğu için ayrıntılı bir şekilde tarif edilen evlerin incelenmesi yoluyla, Ayıntâb halkının oturduğu evler ve dolayısıyla bu evlerde meskun olanların sosyal statüleri hakkında bir bilgiye sahip olabileceğimizi düşünüyoruz. Buna göre, 60, 65, 66, 73, 74 numaralı belgelerde anlatılan evler, fevkâni (iki katlı), tahtâni (tek katlı), peykeli (duvarına ilişik sedir), şehnişinli (üç tarafı pencerele çıkma oda), matbahı (mutfak), kileri, su havuzu ve su kuyusu olan ve avlu içinde bulunan evlerdir. Bu evlerin fiyatı 200 ila 400 kuruş arasında değişmektedir. Evler genelde avlu içinde tarif edilmektedir. Bu geleneksel yaşamdaki mahremiyet kültürünün mimariye yansımasıdır. Metin Sözen'in *Anadolu'da Ev ve İnsan* isimli kitabında Urfa evleri için söyledikleri,

²³³ Mesela bkz. GŞS. 131/ 3, 4, 5, 8, 9, 41, 43, 96, 100 vb.

²³⁴ Krş. Fuat YILDIRIM, **108 Numaralı Gaziantep Şer'ine Sicili**, Elazığ: 1995, s. 399.

yakın kültür ve coğrafya havzasında bulunması hasebiyle Antep için de düşünülebilir. Sözen'e göre genellikle iki kattan oluşan evlerde zemin kat bir iç avlu etrafında sıralanan günlük oturma ve servis mekanlarını içerir. Mutfak, ahır, hamam, hela ve yiyecek depoları bu katta yer alır. Üst katta ise günlük işlerden arta kalan zamanlarda oturma, misafir kabul, yatma gibi eylemleri içeren baş oda/köşk oda ve diğer odalar bulunur.²³⁵

Evler, terekelerde mutlaka rastladığımız, halı, kilim, minder, yastık, makat, iskemle, divan gibi eşyalarla tefriş edilmiştir. Şamdan, ayna, buhurdan, gülabdan, Çin işi fincan, kase ve bardaklar, çalar saat, sedefli çekmece, simli işlemeli kadife örtüler, billur kaseler daha zevkli ve refah evlerin eşyaları olmalı. Sahan, sini, lengeri, tas, kazan, ibrik mutfakların zorunlu eşyalarıdır. Yerde oturarak birlikte yemek yeme geleneği çeşitli boyutlarda sinileri, aynı kaptan yemek yeme alışkanlığı kuzu lengerleri gibi büyük boyutlu bakır kap-kaçağı; çorba, ayran, hoşaf, şerbet gibi yemekle tüketilen sıvı yiyecek ve içecekler çeşitli boyut ve biçimlerdeki tasları ortaya çıkarmıştır.²³⁶

Kap-kaçak sayısı ve çeşidi elbette zenginlikle doğru orantılıdır. Gaziantep mutfak kültürünü incelediği kitabında Uğurluer, batılılaşma ile gelen masada ve ayrı kaplarda yemek yeme alışkanlığının, Gaziantep bakırcılığında kapaklı sahan takımlarını ortaya çıkardığını ve bu sahanların bir prestij unsuru olarak özellikle zenginlerin evinde bulunduğunu söylemektedir.²³⁷ Biz bu bilgi ışığında terekeleri incelediğimizde, 131 numaralı defterin en zengin iki isminin; Battalağazâde es-Seyyid Mehmed ile Fazılzâde el-Hâc Halil Efendi'nin terekelerinde kapaklı sahanlara rastladık.²³⁸ Terekelerde sıkça rastladığımız kahve ibriği, kahve güğümü, kahve tepsisi, fincan gibi eşyalar Ayıntâb halkının, Osmanlının 16. yüzyılda tanıştığı kahveyi sevdiğini göstermektedir.

Terekelerde sayılan kıyafetler genellikle kumaş çeşitleri ile kaydedilmiştir. Bir çeşit yün kumaş olan çuha²³⁹, kasab²⁴⁰ adı verilen ince keten dokumalar, keten²⁴¹,

²³⁵ Metin SÖZEN, Cengiz Eruzun, **Anadolu'da Ev ve İnsan**, Emlak Bankası, 1992, s. 267.

²³⁶ Murat UĞURLUER, **Gaziantep Mutfak Kültüründe Bakır**, Gaziantep: 2002, s. 5

²³⁷ UĞURLUER, **a.g.e.**, s. 7.

²³⁸ GŞS. 131/ 96, 107, 108, 110.

²³⁹ Mesela bkz. GŞS. 131/ 20, 27, 52.

²⁴⁰ Mesela bkz. GŞS. 131/ 30, 40.

²⁴¹ Mesela bkz. GŞS. 131/ 7, 30.

astar²⁴², Şam ve Halep malı iplik dokuma bir kumaş olan alaca²⁴³, gümüş veya altın yaldız vurulmuş iplikten dokuma bir kumaş olan kılaktan²⁴⁴, pamuk (koton)²⁴⁵ ve saten²⁴⁶ en çok rastladığımız kumaş çeşitleridir. Şal, cübbe, gömlek, don, entari, şalvar-çakşır, kaftan, kuşak, sarık hemen her terekede bulunan kıyafetlerdir. Kürkler ise daha çok zengin tereke sahiplerinin verasetlerinde bulunmaktadır.²⁴⁷

Altın başlık²⁴⁸, altın gerdanlık²⁴⁹, altın kulak²⁵⁰ ve burun²⁵¹ küpesi, altın bilezik²⁵², sim kuşaklar²⁵³ ve halhal²⁵⁴ defterde yer alan ziynet eşyalarıdır. Kumaş cinsleri, renk ve nakış zenginliği, kıyafet çeşitliliği ve terekelerdeki bolluğu ile Antep halkının gelişmiş ve de zarif bir giyim kültürüne sahip olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz.

5- Şehirdeki Asayiş

131 numaralı defterde, insanlar arası ilişkilerde emniyete zarar verecek üç davanın mahkemeye getirildiğini gördük. Bunlardan ikisi hırsızlık²⁵⁵ -ki biri ispatlanamamış, davacı davasından men' edilmiş-, üçüncüsü ise bir çocuğun kaza ile arkadaşını öldürmesidir.²⁵⁶ Dolayısıyla Ayıntâb insanının sosyal yaşamında kendisini genel olarak emniyette hissettiğini söyleyebiliriz.

122, 127, 128 numaralı belgelerde, Ali Paşa'nın eşkıyaya karşı tedbir buyrukları yer almaktadır. Bu buyruklar doğrultusunda biz şehir içinde olmasa bile şehrin etrafındaki eşkıya tehdidinin, zaman zaman Ayıntâb halkının huzurunu kaçırdığını düşünüyoruz. 18. yüzyıl Osmanlı Devleti'nin eski gücünün ve otoritesinin zayıfladığı bir dönemdir. Buna rağmen henüz gücünün zirvesinde sayıldığı 16. yüzyıl

²⁴² Mesela bkz. GŞS. 131/ 52, 107.

²⁴³ Mesela bkz. GŞS. 131/ 114, 115.

²⁴⁴ Mesela bkz. GŞS. 131/ 103, 110.

²⁴⁵ Mesela bkz. GŞS. 131/ 107.

²⁴⁶ Mesela bkz. GŞS. 131/ 103.

²⁴⁷ Mesela bkz. GŞS. 131/ 98, 107.

²⁴⁸ Mesela bkz. GŞS. 131/ 8.

²⁴⁹ Mesela bkz. GŞS. 131/ 8.

²⁵⁰ Mesela bkz. GŞS. 131/ 114, 8.

²⁵¹ Mesela bkz. GŞS. 131/ 103, 114.

²⁵² Mesela bkz. GŞS. 131/ 28, 96.

²⁵³ Mesela bkz. GŞS. 131/ 103, 29.

²⁵⁴ Mesela bkz. GŞS. 131/ 96, 29.

²⁵⁵ GŞS. 131/ 11, 46.

²⁵⁶ GŞS. 131/ 28.

sonlarında devleti saran Celali isyanları gibi devleti zor durumda bırakan isyan ve eşkıya hareketleri yaşanmamıştır.²⁵⁷ Mehmet Yaşar Ertaş, Osmanlı Devleti'nin ademi merkeziyetçi bir siyaset takip ederek, eyaletleri iltizam usulu ile yönetmesinin merkezi otoriteyi hedef alan geniş ve organizeli isyanların önüne geçtiğini ifade etmektedir.²⁵⁸ Osmanlı Devleti, "Antep'in İktisadi Tarihi" başlığı altında zikrettiğimiz gibi eyaletlerde, yerel halktan a'yan ve voyvodaları idari muhatabı kılmıştır. 1694 yılında da Antep'in de içinde bulunduğu bazı kazalarda Mültezimliği üç yıllıktan ömür boyu süren bir duruma çekmiştir. Bu durumda eyaletlerden yükselebilecek hoşnutsuzlukların ilk adresi merkezi otorite değil yerel idareler olacaktır. Bununla birlikte yerel idareciler de sahip olmak istedikleri silahlı güce eşkıyalarla yapacakları çeşitli ittifaklarla ulaşabilecektir. Antep'in bağlı olduğu Dulkadirli eyaletinde göçmen/oymak nüfus diğer bölgelere göre daha çok bulunmaktadır. Bu durum isyan ve eşkıyalık ihtimallerini yükseltebilecekken yukarıda yapılan belirlemelerin eyaletin görece sukunetinin açıklamalarından biri olabileceğini düşünüyoruz.

6- Dini ve Sosyal Yardımlaşma Müessesesi Olarak Vakıflar

Vakıflar, sosyal hayatın en önemli hizmet unsurlarından biridir. Kişinin gelir getiren bir mülkünün gelirini mahza amme hizmetine vakfetmesidir. Bugün halkların "sosyal devlet"ten bekledikleri zorunlu hizmetleri, İslam Devletlerinde modern hayat öncesi dönemlerde zenginler yerine getirmektedir. Bir farkla ki, bu hizmet zorunlu değil gönüllü yapılmaktadır. Hizmetin karşılığı sevap olarak sadece Allah'tan umulur. Bununla birlikte itibarlı ve zenginlerin etraflarını koruyup gözetmek gibi bir vazifeleri de vardır. Bu yazılı bir kanun değilse de belki ondan daha kuvvetli bir teâmüldür. Biz bu teamülün/kültürün, zenginleri hizmete teşvik ettiğini düşünüyoruz.

Genellikle cami, medrese gibi dini kurumlar birer vakıf hizmetidir. Hem binanın ihtiyacı, hem de burada istihdam edilenlerin ücretleri vakıf geliriyle karşılanır.²⁵⁹ Nitekim vakfedilecek malda gelir getiren bir mülk olma şartı²⁶⁰, aynı zamanda hizmet masraflarını karşılayabilmesi için olmalıdır. 131 numaralı defterde, 78

²⁵⁷ Mehmet Yaşar ERTAŞ, "18. ve 19. Yüzyılda Osmanlı Taşrasında Yasadışılık: Yerel İdarecilerle Eşkıya İlişkileri" **Osmanlı'dan Günümüze Eşkıyalık ve Terör**", Samsun: Etüt Yayınları, 2009, s.149.

²⁵⁸ ERTAŞ, **a.g.m.** s. 148-150.

²⁵⁹ KAZICI, **a.g.e.**, s. 283.

²⁶⁰ KAZICI, **a.g.e.**, s. 272.

numaralı belgede hazrevat bostanı, 84 numaralı belgede bir ev ve hazrevat bostanının 1/3 hissesi, 89 numaralı belgede de yine bir hazrevat bostanı vakfedilmiştir.

İncelediğimiz defterde rastladığımız vakıf kurumları ise şunlardır:

Cami'-i Atîk Vakfı²⁶¹

Musallâ Mescidi Vakfı²⁶²

Mevlevihâne Vakfı²⁶³

Mihâliye Medresesi Vakfı²⁶⁴

Tahtalu Cami'-i Şerifi Vakfı²⁶⁵

Boyacı Cami'-i Şerifi Vakfı²⁶⁶

Mustafa Ağa Vakfı²⁶⁷

Alay Beyi Cami'i²⁶⁸ ve Hâcî Göğüş zikirhanı²⁶⁹, defterde sınır tarifi yapılırken zikredilse de bu kurumların da birer vakıf hizmeti olması gerekmektedir.

7) Halk Arasında Kullanılan Unvanlar, Lakaplar ve Sülale İsimleri

131 numaralı Gaziantep Şer'iye Sicilinde bir şekilde kaydı geçen kişilerin, isimlerinden ziyade unvan, lakap ya da soya nispetle tanımlandıklarını gördük. Defterde, özel isim çeşitliliği ayırıcı işlevini göremeyecek kadar sınırlıdır. En fazla kullanılan özel isimler; Mehmed, Mustafa, Ali, Hüseyin, Hasan, Şaban, Osman, Mahmud, Abdullah, Emin gibi isimlerdir. Bayan ismi olarak ise; Hatice, Fatma, Ayşe, Amine, Ümmü Külsüm gibi isimlere rastladık. Saydığımız bu isimler bugün dahi en yaygın kullanımı olan isimlerdir. Yine defterde yer alan Asya, Eymiş, Yümne bayan isimleri alışılmışın

²⁶¹ GŞS. 131/ 133, 137.

²⁶² GŞS. 131/ 129, 126.

²⁶³ GŞS. 131/ 135, 139.

²⁶⁴ GŞS. 131/ 130, 138.

²⁶⁵ GŞS. 131/ 144.

²⁶⁶ GŞS. 131/ 78.

²⁶⁷ GŞS. 131/ 135, 139, 140.

²⁶⁸ GŞS. 131/ 74.

²⁶⁹ GŞS. 131/ 78.

dışında isimlerdir fakat onlar da birer kişi için kullanılmıştır. Buna karşılık, defterde çok sayıda lakap, sülâle ismi ve unvan kullanımı ile karşılaştık.

a) Unvanlar

Unvan, bir kimsenin işi, mesleği veya toplum içindeki durumu ile ilgili olarak kullanılan ad, sandır.²⁷⁰ Defterde geçen unvanlar; es-Seyyid²⁷¹, el-Hâc²⁷², Molla²⁷³, İmam²⁷⁴, el-Kâdi²⁷⁵, Kâtib²⁷⁶, Beşe²⁷⁷, Müezzîn²⁷⁸, Miralay²⁷⁹, Usta²⁸⁰, Çavuş²⁸¹, Kahya²⁸², Vaiz²⁸³, Voyvoda²⁸⁴, Çelebi²⁸⁵, Fakhi²⁸⁶, Efendi²⁸⁷, Şeyh,²⁸⁸ Mütevellî²⁸⁹, Mevlevî Şeyhi²⁹⁰, Tahsildar²⁹¹, Sûfî²⁹², Âhi Baba²⁹³, Kahya²⁹⁴ ve Kethüda²⁹⁵ şeklindedir. Bunlardan en fazla kullanılanı, es-Seyyid, el-Hâc, Şeyh, Efendi ve Molla unvanlarıdır. Bu unvanlar dinî ve ilmî statüye işaret eder. Mesleklere işaret eden unvanları ise "Ticaret ve Esnaflar" başlığı altında inceledik.

b) Lakaplar

Defterimizde yer alan ferman, berât ve buyuruldular, resmi yazışmalarda kullanılan lakapların örneklerini vermektedir. En mutantan lakaplar Beylerbeyi için kullanılmıştır. 126 numaralı belgede, "Emiru'l-umerâi'l-kirâm kebîru'l-küberâi'l-fehhâm

²⁷⁰ **Türkçe Sözlük**, "unvan", Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 1988, c. II, s. 1516.

²⁷¹ GŞS. 131/ 2, 8, 12, 17, 18, 22, 23, 24, 28 vb.

²⁷² GŞS. 131/ 29, 32, 34, 35, 37, 39, 56, 60 vb.

²⁷³ GŞS. 131/ 60, 62, 63, 67, 71, 74, 80, 85 vb.

²⁷⁴ GŞS. 131/ 18, 45, 62, 76, 78 vb.

²⁷⁵ GŞS. 131/ 51.

²⁷⁶ GŞS. 131/ 54, 81, 88, 95.

²⁷⁷ GŞS. 131/ 53, 57, 83, 96, 105, 115.

²⁷⁸ GŞS. 131/ 67, 95, 80, 81.

²⁷⁹ GŞS. 131/ 24, 88.

²⁸⁰ GŞS. 131/ 12, 21, 73.

²⁸¹ GŞS. 131/ 47.

²⁸² GŞS. 131/ 54.

²⁸³ GŞS. 131/ 56.

²⁸⁴ GŞS. 131/ 56, 75.

²⁸⁵ GŞS. 131/ 74, 79, 80, 89, 105.

²⁸⁶ GŞS. 131/ 84.

²⁸⁷ GŞS. 131/ 7, 18, 22, 24, 28, 34, 54, 74 vb.

²⁸⁸ GŞS. 131/ 24, 37-a, 74, 85, 86, 117.

²⁸⁹ GŞS. 131/ 84.

²⁹⁰ GŞS. 131/ 96.

²⁹¹ GŞS. 131/ 115.

²⁹² GŞS. 131/ 77.

²⁹³ GŞS. 131/ 61.

²⁹⁴ GŞS. 131/ 54.

²⁹⁵ GŞS. 131/ 70, 82, 88, 96.

zü'l-kadri ve'l-ihtirâm sâhibu'l-gurr ve'l-ihtişâm el-mahza yezid inâyetü'l-mülki'l-ahâlî Mar'aş Beylerbeyisi dâme ikbâlehû ve kadrehû" şeklinde gelen elkab Maraş Beylerbeyi içindir. 132 numaralı belgede, "Düstûr-u mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem müdebbir-i umûru'l-cumhur bi'l-fikri's-sâkib mütemmim-i mehâmmu'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib mühr-ü beyânî'd-devle ve'l-ikbâl şeyh-i erkânî's-saâdet ve'l-iclâl el-mahfuf tasannuf ve avatîf ekberi'l-a'lâ Haleb vâlisi vezîrim edâmellahu bekâhu iclâlehu" şeklinde gelen elkab ise Halep valisi içindir.

Maraş valisi Ali Paşa'nın, Antep a'yanı / ileri gelenleri için kullandığı lakaplar; "Medîne-i Ayntâb'da nâib-i şeri'at-ı gurre olan faziletlü efendi zîde fazluhu mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân..."²⁹⁶ şeklinde gelmektedir.

Kadı ve nâibleri için ise; "Mefâhiru'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fezâil ve'l-keîâm" lakapları kullanılır.²⁹⁷

İnceldiğimiz 131 numaralı defterde, resmi yazışmalar dışında halk arasında kullanılan lakaplar da vardır. Bu kullanımı ile lakap, bir kimseye veya bir aileye kendi adından ayrı olarak sonradan takılan, o kimsenin veya ailenin bir özelliğinden kaynaklanan addır.²⁹⁸ Bu lakapları tespit ederken ilk zorluğu -zâde ve -oğlu terkipli ifadelerde yaşadık. Çünkü bu ifadeler, ilk anlamda soy nispeti verseler de lakap olarak kullanılma ihtimalleri de yüksektir. Bununla birlikte biz bu terkiplerin lakap olabileceğine dair bir işarete rastlamadığımızda onları sülale ismi olarak kullandık. Aynı şekilde, "Hayyamî", "Kürkünî", "Daistanî" gibi köy ya da şehre nispet ifade eden lakapları da almadık. Bunların dışında tespit ettiğimiz lakaplar; Deli²⁹⁹, Kara³⁰⁰, Kısa³⁰¹, Arap³⁰², Korkakoğlu³⁰³, Battal³⁰⁴, Köle³⁰⁵, Karaoğlu³⁰⁶, Haydaroğlu³⁰⁷, Güzel³⁰⁸,

²⁹⁶ GŞS. 131/ 128.

²⁹⁷ GŞS. 131/ 123, 124, 125, 131.

²⁹⁸ **Türkçe Sözlük**, "lakap", c. II, 956.

²⁹⁹ GŞS. 131/ 4.

³⁰⁰ GŞS. 131/ 5, 12, 96, 16, 63, 83, 100.

³⁰¹ GŞS. 131/ 10.

³⁰² GŞS. 131/ 22, 60, 96.

³⁰³ GŞS. 131/ 14.

³⁰⁴ GŞS. 131/ 24.

³⁰⁵ GŞS. 131/ 26.

³⁰⁶ GŞS. 131/ 72.

³⁰⁷ GŞS. 131/ 35.

³⁰⁸ GŞS. 131/ 45.

Fakir³⁰⁹, Tavi³¹⁰, Köpekçi³¹¹, Kör³¹², Köse³¹³, Teke³¹⁴, Hodan³¹⁵, Kara Külah³¹⁶, Gözü kara³¹⁷, Kürd³¹⁸, Çeltik³¹⁹, Kahraman³²⁰, Bahadıroğlu³²¹, Kötü³²², Yörük³²³, Tatar³²⁴, Kebir Türkmen³²⁵, Zülfikarlı³²⁶ şeklindedir.

c) Sülâle İsimleri

İncelediğimiz defter mahkeme tutanaklarıdır. Bu tutanaklar Antep'in 18. yüzyıl sonlarına ait hayatından bazı kesitler verir. Defterde yer alan belgeleri okurken kalabalık ve sürekli hareket halinde olan insan unsuru ile karşılaştık. İsimleri çoğu zaman aynı olan bu insanların en tanımlayıcı özellikleri sülâlelerine olan nispetleri olmuştur. Bu nispetler o yıllar için çağımızdaki soyadı işlevini görmüştür. Dolayısıyla incelediğimiz defterde çok sayıda sülâle isimleri yer almaktadır. Tespit ettiklerimiz arasında şunlar vardır: İmamoğlu³²⁷, Ramazanoğlu³²⁸, Mikdadzâde³²⁹, Çilkadiroğlu³³⁰, Güllüzâde³³¹, Zenbilcioğlu³³², Ferşoğlu³³³, Kınaboğazoğlu³³⁴, Muhsinzâde³³⁵, Nakibzâde³³⁶, Kethüdâzâde³³⁷, Duacızâde³³⁸, Hacıümmetoğlu³³⁹, Ken'anzâde³⁴⁰, Arapzâde³⁴¹,

³⁰⁹ GŞS. 131/ 51.

³¹⁰ GŞS. 131/ 75.

³¹¹ GŞS. 131/ 77.

³¹² GŞS. 131/ 77, 98.

³¹³ GŞS. 131/ 96.

³¹⁴ GŞS. 131/ 85.

³¹⁵ GŞS. 131/ 96.

³¹⁶ GŞS. 131/ 96.

³¹⁷ GŞS. 131/ 96.

³¹⁸ GŞS. 131/ 96.

³¹⁹ GŞS. 131/ 96.

³²⁰ GŞS. 131/ 100.

³²¹ GŞS. 131/ 46.

³²² GŞS. 131/ 107.

³²³ GŞS. 131/ 108.

³²⁴ GŞS. 131/ 115.

³²⁵ GŞS. 131/ 115.

³²⁶ GŞS. 131/ 115.

³²⁷ GŞS. 131/ 4, 96.

³²⁸ GŞS. 131/ 9.

³²⁹ GŞS. 131/ 12, 84.

³³⁰ GŞS. 131/ 19.

³³¹ GŞS. 131/ 21, 45, 69, 77.

³³² GŞS. 131/ 22, 91.

³³³ GŞS. 131/ 22.

³³⁴ GŞS. 131/ 22.

³³⁵ GŞS. 131/ 96, 98.

³³⁶ GŞS. 131/ 24.

³³⁷ GŞS. 131/ 31.

³³⁸ GŞS. 131/ 36.

³³⁹ GŞS. 131/ 36.

Aynacızâde³⁴², Fazılzâde³⁴³, Şeyhzâde³⁴⁴, Nurdanelizâde³⁴⁵, Afşarzâde³⁴⁶, Timuroğlu³⁴⁷, Çiftçioğlu³⁴⁸, Muhyiddinzâde³⁴⁹, Yörükzâde³⁵⁰, Sahhafzâde³⁵¹, Basmacızâde³⁵², Silmecioğlu³⁵³, Bardakçioğlu³⁵⁴, Adilzâde³⁵⁵, Dellâkzâde³⁵⁶, Gergerizâde³⁵⁷, İskenderoğlu³⁵⁸, Mısırlıoğlu³⁵⁹, Çelebioğlu³⁶⁰, Beynamazcızâde³⁶¹, Ceridzâde³⁶², Felekzâde³⁶³, Oruçbeyoğlu³⁶⁴, Çakrazâde³⁶⁵, İranoğlu³⁶⁶, Evliyaoğlu³⁶⁷, Kamalakoğlu³⁶⁸, Çakıroğlu³⁶⁹, Topçuoğlu³⁷⁰, Bıyıkogulları³⁷¹, Hindioğulları³⁷², Şahaneoğlu³⁷³, Bulguroğlu³⁷⁴, Yavrucakoğlu³⁷⁵, Helvacıoğlu³⁷⁶.

C) EKONOMİK HAYAT

Ele aldığımız defterde, özellikle miras paylaşımında Osmanlı para birimleri yer almaktadır. O günkü Osmanlı parasının gücü ve ne değer ifade ettiği üzerinde kısaca

³⁴⁰ GŞS. 131/ 58, 74.

³⁴¹ GŞS. 131/ 56.

³⁴² GŞS. 131/ 56.

³⁴³ GŞS. 131/ 56, 69.

³⁴⁴ GŞS. 131/ 56.

³⁴⁵ GŞS. 131/ 56.

³⁴⁶ GŞS. 131/ 56.

³⁴⁷ GŞS. 131/ 58, 74, 79.

³⁴⁸ GŞS. 131/ 58.

³⁴⁹ GŞS. 131/ 62.

³⁵⁰ GŞS. 131/ 68.

³⁵¹ GŞS. 131/ 71, 73.

³⁵² GŞS. 131/ 74.

³⁵³ GŞS. 131/ 74.

³⁵⁴ GŞS. 131/ 74.

³⁵⁵ GŞS. 131/ 74.

³⁵⁶ GŞS. 131/ 75.

³⁵⁷ GŞS. 131/ 88.

³⁵⁸ GŞS. 131/ 78.

³⁵⁹ GŞS. 131/ 78.

³⁶⁰ GŞS. 131/ 78.

³⁶¹ GŞS. 131/ 80.

³⁶² GŞS. 131/ 80.

³⁶³ GŞS. 131/ 80.

³⁶⁴ GŞS. 131/ 81.

³⁶⁵ GŞS. 131/ 84.

³⁶⁶ GŞS. 131/ 85.

³⁶⁷ GŞS. 131/ 91, 92.

³⁶⁸ GŞS. 131/ 93, 96.

³⁶⁹ GŞS. 131/ 95.

³⁷⁰ GŞS. 131/ 96.

³⁷¹ GŞS. 131/ 96.

³⁷² GŞS. 131/ 96.

³⁷³ GŞS. 131/ 96.

³⁷⁴ GŞS. 131/ 96.

³⁷⁵ GŞS. 131/ 96.

³⁷⁶ GŞS. 131/ 105.

durmak istiyoruz. İktisat tarihçisi Şevket Pamuk, Osmanlı para düzeninin gelişimini izlediği kitabının giriş bölümünde Osmanlı parasını beş döneme ayırmıştır.³⁷⁷ 131 numaralı defterin tarih aralığı, Pamuk'un dördüncü dönem olarak belirlediği 1690-1844 yılları arasında yer almaktadır. Bu dönemin başlarında (17. yüzyılın sonlarına doğru) Osmanlı Devleti maddi güç gerektiren savaşlarla karşılaşmıştır. Bu durumla baş edebilmek için Devlet, Osmanlı kuruşu olarak adlandırılan yeni bir hesap birimi etrafında yeni bir düzen kurmaya çalışmıştır. Bu sistemde 1 kuruş 40 paraya veya 120 akçeye eşitti.³⁷⁸ Defterimizdeki 40 numaralı belge söz konusu parasal değere çok güzel bir örnektir. 5,5 kuruşluk miras, beş varis arasında farklı oranlarda akçe olarak paylaştırılmıştır. Taksimatin toplamı 657 akçedir. Bu sayıyı 120'ye böldüğümüzde 5.475 kuruş elde ediyoruz. Bir başka ifade ile, yukarıdaki denklemde 120 akçe 1 kuruş ise, 657 akçe 5.475 (yaklaşık 5.5) kuruş edecektir. Belgemizde de bu oran mevcuttur.³⁷⁹

1) Antep'in Avâriz ve Nüzul Gelirleri

Avâriz, devletin büyük masraflar gerektiren savaşlara para bulmak için yürürlüğe koyduğu vergilerdir. Bu vergiler daha sonra sürekli ödenen nakdî bir vergi haline gelmiştir.³⁸⁰ XIX. yüzyılın ilk yarısında Antep'i konu alan ve şehrin iktisadi yapısını da incelediği makalesinde Bayraktar, 1811 yılında Antep'te toplam 372,75 avâriz-hânesi olduğunu söylemektedir.³⁸¹ İncelediğimiz defterin 1781 tarihli bir belgesinde de "Ayntâb sancağında vâki' kazaların üç yüz yetmiş iki buçuk ve buçuk sülüs bedel-i nüzul hâneleri olub..." diyerek aynı sayıyı vermektedir.³⁸² Nüzul* bedeli olarak her haneden 600 akçe, avâriz bedeli olarak da her haneden 400 akçe istenmektedir.³⁸³ Bu bedeller, Bayraktar'ın 1811 yılı için belirlediği bedellerle³⁸⁴ aynıdır. Avâriz hâneleri, vergiden muaf olanlar çıkarıldıktan sonra geri kalan köy veya mahalle

³⁷⁷ Şevket PAMUK, **Osmanlı İmparatorluğu'nda Para'nın Tarihi**, 3. baskı, İstanbul:Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2003, s. 22.

³⁷⁸ PAKALIN, **a.g.e.**, c. I, 112-113.

³⁷⁹ Mesela bkz. GŞS. 131/ 43, 53, 96.

³⁸⁰ Ahmet TABAKOĞLU, **Gerileme Dönemine Girerken Osmanlı Maliyesi**, İstanbul: Dergah Yayınları, 1985, s. 153.

³⁸¹ Hilmi BAYRAKTAR, "XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Antep'in İdari Yapısı ve İktisadi Durumu", **Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu**, (22 Ekim 1999), edt. Yusuf Küçükdağ, Baskı: Gaziantep Valiliği, s. 87.

³⁸² GŞS. 131/ 123.

* Osmanlı maliyesinde sefere giden ordunun yiyecek ihtiyacını karşılamak üzere buğday ve arpa gibi hububattan alınan aynı vergiyi ifade eder. Bkz. DİA, "Nüzul", c. XXXIII, s. 311.

³⁸³ GŞS. 131/ 123, 124.

³⁸⁴ BAYRAKTAR, **a.g.m.**, s. 87.

nüfusunun tespit edilip 3-10 arası değişen hânelerin vergi için birim hâne kabul edilmesiyle belirlenirdi.³⁸⁵ Avâriz yükümlülerinin vergiye tabi olabilmeleri için ödeme yerinde bir mülkü kullanmaları gerekiyordu. Yani köyde ise bir toprağa, şehirde ise geçimini sağlayacak sürekli bir işe sahip olması gerekiyordu.³⁸⁶

Defterde rastladığımız diğer vergiler şöyledir: Maraş valisi Ali Paşa'nın emri ile mâl-ı hazîreye 1500 kuruşluk ilk taksit³⁸⁷ istenmektedir. Belgede bu verginin çeşidi belirtilmemiştir. Yine Ali Paşa tarafından Ayıntâb kazasına ait 2000 kuruşluk cizyeden kalan 310 kuruş istenmektedir.³⁸⁸ Cizye, İslam devletlerince gayr-ı Müslim tebaanın erkeklerinden alınan şahsi bir vergidir. Cizye sene başı olan Muharrem ayında tahsil olunurken para darlıkları zamanlarında vaktinden evvel de tahsil edildiği olmuştur. Gayr-ı Müslim halkın fakir, orta ve zengin* oluşlarına göre ödemek zorunda oldukları cizye bedeli değişmektedir. Zenginden on bir, orta halliden beş buçuk, fakirden iki buçuk esedi kuruş alınmaktadır.³⁸⁹ Dolayısıyla belgede geçen 2000 kuruşluk cizye bedelinden Hristiyan nüfusa ulaşmamız zor görünüyor. Hristiyan halkın hepsini fakir farz etsek, yapacağımız hesap bize sekiz yüz cizye mükellefi vermektedir. 2000 kuruşluk toplam cizye bedelini üçe bölüp zengin, orta halli ve fakir zimmîlerin ödemek zorunda oldukları bedele oranlarını hesap ettiğimizde ise ortalama dört yüz kırk yedi zimmî cizye mükellefi ortaya çıkmaktadır.

Bir diğer belgede de Maraş eyaleti valisine teslim edilmek üzere bütün eyalet kazalarına sefersiz vakitlerde tertip olunan 11500 kuruşluk İmdâd-ı Hazariyye vergisinin taksimi ve iki taksitle ödenmesi istenmektedir.³⁹⁰ Bu son belgeyi Maraş kadısı kaleme almıştır. İmdâd-ı Hazariyye, İmdâd-ı Seferiyye'ye benzeyen, fakat barış zamanlarında toplanan bir vergidir. İlk olarak 1717-8'de toplanmıştır. Hazariyye'nin miktarı Seferiyye'ye oranla daha azdır ve iki veya üç taksitle ödeme kolaylığı sağlanmıştır. Bu vergi de avâriz haneleri baz alınarak halka dağıtılmaktadır.³⁹¹

³⁸⁵ TABAKOĞLU, **a.g.e.**, s. 154.

³⁸⁶ TABAKOĞLU, **a.g.e.**, s. 155.

³⁸⁷ GŞS. 131/ 119.

³⁸⁸ GŞS. 131/ 120.

* bkz. GŞS. 131/ 1.

³⁸⁹ PAKALIN, **a.g.e.**, c. I, 297, 301; TABAKOĞLU, **a.g.e.**, s. 141.

³⁹⁰ GŞS. 131/ 125.

³⁹¹ TABAKOĞLU, **a.g.e.**, s. 269.

Antep kalesi mustahfızlığı (muhafaza hizmeti) 1400 akçelik bir tımardır. Antep, Halep bölgesi içerisinde bulunması itibariyle tahsil olunacak öşür/ harac-ı mukâseme veya diğer adıyla dimos*, mukataa haline getirilerek tahsil ediliyordu.³⁹² 116 numaralı belgede, mâlikâne mutasarrıfı Seyyid Mahmud, dimos mukataasından yarı hissesini Mısırlı Şaban'a devretmektedir.

2) Halkın Geçim Kaynakları

a) Tarım ve Hayvancılık

Antep bölgesinin en önemli geçim vasıtasını ziraat teşkil etmektedir. Özellikle ceviz ağaçları³⁹³ ve üzüm bağları oldukça önemli yer tutuyordu.³⁹⁴ Nohut³⁹⁵, mercimek³⁹⁶ gibi baklagiller yetiştirilen ürünlerdir. Ancak en fazla üretimi hububat oluşturmaktaydı.³⁹⁷ Buğday, arpa, bulgur, darı başta gelen hububattır.³⁹⁸ Bazı ziraî mahsullerin ortalama fiyatları şöyledir:

1 kıyye* hinta: 2.5 kuruş³⁹⁹

1 kıyye bulgur: 3.5 kuruş⁴⁰⁰

1 kıyye arpa (şa'îr): 1.5-2 kuruş⁴⁰¹

1 kıyye nohut: 3 kuruş⁴⁰²

Osmanlı Devleti'nde tahıl üretimi ticari maksatlı yapılmamaktadır. Zira tahıl, İstanbul'un ve yerli halkın iâşesi için ve ziraatın ve savaşların güç unsuru hayvanların

* Fransızca "dime" kelimesinden gelme bir tabirdir ve mahsulün onda birini ifade eder. Bizdeki karşılığı öşürdür. Genellikle Suriye bölgesine ait defterlerde kullanılır. Bkz. Pakalın, c. I, s. 451.

³⁹² Öztürk, s. 53.

³⁹³ Mesela bkz. GŞS. 131/ 40, 96, 102, 113.

³⁹⁴ Mesela bkz. GŞS. 131/ 16, 106, 107, 110.

³⁹⁵ Mesela bkz. GŞS. 131/ 4, 5, 105.

³⁹⁶ Mesela bkz. GŞS. 131/ 4, 5.

³⁹⁷ Özdeğer, s. 469.

³⁹⁸ Krş. Ahmet YILMAZ, 19. Yüzyılın İlk Çeyreğinde Şer'îye Sicilleri ve Tereke Defterlerine Göre Medine-i Aynab'ın İktisadi ve İctimai Durumu, Ankara: 1997, s. 44.

* 1 kıyye 1283 gramdır.

³⁹⁹ Mesela bkz. GŞS. 131/ 101, 105, 106, 115.

⁴⁰⁰ Mesela bkz. GŞS. 131/ 3, 4, 5.

⁴⁰¹ Mesela bkz. GŞS. 131/ 102, 115.

⁴⁰² Mesela bkz. GŞS. 131/ 5, 105.

yaşamaları için en temel besindir. Dolayısıyla tahıl/hububatın Osmanlı iktisat politikasında ticareti yasaktır.⁴⁰³

Ceviz ve zeytin ağaçları⁴⁰⁴ defterde en fazla karşımıza çıkan ağaçlar oldu. Erik ağacı⁴⁰⁵, kavak ağacı⁴⁰⁶, fıstık⁴⁰⁷, nar⁴⁰⁸, zerdali⁴⁰⁹, karpuz⁴¹⁰ defterde rastladığımız diğer zirai mahsullerdir.

Merkep, öküz, keçi⁴¹¹, beygir, kısrak, tay⁴¹², inek⁴¹³ ve katır özellikle tereke defterlerinde fiyatları ile kaydedilen hayvanlardır. İnek ve keçi dışındaki hayvanlar taşıma-ulaşım ve ziraatta kullanılmaktadır. Bu hayvanların ortalama fiyatları şöyledir:

Öküz: 15 kuruştur.⁴¹⁴ Defterde sadece üç yerde öküz fiyatı verilmiştir. Hububat ve diğer hayvan fiyatları ile karşılaştırdığımızda öküzün fiyatı bize düşük görünmüştür. Zira öküz çift sürmede kullanılan önemli bir ziraat gücüdür ve tarım toplumlarında daha pahalı olmalıdır diye düşündük. Bununla birlikte, bu fiyatın miladi 1768-1782 tarih aralığına sahip defterimizin sadece üç yerinde zikredilen fiyatların ortalaması olduğunu da tekrar hatırlatmalıyız.

Merkep: 15 kuruş,⁴¹⁵ 3 kuruş değer biçilen merkepler de mevcuttur. Merkebin yaşı, gücü ve cinsiyetine göre değeri değişecektir.

Beygir-kısrak: 37 kuruş⁴¹⁶,

Katır: 87.5 kuruştur.⁴¹⁷

⁴⁰³ GENÇ, a.g.e., s. 216.

⁴⁰⁴ Mesela bkz. GŞS. 131/ 96, 107, 110.

⁴⁰⁵ Mesela bkz. GŞS. 131/ 5, 105, 113.

⁴⁰⁶ Mesela bkz. GŞS. 131/ 16, 40.

⁴⁰⁷ Mesela bkz. GŞS. 131/ 107.

⁴⁰⁸ Mesela bkz. GŞS. 131/ 96.

⁴⁰⁹ Mesela bkz. GŞS. 131/ 96.

⁴¹⁰ GŞS. 131/ 16.

⁴¹¹ Mesela bkz. GŞS. 131/ 3, 113.

⁴¹² Mesela bkz. GŞS. 131/ 113, 115.

⁴¹³ Mesela bkz. GŞS. 131/ 113.

⁴¹⁴ GŞS. 131/ 3, 5, 113.

⁴¹⁵ Mesela bkz. GŞS. 131/ 4, 26, 37-a.

⁴¹⁶ Mesela bkz. GŞS. 131/ 3, 105, 109, 111.

⁴¹⁷ Mesela bkz. GŞS. 131/ 109, 111, 113.

Yukarıda belirttiğimiz gibi ev fiyatları 200 kuruştan başlamaktadır. Bu durumda üç katırın fiyatına rahatlıkla bahçeli bir ev satın alınabiliyor. Bu basit kıyas, incelediğimiz dönem için katırın insan yaşamındaki yerini anlamamıza yardımcı olacaktır.

Miladi 1750-52 yıllarına ait Antep Şer'iye Sicilini çalışan Fuat Yıldırım, "Antep Pazarlarında Satılan Hayvan Fiyatları" başlığı altında Öküzün 10 kuruş, Beygirin 20 kuruş, Merkebin ise 5-8 kuruş olduğunu ifade etmiştir.⁴¹⁸ Otuz yıl içinde fiyatların defterimizde tespit ettiğimiz şekilde artmış olabileceğini söyleyebiliriz. Ancak yaklaşık bir asır sonra öküz fiyatı ortalama 250-300 kuruş, merkep 300-500 kuruş, taşımada kullanılan beygir ise 500-700 kuruş arası değişmektedir.⁴¹⁹ Bu karşılaştırma Osmanlı Devleti'nin -daha özelde Antep'in- incelediğimiz defterin ait olduğu yıllar sonrasında ekonomi açısından çok zor dönemler geçirdiğine işaret etmektedir.

b) Ticaret ve Esnaflar

Esnaflar 18. yüzyıl şehir hayatının vazgeçilmez bir unsurudur. Esnaf, şehir halkının ihtiyaçlarını yerine getirmek, usta-çırak ilişkisi ile eleman yetiştirmek, iş ahlakını gözetmek gibi hususlarda kontrolü sağlayan hiyerarşik bir yapıya sahiptirler. Bu yapı, esnaf şeyhi (kethüdası), yiğit başı, usta, usta başı (kalfa) ve usta çırağından meydana geliyordu. Esnaf şeyhi, esnafların arasındaki anlaşmazlıkları çözümlenmekte ve gerektiğinde bunları İstanbul'a bildirmekte, teşkilatın iyi işlemlerini sağlamaktaydı.⁴²⁰ Her esnaf zümresi kendi başkanını-şeyhini seçmekle yükümlüydü. 131 numaralı defterde şeyhliği zikredilen meslekler şunlardır:

Attarlar Şeyhi⁴²¹

Boyacılar Şeyhi⁴²²

Bostan Şeyhi⁴²³

⁴¹⁸ Fuat YILDIRIM, 108 Numaralı Gaziantep Şer'iye Sicili, Elazığ: 1995, s. 396.

⁴¹⁹ M. Ali YILDIRIM, 152 Numaralı (H. 1302-1303/M. 1884-1885) Ayntab Şer'iye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi, Gaziantep: 2006, s.379.

⁴²⁰ ÖZKAYA, a.g.e., s. 63, 65.

⁴²¹ GŞS. 131/ 2.

⁴²² GŞS. 131/ 24.

Cilâcılar Şeyhi⁴²⁴

Bedesten Şeyhi⁴²⁵

Neccâr Şeyhi⁴²⁶

131 numaralı defterde bir esnaf davasına rastlamadıysak da borç, alacak-verecek ve satış davaları çokça rastlanılan bir konudur.⁴²⁷ Bu durum şehirde ticari hareketliliğe işaret eder. Sadece 46 numaralı belgede, bir handa dört yük keteni çalınan bir zimmînin davası vardır. Kendisine dört yük keten getirten kişi muhtemelen bunun ticaretini yapıyordur.

Bunun dışında bir esnaf davasına rastlamasak da özellikle şühûd bölümünde çok sayıda isim, meslek çeşidi ile birlikte yazılmıştır. Kişilerin iştigal ettikleri meslekler tanımlayıcı-ayırıcı işleviyle isimlerinin önünde kullanılabilmektedir.⁴²⁸ Biz de bundan yola çıkarak 131 numaralı sicilde Tablo 2'de isimlerini verdiğimiz 39 adet meslek tespit ettik ki bunlar esnafın hangi tür işler yaptığını, o dönem Antep'te ne tür mesleklerin yaygın olduğunu ve halkın geçim ve yaşam tarzlarının yapısını gösterir:

Tablo 2

131 Numaralı Ayıntab Şer'iye Sicilinde Yer Alan Meslek İsimleri

1-Arpacı	11-Cilacı	21-İplikçi	31-Mestçi
2- Aşçık	12-Çizmeci	22-Kalaycı	32-Nalband
3- Attar	13-Çulcu	23-Kasap	33- Neccar
4-Bakkal	14-Debbağ (deri terbiye eden)	24-Kazancı	34- Serrac (koşum ve eyer takımı)

⁴²³ GŞS. 131/ 56, 84, 131.

⁴²⁴ GŞS. 131/ 79.

⁴²⁵ GŞS. 131/ 84, 120, 131.

⁴²⁶ GŞS. 131/ 96.

⁴²⁷ Mesela bkz. GŞS. 131/ 126, 132, 47, 73, 77.

⁴²⁸ Mesela bkz. GŞS. 131/ 96, 115, 12, 39, 80, 96, 60.

			yapan, satan)
5-Basmacı	15- Değirmenci	25-Kebapçı	35-Tabib
6-Bedestenci	16-Demirci	26-Kendirici	36-Taşçı
7-Berber	17-Ekmekçi	27- Kılımcı	37-Tütüncü
8-Bezzar	18-Gazzaz (ipek işleyen)	28- Köşker (yemenici, ayakkabı tamircisi)	38-Yemenici
9-Bostancı	19-Haffaf (ayakkabıcı)	29-Leblebici	39-Zenbilci
10-Boyacı	20-Hamamcı	30-Mekükçü	

Sicile, -zâde, -oğlu terkihiyle kaydedilen isimlerin de en azından atadan gelen bir mesleğe işaret edebileceğini düşünüyoruz. Bu terkihiyle gelen ve bir meslek çeşidine işaret eden isimler şöyledir:

1-Sahhafzâde⁴²⁹

2-Kuyucuoğlu⁴³⁰

3-Bardakçioğlu⁴³¹

4-Türbecioğlu⁴³²

5-Helvacıoğlu⁴³³

6-Balcıoğlu⁴³⁴

⁴²⁹ GŞS. 131/ 71, 73.

⁴³⁰ GŞS. 131/ 74.

⁴³¹ GŞS. 131/ 74.

⁴³² GŞS. 131/ 77.

⁴³³ GŞS. 131/ 96, 105.

7-Bohçacızâde⁴³⁵

Ticaretin ve zanaatın merkezi hanlar ve çarşılarıdır. Belgede geçen han ve çarşılar, Kapulu Han⁴³⁶, İki Kapulu Han⁴³⁷, Emir Ali Hanı⁴³⁸, Kandilli Hanı⁴³⁹, Haffâf Hanı⁴⁴⁰ Balıklağıcı Çarşısı⁴⁴¹, Karagöz Çarşısı'dır⁴⁴².

⁴³⁴ GŞS. 131/ 105.

⁴³⁵ GŞS. 131/ 117.

⁴³⁶ GŞS. 131/ 27.

⁴³⁷ GŞS. 131/ 46.

⁴³⁸ GŞS. 131/ 62.

⁴³⁹ GŞS. 131/ 107, 110, 111.

⁴⁴⁰ GŞS. 131/ 107.

⁴⁴¹ GŞS. 131/ 117, 141.

⁴⁴² GŞS. 131/ 110.

II. BÖLÜM

131 NUMARALI ANTEP ŞER'İYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU

A) SİCİLİN TRANSKRİPSİYONUNDA TAKİP EDİLEN USÛL

Transkripsiyon esnasında ع ve ء harflerini " ' " işareti ile, ا , و ve ي harfleri ile yapılan uzatmaları da " ^ " işareti ile gösterdik. Arapça kelimelerdeki ال takısını "-" işareti ile kelimedenden ayırdık. Belgeler genel olarak okunaklı yazılmıştır. Bununla birlikte mürekkep dağılması ya da yazı bozukluğu sebebi ile okuyamadığımız kelimeleri "---" şeklinde kesik çizgilerle belirttik. Okunuşundan emin olamadığımız kelimelerin sonuna ise soru işareti koyduk.

Miras paylaşımının yapıldığı belgelerde vefat eden kişinin mal varlığı her birinin adet ve değeri altlarında verilerek yan yana kaydedilmiştir. Biz bu mal varlığını liste şeklinde alt alta sunduk, para değerlerini de karşılıklarına yazdık.

Her bir belgeyi tarafımızdan konulmuş belge numaraları ile ayırdık. Bu numaralardan sonra belgenin sicildeki sayfasını belirttik.

B) 131 NUMARALI ANTEP ŞER'İYE SİCİLİ TABLOSU

Defterin transkripsiyonunu vermeden önce, belgelerin orijinal sayfaları, kayıt tarihleri ve konularının özetlerini vermeyi uygun gördük. Bu sayede Gaziantep Şer'İye Sicili'nde yer alan bu defter hakkında daha hızlı ve genel bilgi edinilmiş olacaktır. Günümüze kadar gelen kronolojik karşılaştırmayı kolaylaştırması için hicri takvimleri miladi karşılıkları ile birlikte verdik.

Tablo 3

131 Numaralı Ayıntab Şer'îye Sicili Tablosu

Belge No:	Sayfa No:	Belge Türü:	Belge Tarihi: Hicri-Miladî ⁴⁴³	Belge Özeti:
1	1		Gurre-i Muharrem 1196 - 17. 12. 1781	Evrak dökümü
2	1	Hüccet	14 Rebiu'l-evvel 1196 - 28. 02. 1782	Nikah akdi
3	2	Tereke	4 Cemaziye'l-âhir 1182 - 16. 10. 1768	Veraset: 310 kr.* Kesinti: 20 kr.
4	2	Tereke	4 Cemaziye'l-âhir 1182 - 16. 10. 1768	Veraset: 270 kr. Kesinti: 50 kr.
5	3	Tereke	6 Cemaziye'l-âhir 1182 - 18. 10. 1768	Verâset: 245 kr. Kesinti: 22 kr.
6	3	Tereke	11 Cemâziye'l-âhir 1182 - 23.10. 1768	Verâset: 173 kr. Kesinti: 33 kr.
7	3	Tereke	11 Cemâziye'l-âhir 1182 - 23. 10. 1768	Verâset: 110 kr. Kesinti: 19 kr.
8	4	Tereke	2 Şa'ban 1195 - 24. 07. 1781	Verâset: 668 kr. Kesinti: 58 kr.
9	5	Tereke	8 Şa'ban 1195 - 30. 07. 1781	Verâset: 383 kr. Kesinti: 121 kr.
10	5	Tereke	Evâhir Şa'ban 1195 - Ağustos ortaları 1781	Verâset: 645 kr. Kesinti: 21 kr.
11	8	İ'lâm	18 Şevval 1195 - 07. 10. 1781	Şehre Küstü'de yaşanan bir katırın gasbı olayı. Katırın iadesine, mevcut değilse bedelinin ödenmesine karar verildi.

⁴⁴³ Yücel DAĞLI ve Cumhure ÜÇER, **Tarih Çevirme Kılavuzu**, Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1997, c. IV, s. 594-625.

* kr.: Kuruş

12	8	Hüccet	19 Şevval 1195 - 08. 10. 1781	Erkek çocuğa ağabeyi vasî tayin ediliyor.
13	8	Hüccet	13 Cemâziye'l-âhir 1195 - 06. 06. 1781	Bir erkek çocuğa yakınlığı belirtilmemiş bir kadın vasî tayin ediliyor.
14	9	Hüccet	24 Ramazan 1195 - 13. 09. 1781	90 kuruşluk borç alacağı talebi.
15	9	Hüccet	Şevval 1195 23. 07. 1781*	150 kuruşluk alacak, 150 batman kahve karşılığı tahsil ediliyor.
16	9-10	İ'lâm	24 Şevval 1195 - 15. 08. 1781	Kavak ağaçlarının, üzüm bağlarının, karpuz bostanının yağma edildiği iddiası ile açılan bir dava. İddia ispat edilemedi tarafklar kavgadan men' edildi.
17	10	Hüccet	24 Şevval 1195 - 15. 08. 1781	Kız çocuğunun vasîsi üvey ablanın ihaneti görüldüğünden, akrabalarından bir adam vasî tayin ediliyor.
18	10	Hüccet	24 Şevval 1195 - 15. 08. 1781	Yevmiye 9 akçe nafakaya, anne kızına vasî nasb olunuyor.
19	10	Hüccet	24 Şevval 1195 - 15. 08. 1781	Yevmiye 9 akçe nafakaya, yakınlığı belirtilmemiş bir kadın bir erkek çocuğuna vasî nasb olunuyor.
20	11	Tereke	Evâil-i Zi'l-ka'de 1195 - Ekim sonları 1781	Verâset: 942 kr. Kesinti:
21	11	Hüccet	Gurre-i Zi'l-ka'de 1195 - 19. 10. 1781	Çocuklara dedelerinden kalan malın muhafazası için dayıları vasî nasb ediliyor.
22	12	Hüccet	24 Şevval 1195 - 13. 10. 1781	Vasî olduğu çocuk adına vekâleten 270 kuruşa tarla satışı yapılıyor.
23	12-13	İ'lâm	Evâsıt Şevval 1195 - Ekim başları 1781	Bir kadın 190 kuruşluk alacağının peşinde, fakat şahitlerin şehâdeti ile haksız bulunuyor.

* Belgede gün belirtilmemiştir. Ayın biri hesabı ile miladî tarihi verdik.

24	13	İ'lâm	Evâhir Şevvâl 1195 - Ekim ortaları 1781	Emaneten aldığı parayı yerine teslim etmemekle suçlanan kişi elindeki temessüklerle suçsuzluğunu ispat ediyor.
25	14	Tereke	Gurre-i Zi'l-ka'de 1195 - 19. 10. 1781	Verâset: 1248 kr. Kesinti: 52 kr.
26	15	Tereke	Evâil-i Zi'l-ka'de 1195 - Ekim sonları 1781	Verâset: 98 kr. Kesinti: 20 kr.
27	15-16	Tereke	13 Zi'l-ka'de 1195 - 31. 10. 1781	Verâset: 277 kr. Kesinti: 35 kr.
28	16	Hüccet	Zi'l-ka'de 1195 - 19. 10. 1781*	Arkadaşı tarafından kaza ile öldürülen çocuğun babasının diyet talebi davası. Davasını ispat edemiyor, aracılardan gayreti ile 200 kuruş, mushaf-ı şerif ve kılıç kan bedeli olarak kabul ediliyor.
29	17	Tereke	16 Zi'l-ka'de 1195 - 03. 11. 1781	Verâset: 302 kr. Kesinti: 42 kr.
30	17-18	Tereke	13 Zi'l-ka'de 1195 - 31. 10. 1781	Verâset: 169 kr. Kesinti: 60 kr.
31	18	Hüccet	14 Zi'l-ka'de 1195 - 01. 11. 1781	Ayntab kalesi mustahfızlığının 1400 akçelik tımar ile kale mülâzımı Kethüdazâde'ye bırakılması.
32	18-19	Tereke	14 Zi'l-ka'de 1195 - 01. 11. 1781	Verâset: 477 kr. Kesinti: 42 kr.
33	19-20	Tereke	25 Zi'l-ka'de 1195 - 12. 11. 1781	Verâset: 389 kr. Kesinti: 44 kr.
34	20	Hüccet	18 Zi'l-ka'de 1195 - 05. 11. 1781	Miras kalan tarlanın yarı hissesi 250 kuruşa kardeşe satılıyor.
35	20-21	Hüccet	20 Zi'l-ka'de 1195 - 07. 11. 1781	Kız-erkek iki kardeş hazrevât bostanındaki birer

* Belgede gün belirtilmemiştir. Ayın biri hesabı ile miladî tarihi verdik.

				sehmelerini 225 kuruşa satıyor.
36	21	Hüccet	Evâhir-i Zî'l-ka'de 1195 - Ekim sonları 1781	Kız, annesinden kalan payını erkek kardeşinden aldığı ibrâ ediyor.
37-a	21-22	Tereke	28 Zî'l-ka'de 1195 - 15. 11. 1781	Verâset: 320 kr. Kesinti: 168 kr.
37-b	22	Tereke	28 Zî'l-ka'de 1195 - 15. 11. 1781	Verâset: 320 kr. Malı sadece borçlarına yetmiştir.
38	22	Hüccet	28 Zî'l-ka'de 1195 - 15. 11. 1781	Erkek çocuğa annesi vasî nasb olunuyor.
39	22	Hüccet	28 Zî'l-ka'de 1195 - 15. 11. 1781	Erkek çocuğa ve kız çocuğa anneleri vasî nasb olunuyor.
40	22-23	Tereke	15 Zî'l-hicce 1195 - 02. 12. 1781	Verâset: 68 kr. Kesinti: 62 kr.
41	23-24	Tereke	Evâsıt Zî'l-hicce 1195 - Aralık başları 1781	Verâset: 121 kr. Kesinti: 9 kr.
42	24	Tereke	Evâsıt Zî'l-hicce 1195 - Aralık başları 1781	Verâset: 154 kr. Kesinti: 32 kr.
43	24	Tereke	20 Zî'l-hicce 1195 - 07. 12. 1781	Verâset: 131 kr. Kesinti: 45 kr.
44	25	Tereke	20 Zî'l-hicce 1195 - 07. 12. 1781	Verâset: 307 kr. Kesinti: 23 kr.
45	25	Hüccet	Evâsıt Zî'l-hicce 1195 - Aralık başları 1781	Tuğlu hamamın 12 sehm itibariyle bir sehmî 500 kuruşa satılıyor.
46	26	İ'lâm	Evâil-i Ramazan 1195 - Ağustos sonları 1781	İki Kapulu handa 4 yük keten hırsızlığı davası. Davacı zimmidir. Fakat delil getirememesi sebebi ile davacı men' ediliyor
47	26	İ'lâm	2 Muharrem 1196 - 18. 12. 1781	Eşkıya olup sonradan ölen bir kişideki 2000 kuruşluk alacağın, eşkıyanın babasından talep edilmesi. Babanın itiraz ve savunmasına karşı delil getirilemediğinden davacı muarazadan men' ediliyor.

48	26-27	Tereke	16 Muharrem 1195* - 12. 01. 1781	Verâset: 189 kr. Kesinti: 39 kr.
49	27	Tereke	20 Muharrem 1196 05. 11. 1782	Verâset: 201 kr. Kesinti: 70 kr.
50	27	Hüccet	Evâil-i Muharrem 1196 - Aralık ortaları 1782	Bir erkek ve iki kıza nineleri vasî nasb olunuyor.
51	28	Mürâsele	Gurre-i Safer 1196 - 16. 01. 1782	Ayntab kadısı Şeyhzâde Hâfız Hasan'ın Muhammer Efendi'yi nâib tayin etmesi.
52	28-29	Tereke	8 Safer 1196 - 23. 01. 1782	Verâset: 445 kr. Kesinti: 57 kr.
53	29	Tereke	13 Safer 1196 - 28. 01. 1782	Verâset: 231 kr. Kesinti: 69 kr.
54	29	Hüccet	Evâil-i Muharrem 1196 - Aralık ortaları 1782	Ahalinin şehir kethüdasına borçlarını yazdırması.
55	30	Mürâsele	25 Safer 1196 - 09. 02. 1782	İstanbul'a giden kadı Ömer Müftizâde'nin yerine es- Seyyid Osman Efendi'yi nâib tayin etmesi.
56	30	Hüccet	26 Safer 1196 - 10. 02. 1782	Amca küçük kızlar için beşer akçe nafaka ve kisve talep ediyor.
57	30	Hüccet	2 Rebi'u'l-evvel 1196 - 15. 02. 1782	Anne oğluna altı akçe nafaka ile vasî nasb olunuyor.
58	31	Hüccet	—	İki kız çocuğuna ağabeyleri sekizer akçe ile vasî nasb olunuyor.
59	31	Tereke	27 Safer 1196 - 11. 02. 1782	Verâset: 274 kr. Kesinti: 49 kr.
60	31-32	Hüccet	9 Rebi'u'l-evvel 1196 - 22. 02. 2782	Geniş müştemilatı olan bir ev dört yüz guruşa satılıyor.
61	32	Tereke	6 Rebi'u'l-evvel 1196 - 19. 02. 1782	Verâset: 269 kr. Kesinti: 30 kr.
			12 Rebi'u'l-evvel 1196 -	Bir berber dükkanı altmış

* 1196 olmalı iken yanlışlıkla 1195 yazıldığını düşünüyoruz. Bu durumda tarih 01. 01. 1782 oluyor.

62	33	Hüccet	25. 02. 1782	dört kuruşa satılıyor.
63	33	Hüccet	16 Rebi'u'l-evvel 1196 - 01. 03. 1782	İki erkek çocuğa amcaları altışar akçe nafaka ve kisve ile vasî nasb olunuyor.
64	33	Hüccet	16 Rebi'u'l-evvel 1196 - 01. 03. 1782	Bir erkek ve bir kız çocuğa (belge 63'deki çocuklarla kardeş) dayıları altışar akçe nafaka ve kisve ile vasî nasb olunuyor.
65	33	Hüccet	17 Rebi'u'l-evvel 1196 - 02. 03. 1782	Bir baba kendi oğluna iki yüz kuruşa bir menzil satıyor.
66	34	Hüccet	18 Rebi'u'l-evvel 1196 - 03. 03. 1782	Müştemilâtı bir ev, bir zimmiye iki yüz otuz kuruşa satılıyor.
67	34	Hüccet	22 Rebi'u'l-evvel 1196 - 07. 03. 1782	Dört kız çocuğa anneleri dörder akçe nafaka ve kisve ile vasî nasb olunuyor.
68	34	Hüccet	5 Rebi'u'l-evvel 1196 - 18. 02. 1782	Yetmiş meşâre hazrevât bostanı iki yüz kuruşa satılıyor.
69	34	Hüccet	25 Rebi'u'l-âhir 1196 - 10. 03. 1782	İki küçük kıza anne bir erkek kardeşleri vasî nasb olunuyor.
70	35	Hüccet	26 Rebi'u'l-âhir 1196 - 11. 03. 1782	Ölen birinin çok olan borcunun ödenmesi için verâsetinden bir evin iki yüz yetmiş kuruşa müzayede ile satılması.
71	35	Hüccet	28 Rebi'u'l-evvel 1196 - 13. 03. 1782	Bir erkek çocuğa annesi vasî nasb olunuyor.
72	35	İ'lâm	28 Rebi'u'l-evvel 1196 - 13. 03. 1782	İki oğlunu nafakasız terk eden babayı annenin dava etmesi. Kadı, anne için on iki, çocuklar için altışar akça nafaka kararı verdi.
73	36	Hüccet	28 Rebi'u'l-evvel 1196 - 13. 03. 1782	Ölen birinin borcunun çok, çocuklarının da nafakaya ihtiyacı olması sebebiyle miras kalan evin yarı hissesinin doksan kuruşa müzayede ile satılması.
74	36	Hüccet	Evâhir-i Rebi'u'l-evvel 1196 -	460 kuruşa menzil ve bağ satışı.

			Martın ortaları 1782	
75	37	İ'lâm	Evâhir-i Rebi'u'l-evvel 1196 - Martın ortaları 1782	Amca oğulları ile dayı oğulları arasında mirasa hak sahibi olma da'vâsı.
76	37	Hüccet	3 Rebi'u'l-âhir 1196 - 18. 03. 1782	İki erkek çocuğa ağabeyleri vasî nasb olunuyor.
77	37-38	Hüccet	3 Rebi'u'l-âhir 1196 - 18. 03. 1782	Üç yüz meşâre hazrevât bostanı 1400 kuruşa satılıyor.
78	38	İ'lâm	4 Rebi'u'l-âhir 1196 - 19. 03. 1782	Yüz otuz meşâre hazrevât bostanı vakıf ediliyor.
79	39	Hüccet	6 Rebi'u'l-âhir 1196 - 21. 03. 1782	Bir anne, menzilden iki hisseyi 200 kuruşa, bostandan iki sehmi yine 200 sehmi oğluna satıyor.
80	39	Hüccet	Evâsıt-ı Rebi'u'l-âhir 1196- Mart sonları 1782	330 kuruşa bir menzil satışı.
81	39	Hüccet	13 Rebi'u'l-âhir 1196 - 28. 03. 1782	İki küçük kıza nineleri beşer akça nafaka ve kisve bahâ ile vasî nasb olunuyor.
82	39	Hüccet	Evâhir-i Rebi'u'l-âhir 1196 Nisan başları 1782	Erkek çocuğa ağabeyi vasî nasb olunuyor.
83	40	Hüccet	13 Rebi'u'l-âhir 1196 - 28. 03. 1782	Vereseler arası alacak-verecek davasının sulha bağlanması.
84	40-41	İ'lâm	Evâsıt-ı Rebi'u'l-âhir 1196 Mart sonları 1782	Menzil ve bostandan hissesini vakfeden fakat tescillemeden ölen kişinin mirasının 1/3'ünün vakıf olarak kabul edilmesi.
85	41	Hüccet	Evâsıt Rebi'u'l-âhir 1196 - Mart sonları 1782	Buluğa eren çocuğun, vasîsinden vârisi olduğu malı teslim alması.
86	41	Hüccet	Evâil-i Rebi'u'l-âhir 1196 - Mart ortaları 1782	Kız çocuğa bir erkek akrabasının sekiz akça nafakaya vasî olması.
87	41	Hüccet	26 Rebi'u'l-âhir 1196 - 10. 04. 1782	Erkek çocuğa ağabeyi altı akça ve kisve bahâyâ vasî nasb olunuyor.

88	42	İ'lâm	Evâsıt-ı Rebi'u'l-âhir 1196 Mart ortaları 1782	Bir kadının damadına vasiyetle bıraktığı ev üzerinde vârislerin hak talep etmesi. Bu talebi sahipleri şahitlerin şehâdetiyle men' olundu.
89	42	İ'lâm	Evâsıt-ı Rebi'u'l-âhir 1196 Mart ortaları 1782	Sağlığında kendi zinetlerini satarak bir bostan alan, 2/3'ünü fakirler için 1/3'ünü müteveli sarf etsin diye vakfeden, kızı büyüyünceye kadar da bir yabancıyı şartlı müteveli eden Asya Hatun'un mülküne verâset davası. Dava reddedildi, vakıf sabit kaldı.
90	43-44	İ'lâm	Evâsıt-ı Rebi'u'l-âhir 1196 Mart ortaları 1782	Kaynın kayın pederin bütün malına tek başına vâris olduğu iddiasıyla damat tarafında açılan dava reddedildi.(Belge 89'daki kişiler)
91	44	Hüccet	27 Rebi'u'l-âhir 1196 - 11. 04. 1782	Müteveffânın borcu çok olduğu için üç yüz tekin bağ, sumak ve ceviz müzayede ile üç yüz kırk kuruşa satılır.
92	45	Hüccet	27 Rebi'u'l-âhir 1196 - 11. 04. 1782	Bir erkek ve iki kız çocuğa amcaları altışar akça nafaka ve kisve bahâ ile vasî nasb olundu.
93	45	Hüccet	Evâhir-i Rebi'u'l-âhir 1196 Nisan başları 1782	İki erkek çocuğa annelerinin sekizer akça nafaka ve kisve bahâ ile vasî nasb olunması.
94	45	Hüccet	29 Rebi'u'l-âhir 1196 - 13. 04. 1782	Bir erkek ve iki kız çocuğa anneleri vasî nasb olundu.
95	45	Hüccet	10 Rebi'u'l-âhir 1196 - 25. 03. 1782	İki erkek ve bir kız çocuğa anneleri on birer akça nafaka ile vasî nasb olundu.
96	48-50*	Tereke	10 Rebi'u'l-ûlâ 1183 - 14. 07. 1769	Çok sayıda kitapların bulunduğu bir verâsettir.

* 46 ve 47 numaralı sayfalar boştur.

				Verâset: 14324 kr. Kesinti: 1977 kr.
97	51	Tereke	28 Rebi'u'l-evvel 1183 - 01. 08. 1769	Verâset: 46 kr. Kesinti: 46 kr.
98	51	Tereke	3 Rebi'u'l-âhir 1183 - 06. 08. 17869	Verâset: 1725 kr. Kesinti: 158 kr.
99	51	Tereke	22 Rebi'u'l-ûlâ 1183 - 26. 07. 1769	Verâset: 129 kr. Kesinti: 15 kr.
100	52	Tereke	5 Rebi'u'l-âhir 1183 - 08. 08. 1769	Verâset: 173 kr. Kesinti: 13 kr.
101	52	Tereke	23 Rebi'u'l-âhir 1183 - 26. 08. 1769	Verâset: 428 kr. Kesinti: 38 kr.
102	53	Tereke	6 Cemâziye'l-ûlâ 1183 - 07. 09. 1769	Verâset: 460 kr. Kesinti: 35 kr.
103	54	Tereke	24 Cemâziye'l-âhir 1183 - 25. 10. 1769	Verâset: 380 kr. Kesinti: 45 kr.
104	54	Tereke	23 Cemâziye'l-âhir 1183 - 24. 10. 1769	Verâset: 24 kr. Kesinti: 8 kr.
105	55	Tereke	Evâhir-i Cemâziye'l-ûlâ 1183 - Eylül sonları 1769	Verâset: 1100 kr. Kesinti: 60 kr.
106	55	Tereke	29 Cemâziye'l-ûlâ 1183 - 30. 09. 1769	Verâset: 105 kr. Kesinti: 13 kr.
107	58- 60**	Tereke	20 Zi'l-hicce 1184 - 06. 04. 1771	A'yândan Battalağazade es-Seyyid el-Hac Mehmed Ağa Ruhâ'da öldürülür. Verâseti kıymetleri belirtilmeden kaydedilmiştir.
108	61	Tereke	15 Cemâziye'l-âhir 1185 - 25. 09. 1771	Belge 107'deki a'yânın mezrûâtlarından, hasılatı sonra çobanların verdiği beyandır.
109	62	Tereke	25 Zi'l-hicce 1184 - 11. 04. 1771	Mezkur a'yânın İskele mukâta'asına mahsub Numan Paşa'nın aldıklarının kayıdır.

** 56 ve 57 numaralı sayfalar boştur.

110	63	Tereke	5 Receb 1185 14. 10. 1771	Mezkur a'yânın terekesinin vezir Numan Paşa'nın emriyle müceddiden kayıdır.
111	64	Tereke	—	Mezkur a'yânın Ruhâ'daki mal varlığı: 4250 kr.
112	65	Tereke	—	Mezkur a'yânın Birecik sarayındaki emvalinin kayıdır.
113	70*	Tereke	15 Ramazan 1183 - 12. 01. 1770	Verâset: 1200 kr. Kesinti: 180 kr.
114	70	Tereke	15 Ramazan 1183 - 12. 01. 1770	Verâset: 289 kr. Kesinti: 9 kr.
115	71-72	Tereke	15 Receb 1183 - 12. 01. 1770	Verâset: 2776 kr. Kesinti: 237 kr.
116	79**	Temessük	17 Ramazan 1194 - 16. 09. 1780	Malikâne mutasarrıfı Seyyid Mehmed, dimos mukâta'asından yarı hissesini Mısırlı Şa'banzâde'ye devrediyor.
117	81	İ'lâm	7 Zi'l-hicce 1195 - 24. 11. 1781	Yevmiye on akçe ile vazifeli imamın ölümünden sonra kardeşi vazifeye hak sahibi iken bir yabancı imam olmuştur. Kadı kararı ile vazifeye kardeşi getirildi.
118	80-83	Buyruldu	Gurre-i Rebi'u'l-evvel 1196 14. 02. 1782	Battalağazâde yedinde köylerin hesabıdır. Vergilerin halka zulmetmeden tahsil edilmesi buyurulmuştur.
119	83	Buyruldu	26 Zi'l-hicce 1196 - 02. 12. 1782	Mar'aş valisi Ali Paşa tarafından hazineye girecek ilk taksitin talebidir.
120	82	Buyruldu	Gurre-i Muharrem 1196 - 17. 12. 1781	Mar'aş valisi Ali Paşa, Ayntab kazası cizyesinin tahsili emridir.

* 66, 67, 68 ve 69 numaralı sayfalar boştur.

** 73, 74, 75, 76, 77 ve 78 numaralı sayfalar boştur. 79 numaralı sayfadan sonra numaralar ters konulmuştur.

121	82	Buyruldu	3 Safer 1196 - 18. 01. 1782	Ali Paşa, Ayntab cizyesinin gecikme sebebini sorup derhal tahsilini emretmiştir.
122	85	Buyruldu	19 Zi'l-hicce 1195 06. 12. 1781	Kıtlık sebebiyle Ayntab vergisinin ertelenmesine izin ve eşkiyanın köylere girmesine izin verilmemesi babında buyuruludur.
123	85	Buyruldu	12 Ramazan 1195 - 01. 09. 1781	Ayntab kazaları vergilerinin tahsil emridir.
124	84	Buyruldu	12 Ramazan 1195 - 01. 09. 1781	Ayntab avarızının toplanması emridir.
125	84	Mürâsele	—	Maraş kadısından Maraş eyaletindeki kadı ve nâiblere vali için tayin edilen verginin toplanması emridir.
126	87	Ferman	Evâil-i Şa'ban 1195 - Temmuz sonları 1781	A'yândan Mehmed Emin'in Battalağazâde es-Seyyid Mehmed Sadık'tan alacağını tahsil etmek için südde-i saâdete arz-ı hâl etmiş. Sadrazamdâd Maraş Beylerbeyine bu doğrultuda gönderilmiş bir emirdir.
127	86	Buyruldu	4 Zi'l-hicce 1195 - 21. 11. 1781	Ali Paşa'dan Ayntab a'yânına Ayntab'daki fitneyi bastırmak için Maraş'dan gelecek olan askerlerin konak yerlerinin hazırlanması ve iâşesinin görülmesine yönelik bir emirdir.
128	86	Buyruldu	—	Ayntab a'yânın Ali Paşa'dan kazada vuku' bulan fitneye dair buyuruludur.
129	89	Berât	25 Şevvâl 1192 - 16. 11. 1778	Musallâ mescidi vakfından hisse-i tevliye mutasarrıf olma iznidir.
130	89	Berât	—	Yevmiye dört akça ile vakfa mutasarrıflık iznidir.
131	88	Ferman	19 Safer 1195 - 14. 02. 1781	Ayntab vergisinin tahsili emridir.

132	91	Buyruldu	Evâhir-i Receb 1195 - Temmuz ortaları 1781	İstanbul'dan Halep valisine Battalağazâde'de 5500 kuruşluk alacağı olan bir kadının arz-ı hali üzerine, bu alacağın tahsili hususunda emirdir.
131	90	Berât	15 Şaban 1194 - 16. 08. 1780	Cami-i Atik için, yevmiye bir akçaya tevliye mutasarrıflık iznidir.
134	93	Buyruldu	16 Receb 1195 - 08. 07. 1781	1500 kuruşluk ikinci taksitin vakti geçmiştir ve üç beş gün zarfında toplanıp teslim edilmesi için divan-ı Maraş'tan emirdir.
135	93-92	Berât	24 Safer 1195 - 19. 02. 1781	Ayntab'daki mevlevihaneye tevliye ve meşihat mahlûlüne Şeyhulislam'ın da oluru ile eş-Şeyh es-Seyyid Mehmed tevcih olunmuştur.
136	92	Berât	10 Zi'l-ka'de 1194 - 07. 11. 1780	Musallâ mescidi vakfının sülûs hisse tevliyeti Abdulgani'ye tevcih olunmuştur.
137	92	Berât	17 Ramazan 1195 - 06. 09. 1781	Cami-i Atik'te ikinci imam ölünce yerine Mehmed Emin'in ikinci imam tayin edilmesidir.
138	95	Berât	7 Cemâziye'l-âhir 1195 - 31. 05. 1781	Mihaliye medresesi evkafına Mehmed Hanefî ibn Hanefizâde Mustafa yevmiye dört akça ile iki adet eczâ-ı şerife mutasarrıf olmuştur.
139	95	Berât	14 Safer 1195 - 09. 02 1781	Şeyh Mehmed, Mevlevihane tekyesindeki vazifesinden Şeyh Mehmed için ferağat ediyor.
140	95	Berât	17 Rebi'u'l-evvel 1195 - 13. 03. 1781	Mustafa Ağa vakfiyesine imam olma görevi es-Seyyid Mehmed Halife'ye verildi.

141	94	Berât	13 Cemâziye'l-evvel 1195 - 07. 05. 1781	Anadolu Kadiaskeri Mehmed Said'in oluru ile Mehmed Emin, Balıklağımyı çarşısındaki bostan içindeki camiye on akça yevmiye ile imam tayin edildi.
142	94	Buyruldu	16--1195	Ayntab'daki kalelerin ihtiyaç listelerinin bildirilmesi emridir.
143	96	Buyruldu	Evâsıt-ı Cemâziye'l- evvel 1195 - Mayıs ortaları 1781	Özel mülk olan bir arsanın yol edinip zarar verilmesinin önlenmesi hususunda emirdir.
144	96	Berât	Gurre-i Rebi'u'l-evvel 1195 25. 02. 1781	Tahtalu Cami-i şerif vakfına şeyhulislam Mehmed Şerif'in de işareti ile es-Seyyid Mehmed Halife müteveli olmuştur.
145	98*	Hüccet	Evâsıt-ı Zî'l-hicce 1184 - Mart sonları Nisan başları 1771	İki erkek çocuğa yakınlığı belirtilmemiş bir erkek, dörder akça ve kisve ile vasî nasb olunuyor.

* 97 numaralı sayfa boştur.

C) 131 NUMARALI ANTEP ŞER'İYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU

Belge: 1/ 1

İş bu bin yüz doksan altı senesi gurre-i şehri muharremu'l-haram yevm-i ehad olduğu sâbit cizye evrâkı bohçası feth ve ta'dâd olmakla iş bu mahalle kayd-ı şod.

Kaza-i Ayntâb

Evrak

100 a'lâ

950 evsat

450 ednâ*

1500 cem'an bin beş yüz evraktır.

Belge: 2/ 1

Câbi mahallesinden Elif bint-i Abdullah, binefsihâ meclis-i şer'a gelüb kendi rızasıyla kurbu Ali Neccâr mahallesinden Ahmed bin Mustafa'ya yirmi beş gurus mukaddem ve yirmi beş gurus muahhar mihr-i tesmiyesiyle meclis-i şer'de akid ve nikah olundu.

Fî 14 Rebi'u'l-evvel 1196

Şuhûdü'l-hâl:

Attârlar Şeyhi es-Seyyid Hâc Mehmed

Debbâğ es-Seyyid el-Hâc Ebu Bekir

Muhzır Ömer

Muhzır Mehmed

Muhzır başı

* Cizye alınacak ahalinin zengini için alâ, orta hallisi için evsat, fakiri için ednâ tabirleri kullanılmıştır. Bknz. M. Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih ve Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, c. I, s. 300.

Belge: 3/ 2

Ve bihi neste'in

Kürkünî Hâcî Abdurrahman -----

Medîne-i Ayntâb kazasında vâki' Kürkün nâm karye ahâlîlerinden iken bundan akdem fevt olan el-Hâc Abdurrahman ibn Osman'ın verâseti, zevce-i metrûkesi Fatıma bint-i Mustafa ile ve anası Meryem bint-i Ali'ye ve sulb-i kebîr oğulları Osman'a ve Ali'ye ve sağîr oğlu Hasan'a ve sulbîye sağîre kızı Emine'ye ve haml-i mevkûfuna münhasırdır. Fî 4 Cemâziye'l-âhir sene 1182

	Guruş
Karye-i mezbûrada bağ/ tiyek 600 kıymet	50
Defa kiralık bağ/ tiyek 600 kıymet	15
Bir re's siyah merkeb ve ma'ahu supa	15
Öküz/ 4 kıymet	60
Keçi/ 4 kıymet	10
Penbe mezru'/ kıymet	10
Menzil ve ahûr der karye-i mezbûr	25
Hınta/ kıyye 10	33
Bulgur/ kıyye 3	10,5
Şa'îr/ kıyye 2 ve darı/ kıyye1	6
Kuru üzüm	3
Döşek/ 3, yorgan/ 3, yasdık/ 3	10
Palaz kilim/ 4	10
Don kazanı, demir taş	7
Leğence / 1	1,5
İbrik/1	1

Sahan/ 7	3
Ve lengerî/ 2	1
Tencere/ 1	2
Hâşâ/ 4	3
Cüft demir/ 2 ve sapan/ 2	5
Tüfenk/ 1 ve silah/ 1	4
Nısf hisse beygir kısrak	12
Sâman -----	8
Sülüs hisse cercer	4
Arka esvâb-ı ve hırdavât-ı menzil	5

.....
Cem'an yekûn 310 guruş

Minhâ'l-ihracât:

	Guruş
Techîz ve tekfîn	3
İskât ve kefareet	5
Resm-i kısmet	7 rub'3
Kâtibe	3
Muhzıra	1

.....
Cem'an yekûn 20 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 290 guruş

	Guruş
Hisse-i zevce	36,25
Hisse-i'l-ümm	48,25

Hisse-i'l-ibn Osman	45 para 26
Hisse-i'l-ibn Ali	45 para 26
Hisse-i'l-ibn Hasan	45 para 26
Hisse-i haml-i mevkûf	45 para 26
Hisse-i'l-bint Emine	22,5 para 13

Belge: 4/ 2

Medîne-i Ayntâb'da Kurb-u Tarlâ-yı Cedîd mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan İmamoğlu akrabasından Mehmed ibn Mustafa'nın verâseti, zevce-i metrûkesi Zeyneb ibn'l-Hâc Ebu'd-Derda ile sulb-i kebîr oğulları İmam Hüseyin ve Mustafa ve Osman'a munhasıra. Fî 4 Cemâziye'l-âhir sene 1182

	Guruş
Menzil der mahalle-i'l-mezbûra	80
Beylerbeyi türabında bağ/ tiyek 400	30
Hınta/ kıyye 10	35
Darı/ kıyye 2	3
Merkeb re's/ 1	12
Sini/ 1	2
Sâtıl/ 1	2
Hamam leğeni/ 1	2,5
Tencere/ 3	6
Taş/ 1	52
Hoşâb tası/ 6	62
Kapaklı tâbe/ 1	1
Kebîr tas/ 1	3
Süzek/ 1	2

Sağır leğen/ 1	1,5
Saplı tas/ 2	1,5
Sahan sağır/ 24	6
Lengerî/ 6	3
Sağır sâtıl/ 1	rub' 1
Don kazanı/1	4
Kil leğeni/ 1	0,5
Bulgur/ kıyye 2	7
Üzüm ve ceviz, mercimek ve nohud	5
Sağır güğüm ve tâbe	3
Kilim/2	5
Köhne halı/ 1	2
Döşek/3 ve yorgan/ 3 ve yasdık/ 2	8
Arka esvabı	10
Tahta anbar/ 2	3
Şâlvar/ 1	2
Kerestelik ağaç	7,5
Derzimet Sâzganî Bekir	2
Sâzganî Hâc Ali	7
İbrahim şehirli deli Mustafa	2,5
Zimem- i nâs bâ defter	3
Hırdavât-ı menzil	3,5

.....
Cem'an yekûn 270,5 guruş

Minhâ'l-ihracât:

Guruş

Techîz ve tekfîn vesair mûcib-i vasiyet	40
Resm-i kısmet	6,75
Kâtîbe	1,5
Çûkadâra	1,25
Muhzıra ve çavuşa	0,5

.....
Cem'an 50,5 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 220 guruş:

	Guruş
Hisse-i zevce	27,5
Hisse-i'l-ibn Hüseyin	48, akçe 15
Hisse-i'l-ibn Mustafa	48, akçe 15
Hisse-i'l-ibn Osman	48, akçe15
Hisse-i'l-ibn Hâcî Emin	48, akçe15

Belge: 5/ 3

Ayntâb kazasında Nûrân karyesinde bundan akdem fevt olan Kara Hüseyin ibn Cum'a'nın verâseti, zevce-i metrûkesi Ayşe bint-i Ali ile sulbî kebîr oğulları Abdullah ve Mehmed'e munhasırdır. Fî 6 Cemâziye'l-âhir sene 1182

	Guruş
Karye-i mezbûrada Hâcî Saroğlu ile müşterek	
rub' hisse bağ/ tiyek 50	10
Dedecioğlu ile müşterek rub' hisse bağ/ tiyek 150	30
Karye-i mezbûrada erik eşcârı Hâcî Hindoğlu ile müşterek	
rub' hisse	40
Bir re's kır kısarak/ 1	25

Nısf hisse siyah kısrak	15
Öküz/ 2	30
Hınta/ kıyye 5	17
Nohud/ kıyye 3	10
Bulgur/ kıyye 4	14
Şa'îr/ kıyye 4	8
Mercimek/ kıyye	3
Sahan/ 4	1,75
Tas/1	0,5
İbrik/ 1	1
Kapaksız tencere/ 1	1
Sağîr don kazanı/2	2
Sağîr taşt/ 1	1
Yorgan döşek	5
Pekmez	3,25
Çift demir/ 1 ve sapan/ 1	3
Kilim/ 2	3
Hâşâ/ 1	1,5
Saman	5
Mezru' penbe	5
Hırdavât-ı menzil	5
	
	245 guruş
Minhâ'l-ihrâcât:	
	Guruş
Techîz ve tekfîn	10

Resm-i kismet	6, para 5
Kâtîbe	3
Çûkadâra, muhzıra	2,75
Kahveciye	para 15

.....
Cem'an 22,75 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 222,75 guruş

Guruş

Hisse-i zevce Ayşe	27,75
Hisse-i'l-ibn Abdullah	97,5
Hisse-i'l-ibn Mehmed	97,5

Hurrîre bi ma'rifeti nemmakahû el-fakr ilâ'llâhi Sübhâne ve
Te'âlâ Ömer en-nâib kâdı medine-i Ayntâb

Belge: 6/ 3

Medîne-i Ayntâb'da Ehl-i Cefâ mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan İbrahim bin Hasan'ın verâseti, zevce-i mezbûre Emine bint-i İbrahim ile sulbî kebîr oğulları Mehmed'e ve Mustafa'ya munhasır olup tashih meselesi on sehm i'tibâr olunub, iki sehm zevcesi mezbûre Emine'ye ve on sehm dahî oğullarına yirmişer sehm isâbet edüb kable'l-kismet mezbûre Emine dahî müteveffîye olub verâseti, sulbî kebîr oğlu mukaddem Ali ile mezbûr oğulları Mehmed ve Mustafa'ya münhasıra olub ve tashih meselesi üç sehm i'tibâr olunub birer sehm herbir oğullarıyla isâbet eylediği lede's-şer'îl-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra, mukaddem müteveffâ-i mezbûr İbrahim'in terekesi ve ba'dehu zevce-i müteveffîye Emine mezbûranın terekesidir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 11 Cemâziye'l-âhir sene 1182.

	Guruş
Menzil der mahalle	130
Kilim/ 1	32
Taş/ 3	8
Sini/ 1	2
İbrik/ 2	2
Tencere/ 2	3,5
Don kazanı/ 1	3
Süzek/ 1	1
Sahan/ 7	3
Sağır leğence/ 1	1
Don tası/ 1 ve saplı tas/ 1	1,5
Köhne tas/ 1	0,5
Sağır sâtıl/ 1	1,25
Döşek/ 2 ve yorgan/ 2	6
Sumaklık	5
Katarmiz/ 2	1
Sanduka/ 1	0,5
Balta	rub'1

.....
Cem'an yekûn 173,5 guruş

Minhâ'l-ihracât:

	Guruş
Deyn-i mihr-i müsbet-i Zevce-i mezbûra Emine	30
Resm-i kısmet ve hizmet	3,5

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 140 guruş

	Guruş
Hisse-i müteveffîye zevce Emine	17,5
Hisse-i'l-ibn Mehmed	61
Hisse-i'l-ibn Mustafa	61

Belge: 7/ 3

Müteveffîye mezbûra Emine'nin dahî ba'de'l-münâsaha terekesidir ki beyne'l-verese taksîm ve zikr olunur.

	Guruş
Defterde zikr olunan zevci zimmetinde mihri ile er hakkı	47,5
Seccâde/ 1 ve hamam leğeni/1	4
İbrik/ 1 ve tebsi/ 1	1
Sâtıl/ 1, sahan/ 2	1,75
Tencere/ 1	2
Leğence/1	2
Yorgan/ 3 ve döşek/ 2 ve yasdık/ 1	11,5
Sanduka	1
Alaca entari/ 1	3
Ve mar kaftan/ 1	2
Munakkaş aya donu/ 3	3
Beyaz seccâde ve iblik	1
Çarşeb/ 3 ve menşefe/ 2	4
Keten gömlek/ 1	1
-----gömlek/ 1	0,5

Parça beyaz bez	1,5
Tekli yasdık/ 5	1
Beyaz yaşmak/ 2	1,5
Çenber değirmi/ 5	2,5
Köhne çenber ve kalpak	1
Arka esvabı	3
Çuka bohça/ 4	2
Mazohor türabında bağ/ tiyek 200	10
Sim ayar kuşak/1	2
Çizme ve çıkırık	1

Cem'an yekûnu 110 guruş rub'l

Minhâ'l-ihracât:

	Guruş
Techîz, tekfîn ve iskât	12,25
Resm-i kısmet	2,75
Kâtîbe	2
Çûkadâra, muhzıra	1,75

Cem'an el-ihracât 19,25 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese:

	Guruş
Hisse-i'l-ibn Mehmed	30,25 annesi
	61,25 babası
Hisse-i'l-ibn Mustafa	30,25 annesi
	61,25 babası

İbtede' fî zaman-ı Maraşî müftîzâde Ömer Efendi Eyyedellâhu Te'âlâ

Belge: 8/ 4

Medîne-i Ayntâb'da Tarlâ-yı Cedîd mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Şemsî bint-i es-Seyyid Mehmed Çelebi'nin verâseti, zevci es-Seyyid Ahmed bin es-Seyyid Ahmed ile babası mezbûr es-Seyyid Mehmed Çelebi'ye ve vâlidesi Cennet Hâtûn'a ve sağîr oğlu es-Seyyid Mehmed'e ve sağîra kızı Ayşe'ye münhasır olduktan sonra müteveffâ-i mezbûranın terekesi ma'rifet-i şer' ve vereseleri ma'rifetleri ile tahrîr ve taksîm defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî's-sânî fî Şa'bânî'l-a'zâm, sene hams ve tıs'ın ve mie ve elf.

	Guruş
Altûn başlık	20
Nısfîye şekke	75
Sim ağızlık kuşak	20
Sim saç bağı	10
Burun küpesi	7
Altûn gerdanlık	12
Altûn kulak küpesi	10
Alaca entari	5
Cedîd bir fûstan/2	16
Gömlek/3	3
Hamam menşefesi/ 3	3
Hamam döşemesi/ 2	3
Mor mâi entarisi	5

Sarı entari/ 1	6
Mâi cübbe	5
Cedîd yemeni/ 17	15
Çatki/ 2	1,5
Siyah-----	3
Altûn bâş	5
Kuşak kolanı/ 1	2,5
Çarşeb/ 3	5
Hardali gömlek/ 2	3
Don ve halı	2
Def'a gömlek/ 6	15
Münakkaş don/ 3	6
Mebrûm don/ 6	10
Çarşeb/ 2	4
Çatma yasdık/ 10	10
Munakkaş boğça/ 1	30
Sini	1
Yorgan/ 2	6
Döşek/ 2	8
Yasdık/ 2	2
Sahan/ 10	3
Tas/ 5	2
Sergi/ 5	2,5
Leğen ve ibrik	3
Hamam leğeni	2
Kil leğeni	2

Ayna	1
Şam'dân	1
Peçe yaşmak	2
Sağır sini/ 1	26
Altûn kolbağı	20
Mihr-i müeccel	200
Karz-ı derzimet Uç Ali mûcib-i ikrârahû	100

Cem'isi 668.5 guruş. Yalnız
altı yüz altmış sekiz buçuk guruş

Minhâ'l-ihracât:

	Guruş
İskât ve kefarete ve kabir	35
Resm-i kısmet	16 rub'3
Kâtibe	2
Çûkadâra	2.5
Çavuşa	1
Muhzıra	1

Cem'an 58 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 610 guruş:

	Guruş
Hisse-i zevce	152,5
Hisse-i eb	101, akçe 80
Hisse-i umm	101, akçe 80
Hisse-i ibn sağır	169, akçe 52

Hisse-i bint saġîra

84, akçe 86

Belge: 9/ 5

Medîne-i Ayntâb'da Tarla-yı Atik mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Taşçı Ramazanoğlu Ali'nin verâseti, zevcesi Rahime ile sulbî kebîr oğulları Mehmed Emin ve Mehmed ve saġîr oğlu Ali ve saġîra kızı Fatıma'ya munhasır şod. Fî 8 min Şa'bân sene 1195.

Guruş

Menzil der mahalle-i mezbûra	300
Karaca Mahmud'da bağ/ tiyek 800	60
Kadı değirmeninde berhûr	3
Teklikde diri ham erik	2
Saġîr tencere/ 2	3
Leğence/ 1	1
Saġîr sini/ 1	1
Sahan/ 5	1rub' 1
Sâtıl	1
Tas/ 2	1
Yorgan, döşek, yasdık	5
Arka esvabı	1
Katarmiz/ 2	2
Hırdavât-ı menzil	1,5

Cem'an 383 guruş

Minhâ'l-ı ihrâcât:

	Guruş
Techîz, tekfîn, iskât bâvasiyet	18
Mihr lizevce	50
Oğlu Mehmed Emin'e deyn	16 sümün--
Mahalleye deyn	3
Resm-i kısmet	3
Kâtîbe	1,5
Çûkadâra	2
Muhzıra	0,5

.....
Cem'an 121 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm 262 guruş

	Guruş
Hisse-i zevce	32 rub' 3
Hisse-i ibn	65,5
Hisse-i ibn	65,5
Hisse-i ibn	65,5
Hisse-i binti'l-mezbûra	32 rub' 3

Belge: 10/ 5

Medîne-i Ayntâb'da Ehl-i Cefâ mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Kısa Sâmioğlu Osman bin Hâcî Ahmed'in verâseti, zevcesi Rahime bint Mehmed ile sulbî oğlu Abdurrahman ve sulbî sağîra kızları Fatma ve hânım ve Ümmü Külsûm'e munhasır olduktan sonra tahrîr ve taksîm defteridir ki zıkr olunur. Evâhir-i Şa'bân sene 1195

	Guruş
Keleşoğlu ittisalında menzil ve hâriciye oda	400
Musallilizâde vakfı kahvehâne	
Ta'mirine	200
Sağır sini/ 1	2
Sağır sâtıl/ 2	2
Katarmiz	0,5
Sağır tencere/ 4	6
Tâbe	0,5
Süzek	1
Sahan/ 12	3
Şam'dân	1
Kapaklı tas/ 4	2
Şerbet tası/ 6	2
Fener/ 1	1
Döşek/ 4	10
Yorgan/ 3	6
Sahan/ 12	3
Yastık/6	2
Minder/ 2	2
Maşraba	rub' 1
Sanduka/ 2	1

.....
Cem'an 645,5 guruş

Minhâ'l-ihracât:

Guruş

Resm-i kismet	16
Kâtîbe	2
Çûkadâra	2,5
Muhzıra	1

.....
Cem'an 21,5 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 624 guruş

Guruş

Hisse-i zevce mezbûra	78
Hisse-i ibn Abdurrahman	218, akçe 48
Hisse-i bint Fatıma	109, akçe 24
Hisse-i bint Hânım	109, akçe 24
Hisse-i bint Ümmü Külsûm	109, akçe 24

Belge: 11/ 8

Medîne-i Ayntâb'a tabi İsbatırın karyesi ahâlîsinden râfi'-i hâzâ kitâb Hüseyin bin Mustafa nâm kimesne, meclis-i şer'-i şerîf-i enverde, medîne-i mezbûrada Şehre Küstü ahâlîsinden el-Hâc Ali ibn Hüseyin mahzarında, üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idub târîh-i kitâbdan bir buçuk sene mukaddem işbu mezbûr el-Hâc Ali, başına deli başı kisvesi koyub zümre-i mezbûra dâhil ve 'ibâdullâhın emvâlini gasb etmeği âdet etmişti. Evvel esnada benim dahî yetmiş guruş kıymetli bir re's mâde sarı katırımı yedimden nehâren gasb etmekle suâl olunub mûcib-i şer'îsi icra olunmak matlûbumdur didikte, gıbbe's-suâl mezbûr el-Hâc Ali cevâbında fi'l-hakîka târîh-i mezbûra başında deli başı kisvesi alub zümre-i merkûma dahîl ve lâhik olub me'an gezdiğini ikrâr, lâkin zıkr olunan katırı kendi binefsihi gasb eylediğini inkâr idince, müdde'î mezbûrdan, müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda 'udûl ahrâr-ı ricâl-i müslimînden Mehmed bin el-Hâc Kerim ve Osman bin Mehmed nâm kimesneler liecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzirân olub eseru'l-iştihâr, fi'l-hakîka bir buçuk sene mukaddem işbu

mezbûr Hâcî Ali, suvâri deli başı olmak hasebiyle müdde'î mezbûrun yetmiş gurus kıymetli bir sarı mâde katırını yedinden bizim huzûrumuzda kendi binefsihi cebren ahz-u gasb eyledi, biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz, şehâdet dahî ideriz deyû herbiri edâ-i şehâdet-i şer'îye eyledikte, ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûl olmakla, mûcibince mevsûf mezkûr katırı 'aynî mevcûd ise 'aynî, mütehellik ise kıymet-i mezkûresi olan yetmiş gurus, müdde'î mezbûra edâ ve teslîmi, merkûm el-Hâc Ali'ye tenbîh birle mâ vek'a bi't-taleb ketb olundu. Fî Şevvâl 18, sene 1195

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed bin Ahmed

Molla Hüseyin

Molla Hasan bin Mustafa

Ömer bin Ali

Belge: 12/ 8

Medîne-i Ayntâb'da Yahni mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefat iden Kara el-Hâc Mustafa'nın sulbî sağîr oğlu Mehmed'e, kıbeli şer'den bir vasî nasbı lâzım ve mühîm olmakla, sağîr mezbûrun kebîr karındaşı râfî' hâzâ kitâb Ahmed, vesâyete evlâ ve vesâyeti sağîr merkûma enfa' olduğu zeyl-i rakîmde muharreru'l-esâmî müslimîn haber vermeleriyle, hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ leh ve hüsn-ü meâb hazretleri, merkûm karındaşı sağîr merkûma vasî nasb ve ta'yîn idub, ol dahî kabûl ve merâsimini edâya ta'ahhüd ve iltizâm eylemenin mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Hurre fi'l-yevmi't-tâsi' 'aşera min şehr-i Şevvâl el-Mükerrem, sene hams ve tıs'în ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Seyyid Mehmed bin Ali

Molla Hüseyin Mikdadzâde

Neccâr es-Seyyid Halil

Neccâr Usta Ahmed

Mehmed bin Abdullah

Belge: 13/ 8

Medîne-i Ayntâb'da Tûbâ mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefât iden Fatma bint el-Hâc Abdi'nin terekesinden Abdi bin Ahmed nâm saġîra isâbet ve intikâl iden mâl-ı mevrûsunu hıfz ve tesviye-i umûruna, kıbeli şer'den bir vasî lâzım ve mühîm olmaġın, saġîr mezbûrun vâlidesi râfî'a hâzâ kitâb Selver bint el-Hâc İbrahim nâm Hâtûn, vesâyet-i merkûma 'uhdesinden gelub ve vesâyeti saġîra enfa' olduġu zeyl-i rakîmde muharreru'l-esâmi müslimînin haber vermeleriyle hâkim-i mevki sadr-ı kitâb tûbâ leh ve hüsn-ü meâb hazretleri, mezbûra Selveri, oġlu saġîr mezbûraya vasî nasb ve ta'yîn idub ol dahî kabûl ve merâsimini edâya ta'ahhüd ve iltizâm eylemenin mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî 13 Cemâziye'l-âhir, sene 1195

Şuhûdü'l-hâl: Ömer bin Halil

Abdullah bin Mehmed

Molla Hüseyin bin Yusuf

Belge: 14/ 9

Medîne-i Ayntâb'da Şehre Küstü mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Korkakoġlu el-Hâc Hüseyin'in karındaşı ve evlâd-ı sıġarının vasî mensubları olan râfî' hâzâ kitâb İbrahim Aġa, meclis-i şer'-i şerîf-i enverde, İlbeklü aşiretinden Mehmed bin Ebu Bekir Aġa mahzarında, bi'l-vesâyeye üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idub karındaşım müteveffây-ı mezbûrun işbu merkûm Mehmed Aġa ve babası Ebu Bekir Aġa zimmetlerinde cihet-i silm-i şer'den iki yüz guruş hakkı olub, bundan akdem yüz on guruşunu teslîm ve bâkî doksan guruşunu târîh-i kitâbdan üç sene mukaddem, şurût-u seb'a-i mu'tebere ta'dâdıyla vesâyetim hasebiyle işbu mezbûr Mehmed'e müceddiden doksan batmân kahveye silm-i şer' eyledim ve yedime işbu temessuki i'tâ idub hâlen müselleme fîhi mezkûr zimmetinde olmakla hâlen vesâyetim hasebiyle taleb iderim. Suâl-ı edâya tenbih olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Bekir Aġazâde Mehmed cevâbında fî'l-hakîka mukaddemen cihet-i silm-i şer'den zimmetlerinde olan iki yüz guruşdan bâkî doksan guruşunu mezbûr İbrahim Aġa kendüye müceddiden silm-i şer' idub ve hâlen bi't-temessük zimmetinde olduġunu bi't-

tav'i's-sâf ikrâr ve i'tirâf etmekle 'alâ mûcib-i ikrârahû müselleme fihi mezkûr doksan batmân kahvesi, vasî mezbûr İbrahim Ağa'ya edâ ve teslîmi mezbûr Mehmed bin Ebu Bekir Ağa'ya beyyine birle mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî 24 Ramazan el-Mübârek, sene 1195

Şuhûdü'l-hâl: Hıdır bin Ahmed

Molla Mehmed bin Ahmed

Ömer bin Yusuf

Ahmed bin Hüseyin

Belge: 15/ 9

Medîne-i Ayntâb'da Kara Sakal mahallesi ahâlîsinden râfî' hâzâ kitâb el-Hâc Mustafa Emin nâm kimesne, meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medîne-i mezbûra ahâlîsinden Arpacı Küçük Ahmed oğlu Ahmed mahzarında, üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idub târîh-i kitâbdan iki sene mukaddem kendi mâlından işbu merkûm el-Hâc Mehmed'e yüz elli gurus yüz elli batmân kahveye, şurût-u seb'a ta'dâdı ve doksan bir gün va'de ile silm-i şer'î eyledim. Şeriki Kara Tatar Ahmed dahî kefil bi'l-mâl olub hâlen zimmetinde olmağla taleb iderim, suâl olunub edâya tenbih olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl merkûm Hâc Mehmed, cevâbında fî'l-hakîka iki sene mukaddem müdde'î mezbûr kendisi mâlından yüz elli gurus yüz elli batmân kahveye şurût-u seb'a ta'dâdıyla doksan bir gün va'de ile bana silm-i şer'î eyledi ve şerîkim dahî kefil bi'l-mâl oldu ve hâlen müselleme fih mezkûr kendi deynimdir deyû merkûm Küçük Mehmed oğlu el-Hâc Mehmed ikrâr ve i'tirâf etmekle alâ mûcib ikrârahû müselleme fihi mezkûr yüz elli batmân kahveyi, müdde'î mezbûr el-Hâc Mustafa'ya edâ ve teslîme merkûm el-Hâc Mehmed'e beyyine birle mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî Şevvâl el-Mükerrem, sene hams ve tıs'în ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ali bin Osman

Yusuf bin Mehmed

Mustafa bin Hıdır

Molla Hasan bin Ahmed

Belge: 16/ 9-10

Ayntâb kazasında vâki' Burç nâm karye ahâlîsinden Hâcî Hasan oğlu dinmekle ma'rûf İbrahim bin Hüseyin nâm kimesne, meclis-i şer'-i şerîf-i enverde, karye-i mezbûra ahâlîsinden ashab-ı hâzâ kitâb Dedeoğlu Mustafa ve İbrahim bin Kara Mehmed ve Ahmed bin İsmâil ve Karaboğaz oğlu Ali nâm kimesneler mahzarlarında da'vâ ve takrîr-i kelâm idub karye-i mezbûra turâbında 'akâr kenârında kâimi'l-usûl bin kavak eşcârının taşra kabuğunu soyub ol vechle kuruyub telef ve bin yüz tekin bağımın üzümünü kat' ve yüz gurusluk karpuz bostanımı depeleyüb itlâf etmeleriyle suâl olunub mûcib-i şer'î icra olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl merkûmûn Mustafa ve İbrahim ve Ahmed ve Ali, husûs-u mezbûru, bi'l-küllîye inkâr iddikde, müdde'î mezbûr İbrahim'den müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda ba'de'l-istimhâl ve'l-ihmâli's-şer'î ityan-ı beyyineden izhâr-ı 'acz idub istihfâf dahî iltimâmınla müdde'î mezbûr bilâ beyyine bî-vechi mu'ârazadan ba'de'l-men', mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî yevmi'r-râbi' ve'l-ışrin min Şevvâl, sene hams ve tıs'în ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Molla Ahmed bin Mehmed

Molla Osman bin Ebu Bekir

Yusuf bin Halil

Hüseyin bin Ömerzâde

Belge: 17/ 10

Medîne-i Ayntâb'da Tarla-yı Atik mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât iden el-Hâc Hızır ibn İbrahim'in sulbî sağır kızı Hatice'ye, bundan akdem üvey kız karındaşı Ayşe bint Mehmed vasî nasb ve hüccet olunub lâkin mezbûra vesâyet umûrunu ru'yette kâsıra ve hıyânet zâhir olmağın vesâyetden 'azl ve ihrâç olunub yerine akrabasından râfi' hâzâ kitâb Seyyid Davud Ağa ibn Ali Ağa nâm kimesne vesâyet 'uhdesinden gelüb dindar ve müstakîm olduğu zeyl-i rakîmde muharreru'l-esâmî

müslümân haber vermeleriyle, hâkim-i mevki' sadr-ı küttab tûbâ leh ve hüsn-ü meâb hazretleri, mezbûr es-Seyyid Davud Ağa'yı müceddiden vasî nasb ve ta'yîn idub, oldahî vesâyet-i merkûmayı kabûl ve merâsimi edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğin mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî yevmi'r-râbi' ve'l-ışrin min şehr-i Şevvâl, sene hams ve tıs'în ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: ve Ahmed bin Yakub

Molla Yusuf bin Ali

Ve Mehmed bin Hüseyin

Es-Seyyid İbrahim

Belge: 18/ 10

Mahhalle-i Tarlâ-yı Cedîd ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden berber es-Seyyid ibn es-Seyyid Osman'ın sulbî sağîr oğlu es-Seyyid Mehmed'e ve vâlidesi Emine bint Abdirrahman nâm hâtûn vasî nasb şod talebiyle, beher yevm dokuz, akçe nafaka takdîr şod. Fî yevmi'r-râbi' ve'l-ışrin min Şevvâl, sene hams ve tıs'în ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed bin Mehmed

Çulcu İsmâil

Camii-i Nasır imamı

Bulaşıkzâde Ahmed Efendi

İmam es-Seyyid Ebu Bekir Efendi

Belge: 19/ 10

Mahalle-i Şehre Küstü'de Gülsuoğlu hânesinden iken fevt olan Fatıma bint Mehmed'in sadr-ı sağîr oğlu Mehmed'e, Fatma bint el-Hâcî Hüseyin vasî nasb şod ve beher yevm dokuz, akçe nafaka takdîr şod. Fî yevmi'r-râbi' ve'l-ışrin min Şevvâl, sene hams ve tıs'în ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed bin Yusuf

Mustafa bin el-Hâcî Mehmed

Osman bin el-Hâcî Hüseyin

Çilkadiroğlu Mustafa

Belge: 20/ 11

Medîne-i Ayntâb'da Çukur mahalle ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Kuyucu Ali Paşa ibn Ali'nin verâseti, sulbî kebîr oğlu Mehmed'e ve sulbîye kebîre kızları Fatma ve Ahsen'e münhasır olduğu şer'an zâhir ve nümâyân oldukdan sonra, müteveffâ-yı mezbûrun metrûkatı, ma'rifet-i şer' ve vereselerin ma'rifetleriyle tahrîr ve takvim ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Hurrîre fî evail-i şehr-i Zi'l-ka'de, sene hams ve tıs'în ve mie ve elf.

	Guruş
Menzil der mahalle mezbûra	600
Sâm karyesinde harabe bağ/ tiyek 1000	40
Hacer karyesinde harâbe bağ/ tiyek 300	30
Hâlı/ 2	15
Sağır seccâde/ 1	15
Sahan/ 12	4
Lengerî/ 6	3
Tas/ 6	2
Taş/ 2	6
Don kazanı/ 1	4
Tencere/ 2	4
Sağır taş/1 ve leğence/ 1	4
El leğeni/ 1	12

Sahan/ 2	1
Yan halı/ 1	3
Köhne boz kilim/ 3 ve munakkaşkilim/ 1	12
Hase/ 1	1
Cicim/ 2	4
Kebîr ve sağîr sâtıl/ 2	3
Yorgan/ 3	9
Döşek/ 3	12
Minder/ 3	12
Yün yasdık/ 3	3
Kebîr/1 ve sağîr/ 1 fener	12
Mevcûd hınta/ kıyye 2	20
Hâr	1,5
Bir re's boz merkeb	10
Cedîd nefti çuka/ 1	10
Şam alacası entari/ 1	6
Cedîd miski kaftan/ 2	6
Musta'mel içlik/ 1	12
Rafta çanak ve fincan	12
Mahalle ahâlîsi zimmetlerinde	100
Der zimmet hamâl	10
Hırdavât-ı menzil	10

.....
Cem'an yekûn 9422 guruş

Minhâ'l-ihracât:

Guruş

İskât-ı salat ve kefare	10
Resm-i kısmet	23,5
Kâtibe	2,5
Çûkadâra	4
Muhzırâna	1
Serdar çavuşuna	2
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 901 gurus;	
	Gurus
Hisse-i ibni'l-merkûm Mehmed	450, akçe 60
Hisse-i binti'l-mezbûra Fatma	225, akçe 30
Hisse-i binti'l-mezbûra Ahsen	225, akçe 30

Belge: 21/ 11

Medîne-i Ayntâb'da Beğ mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât iden Serrâc Usta Ahmed ibn Hüseyin'in oğlunun oğulları, Mehmed ve Hüseyin ve Ahmed evlâd-ı hasene, cedleri müteveffâ-i-yı mezbûrdan isâbet ve intikâl iden mâl-ı mevrûslarını hıfz ve umûrlarını tesviye içün savb-ı şeri'at-ı merğubeden bir vasî nasbı lâzım ve mühîm olmakla, siğar mezbûrünün hâlleri râfî' hâzâ kitâb Ali bin Mustafa nâm kimesne, vesâyet-i merkûmeye enfa' ve vesâyet-i siğar-ı mezbûrûna evlâ olduğunu zeyl-i rakîmde muharrire'l-esâmî müslimînin, haber vormeleriyle hâkim-i mevki' sadr-ı küttâb tûbâ leh ve hüsn-ü meâb hazretleri, mezbûr Ali'yi siğar-ı mezbûrûna vasî nasb ve ta'yin idub ol dahî kabûl ve merâsimini ibrâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğin mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî gurre-i Zi'l-ka'de, sene 1195

Şuhûdü'l-hâl: Güllüzâde Davud Osman Ali

Hâmi Mustafa bin Ahmed

Serrâc Mısırlı İbrahim

Medîne-i Ayntâb'da İbn-i K r mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Kazzaz es-Seyyid Mehmed ibn es-Seyyid Ali  elebi'nin sulb  saĒ r oĒlu es-Seyyid Mehmed'in ceddi ve zikri  t  da'vâya mukaddemen ve hâlen vasî mensubi olan Ebu Bekir Efendi ibn el-Hâc Mehmed nâm kimesne, meclis-i  er'-i  er f-i enverde, medîne-i mezbûrada taslaki ? sekanininden r f  hâzâ kitâb TopoĒlu el-Hâc Mehmed mahzarında bi'l-vesâye ikrâr-ı t m ve takrîr-i kelâm idub, medîne mezbûra kazasında Sarı Küllük n m mahalde vâki', k bleten tarîk-i   m ve  im len  mer ve  arken ZenbilcioĒlu ve garben Fer oĒlu es-Seyyid Mehmed tarlaları ile mahdûd tahminen on semenki bideri m stev'ib, gayri m sk  bir k t'a tarla, mukaddeman müteveffâ-y  mezbûrun hayatında mülki olub ba'de vef t hi oĒlu saĒ r mezbûra intikâl iddikde, i  bu mezbûr TopoĒlu, müteveffâ-y  mezbûra yüz elli guruş hayatında silm etmiştim. MeblaĒ-ı mezbûr mukabili bey' bi'l-vefa ile bana bey' eyledi dey  târîh ketbinden on ay mukaddem, benden da'v , ben dahî rehniyeti gayr-ı meşru' dey  def'a tasaddi eyledikde, bey'-i kat'-i ve izn-i sahib-i arz ile i tira eyledim dey  da'v  idub dahî mezbûrun bey'i vâki' olmadı dey  ikr r n  ben isbât ve hüccet-i  er' ye etmiştim. Târîh ketbinden on gün mukaddem benden tarîk-i   h r ile yine tarla-y  mezkûru meclis-i  er'de da'v  eyledikde yedimde olan mazmun hüccet-i  er' ye mûcibince def' ve  er'an men' olunduda beynimizde muhasam t-ı vefire cerayan idub  hiru'l-emr, kat'an li'n-niza' ve sa'yen li'l-yetim merkûm müceddiden  ir y  talib olunub, iki yüz yetmiş guru a mezkûru benden i tira ve meblaĒ-ı mezbûrun yüz elli guru unu müteveffâ-y  mezbûr zimmetinde olan yüz elli guruş silmine tek z ve yüz yirmi guruş bana nakden virub ben dahî bi'l-izni'   er'  'ulemâ ve sulehâ mahzarlarında bi'l-vesâye kendüye izn-i sahib-i arz ile bey' eyledim. F  m  ba'd, tarla-y  mezkûr, TopoĒlu Hâcî Mehmed'in m lkidir, hays  m  ye  ' ve yehtâr mutasarrıf olsun. G bbe't-tasdik-i'   er'  m  veka'a bi't-taleb ketb olundu. F  24  evv l, sene hams ve t   n ve mie ve elf.

 uh d 'l-hâl: Ba'diz de es-Seyyid Mehmed Efendi

K naboĒazoĒlu Osman

Es-Seyyid Ali Efendi kütüb-i fetvâ

Arab es-Seyyid Yusuf Efendi

Belge: 23/ 12-13

Medîne-i Ayntâb'da Amuv mahallesi sâkinlerinden Afşar kızı denmekle ma'rûf Eymiş bint el-Hâc Ali nâm hâtûn zatı, ba'de't-tarif-i'ş-şer'î, meclis-i şer'î şerîf-i enverde Medîne-i mezbûrada Ali Neccâr mahallesi ahâlîsinden râfî' hâzâ kitâb Debbâğ Mustafa ibn el-Hâc mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idub işbu mezbûr Mustafa'ya târîh kitâbdan beş sene mukaddem, yüz doksan gurusı silm eyledim ve yedime temessük verdi. Hâlen dahî zimmetinde olmakla taleb iderim. Suâl olunsun didikde gıbbe's-suâl merkûm Mustafa cevâbında mukaddema mezbûr Eymiş ve vâlideyi beynimizde ahz ve i'tâ olmak hasebiyle beni mübâşir ile tahrîk ve yedimden temessük aldıkdan sonra târîh kitâbdan iki ay mukaddem beni Voyvoda Ağa'ya ahz ve habs iddirub sâlife'z-zikr Ali en-Neccâr mahallesinde vâki' menzilimi seksen gurusı ve ceste ceste nakid yüz on gurusı cem'an yüz doksan gurusı alub temessük-i mezkûru şakk ve zimmetini ibrâ eyledikde deyû def'le mukabele iddiğin gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr mezbûr Mustafa'dan def'i mezkûreyne beyyine taleb olundukda, 'udûl ahrâr ricâl-i müslimînden Mehmed bin el-Hâc Mustafa ve Halil bin Mehmed ve 'ammuhu Mehmed bin Hüseyin ve diğer Mehmed bin Ahmed nâm kimesneler liecli'ş-şehâde meclis-i şer'-a hâzirûn olub eseru'l-istişhar fi'l-hakîka târîh kitâbdan iki ay mukaddem işbu mezbûra Eymiş işbu Debbâğ Mustafa'yı Voyvoda Ağa'ya habs ve Ali en-Neccâr mahallesinde vâki' menzilini seksen gurusı ve ceste ceste dahî nakid yüz on gurusı cem'an yüz doksan gurusı alub temessüki şakk ve bizim huzûrumuzda zikr olunan yüz doksan gurusı müte'allıka-i 'âmme de'âviden mezbûr Mustafa'nın zimmetini ibrâ eyledi. Biz bu husûsda şehâdet iderik deyû her biri edâ-i şehâdet eyledikde şehâdetleri makbûl olmağın mûcibince mezbûre Eymiş bi vech-i mu'ârazadan men' birle mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî evâsıt Şevvâl, sene hams ve tıs'ın ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Halil bin Mehmed

Osman bin Mehmed

Hüseyin bin Mustafa

Es-Seyyid Osman bin Osman

Ahmed bin Yusuf

Mehmed bin Ahmed

Belge: 24/ 13

Hâlen devlet-i 'aliyye-i ebedi el-karâr dîvân-ı hümayun hâcegânından merkûm Yusuf Efendizâde saâdetlü Mehmed Emin Efendi tarafından zıkr-ı âtî meblağ taleb ve da'vâya vekîl-i şer'îyesi olub âhâr husûslara dahî bâfermân-ı âli taraf-ı devlet-i aliyyeden mübâşir ta'yin buyurulan çûkadâran-ı hazreti sadr-ı a'zamîden Sarı Mehmed Ağa, meclis-i şer'î şerîf-i enverde Ayntâb kal'esi müstahfizînlerinden Boyacılar Şeyhi denmekle ma'rûf râfi' hâzâ kitâb el-Hâc Mehmed mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idub müvekkilim mûmâ ileyh Emin Efendi'nin babası merhûm Yusuf Efendi hayatında Mahmiye-i İstanbul'da işbu merkûm Şeyh Hâcî Mehmed iki yüz elli guruş alub bir kıt'a temessük virub meblağ mezbûr oğlu müvekkilim mûmî ileyh Emin Efendi'ye isâbet ve intikâl etmekle suâl olunsun didikde gıbbe's-suâl merkûm Şeyh Hâcî Mehmed cevâbında merhûm Yusuf Efendi hayatında, Ayntâbi Battâl Ağazâde, müteveffâ el-Hâc Mehmed Ağa beyinlerinde yenice ahz ve itâ olmak hasebiyle mukaddemen ben İstanbul'a gider olduğumda Battâl Ağazâde bana Yusuf Efendi iki yüz elli guruş virmek için bir kıt'a mektûb vermişidi. Ben dahî mektûb ile vardığımda meblağ mezbûru bana virub ve Ayntâb'da Hâcî Mehmed Ağa'ya teslim eyle deyû bana emr etmişidi. Ben dahî emrine binâen Ayntâb'a geldikde meblağ-ı mezbûru Yahudi sarraf Nebtub'a teslim Hâcî Mehmed Ağa dahî emr ve yedime işbu memhûr tezkire itâ idub ben dahî emri ile Nebtub'a teslimimden sonra Yusuf Efendi'den aldığı iki yüz elli guruşu ben aldım deyû tasrîhan yedime işbu memhûr bir kıt'a dahî temessüki ve biri olvechle meblağ, mezbûr Hâcî Mehmed Ağa'nın makbuzi olub benim zimmetim berî oldukdan sonra mûmî ileyh Emin Efendi bir def'a Muhsinzâde Mehmed Ağa ve bir def'a Nakibzâde el-Hâc Mehmed Ağa'yı vekîl idub merkûman dahî meclis-i şer'de benden bi'l-vekâle da'vâ eylediklerinde ber vechi muharrer zimmetim berî olduğu temessükât ibrâziyla isbât ve şer'an men' olundular deyû takrîr-i meşruhuna muvafık ve mühr-ü mutâbık iki kıt'a halâs tezkiresi ibrâz eyledikde 'ulemâ ve sulehâ ve a'yan ve eşraf fî nefsi'l-emr hâl-i minvâl-i muharrer üzere olub meblağ-ı mezbûru, Hâcî Mehmed Ağa hayatında ahz ve kabz eylediği muhakkak ve verdiği iki kıt'a memhûr temessükleri

mühürleri mutâbık ve ma'mûl bihdır deyû alâ vechi's-şehâde tevâtür haber virmeleriyle mûmî iley Sarı Mehmed Ağa bi vech-i mu'ârazadan men' birle mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî Evâhir-i Şevvâl, sene hams ve tıs'în ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Miralay Davud Ağa

Müftîzâde Süleyman Efendi

Molla Osman tâbi' mûmâ ileyh

Faziletli Hüseyin Efendi Necdâtzâde

Fahru'l-ulema Seyyid Mehmed Efendi hâlen

Belge: 25/ 14

Medîne-i Ayntâb'da Çukur mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Menzilci es-Seyyid Ahmed Halebi ibn es-Seyyid Osman Çelebi'nin verâseti, zevce-i menkûhe-i metrûkesi Fatıma Hâtûn bint Abdusselam ile sulbî kebîr oğulları es-Seyyid el-Hâc Mustafâ ve es-Seyyid Mehmed Sadık ve es-Seyyid Mehmed Şerîfe ve sulbîye kızları Rahime ve Ümmühâni'ye ve sulbîye sağîra kızı Hatice'ye şer'an zâhir ve nümâyân oldukdan sonra, müteveffâ-yı mezbûrun metrûkâtı, ma'rifet-i şer' ve verese-i kibâr ma'rifetleri ve sağîra-i mezbûranın mensûbi vasîsi ma'rifeti ile tahrîr ve takvîm ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Hurre fi ğurre-i Zi'l-ka'de, sene hams ve tıs'în ve mie ve elf.

	Guruş
Menzil der mahalle-i mezbûra hâriciye ve dahîliye	600
Asarcık nâm mahalde harabe bağ tiyek/ 500	15
Sahan/ 66	40
Lengerî/12	6
Tas/14	7
Şam'dân/3	2
İbrik/ 2	4

El leğeni/ 1	2
Mum el künyesi/ 1	0,5
Sağır sini/ 1	3
Kumaş yorgan/ 4	12
Döşek/ 2	10
Yün yasdık/ 11	11
Mertebe/ 3	6
Mertebe yüzü/ 3	1,5
Bez entari/ 2	4
Köhne çakşûr/ 1	1
Sarık yeşil/ 2	4
Valense/ 1	1
Köhne kürk/ 1	2
Beyaz içlik/ 2	1
Rafda çanak ve fincan	3
Kilim münakkaş/ 2	7
Sağır yan halı/ 1	2
Kebîr sini/ 1	10
Tencere/ 3	4
Sağır tencere/ 3	4
Lengerî/ 2	1
Sahan/ 8	4
Leğence/ 1	1
Taş/ 1	3
Süzek/ 1	0,5
Tâbe/ 1	0,5

Havan/ 1	0,5
İbrik/ 2	3
Kevgir/ 1, kepçe/ 1	1
Kebîr kazan/ 5	20
Sâtıl/ 2	2,5
El leğeni/ 1	1,5
Sağîr sini/ 1	2
Bâdiye/ 2	10
Şam'dân/ 1	0,75
Yan halı/ 6	20
Yün yasdık/ 6	10
Minder/ 7	7
Döşek/ 2	6
Yorgan/ 2	6
Teng menzili/ 1	80
Odada yan halı/ 2	5
Hasır yasdık/ 8	10
Kahve ibriği/ 2	1
Minder/ 3	12
Hallâc dükkânı ta'miri/ 3	100
Mu'sıra kazanı kebîr/1, sağîr/1	50
İki re's doru tay	80
Zâhire-i beyt	40
Hırdavât-ı menzil	20
Sim bıçak/1	5
Köhne saat	5

.....
Cem'an yekûn 1248 guruş

Minhâ'l-ihrâcât:

	Guruş
Techîz ve tekfîn, iskât ve kefarât	15
Resm-i kesmet	31
Kâtîbe	3
Çûkadâra	3
Muhzırâna	1

.....
Cem'an 52

Sahhu'l-bâki li't-taksîm beyne'l-verese 1196 guruş:

	Guruş
Hisse-i zevce mezbûra	149,5
Hisse-i ibni'l-mezbûr Mustafa	232, akçe 66
Hisse-i ibni'l-mezbûr mehmed Sadık	232, akçe 66
Hisse-i ibni'l-mezbûr Mehmed Şerîf	232, akçe 66
Hisse-i binti'l-mezbûra Rahime	116, akçe 33
Hisse-i binti'l-mezbûra Ümmühani	116, akçe 33
Hisse-i bint Hatice	116, akçe 33
	Sahh

Belge: 26/ 15

Medîne-i Ayntâb'da Ehl-i Cefâ mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât iden Alıcıoğlu Mehmed Ali ibn Mehmed Ali'nin verâseti, zevce-i menkûha-i metrûkesi Hatice bint Kôle İbrahim'e ve sulbî kebîr oğlu Ali ve sağîr oğlu Mehmed'e ve sulbîye

kebîre kızları Halime ve Hatice'ye ve sağîra kızı Ayşe'ye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffâ-yı mezbûrun metrûkâtı, ma'rifet-i şer' ve verese-i kibâr ma'rifeti ve sağîra-i mezbûranın vasî ma'rifetiyle tahrîr ve takvîm ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Hurrîre fî evâil-i şehri Zi'l-ka'de, sene hams ve tıs'în ve mie ve elf.

	Guruş
Menzil der mahalle-i mezbûra	60
Bir re's boz merkeb	5
Kurâda taşt/ 1	1,5
Kurâda ibrik/ 1	1
Tencere/ 1	1,5
Sağîr leğence/ 1	2
Sağîr satır/ 1	0,5
Hûşâb tası/ 4	1,5
Süzek/ 1	1
Saplı tas/ 1	0,5
Sağîr sini/ 1	1
Şam'dân/1	0,5
Sağîr sahan/ 25	5
Lengerî/ 3	1,5
Sağîr don kazanı/1	2
Yorgan/ 1	2
Minder	0,5
Yasdık/ 1	0,5
Kepçe köhne/ 1	0,5
Boz köhne kilim/ 1	1,5
Köhne parça halı	0,5

Boz aba/ 1	2
Zerdehâne sanduka/ 2	2
Bıçkı ve balta ve keser	1,5
Bir re's keçi ve bir oğlak/ 1	13
Hırdavât-ı menzil	1

.....
Cem'an yekûn 98 guruş

Minhâ'l-ihracât:

	Guruş
Techîz ve tekfîn ve iskât ve kabır	15
Resm-i kısmet	2,5
Kâtîbe	0,75
Çûkadâra	1
Muhzirâna	0,5

.....
Cem'an yekûn 20 guruş

Sahhu'l-bâki li't-taksîm beyne'l-verese guruş 19,5*:

	Guruş
Hisse-i zevce mezbûra Hatice	9
Hisse-i ibni'l-merkûm Ali	19,5
Hisse-i ibni'l-merkûm Hacı Mehmed	19,5
Hisse-i binti'l-mezbûra Halime	9 rub'3
Hisse-i binti'l-mezbûra Hatice	9 rub'3
Hisse-i binti'l-mezbûra sağîra Ayşe	9 rub'3

*Burada işlem hatası mevcut. Verâsetin toplamı olan 98 kuruştan, masraf miktarı 20 kuruş çıktığında 78 kuruş kalmaktadır. Nitekim varislere yapılan taksimat toplandığında da 78 kuruş etmektedir.

Belge: 27/ 15-16

Fîl-asl Kayseriye mütemekkinlerinden olub, medîne-i Ayntâb'da iken Kapulu hân'da müsâfîren sâkin iken bundan akdem hâlik olan Livan----- nâm zimmînin verâseti sağır oğlu----- ve kebîre kızı Sultan ve sağıre kızları Âniste ve Kesnan'a münhasır olduğı şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra, hâlik-i mesfûrun terekesi, ma'rifet-i şer'le tahrîr ve sığâr mersûmûna vasî nasb olunan yeğeni Küçük Livân'a teslîm defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 13 min Zi'l-ka'de, sene 1195

	Guruş
İki re's doru bargir	100
Yorgan, döşek ve yasdık	7
Münakkaş kilim/ 1	4
Köhne mâî çuka kaplı kürk	10
Siyah çuka yağmurluk	15
Simli kılıç	10
Tüfenk/ 1	10
Leğence ve lengerî ve tas	1,5
İbrik ve silah	2
Sağır tencere/ 1	2
Tâbe	0,5
Kahve takımı	1
Alaca entari/1	5
Mâî şâlvar/ 1	5
Beyaz iplik kuşak/ 1	1
Köhne cübbe/ 1	2
Keten gömlek/1	1
Köhne çuka/ 1	2

Beyaz zebûn/ 1	1
Köhne cebken	2
Mevcûd duhan batmân/ 1	1
Babuç ve çizme	1,5
Hurç/ 1	2
At başlığı ve kolan	1

Cem'an 277 guruş

Minhâ'l-ihracât:

	Guruş
Mesfûru hafraya ilkâya masârif	22,5
Resm-i kısmet	7
Kâtîbe	1,5
Çûkadâra	2
Muhzırâna	rub'3
-----zimmîye	1 rub'3

Cem'an 35 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese

	Guruş
Hisse-i sağır oğlu	96, akçe 96
Hisse-i bint Sultan	48, akçe 48
Hisse-i bint Âniste	48, akçe 48
Hisse-i bint Gülistân	48 , akçe 48
	Sahh

Belge: 28/ 16

Medîne-i Ayntâb'da Şehre Küstü mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem ber vech-i âtî maktûlen fevt olan Mustafa bin Halil ibn İbrahim nâm sağîrin verâseti, babası mezbûr Halil ve vâlidesi Fatıma bint Mustafa nâm hâtûna münhasır olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra merkûman Halil ve Fatıma zâtî ba'de't-ta'rîf, meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mahalle-i mezbûrada sâkin râfî' hâzâ kitâb Derkezenli Molla Hüseyin bin Hasan mahzarında her birisi bi'l-verâse ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idub târîh kitâbdan beş ay mukaddem oğlumuz maktûl mezbûr nehâren mahalle-i mezbûrada sokakta gider iken mezbûr Molla Hüseyin'in sağîr oğlu Mehmed'e tesâdüf eyledikde mezbûr Mehmed'in yedinde tüfek olmakla seni vurayım mı deyû tüfenki teveccüh iddidikde me'âzallâhu Te'âlâ âtulub oğlumuz kurşun isâbet ve fevt olmuş idi. Mezbûrun oğlu dahî sabî olmak hasebiyle, babasından velâyetine binâen beş gün mukaddem oğlumuzun dem ve diyetini talep ve da'vâ eylediğimizde mezbûr Molla Hüseyin dahî inkâr idub beyyineye havâle ve imhâl-i şer'îyle imhâl olunduğumuzda kat'an beyyinemiz olmayub, beynimizde da'vâ-yı mezkûr cereyânında, beynimizde müslimûn ve müslihûn tevessutu ve 'an inkârın bir mushaf-ı şerîf ve bir sim kılıç ve iki yüz kuruş nakd üzerine bizi inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde her birimiz sulh-u mezkûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr iki yüz guruş nakdi ve mushaf-ı şerîf ve kılıç, mezbûr Molla Hüseyin yedinden alub oğlumuz maktûl mezbûrun dem ve diyetine müte'allık âmme de'avî ve husûmât ve îman mutâlibâtıdan, sağîr mezbûr Mehmed'in ve babası işbu mezbûr Molla Hüseyin'in zimmetlerini her birimiz ibrâ-ı 'âm, kâtı'ı'n-niza'la ibrâ ve iskât eyledik didiklerinde gıbbe't-tasdîkiş-şer'î mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî Zi'l-ka'de, sene hams ve tıs'în ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Faziletlu Müftî Efendi hâlen

Fazılzâde es-Seyyid Ahmed Efendi

Şeyhzâde es-Seyyid Mehmed Efendi

Ve Yusuf Efendi

Belge: 29/ 17

Medîne-i Ayntâb'da Kürkçiyan mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Hatice bint es-Seyyid el-Hâc Hasan'ın verâseti, sadrî kebîr oğlu es-Seyyid Osman'a ve sadrîye kebîre kızları Ayşe ve Fatıma'ya münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-i mezbûranın terekesi, ma'rifet-i şer' ve vereseleri ma'rifetiyle tahrîr ve takvîm ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber vec-i âtî zikr olunur. Fî 16 Zi'l-ka'de, sene 1195

	Guruş
Derzimmet oğlu mezbûr es-Seyyid Osman	150
Altûn bilezik	22
Sim kuşak	10
Sağîr sini/ 1	2
Leğence/ 1	1,5
Sâtıl	1,5
Lengerî/ 14	7
Kahve tepsisi	0,5
Saplı tas	0,5
Şerbet tası/ 12	6
Sahan/ 26	12
Cam tas	1
Kil leğeni ve tepsi	1
Sağîr tencere/ 5	10
Tûç havan/	0,5
Badiye/ 3	10
Süzek	0,5
Zerdehâne sanduka/ 2	3

Sağır mu'sira kazanı	15
Sağır yan halı	3
Hamam leğeni	4
Tâbe	0,5
Köhne kilim	14
Def'a kilim/ 1	1
Kevgir/ 1	0,5
İbrik/ 1	1
Beyaz çarşab	1,5
Hamam peştemâli/ 3	2
Mitil yorgan/ 4	5
Döşek/ 1	2
Yasdık/ 3	1,5
Sağır kevgir	0,5
Cedîd bir Fîstan/ 1	2,5
Müsta'mel entari	3
Kahve ibriği/ 2	0,5
Sanduka/ 2	3
Katarmiz/ 4	4
Hırdavât-ı menzil	2

.....

Cem'an guruş 302 rub'3

Minhâ'l-ihracât:

	Guruş
Tekfîn ve kabr ve iskât ve kefarât	30 rub'3
Resm-i kısmet	7,5

Kâtîbe	1,5
Çûkadâra	2
Nakîb çavuşuna	rub' 3
Muhzırâna	rub' 3

.....
Cem'an 42 rub'3

Sahhu'l-bâki li't-taksîm beyne'l-verese 260 guruş

	Guruş
Hisse-i ibni'l-merkûm es-Seyyid Osman	130
Hisse-i binti'l-mezbûra Ayşe	65
Hisse-i binti'l-mezbûra Fatıma	65

Belge: 30/ 17-18

Medîne-i Ayntâb'da Câbi mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem vefât iden Ayşe bint Ahmed'in verâseti, zevci es-Seyyid Ali bin es-Seyyid Mehmed ile babası mezbûr Ahmed'e ve ceddese Ayşe'ye münhasır olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olmakla verese iltimâsıyla terekesi tahrîr ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki zikr olunur. Fî's-sâlis aşera Zi'l-ka'de, sene 1195

	Guruş
Mihr-i muahhar derzimmet zevc Mezbûr es-Seyyid Ali	80
Sim saç bağı	3,5
Müsta'mel hataî entari	8
Boz maî bez kasab	4
Cenkarî kasab	3
Münakkaş boğça/ 1	3
Keten gömlek	3

Mebrûm don/ 3	4
Def'a don/ 2	2
Mihekî don/ 1	2
Köhne hataî cübbe	2
Sini/ 2	1
El çatkı	rub'3
Yaşmak	1,5
Çarşab/ 1	1,5
Keten menşefe/ 1	1
Havlu	1
Minşefe/ 1	0,5
Hamam peştamâli/ 1	1
Müsta'mel boğça/ 1	3
Yemeni boğçası	1,5
Kırmızı boğça	1
Lekeli yasdık yüzü/ 4	1
Cân yasdık	rub'3
Sahan/ 4	1,5
Kil leğeni	0,5
Hamam tası	0,5
Çizme	1
Kalpâk	2
Köhne yemeni/4	1
Köhne kasab/ 1	1,5
Döşek çarşabı	0,5
Yorgan/ 2	4

Döşek/ 2	4
Yün yasdığı/ 2	1
Derzimmet zevc mezbûr	7
Derzimmet babası Ahmed	12
İplik	1

.....
Cem'an 169,5 guruş

Minhâ'l-ihracât:

	Guruş
İskât, salât ve kabr	13
Resm-i kismet	4
Kâtibe	1
Çûkadâra	1,5
Muhzirâna	0,5

.....
Cem'an 60,5 guruş

Sahhu'l-bâki li't-taksîm beyne'l-verese 149 guruş

	Guruş
Hisse-i zevc es-Seyyid Ali	74,5
Hisse-i ebu'l-mezbûr Ahmed	49, akçe 80
Hisse-i cedde-i mezbûra Ayşe	24, akçe 100

Belge: 31/ 18

Ayntâb sancağında ve nahiyesinde vâki' mezra' Karaca Mahmud ve gayrıdan bin dört yüz akçelik tîmâr ile Ayntâb kal'esi mustahfızlığına bâ berât-ı âlişân mutasarrıf olan Mehmed nâm kimesne, meclis-i şer'-i şerîf-i enverde kal'a-i mezbûra

mülâzımlarından râfi' hâzâ kitâb Kethüdâzâde es-Seyyid el-Hâc Mehmed Efendi ibn el-Hâc Hüseyin Efendi mahzarında, bi't-tav'i's-sâf ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idub tîmâr mezkûru kal'a-i merkûma dizdârı ve bi'l-cümle neferât ma'rîfetleriyle, kendi hüsn-ü rızâ ve ihtiyârım ile mûmâ ileyh es-Seyyid el-Hâc Mehmed Efendi'ye bedel-i ferâğ makbûze ferâğ-ı mu'teber ile ferâğ kasr-ı yed idub yedimde olan işbu berât-ı âlişânı, meclis-i şer'de teslîm eyledim. Fîmâ ba'd tîmâr-ı mezkûrda kat'an alâkam kalmadı didikde gıbbe't-tasdik-i ş-şer'î mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî 14 Zî'l-ka'de, sene 1195

Şuhûdü'l-hâl: Hâcî Hasanzâde Molla Mehmed

Cenbar Hâcî Hüseyin

Oğlu es-Seyyid Mehmed

Abdusselam oğlu es-Seyyid Mehmed

Belge: 32/ 18-19

Medîne-i Ayntâb'da Beğ mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem fevt olan Serrâc es-Seyyid Mustafa ibn el-Hâc Ahmed'in verâseti, zevce-i menkûhe-i metrûkesi Emine bint Ömer ile sulbî kebîr oğulları es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Hüseyin'e ve sulbîye kebîre kızı Hatice ve sağîra kızları Emine ve Fatîma'ya munhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun terekesi, ma'rîfet-i şer' ve verese-i kibâr iltimâsı ve sağîrlerin vasîleri ma'rîfetleriyle tahrîr ve takvîm ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki zıkr-ı âtîdir. Fî 14 Zî'l-ka'de, sene 1195

	Guruş
Menzil der mahalle-i mezbûra	250
Kelpin karyesinde bağ	100
Diğer-----ceviz şecerleri/ 6	20
Don kazanı	3
Taşt	3
Tencere/ 2	4

İbrik/ 1	2
Sağır sini	1,5
Pirnç sağır minkâl	1
Sahan/ 17	5,5
Lengerî/ 5	3
Şerbet tası/ 5	2
Fener/ 1	1
Kahve tepsisi/ 1	0,5
Musta'mel bez kasab/ 2	4
Köhne çuka cübbe	2
Cedîd bez kasab/ 1	3
Mebrûm gömlek/ 2	1
Mebrûm don/ 1	3
Köhne nîşîn/ 1	1
Kavuk	1
Yorgan/ 1	2
Döşek/ 2	5
Yasdık/ 1	1
Kahve ibriği/ 6	1
Köhne kilim/ 2	3
Cedîd kilim/ 1	4
Köhne yan halı/ 1	2
Serrâc dükkanında serrâce müte'allika eşya	2
Zâhire-i beyt	20
Hırdavât-ı menzil	5

.....

Cem'an yekûn 477 rub'1

Minhâ'l-ihracât:

	Guruş
Techîz, tekfîn ve iskât ve kefarât	25,5
Resm-i kısmet	11,5
Kâtîbe	1,5
Çûkadâra	2
Nakib çavuşu	1
Muhzırâna	rub'3

.....
Cem'an 42 guruş rub' 1

Sahhu'l-bâki li't-taksîm beyne'l-verese 430 guruş dört yüz otuz guruş

	Guruş
Hisse-i zevce mezbûra Emine	53 rub'3
Hisse-i ibni'l-mezbûr es-Seyyid Mustafa	107,5
Hisse-i ibni'l-mezbûr es-Seyyid Hüseyin	107,5
Hisse-i binti'l-mezbûra Hatice	53 rub' 3
Hisse-i bint sağıra Emine	53 rub'3
Hisse-i bint sağıra Fatıma	53 rub'3

Belge: 33/ 19-20

Medîne-i Ayntâb'da Çukur mahallesi mütemekkini iken helak olan Kazancı---- verâseti, 'avratı Meryem bint Mâil ile sulbî kebîr oğulları Kara Beyt ve Ârtin ve Keyrûk ve sulbîye kebîre kızları Ağyâ ve diğer Mariye'ye munhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra hâlik-i mesfûrun terekesi, ma'rifet-i şer' ve vereseleri

iltimâsıla tahrîr ve takvîm ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Hurrîre Fî'l-yevmi'l-hamis ısrin şehr-i Zi'l-ka'de sene, 1195

	Guruş
Menzil der mahalle-i mezbûra	200
Kürçekpin karyesinde bağ/ tiyek 300	40
Semâvîn'de Sâcûr başında bağ/ tiyek 600	40
Sağîr lengerî/ 10	3
Tahtâni karyesinde nısf hisse bağ/ tiyek 500	30
Sağîr mu'sıra kazanı/ 1	2
Sağîr sini/ 1	3
Sahan/10	3
Leğence/ 1	1
Süzek/ 1	0,5
Şerbet tası/ 4	1,5
Tencere/ 1	2
Kebîr Taşt/ 1	3
Köhne halı parça/3	11
Şukka kilim/ 1	1,5
Köhne kilim/ 1	0,5
Köhne çuval/ 4	1
Kalaycıya müte'allik eşya	15
Yorgan/ 3	9
Döşek/ 2	6
Hasır yasdık/ 4	1
Sanduka/ 3	1,5
Kavuk/ 1	0,5

Zâhire-i beyt	10
Siyah merkeb/ 1	3
Hırdavât-ı menzil	2

.....
Cem'an 389 guruş rub'l

Minhâ'l-ıhrâcât:

	Guruş
Mesfûru hafraya ilkâya	30
Resm-i kısmet	10
Kâtîbe	1,5
Çûkadâra	2
Muhzırâna	rub'3

.....
Cem'an 44 guruş rub'l

Sahhu'l-bâki li't-taksîm beyne'l-verese 345 guruş yalnız üç yüz kırk beş guruş.

	Guruş
Hisse-i zevce-i mersûme	43
Hisse-i ibni'l-mersûm Karabeyt	75, akçe 56
Hisse-i ibni'l-mersûm Ârtîn	75, akçe 56
Hisse-i ibni'l-mersûm Keyrûk	75, akçe 56
Hisse-i binti'l-mersûme Ağyâ	37,5 akçe 28
Hisse-i binti'l-mersûme Mariyem	37,5 akçe 28

Belge: 34/ 20

Medîne-i Ayntâb'da Şehre Küstü mahallesi ahâlîsinden es-Seyyid Mustafa ibn es-Seyyid el-Hâc Hüseyin, meclis-i şer'-i şerîf-i enverde, liebeveyn karındaşı râfi' hâzâ

kitâb es-Seyyid Mehmed Çelebi mahzarında bi'tav'i's-sâf ikrâr-tâm ve takrîr-i kelâm idub mahalle-i mezbûrada vâki', kıbleten ve şarkan Molla Ebu Bekir ve garben bazen Çulcu Mehmed ve bazen Derkezenli Ahmed ve şimâlen tarîk-i 'âm ile mahdûd, dâhiliye bir fevkânî ve iki tahtanî menzil ve bir matbah ve üç hazine ve bi'r-i mâ ve havlû-yı mu'ayyene ve bir fevkânî oda ve bir âhur ve havlû-yı mu'ayyeneyi müştamil menzil, babamız Karaoğlu Hâcî Hüseyin'den müntekil olub nısfîyet üzre meşâ'an benimle karındaşım işbu mezbûr es-Seyyid Mehmed Çelebi'ye ta'yîn ve bey'i câe'z-zikrin suduruna değin müştereken mutasarrıf olmuş idik. Hâlen tarafından îcab ve kabûlu hâvi ve şurût-u müfsideden ârî bey'-i bât sıhah-ı şer'î ile ben, nısf hisse-i mezkûramı karındaşım merkûma, iki yüz elli kuruşa bey' ve teslîm ve temlîk eyledim. Ol dahî iştirâ ve kabûl ve tesellüm ve temellük eyledikten sonra, semeni olan meblağ-ı mezbûr iki yüz elli guruşu, karındaşım mezbûr yedinden tamamen ahz ve kabz idub babamızdan ve vâlidemizden intikâl eden mâl-ı mevrûsumuzu beynimizde mukaddeman iktisâm ve istîfâ-i hak eylediğimize binâen babamız ve vâlidemiz mirasına müte'allika ve gabn ve tağrir müte'allika zimmetini, ibrâ-i âm ile ibrâ eyledim. Fîmâ ba'd menzil-i mezkûrun dahîliye ve hâriciyesinde kat'an alâkam kalmadı, tamamen mezbûr Seyyid Mehmed Çelebi'nin mîrâsen ve şirâen mülküdür. Hasbe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdiki's-şer'î mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî 18 Zî'l-ka'desi sene hams ve tıs'în ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed

Bakkâl Yusuf

Altûnbaşoğlu Mir Ağa

Ali Efendi Tâbi' Müftî Efendi

Bakkâl Tenkî

Belge: 35/ 20-21

Medîne-i Ayntâb'da Cevizlice mahallesi ahâlîsinden Haydaroğlu denmekle ma'rûf Mehmed ibn el-Hâc Ahmed nâm kimesne, kendi nefsine asâleten ve kızkarındaşı Sâfiye binti'l-mezbûr Hâcî Ahmed tarafından bey'i câe'z-zikir vekîl-i sâbiti'l-vükelâsı

olmakla vekâleten, meclis-i şer'-i şerîf-i enverde Şehre Küstü mahallesi ahâlîsinden râfî' hâzâ kitâb Molla Ebu Bekir ve Molla Abdulhamid ibn Hâcî Ali Efendi mahzarında asâleten ve vekâleten ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idub finâ-i şehirde, Bulgur nâm mahalde vâkî' Sundak Sinan dinmekle ma'rûf, kıbleten ve garben hark-ı Bulgur ve şimâlen ve şarkan tarîk-i âm ile muhadded hazravât bostanında olan on iki sehmdede iki sehm hissemizi, tarafımızın îcâb ve kabûlü hâvi ve şurût-u müfsideden ârî bey'-i bât-ı sahih-i şer'î ile her birimiz bir sehm hisselerimizi iki yüz yirmi beş guruşa, merkûman Molla Ebu Bekir ve Molla Abdulhamid'e bey' ve teslîm ve temlîk eyledik. Merkûman dahî iştirâ ve kabûl ve tesellüm ve temellük eylediklerinden sonra herbirinden iki yüz yirmi beş gurusu tamamen herbirimiz ahz ve kabz ve ayn-ı ta'zîr da'vâsından zimmetlerin ibrâ eyledik. Fîmâ ba'd bostan mezkûru on iki sehmdede bir sehmi mezbûr Molla Ebu Bekir'in ve bir sehmi dahî mezbûr Molla Abdulhamid'in mülk-ü müştêrâsıdır, hasbe mâ şâe ve yehtâr mutasarrıf olsunlar dindikde, gıbbe't-tasdiki's-şer'î mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî 20 Zî'l-ka'de sene 1195.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed bin Hasan

Molla Ali Efendi

Hüseyin bin Hızır

Ahmed bin Mustafa

Belge: 36/ 21

Medîne-i Ayntâb'da Kurb-u Şehre Küstü mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefât iden Fatîma binti'l-Hâc Hüseyin'in verâseti, zevci Mustafa bin Abdullah ile sadrî kebîr oğlu Mehmed Ali ve sadriye kebîre kızı Hatice bint Yusuf'a münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduğdan sonra mezbûra Hatice zâtî, ba'de'-ta'rif-i's-şer'î meclis-i şer'î şerîf-i enverde, liüm karındaşı râfî' hâzâ kitâb merkûm Mehmed Ali mahzarında tâyi'aten ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idub vâlidemiz müteveffâ-i mezbûranın terekesi, ma'rifetimiz ve ma'rifet-i şer' ile tahrîr olunub işbu defer kassâm-ı nâtık olduğu üzre bana on altı guruşa bir rub' hisse ta'yin olunmuşdu. Ben hisse-i mezkûramı tamamen karındaşım Mehmed Ali yedinden ahz ve kabz ve istîfâi hak idub vâlidemiz mirasına müte'allika-i 'âmme da'vâdan mezbûr Mehmed Ali'nin zimmetini

ibrâ ve iskât eyledim didikde gıbbe't-tasdiki'ş-şer'î mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî evâhir-i şehri Zi'l-ka'de, sene hams ve tıs'în ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan Ağa

Duacızâde Molla Emin

Hâcîümmetoğlu Molla Ahmed

Bostancı Hâcî Ahmed

Belge: 37- a/ 21-22

Medîne-i Ayntâb'da Yahni mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Derkezenli es-Seyyid el-Hâc Mehmed nâm kimesneye hayatında, karındaşı oğlu es-Seyyid Mahmud ibn es-Seyyid Şeyh Şihâbeddin ile kesb ve san'atda mütehaddid ve zikr-i âtî gerek akar, gerek zimem ve tahammülât-ı hâne, beyinlerinde nısfîyet üzre meşâ' ve müşterek olub, bir sene murûrunda mezbûr es-Seyyid Mahmud dahî fevt oldukda müşterek olan tereke ber vech-i âtî ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve düyûnlarından fazla kalanın, herbirinin veresesine taksîm olunmakla evvelen mezbûr Hâc Mehmed'in verâseti, zevcesi Hatice binti'l-Hâc Mustafa ve sulbî sağîr oğlu Ali'ye ve kebîre kızı Fatıma ve sağîra kızı Ayşe'ye münhasır, mezbûr es-Seyyid Mahmud'un verâseti, zevceleri Fatıma bint Seyyid Mehmed ve Hatice binti'l-Hâc Mustafa'ya ve sulbî sağîr oğlu es-Seyyid Hasan'a münhasır olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olmağın ber vech-i âtî zikr olunur. Fî'l-yevmi's-sâmin ve'l-ısrîn min Zi'l-ka'de, sene 1195.

	Guruş
Nısf menzil	50
Attâr evkinde bağ	50
İsbatrinde harabe bağ	10
Yine Attâr evkinde âhar kimesne ile müşterek bağın nısfı	15
Sahan/ 11	3
Sağîr leğence/ 2	2

Sağır ve kebîr sâtıl/ 2	2,5
Süzek	0,5
Lengerî/ 2	1
Kebîr leğence/ 2	1
Tâbe/ 1	0,5
Tencere/ 2	5
Taşt/ 3	10
Su tası ve kapak	11
Don kazanı	3
Bakır minkâl	1,5
Çûb kızıl boya kantar/ 3	180
Köhne kilim/ 4	8
Yorgan/ 2	6
Döşek/ 2	6
Yasdık/ 2	2
Siyah merkeb re's/ 1	20
Handa 'iys?/ 35	23
Yine hânda sahan/ 20	5
Yine hânda lengerî ve tebsi	5
İnek alaca	2
Dirlik	70
Mazı	2
Mazı çuval	1
Kurşun batmân/ 50	15
Kına batmân/ 5	2
Fındık kilimi/ 1	1

Dükkanda Attâriye eşya	43
Der zimmet Ântunoğlu	12
Der zimmet Sâfrazlı Mısdık	30
Der zimmet Kalaycı Küçük	12
Keçi kuşak/ 6	20
Müsellec siyah aba/ 10	40
Humusî peştamâl/ 5	15
Çûb kızıl boya kantar/ 0,5	30

.....

Cem'an 640 guruş

Meblağ-ı mecmu'dan, müteveffâ-yı merkûm Hâcî Mehmed nisf hissesi, 320 guruş.

Minhâ'l-ihracât:

	Guruş
Techîz, tekfîn	10
Mihr-i müsbet-i Hatice	100
Kızı Fatıma'ya vâlidesi mihri	50
Resm-i kısmet	3,5
Çûkadâra	3
Muhzıra ve çavuşa	1,5

.....

Cem'an 168 guruş

Sahhu'l-bâki li't-taksîm beyne verese Hâcî Mehmed 152 guruş.

	Guruş
Hisse-i zevce	19
Hisse-i ibn Seyyid Ali	66,5

Hisse-i bint Fatıma	33 rub'1
Hisse-i bint Ayşe	33 rub' 1

Belge: 37 - b/ 22

Bâlâda mezkûr terekenin nısfıdır ki müteveffâ-yı mezbûr es-Seyyid Mahmud'un hissesi olup ber vech-i âtî düyûn-u müsbetesine virilub veresesine bir nesne kalmamıştır.

	320 guruş;
	Guruş
Techîz, tekfîn ve iskât	20
Mihr-i müsbet lizevce Fatıma	100
Mihr-i müsbet lizevce Hatice	100
Deyn-i müsbet Hayyamlı el-Hâc Hamza	100
	
	Cem'an 320 guruş

Belge: 38/ 22

Seyyid Mahmud'un sağîr oğlu Hasan'a vâlidesi Fatıma bint Seyyid Mehmed vasî nasb ve hüccet-i şer' olundu.

Şuhûd: Boyacı İmamı Molla Mehmed

Derkezenli Hâcî Ahmed

Derkezenli Ahmed

Attâr Molla Ahmed

Belge: 39/ 22

Seyyid Mahmud'un sağır oğlu Ali ve sağıra kızı Ayşe'ye vâlideleri Hatice bint el-Hâc Mustafa vasî nasb şod.

Şuhûd: Sâbikûn

Belge: 40/ 22-23

Medîne-i Ayntâb'da Kurb-u Şehre Küstü mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Mehmed Emin ibn el-Hâc Mehmed'in verâseti, zevcesi Zeyneb bint Mustafa ile vâlidesi Satı bint Ahmed'e,-----liebeveyn karındaşı el-Hâc Ali ve diğer liebeveyn karındaşı Ahmed'e ve kız karındaşı Emine'ye münhasır ba'dehu mezbûr Ahmed dahî fevt olub verâseti, mezbûra Satı ve karındaşı mezbûr Hâcî Ali ve kız karındaşı mezbûra Emine'ye münhasır olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûran Mehmed Emin ve Ahmed, zıkr-i âtî terekeye nısfîyet üzere ile'l-embât müşterek olmâlarıyla, mûcib-i şer'le tahrîr ve her birinin hissesi ve bazı müstakil mâlî kendi veresesine taksîm defteridir ki zıkr olunur. Fî 15 Zi'l-hicce, sene 1195.

Guruş

Nurdâne turâbında Nur Ali Ağa bostanında rub' hisse

Kavak eşcârı	10
Cevizlibağ nâm mahalde iki semen hisse ceviz eşcârı	4
Sahan/ 10	3
Tas/ 3	1
Tencere/ 2	2,5
Leğence/ 1	1,5
Tâbe/ 1	0,5
Buğday anbarı/ 1	3

Sanduka/ 2	1
Yorgan/ 2	4
Döşek/ 2	5
Yasdık/ 2	1
Cedîd kilim/ 1	1
Yan halı köhne/ 2	1
Beğ bağı nâm mahalde bağ/ tiyek 250	5
Yine mahall-i mezbûrada iki semen hisse bağ	10
İbrik/ 1	1,5
Sağîr sâtıl/ 1	1
Zâhire-i beyt	26
Yağ	1
Ceviz	1
Maî kasab/ 1	3
Gömlek/ 1 ve don/ 1	2,5
Kuşak ve fes	3
Gömlek köhne/ 2	1,5
Köhne maî entari	1,5
Çuval/ 1	1
Boz aba	1
Tütli sulakda sumak	10
Arka esvabı	20
Hırdavât-ı menzil	1,5

Cem'an 136 guruş

68 hisse-i Mehmed Emin

Minhâ'l-ihracât :

	Guruş
Techîz, tekfîn, iskât ve kabir	20
Resm-i kısmet	1,5
Kâtîbe, çûkadâra ve muhzıra	1,5
Mihirleri zevce-i mezbûr Zeyneb	40

Cem'an 62,5 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese Mehmed Emin 5,5 guruş

	Guruş
Hisse-i zevce Zeyneb	akçe 82
Hisse-i üm Satı	akçe 110
Hisse-i Ahmed	akçe 186
Hisse-i eh Hâcî Ali	akçe 186
Hisse-i uht Emine	akçe 93

Hisse-i Ahmed an mâl-ı müşterek	68
Beğ bağından hisse	10
Gömlek ve entari	3
Kuşak ve fes	3

Cem'an 84 guruş

Minhâ:

	Guruş
Techîz, tekfîn	5 rub'l

Resm-i kısmet	1 rub'l
Kâtîbe	0,5
Çûkadâra ve muhzıra	1
Cem'an 8 guruş	
Sahhu'l-bâki li't-taksîm beyne verese Ahmed	
	Guruş
Hisse-i üm Satı	12, akçe 80
Hisse-i eh el-Hâcî Ali	42, akçe 26
Hisse-i uht Emine	21, akçe 12

Belge: 41/ 23-24

Medîne-i Ayntâb'da Kürtenciyan mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden es-Seyyid Molla Süleyman ibn Kasım Paşa'nın verâseti, zevce-i menkûhe-i metrûkesi Fatıma bint Hüseyin ile sulbîye kebîre kızı Ayşe'ye ve liebeveyn kız karındaşı Kerime'ye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun terekesi ma'rifet-i şer' ve vereseleri ma'rifetleriyle tahrîr ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Hurrire fî evâsıt-ı şehr-i Zi'l-hicce-i-ş-şerîfe, sene hams ve tıs'în ve mie ve elf.

	Guruş
Der zimmet es-Seyyid Ali	38
Der zimmet Mustafa merkeb bahâsı	15
Sağır tencere/ 2	4
Leğence/ 1	1
Sahan/ 3	1

Lengerî/ 1	0,75
Tas/ 2	1
Sağîr sâtıl/ 1	0,5
Yorgan/2	4
Döşek/ 1	2
Yasdık/ 1	1
Köhne kilim/ 2	5
Don kazanı/ 1	4
Taş/ 1	4,5
Kebîr kazan/ 1	4
Zâhire-i beyt	3
Hırdavât-ı menzil	5

.....

Cem'an yekûn 121 guruş

Minhâ'l-ihrâcât:

	Guruş
Resm-i kısmet	5 rub'1
Kâtîbe	1,5
Çûkadâra	1,5
Muhzırâna	0,75

.....

Cem'an yekûn 9 guruş

Sahhu'l-bâki li't-taksîm beyne'l-verese

	Guruş
Hisse-i zevce mezbûra Fatıma	14
Hisse-i bint el-mezbûra Ayşe	56

Müteveffâ-yı mezbûr hayatında menziline yüz beş guruşa zevcesi Fatıma'ya bâten bey' ve semenini elli guruş mihr ve elli beş guruş deynine tekâz eylediği şuhûd-u 'udûl ile sâbit olduğu bu mahalle şerh verildi.

Belge: 42/ 24

Medîne-i Ayntâb'da Kayser mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Ayşe bint es-Seyyid el-Hâc Mehmed'in verâseti, sulbîye kebîre kızı Rukiye ve liebeveyn er karındaşı es-Seyyid el-Hâc Mehmed'e münhasır olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-i mezbûranın terekesi, ma'rifet-i şer' ve verese ma'rifetleriyle tahrîr ve taksîm defteridir ki ber vech-i âtî zikri olunur. Hurrîre fî evâsıt Zi'l-hicce, sene 1195

	Guruş
Sülûsân hisse-i menzil der mahalle mezbûra	120
Mertebe/ 1	3
Köhne kilim/ 2	5
Yorgan/ 2	4
Döşek/ 3	7
Hasır yasdık/ 10	2,5
Sağır tencere/ 1	1,5
Kebîr leğen	0,5
Sağır sahan/ 5	1
Şam'dân/ 1	0,5
Cam tas	0,5
Yün yasdık/ 2	1
Köhne gömlek/ 2	0,5

Köhne don/ 1	0,5
Alaca don	1 rub'1
Sanduka/ 3	3 rub'1
İznik çanak ve fincan/ 1	2

.....

Cem'an 154 guruş

Minhâ'l-ihrâcât:

	Guruş
Techîz, tekfîn ve iskât	25, para 5
Resm-i kısmet	3 rub'3
Kâtîbe	1
Çûkadâra	1,5
Muhzırâna	0,5

.....

Cem'an 32 guruş

Sahhu'l-bâki li't-taksîm beyne'l-verese 122 guruş, yalnız yüz yirmi iki guruşdur.

	Guruş
Hisse-i bint el-mezbûra Rukiye	61
Hisse-i ehi'l-mezbûr es-Seyyid el-Hâc Mehmed	61

Belge: 43/ 24

Medîne-i Ayntâb'da Yahni mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem fevt olan berber Mehmed ibn Ali'nin verâseti, zevcesi Ayşe bint Ahmed ile sulbîye sağîra kızları Ayşe ve Hatice ve Yemen ve liebeveyn kız karındaşları diğer Ayşe ve Emine'ye münhasır olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-i mezbûrun

terekesi, ma'rifet-i şer' ve verâset-i kibâr ma'rifetleriyle tahrîr ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunmuşdur. Fî 20 min Zi'l-hicce, sene 1195.

	Guruş
Menzil der mahalle-i mezbûra	50
Tencere/ 2	2
Tâbe	0,5
Tas	rub'1
Sahan/ 3	rub'3
Kurrada leğence	rub'1
Sağîr taşt	3
Acem leğencesi	1,5
Köhne kilim/ 2	4
Yorgan	2
Döşek/ 1	2
Yasdık/ 1	0,5
Zâhire-i beyt	20
Nısfıye Altûn/ 9	13
Nakid, akçe	21
Berber çarhı/ 2	4
Saç	1
Cırcır	0,5
Sağîr sini	1
Berber iskemlesi	1
Buğday anbarı	1
Aba	1
Bileği ve ustura	0,5

Köhne aba	0,5
Balta	0,5
Hırdavât-ı menzil	1

.....

Cem'an 133 guruş

Minhâ'l-ihracât:

	Guruş
Techîz, tekfîn ve iskât	10
Mihr-i müsbet lizevce Ayşe	30
Resm-i kısmet	2,5
Kâtîbe	1
Çûkadâra	1
Muhzıra	0,5

.....

Cem'an 45 guruş

Sahhu'l-bâki 88 guruş, yalnız seksen sekiz guruşdur:

	Guruş
Hisse-i zevce	11
Hisse-i bint Ayşe	19, akçe 66
Hisse-i bint Hatice	19, akçe 66
Hisse-i bint Yemen	19, akçe 66
Hisse-i uht Ayşe	9, akçe 20
Hisse-i uht Emine	9, akçe 20

Belge: 44/ 25

Medîne-i Ayntâb'da Tarlâ-yı Cedîd mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Hâcî Muslîoğlu dinmekle ma'rûf es-Seyyid Osman ibn es-Seyyid Abdullah'ın verâseti, zevcesi Fatîma bint Ahmed ile sulbî kebîr oğulları es-Seyyid Muslî ve es-Seyyid Abdullah ve sağîr oğlu Osman'a münhasır olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun terekesi, ma'rifet-i şer' ve verese-i kibâr ma'rifetleriyle tahrîr ve taksîm ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî'l-yevmi'l-'ısrîn min Zî'l-hicce, sene 1195

	Guruş
Menzil der mahalle-i mezbûra	200
İkinci pazarında nısf-ı dükkan	50
Nurdânede nısf-ı hisse-i bağ	6
Yine Nurdanede musk'i arz	30
Sağîr sini	1,5
İbrik	1
Tas	0,5
Sahan/ 2	1
Tencere/ 1	1,5
Tâbe	0,5
Köhne kilim/ 2	2
Köhne yan halı	0,5
Yorgan/ 1	2
Döşek/ 1	2
Yasdık/ 1	1
Zerdehâne sanduka/ 2	2
Arka esvabı	2
Hırdavât-ı menzil	2,5

Cem'an 307 guruş

Minhâ:

	Guruş
Techîz, tekfîn ve iskât	11 rub'1
Resm-i kısmet	7,5
Kâtîbe	1,5
Çûkadâra	1 rub'3
Çavuşa	0,5
Muhzıra	0,5

Cem'an 23 guruş

Sahhu'l-bâki li't-taksîm beyne'l-verese 284 guruş, yalnız iki yüz seksen dört guruşdur.

	Guruş
Hisse-i zevce merkûm Fatıma	35,5
Hisse-i ibn el-merkûm Muslî	82, akçe100
Hisse-i ibni'l-merkûm es-Seyyid Abdullah	82, akçe 100
Hisse-i ibni'l-merkûm es-Seyyid Osman	82, akçe 100

Belge: 45/ 25

Medîne-i Ayntâb'da Kozanlı mahallesi ahâlîsinden Ali Efendizâde dinmekle ma'rûf fahru'l-'ulamâ, şerâfetlû es-Seyyid Mehmed Sâdık Efendi ve karındaşı faziletlû es-Seyyid el-Hâc İshak Efendi meclis-i şer'-i şerîf-i enverde, medîne-i mezbûrada Tarla-yı Atîk mahallesi ahâlîsinden Bademzâde dinmekle ma'rûf râfi' hâzâ kitâb es-Seyyid el-Hâc Abdullah Ağa ibn es-Seyyid el-Hâc Mehmed Efendi mahzarında, her biri bi't-tav'i's-sâf ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idub medîne-i mezbûrada vâki', Tuğlu hamam

dinmekle meşhûr, tahdîd ve tavsîfden müstağni hamamın on iki sehm i'tibârıyla, bir sehmi nısfîyet üzre 'ale'l-iştirâk bey'-i câe'z-zikrin sudûruna değin beynimizde mülkümüz olmakla tarafından îcâb ve kabûlü hâvî ve şurût-u müfsideden ârî bey'-i bât sahih-i şer' ile beş yüz guruşa işbu merkûm es-Seyyid el-Hâc Abdullah Ağa'ya bey' ve teslîm ve temlîk eyledik, ol dahî iştirâ ve kabûl ve tesellüm ve temellük eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr tamamen ahz ve kabz idub gabn ve ta'zîr da'vâsından zimmetini ibrâ-ı 'âm ile ibrâ eyledik. Fîmâ ba'd zikr olunan hamamın on iki sehmden bir sehmi mezbûr el-Hâc Abdullah Ağa'nın mülk-i müşterâsıdır. Hasbe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun didiklerinde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî evâsıt Zi'l-hicce, sene 1195

Şuhûdü'l-hâl: Yörükzâde Hâcî Mehmed Ağa

Güzel Mustafa Ağa

Güllüzâde Emin Efendi

İmam Fazlı Efendi

Ken'anzâde Mehmed Ağa

Belge: 46/ 26

Hâlen kasaba-ı Körün'de sâkin Bahâdıroğlu dinmekle ma'rûf Sarkiz nâm zımmî tarafından vekâlet iddia iden Körün ahâlîsinden olub Medîne-i Ayntâb'da İki Kapulu Hân'da müsâfîren sâkin diğer Sarkiz nâm zımmî, meclis-i şer'-i şerîf-i enverde, hân mezbûrun müste'cirleri râfi' hâzâ kitâb es-Seyyid Abdurrahman Efendi ibn es-Seyyid Molla Ömer ve es-Seyyid Salih ibn el-Hâc İbrahim mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idub müvekkilim mersûm Sarkiz, dört yük keten bana irsâl idub, katırcılar, hân mezkûr havlusuna bırakub ba'dehu dört yük keten sirka olunmakla suâl olunub, mûcib-i şer'le icrâ olunmak matlûbumdur didikde, gıbbe's-suâl merkûmân es-Seyyid Abdurrahman Efendi ve es-Seyyid Salih Çelebi, cevâblarında mersûm Sarkiz, hân mezkûrda sâkin olmak hasebiyle, katırcılar kendüye getürüb teslîm eylemişler, biz kat'an haberdar olmadık hatta bundan akdem oda başından dahî da'vâ -----sadedinde olub bilâ beyyine men' olundu ve keten hıfzdır, kusur kendüden vâki' olub kat'an bizim

yükleri görüb mekan ta'yin iddiklerimiz yokdur didiklerinde gıbbe'l-istintâk mersûm Sarkiz cevâbında, fî'l-hakîka yüklerin hâna duhûlunda, mezbûrların haberleri olmayub, teslîm yahud ta'yîn-i mekan mesellü mûcib-i zamân olur fiilleri bulunmayub, mücerred müste'cir olmakla zamân lâzım kelimetân kavl-i şerîf üzre mersûm Sarkiz şer'an men' birle mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî evâil-i Ramazan, sene 1195

Şuhûdü'l-hâl: Hamamcı es-Seyyid Verdi

Es-Seyyid Hamûd Çelebi Attâr

Es-Seyyid Hüseyin Çelebi Tütüncü

Es-Seyyid Mehmed Çelebi Şeyh-i Bedestan

Bakkâl es-Seyyid İbrahim Çelebi

Bakkâl es-Seyyid Mustafa

Belge: 47/ 26

Medîne-i Ayntâb'da Kanalıcı mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem fevt olan Seyfeddinoğlu Velî Ağa denmekle ma'rûf Mehmed Ağa ibn el-Hâc Ali'nin zevce-i menkûhe-i metrûkesi Hatice bint el-Hâc Osman Efendi nâm hâtûnun karındaşı ve tarafından zikr-i âtî da'vâya vekîl olduğu, Mehmed bin Ali ve es-Seyyid Mehmed bin es-Seyyid Mehmed şehâdetleriyle sâbit olan es-Seyyid Molla Mehmed ibn el-merkûm el-Hâc Osman Efendi, meclis-i şer'-i şerîf-i enverde, müteveffâ-yı mezbûrun babası râfi' hâzâ kitâb el-Hâc Ali mahzarında, bi'l-vekâle üzerine da'vâ müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde iki bin gurus alacağı olub ve iki yüz kil buğday ve üç memdûh âtî zikr kıymet arka esvabı ve âvân-ı nuhâsî ve'l-hâsıl yedi bin gurus hayatında mâlik olub ba'de vefât, babası merkûm Hâcî Ali zabt etmekle suâl olunsun didikde gıbbe's-suâl merkûm el-Hâc Ali cevâbında, evvelen oğlum benim 'ıyâlimde olub sâniyen serdengeçti ağası olmak hasebiyle hakkında emr-i âli suduruyla firar eyledikde, bindiği atlar ve arkasında olan esvab ve 'indinde olan nukûd, fevt olduğu dağlarda kalub Ayntâb'da dahî benim kendi mâlik olduğum yağma ve hânem tahrîb ve mebâliğ-i kesire tahrîm olduğum meşhur-u âfakdır deyû bir kıt'a fetvâ-yı şerîfe dahî ibrâz etmekle, vekîl merkûmdan, mezbûr Hâcî Ali yedinde müstakil oğlunun olmak üzere emti'a-ı sâire ve emvâl-ı

bâkıyeye beyyine taleb olundukda, izhâr-ı 'acız idub mezbûr Hâcî Ali'den sıdk-ı hitabına beyyine taleb olundukda fî nefsi'l-emr hal-i minvâl-i muharrer üzre olub evvelen müteveffâ-yı mezbûr babası 'ıyalinde ve ba'dehû ber vech-i muharrer yağma ve tahrîb ve tahrîm olunduğu ahâli-i vilâyetden bîgaraz cem-i ğafir ve cem'-i kesir haber vermeleriyle müddeî mezbûr es-Seyyid Molla Mehmed ber mûcib-i fetvâ-yı şerîfe müteveccih muârazâden men' birle mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî 2 Muharrem, sene 1195.

Şuhûdu'l-hâl: Ahmed bin Mustafa

Mehmed bin Hüseyin

Es-Seyyid Şerîf Çelebi

Çavuş Osman Çelebi

Belge: 48/ 26-27

Medîne-i Ayntâb'da Tûbâ mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât iden Kerime Hâtûn bint Mehmed Seyyid'in verâseti, zevci Mehmed Emin ibn Molla Ali ile sağır oğlu Mehmed'e ve kebîre kızları Rahime ve Askalan ve vâlidesi Ümmühani bint Abdullah'a münhasırdır. Fî 16 Muharrem, sene 1195.

	Guruş
Nısfıye şekke Altûn---50	75
Köhne çuka cübbe	4
Mihr-i Ali ikrârı'z-zevc	100
Boz entari	2
Köhne alaca don	3
Beyaz zebun	0,5
Sahan/ 5	2
Hamam eyvanı	3

.....

Cem'an 189,5 guruş

Minhâ'l-ihracât:

	Guruş
Techîz, tekfîn ve iskât ve kabr	3
Resm-i kısmet	4 rub'3
Kâtîbe	1
Çûkadâra	1 rub'1
Muhzırâna	0,5

.....
Cem'an 39,5 guruş

Sahhu'l-bâki li't-taksîm beyne'l verese 150 guruş, yalnız yüz elli guruşdur.

	Guruş
Hisse-i zevce	37,5
Hisse-i ümm	25
Hisse-i ibn Mehmed	43 rub'3
Hisse-i Askalan	21, akçe 105
Hisse-i bint Rahime	21, akçe 105

Belge: 49/ 27

Medîne-i Ayntâb'da Seng-i Nakkâş mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât iden Zeyneb bint el-Hâc Ebu'd-Derda'nın ibn-i 'ammileri olmak üzere Torak ve Mehmed nâm kimesneler iltimâslarıyla, müteveffiyenin terekesi tahrîr defteri, mezbûrana teslîm olunduktan sonra Torak Beyoğlu Mustafa Bey nâm kimesne, müteveffiyenin karındaşı oğlu olduğun mezbûrân muvâcehelerine şühûd-u 'udûl ile isbât ve hüccet-i şer' olunmağın defter-i evvelde mestûr eşyayı, merkûmandan red ve mezbûr Mustafa Bey'e teslîm defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 20 min Muharrem, sene 1196.

	Guruş
Altûn tavk	70
Sim ağızlık kuşak	10
Sağîr sini/ 2	4
Leğence/ 1	1
Hamam leğeni	2,5
Kahve ibiriği/ 3	1
Süzek/ 1	0,5
Sağîr sâtıl/ 2	2
El leğeni/1	1,5
Sağîr tencere/ 3	4
Tâbe/ 2	1
Hamam tası/ 2	1,5
Şam'dân/ 1	0,5
Lengerî/ 5	2,5
Sahan/ 8	3
Tas/ 6	2
İbrik/ 1	1
Kepçe	0,5
Kebîr tencere/ 1	2
Miskî kasab/ 1	2
Yan halı	12
Kahve tâbesi	1
Orta halı	25
Defa halı/ 2	13
Köhne şukka kilim/ 2	3

Mertebe/ 1	2
Yorgan/ 1	2,5
Döşek/ 2	5
Yasdık/ 2	1,5
Beyaz çarşab/ 2	3
Peçe	2
Donluk bez	2
Menşefe/ 1	0,5
Köhne gömlek/ 2	1
Boğça ve mertebe yüzü	1
Katarmiz/ 3	1,5
Rafda fincan ve çanak	1,5
Sepet ve sanduka	1
Su tası ve sahan	0,5
Sağır taş	2,5
Sim fistan	0,5
Def'a köhne halı/ 1	6

.....
Cem'an 201,5 guruş

Minhâ'l-ihracât:

Guruş

Torak yediyle mukaddemen olan mesârif, techîz, tekfîn

ve resm-i kısmet ve kâtîbe ve hizmet 50

Mahalle-i avârız-ı mevkûfe 20

.....
Cem'an 70 guruş

Sahhu'l-bâki liibni'l-ehi Mustafa Bey 131 buçuk guruş, yalnız yüz otuz bir buçuk guruşdur.

Belge: 50/ 27

Medîne-i Ayntâb'da Tûbâ mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Demirci Mustafa ibn Ali'nin sağır oğlu Ali ve sağıra kızları Ümmü Külsûm ve Ayşe'ye, ceddeleri Ayşe bint Mustafa nâm hâtûn vasî şod. Fî evâil-i Muharrem sene sitte ve tıs'ın ve mie ve elf.

Şühûdu'l-hâl: Mar'aşî 'Abâcî Durdi

Mar'aşî Yahyâ

Derelioğlu Mehmed

Hâcî Felekoğlu Molla Emin

Attâr Molla Ahmed

Hüseyin Beşe

Hâcılıoğlu Mehmed

Molla Mustafa

Ve ğayruhum mine'l-huzzâr.

Belge: 51/ 28

Bârekallâhu Te'âlâ

İzzetmeâb, şeri'atnisâb, fahru'l-kudât nâibimiz Mevlânâ Muhammer Efendi kâmyâb ba'de'-tehayyi'l-vâfiye inhâ olunur ki kemâ ber vech mensıb-ı mutasarrıf olduğum Medîne-i Ayntâb'ın niyâbeti husûsu bin yüz doksan altı Sâfer-i hayrın gurreinde cenâbınıza ibkâ olunmuşdur. Gerekir ki ahâlîsi meyânında icrâ-yı ahkâm-ı Mustafâviye'de s'ay ve ihtimâm idub kısmetimiz dahî kemâ fî's-sâbık ru'yet idub 'alâ mâ farazallâhu beyne'l-verese tevzi' ve taksîm idub câde-i şerîfeden ser-mû inhirâf ve meyle cevâz göstermeyesiz.

Ve's-Selâm

el-Fakir Şeyhzâde Hâfız Hasan

El-Kâdî Mahrûse-i Ayntâb

Belge: 52/ 28-29

Medîne-i Ayntâb'da İbn-i Eyyüb mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât iden Emine bint Mehmed'in verâseti, zevci Ahmed Ağa ibn Davud ile karındaşı oğulları el-Hâc Mustafa bin Yusuf ve diğer Yusuf bin Abdullah'a münhasır olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan müteveffîye-i mezbûranın terekesi verese iltimâslarıyla tahrîr ve beyne'l-verese ma'rifet-i şer' ile taksîm defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî'l-yevmi's-sâmin fî Sâferi'l-hayr, sene sitte ve tıs'în ve mie ve elf.

	Guruş
Menzil der mahalle-i mezbûra	150
Asarcık nâm mahalde nısf bağ	25
Semâvîn'de nısf ceviz	5
Tûçğa'da sülüs ceviz	4
Sahan/ 25	12,5
Çinçin'de nısf ceviz	10
Altûn kulak küpesi	12
Sağır leğence/ 2	2
Sağır ve kebîr lengerî/ 8	4
Hûşâb tası/ 5	2
Saplı tas	0,5
Kevgir ve kepçe	1
Abdest ibriği	1
El leğeni	1,5
Sağır bâdiye	2

Süzek	0,5
Hamam leğeni	3
Maşraba	0,5
Sağır sâtıl	1
Tencere/ 4	9
Sağır sini/ 1	1
Kebîr sâtıl	2
Tâbe	0,5
Yorgan/ 5, döşek/ 5	30
Yün yasdık/ 3	3
Köhne çatma yasdık/ 8	4
Zerdehâne sanduka/ 2	4
Mertebe/ 1	5
Eski yorgan/ 6	8
Köhne yasdık yüzü/ 2	1
Sağır sebet ve hırdavât	1,5
Menfeşe/ 2	2
Havli/ 1	1
Keten gömlek/ 2	4
Diz donu	1
Çiçekli entari	8
Şikârî entari	6
Cedîd çiçekli kasab	10
Cedîd kalpak	3
Mor köhne gömlek?	2
-----miski	2

İstanbul oyası/ 3	6
Köhne çatkı	0,5
Yemeni/ 2	2
Sepet	1
Minder/ 2	1
Beyaz içlik	1
Peçemsi bağ	10
İşleme havlu	1
Mebrum gömlek	1
Yaşmak	0,5
Köhne gömlek/ 2	2
Diz donu/ 2	2
Astar ve keten parçası	2
Ayna	1
Beyaz entari	1,5
Keten gömlek/ 1	2
Alaca don	3
Neftî bez	1,5
Çuka cübbe	5
Alaca entari	5
Yasdık yüzü	0,5
Saç bağı	1
Bez parçası	0,5
Köhne şâlî cübbe	1,5
Köhne keten gömlek	1
Bir top bez	2

Hamam menfeşesi	1
Makrame ve sağır bohça	3,5
Milhafe	1
Çû? şikârî	1
Boz yasdık	1
Köhne kalpak ve yemeni	3
Köhne arka esvabı	5
Çarşab	1
Minşefe/ 2	2
Kuşak kaytanı	1
-----zeyli?	6
Şukka kilim/ 1	2
Köhne cicim	1
Köhne halı	3
Altûn hâtîm/ 2	8
Hırdavât-ı menzil	5

.....
Cem'an 445,5 guruş, yalnız
dört yüz kırk beş buçuk guruşdur.

Minhâ'l-ihracât:

	Guruş
Techîz, tekfîn ve iskât ve kefarât bi vasiyyet	40
Resm-i kısmet	11,5
Kâtîbe	2
Çûkadâra	3
Muhzıra	1

Cem'an 57,5 guruş elli yedi buçuk guruşdur

Sahhu'l-bâki beyne'l-verese 388 guruş

	Guruş
Hisse-i zevc mezbûr Ahmed Ağa	194
Hisse-i ibni'l-ehi el-Hâc Mustafa	97
Hisse-i ibn eh Yusuf	97

Belge: 53/ 29

Medîne-i Ayntâb'da Cevizlice mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Kebabcı Musa ibn Osman'ın verâseti, zevcesi Ayşe bint Yusuf Beşe ile vâlidesi Ümmühani bint Ahmed'e ve liebeveyn er karındaşı Mehmed ve liebeveyen kız karındaşı Fatıma'ya münhasır şod. Fî 13 min Sâferi'l-hayr sene 1196

	Guruş
Karye beylerbeyinde bağ	30
Der zimmet karındaşı mezbûr Mehmed	40
-----	60
Nısfıye Altûn---/ 5	7,5
Kebîr tencere/ 2	10
Leğence/ 1	2
Sağîr sini/ 1	3
İbrik/ 1	1
Sahan/ 33	11
Lengerî/ 10	5
Na'lbeki ve tebsi	2
Acem taşı	3

Çorba tası/ 1	1
Sağır tencere/ 1	1,5
Tâbe/ 3	1,5
Kebab şişi/ 40	2
Köhne puşi/ 1	5
Yorgan/ 1	3
Döşek/ 1	3
Yasdık/ 1	1
Köhne kilim/ 1	2
Hamam leğeni/ 1	4
Sağır sini/ 1	1
Şam'dân	0,5
Arka esvabı	11,5
Zâhire-i beyt	30

.....

Cem'an 231,5 guruş

Minhâ'l-ihracât:

	Guruş
Mihr-i müsbet li zevce-i mezbûra	50
Helva behâsı bâ vasiyyet	10
Resm-i kısmet	4
Kâtîbe	2
Çûkadâra	2,5
Muhzirâna	1

.....

Cem'an 69,5 guruş

Sahhu'l-bâkî 162 guruş, yüz altmış iki guruşdur.

	Guruş
Hisse-i zevce Ayşe	40, akçe 60
Hisse-i ümmü mezbûra Ümmühani	27
Hisse-i eh mezbûr Mehmed	63
Hisse-i uht mezbûra Fatıma	31, akçe 60

Belge: 54/ 29

Medîne-i Ayntâb'da zîb-efzâ olan ulema-i kiram ve zevi'l-ihirâm ve a'yân ve eşrâfyân ve eimme ve hutebâ ve sâdât ve ahâlî bâ cem'ihim, meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımı't-teşrîfde sâbikân şehirkethüdâsı olan râfi' hâzâ kitâb Güzel Mustafa nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idub işbu merkûm bir müddetden beru şehir kethüdâsı olub şehir ve kurrâlara bazen sâlyâne ve bazen mesârif vâkî' olub ahz ve i'tâ, işbu mezbûrun yedinden sarf olub bu ana değin ahz ve i'tâ idub bizlere bir hesâb ver deyû merkûmdan hesâb isteyub mezbûr dahî kaç mah mutasarrıf oldu ise târîh kitâbdan sekiz mah mukaddem bir def'a ve yine târîh kitâbdan dört mukaddem bir def'a dahî hiyaneti ru'yet eyledikten sonra ve târîh kitâbdan iki mah mukaddem zimmî yerlere ahz ve i'tâlarımız? hesâb ver deyû ru'yet taleb oldukda mezbûr dahî kaç mutasarrıf oldu ise müceddiden hesâbımızı virub bizim kendünün zimmetinde bir para ve bir akçe kalmayub bi't-tamâm ve'l-kemâl hesâbımızı ru'yet ve fîmâ ba'dehû işbu mezbûrun bizlerin ve ahâlînin zimmetlerinde sahu'l-bâkî dört bin guruş hakkı olub vermeye dahî iktidârımız olmadığından nâşî hâlen zimmetlerimizde artırdığımız tahrîr ve cânib-i şer'-den yedine hüccet-i şer'îye i'tâ olunsun didiklerinde hıfzen li'l-makâl mâ veka'a bi't-taleb ketb ve i'tâ olunur. Hurrire fî evâil-i Muharremi'l-haram, sene sitte ve tıs'ın ve mie ve elf.

Şühûdu'l-hâl: Faziletli Hasan Efendi

Es-Seyyid el-Hâc Mehmed Emin Efendi

Kahya el-Hâc Mehmed Efendi

Kâtîb es-Seyyid Mehmed Efendi

Es-Seyyid Ebu Bekir Haffâf

Ve ğayruhum mine'l-huzzâr.

Belge: 55/ 30

İzzetmeâb faziletlü karındaşım es-Seyyid Osman Efendi el-mu'azzez ba'de's-selâm, emr-i ulunuz ki işbu bin yüz doksan altı senesi mâh-i Sâferi'l-hayr'ın yirmi beşinci günü târîhiyle hasbe'l-iktizâ, Âsitâne-i Aliyye'ye râhî olduğuma binâen tarafımızdan niyabetimize tefviz ve sipâriş olunmuşdur. İnşâllâhu Teâlâ kazâ-i mezbûrada siz nâib-i şer' olub, beyne'l-ahâlî icrâ-yı ahkâm-ı şer'îye idub vâki' olan kısmet-i askeriyyeyi görüb ve beyne'l-ahâlî taksîm bi'l-verese idesiz ve's-selam

Mine'l-fakr müftîzâde Ömer el-Müvellâ fî

Medîne-i Ayntâb

Belge: 56/ 30

Medîne-i Ayntâb'da Amuv mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât iden Emir Zekeriyya oğlu es-Seyyid Mehmed ibn es-Seyyid Hasan'ın sulbîye sağîra kızları Ümmühani ve Hatice'nin ammileri es-Seyyid Hasan Ali talebiyle, her birine külle yevm beşer akçe nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr hücce-i şer' olunur. Fî 25 Sâfer, sene 1196.

Şühûdu'l-hâl: Bostan şeyhi ve oğlu Hasan

Turna oğlu Mustafa

Faziletlü es-Seyyid Mahmud Efendi

Hâlen müftî faziletlü Mehmed Efendi

Ve faziletlü el-Hâc Hüseyin Efendi

Faziletlü Zî'ancî Mehmed Efendi

Faziletlü Şafıyyü'l-Halep Mehmed Efendi
Arapzâde es-Seyyid Mehmed Efendi ve Kara Hasan Efendi
Tahtalı imamı es-Seyyid Mehmed Efendi
Vaiz Ali Efendi
Kale imamı Ebu Bekir Efendi
Kâtîb Mustafa Efendi
Battâl Ağazâde şerafetlü es-Seyyid Mehmed Sadık Ağa
Şerafetlü es-Seyyid Abdurrahman Ağa Kamâlakzâde
Fahru'l-akrân voyvoda Hasan Efendi
Aynacızâde Ali Efendi
Münib Efendi damadı Abdullah Efendi
Fazılzâde es-Seyyid Ahmed Efendi
Şeyhzâde es-Seyyid Mehmed Ağa
Nurdanelizâde es-Seyyid Mehmed Efendi
Afşarzâde Ömer Efendi

Ve ğayruhum mine'l-huzzâr.

Bâ mübhem bi'l-ittifak mukaddem sadır olan emr-i âtî mûcibince mahkeme-i şerîfenin düşmesini gelen efendiler düşmek üzere kayd-ı şod ve ba'zen ta'mirât termîmât ve malzemesini kendü ketürmek üzere bu mahalle kayd olunmuştur.*

Belge: 57/ 30

Medîne-i Ayntâb'da Aliyyü'n-neccâr mahallesinde fevt olan Mehmed bin Abdulaziz'in sağîr oğlu Mehmed'e vâlidesi Ayşe bint Mehmed Sadık vasî nasb olunub talebiyle beher yevm altı, akçe nafaka takdîr şod. Fî's-sânî Rebi'u'l-evvel, sene 1196

Şuhûdü'l-hâl: Mısırlıoğlu Ali

* Bu bölüm sicilde çizilmiştir.

Kalaycıoğlu Seyyid Hâcî Mehmed

Aşçı Bekir Beşe oğlu Ahmed

Muhzır Mehmed

Belge: 58/ 31

Tarla-yı Atik mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Timuroğlu es-Seyyid el-Hâc Mehmed'in sulbîye sağıra kızları Fatıma ve Emine'ye, kebîr karındaşları es-Seyyid Mehmed nâm kimesne vasî nasb-ı şer' ve talebiyle her birine beher yevm sekizer, akçe nafaka takdîr şod.

Şühûdu'l-hâl: Ken'anzâde Mehmed Ağa

Çiftçioğlu es-Seyyid Mehmed Çelebi

Hâcî İsmâil oğlu Hasan nazır

Es-Seyyid Abdulkadir nazır

Ve ğayruhum mine'l-huzzâr

Belge: 59/ 31

Medîne-i Ayntâb'da Şehre Küstü mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Ümmühani bint el-Hâc Mehmed'in verâseti, zevci el-Hâc Halil bin Yusuf ile liebeveyn er karındaşları es-Seyyid el-Hâc Mustafa ve es-Seyyid Osman ve es-Seyyid Mehmed Ali'ye münhasır olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûranın terekesi verese iltimâslarıyla tahrîr ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ısrîn min Sâferi'l-hayr, sene sitte ve tıs'în ve mie ve elf.

Guruş

Ali en-Neccâr mahallesinde menzil

31

Hamam leğeni/ 1

2

Sağîr sâtıl	1,5
Sahan/ 9	3
Şeker ve tepsisi	1,5
Su tası	0,5
Kebîr sahan/ 1	1
Münakkaş kilim/ 1	4
Parça halı	1
Yorgan/ 4	10
Döşek/ 3	10
Yasdık/ 2	2
Hasır yasdık/ 2	1,5
Başlı atlas entari	10
Alaca tob/ 1	5
Keten makrame/ 2	0,5
İhram menfeşe/ 2	3
Beyaz çarşab/ 2	3
Maî çarşab/ 1	2
Döşek çarşabı	1
Başlı çuka cübbe	4
Kalpak	1,5
Yemeni/ 3	1,5
Peçe me'a bağ	5
Beyaz entari	2
Kaftan/ 3	6
Sim ağızlık kuşak	20
İbrik	1

Bohça/ 2	1
Sanduka/ 2	1
Der zimmet zevc mezbûr Ali ikrârda	30
Mihr-i muahhar	30
Der zimmet Hâcî Muslî karındaşında	30
Der zimmet leblebici Osman	20
Sağîr tencere	1,5
Diz donu/ 2	2
Köhne entari/ 2	2
Çuka cebken	2
Nakid mevcûd	30
Yaşmak	0,5
Güfte sâtıl	0,5

.....

Cem'an 274 guruş

Minhâ'l-ihracât:

	Guruş
Techîz-i tekfîn ve kabrba vasiyyet	40
Resm-i kısmet	6,5
Kâtîbe	1
Çûkadâra	1
Muhzıra	0,5

.....

Cem'an 49 guruş

Sahhu'l-bâki li't-taksîm beyne'l-verese 225 guruş

Guruş

Hisse-i zevc mezbûr	112,5
Hisse-i eh el-Hâc Mustafa	37,5
Hisse-i eh es-Seyyid Osman	37,5
Hisse-i eh es-Seyyid Mehmed Ali	37,5

Belge: 60/ 31-32

Medîne-i Ayntâb'da İbn Eyyub mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Gazzâz el-Hâc Hüseyin'in sulbî oğlu Yusuf nâm müteveffânın zevcesi 'Askalan ve sulbîye kızları Zeyneb ve Emine taraflarından zikr-i âtî bey'i ikrâra vekîl olduğu Molla Ahmed bin Hasan ve el-Hâc Mehmed bin el-Hâc Mehmed şehâdetleriyle sâbit karındaşları Mahalli Beşe nâm kimesne vekâleten ve mezbûr Gazzâz el-Hâc Hüseyin'in diğerk oğlu müteveffâ Molla Hüseyin'in sulbîye kebîre kızları Ayşe ve Ümmü Külsûm ve Arzî ve Mine taraflarından dahî ber vech-i âtî vekîl olduğu şâhidân mezbûrân şâhâdetleriyle sâbit es-Seyyid Ebu Bekir ibn es-Seyyid el-Hâc Ebu Bekir nâm kimesne dahî vekâleten meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mahalle-i mezbûra ahâlîsinden Ali Molla ibn Kara Mehmed nâm kimesne mahzarında her biri bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idub mahalle-i mezbûrada vâki' bir taraftan ba'zen Molla Mehdi ve ba'zen Taşçı es-Seyyid Abdullah ve bir taraftan Mahalli Beşe ve bir taraftan dehliz ve bir taraftan tarîk-i 'âm ile mahdûd iki peykeli bir fevkânî beyt ve iki tahtânî beyt ve iki matbah bir kiler ve bir mağara ve iki hazine ve iki tabaka ve iki bi'r-i mâ' ve havlû-yı mu'ayyeneyi müştemil menzil, müteveffâ-yı evvel Gazzâz el-Hâc Hüseyin'den muntekil olub----- müvekkillerimiz mezbûrat Askalan ve Zeyneb ve Emine ve Ayşe ve Arzi ve Mine ve Ümmü Külsûm hisse ta'yin olunmağla yedlerinde mülkleri olmağın, bir sene mukaddem, tarafeynden îcab ve fetvâyı hâvî ve şurût-u müfsideden ârî bey'-i bât sahih-i şer'le dört yüz guruşa işbu merkûm Ali Monla'ya bey' ve tamamen meblağ-ı mezburu 'alâ kadri tahsis merkûm Ali Monla yedinden ahz ve kabz ve ğabn ve tağrir da'vâsından zimmetini ibrâ ve iskât eylediler didiklerinden sonra merkûm Ali Molla dahî mahalle-i mezbûra ahâlîsinden râfi' hâzâ kitâb berber el-Hâc Mehmed ibn Abdulaziz mahzarında bi't-tav'i's-sâf ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idub ber vech-i muharrer iştirâ eylediğim mahdûd mezkûr menzili, cemi' müştemilatı ile ben dahî hâlen işbu merkûm berber el-Hâc

Mehmed'e dört yüz on beş guruşa bâten bey' ve tamamen kabz-ı semen idub kezâlik 'ayn ve ta'zîr da'vâsından zimmetini ibrâ eyledim didikden sonra merkûm Mahallî Beşe tav'an ikrâr-ı tâm ve ifâde-i merâm idub bikazâ-i'llâhi Teâlâ babam mirasından ben mahrum olub lâkin 'ammim Molla Hüseyin'den müntekil hissem olmağla binâen 'aleyh mukaddemâ ben dahî hissemi mezbûr Ali Molla'ya bey' itmiş idim hâlen menzil-i mezkûrda kat'an 'alâkam yokdur. Hasbe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun didikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî't-tâsi' min Rebi'l-evvel, sene 1196.

Şuhûd: Fahri Efendi

Karındaşı Salih

Molla Bekiroğlu Molla Mehmed

Hamza Alioğlu Molla Mehmed

Burçluoğlu es-Seyyid Hasan

Davud Ağa ibn Ali Ağa

Karındaşı Seyyid Mehmed Ağa

Hâcî Babalı oğlu

Taşçı Abdurrahman ve oğlu Arab Mehmed

Sûdak Hasan oğlu es-Seyyid Mehmed

Belge: 61/ 32

Medîne-i Ayntâb'da Câbi mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Ahî Baba es-Seyyid Ali Halebî ibn es-Seyyid el-Hâc Mehmed'in verâseti, zevce-i menkûha-i metrûkesi Elif bint Mehmed ile sulbî sağîr oğlu Ömer ve sulbîye kebîre kızı Ümmühani ve sağîra kızları Zeyneb ve Emine ve Fatıma ve Ümmü Külsûm'e münhasır olduğu şer'an zâhir ve mütahakkak oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun terekesi ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve taksîm defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 6 Rebi'u'l-evvel, sene 1196.

Guruş

Kendi sâkin olduğu menzilin Arsası ve	
hisse olmakla bekası	100
Ortabölük nâm mahalde hazravat	
Bostanı kendi hissesi/ meşâre 35	100
Musta'mel halı	7
Köhne tencere/ 1	3
Döşek/ 2	5
Yorgan/ 2	5
Yasdık/ 2	2
Taş/ 1	5
Don kazanı	5
Leğence/ 1	1,5
Sahan/ 10	3
Lengerî/ 8	3
Şerbet tası/ 7	3
Sağır tencere/ 1	1,5
Fener/ 1	1
Köhne kilim	1
Köhne boz halı	1
Cicim	2
Demir mangalı	1
Rafda çanak ve Fîncan	5
Sanduka/ 4	2
Sağır badiye	2
Kurrada tüfenk	2
Arka esvabı	5

Hırdavât-ı menzil

2

Cem'an 268 guruş

Minhâ'l-ı ihrâcât:

Guruş

Techîz-i tekfîn ve iskât ve kefarat ve kabır

20

Resm-i kısmet

6 rub' 3

Kâtîbe

1 rub'1

Çûkadâra

1,5

Muhzıra

0,5

Cem'an 30 guruş

Sahhu'l-bâki 238 guruş:

Guruş

Hisse-i zevc

29 rub'3

Hisse-i ibn sağır Ömer

59,5

Hisse-i bint Ümmühani

29 rub'3

Hisse-i bint Zeyneb

29 rub'3

Hisse-i bint Emine

29 rub'3

Hisse-i bint Fatıma

29 rub'3

Sahh

Belge: 62/ 33

Medîne-i Ayntâb'da Tarlâ-yı Cedîd mahallesi ahâlîsinden Mekûkcü oğlu dinmekle ma'rûf Molla Ebu Bekir ibn Hüseyin Efendi nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde hâlen dizdâr-ı kale râfî' hâzâ'l-kitâb şerâfetlü el-Hâc Ali Ağa mahzarında bi't-

tav'i's-sâf ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idub mahalle-i mezbûrda vâki' câmi-i şerîf kapusu karşısında bir taraftan Emir Ali hânı dahîlinden olan boyacı dükkanı ve bir taraftan Zeyneb nâm hâtûn menzili ve bir taraftan dehliz ve bir taraftan tarîk-i 'âm ile mahdûd bir bâb berber dükkanı tamamen bey'-i câi'z-zikrin suduruna değin yedimde mülküm olmakla hâlen tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî ve şurût-u müfsideden ârî bey'-i bât sahih-i şer'î ile işbu mûmî ileyh el-Hâc Ali Ağa'ya, altmış dört guruşa bey' ve teslîm ve temlîk eyledim ol dahî iştirâ ve kabûl eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr altmış dört guruşu tamamen yedinden ahz ve kabz idub ğabn ve tağrîr da'vâsından zimmetini dahî ibrâ eyledim. Fîmâ ba'd mülk-ü müştêrâsıdır. Hasbe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun didikde ğıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Hurre fî's-sânî 'aşer fî Rebi'u'l-evvel, sene sitte ve tıs'în ve mie ve elf.

Şuhûdu'l-hâl: İmam es-Seyyid Ebu Bekir Efendi

Hâcî Muhyiddinzâde Seyyid Mehmed Ağa

Süleyman Efendizâde es-Seyyid Mehmed Çelebi

Hâcîzenbiloğlu Mehmed Ali

Belge: 63/ 33

Medîne-i Ayntâb'da İbn Eyyub mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât Fellâh oğlu Abdi ibn Ali'nin sulbî sağîr oğulları Mustafa ve Mehmed'e 'ammileri Kara Mustafa vasî nasb olunub talebiyle her birine yevmiye altı, akçe nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr olunub hüccet-i şer'îye olunmuşdur. Fî 16 Rebi'u'l-evvel, sene 1196.

Şuhûdu'l-hâl: Şerafetlü Kara Molla Mehmed Efendi

Fahru'l-akrân Serdar Çolak Mehmed Ağa

Odabaşı Terlemezoğlu Molla Mehmed

Mazmum oğlu Mehmed Beşe

Belge: 64/ 33

Müteveffâ-yı mezbûrun sağîr oğlu Abdurrahman ve sağîra kızı Eymeş, dayıları Öksüzbeşe oğlu Mehmed kezâlik vasî nasb olunub talebiyle yevmiye her birine altı, akçe nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr olunmuşdur. Fî't-târîhi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Şâhidûn sâbikûn

Belge: 65/ 33

Medîne-i Ayntâb'da Şehre Küstü mahallesi ahâlîsinden Harikoğlu dinmekle ma'rûf Hâcî Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde sulbî oğlu râfi' hâzâ'l- kitâb Mehmed Ali mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idub mahalle-i mezbûrda vâki' kıbleten Tâybâs menzili ve şimâlen vakf-ı menzil ve garben Hâcî Mehmed menzili ve şarken tarîk-i 'âm ile mahdûd menzilimin dahîlinden vâki' üç pencereli bir tahtanî ve bir fevkânî beyt ve bir matbah ve bir küçük peykeli tabaka ve bir abacı dükkânı işbu oğlum Mehmed Ali'ye iki yüz guruşa bâten bey' ve teslîm ve temlîk idub ol dahî kabûl ve tesellüm ve temellük eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr iki yüz guruşu bi't-temâm ve'l-kemâl ahz ve kabz idub ba'zı duyûnumu îfâ eyledim ve gabn-ı ta'zîr da'vâsından işbu merkûm Mehmed Ali'nin zimmetini ibrâ ve iskât eyledim, keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun didikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Hurrire fî's-sâbi' 'aşera min Rebi'u'l-evvel, sene sitte ve tıs'în ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: -----Molla Ali

Mehmed Said Efendi İmam

El-Hâc Hasan Efendi biraderi Müftî Efendi

Ve gayruhum mine'l-huzzâr

Belge: 66/ 34

Medîne-i Ayntâb'da Tarla-yı Atîk mahallesi ahâlîsinden Koyuncuoğlu dinmekle ma'rûf es-Seyyid Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde,

mahalle-i mezbûra mütemekkinlerinden râfi' hâzâ's-sifir Hânîk veled Karabet nâm zımmî mahzarında, tâyi'an ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idub mahalle-i mezbûrda vâki' lede'l-ahâlî ve'l-cîran ma'lûmetü'l-hudûd bir fevkânî ve bir tahtânî beyt ve bir âhur ve bir matbâh ve bir havz-ı mâ' ve bi'r-i mâ' ve sivâ muayyeneyi müşmil menzil mülk-ü müşterâm olub, hâlen işbu zımmî Hânîk'e iki yüz otuz guruşa bey'-i bât sahih-i şer'î ile bey' ve teslîm ve temlîk ol dahî kabûl ve tesellüm ve temellük eyledikden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr iki yüz otuz guruşu, mesfûr yedinden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz ve kabz ve ğabn-ı tağrîr da'vâsından işbu mesfûrun zimmetini ibrâ-ı âm ve kâtî'n-niza'la ibrâ ve iskât eyledim. Fîmâ ba'd menzil mezkûr işbu mesfûrun mülk-ü müşterâsıdır, hasbe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun didikde ğıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Hurre fî'l-yevmi's-sâmin aşer min Rebi'l-evvel, sene sitte ve tıs'în ve mie ve elf.

Şuhûdu'l-hâl: Timuroğlu es-Seyyid Mustafa

Oğlu es-Seyyid Mustafa

Karakoçoğlu es-Seyyid Mehmed

Bedestenci Yusuf

Ve ğayruhum mine'l-huzzâr

Belge: 67/ 34

Medîne-i Ayntâb'da Hayık Baba mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât iden es-Seyyid Molla Hüseyin ibn es-Seyyid Mehmed'in sulbîye sağıra kızları Ayşe ve Hatice ve Fatıma ve Müntehâ'ya vâlideleri Rukiye bint es-Seyyid Abdulhay vasî nasb ve ta'yin ve cânib-i şer'de hüccet-i şer'îye olunur ve talebiyle her birine külle yevm dörder, akçe nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr şod. Fî 22 min Rebi'l-evvel, sene 1196

Şuhûd: Şah Velizâde es-Seyyid Mehmed Efendi

Biraderi es-Seyyid Abduşşekur

Müezzin Molla İbrahim

Bılcanoğlu Mustafa

Belge: 68/ 34

Medîne-i Ayntâb'da Kürtenciyan mahallesi ahâlîsinden es-Seyyid Mustafa ibn es-Seyyid Ahmed ve 'ammizâdeleri Abdülkerim es-Seyyid Ahmed Abdi? ve es-Seyyid Salih ibn diğeri Abdülkerim ve es-Seyyid Abdullah bin diğeri Abdülkerim ve es-Seyyid Mehmed ibn es-Seyyid Mehmed nâmûn kimesneler, meclis-i şer'-i şerîf-i enverde, Tarla-yı Atîk mahallesi sâkinlerinden râfî' hâzâ'l-kitâb Bademzâde avratı Asiye hâtûn tarafından vekîl-i sâbiti'l-vekâlesi es-Seyyid Süleyman Efendi mahzarında, tâyiaten ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idub medîne-i mezbûra finâsında mağara başı dinmekle ma'rûf mahalde vâki' mûkeçe? bostanı dinmekle muarref lede'l-ahâlî ve'l-cîran ma'lûmetü'l-hudûd hazrevât bostanından cümlemize irsen yetmiş meşâra bostan intikâl idub bu ana değin mülk-ü mevrûsumuz olmakla hâlen mezbûra Asiye Hâtûn'a, zikr olunan hazrevât bostanını iki yüz guruşa bâten bey' ve teslim ve temlik idub ol dahî iştirâ ve kabûl ve tesellüm ve temellük eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr iki yüz guruşu 'alâ kadr-i't-tahsis bi't-tamam ve'l-kemâl ahz ve kabz ve gabn-ı tağrîr da'vâsından mezbûra Asiye Hâtûn'un zimmetini ibrâ-ı âm ve kâtî'i'n-nizâ'la ibrâ ve iskât eyledik. Fîmâ ba'd bostan-ı mahdûd, mezkûra işbu Hâtûn'un mülk-ü müştêrâsıdır, hasbe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun didikten sonra gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Hurrîre fî'l-yevmi'l-hâmis min Rebi'i'l-evvel, sene sitte ve tıs'în ve mie ve elf.

Şuhûdu'l-hâl: Ken'anzâde Mehmed Ağa

Güllizâde es-Seyyid Emin Efendi

Güllizâde es-Seyyid Abdullah

Yörükzâde el-Hâc Mehmed Ağa

Belge: 69/ 34

Medîne-i Ayntâb'da Şehre Küstü mahallesi ahâlîsinden bundan akdem fevt olan Fazılzâde es-Seyyid Ahmed Efendi'nin sulbîye kızları Hatice ve Züleyha'ya, babalarından intikâl iden mâl-ı mevrûsların hıfzı içün kıbel-i şer'-den bir vasî lâzım olmakla liüm karındaşları es-Seyyid Yusuf Efendi evlâ olmağın hâkim mevki' sadr kitâb

mûmî Efendiyi mezbûrâta vasî nasb idub ol dahî kabûl etmekle mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-hâmis ve'l-ısrîn min Rebi'i'l-âhir, sene sitte ve tıs'ın ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Faziletlü el-Hâc Mehmed Efendi hâlen müftî

Es-Seyyid el-Hâc Ahmed Efendi kâtîb-i müftî

Es-Seyyid Ali Efendi kâtîb-i müftî efendi

Molla Ali tabi müftî efendi

Ve ğayruhum mine'l-huzzâr

Belge: 70/ 35

Medîne-i Ayntâb'da Çukûr nâm mahalle ahâlîsinden iken bundan akdem fevt olan Karcı Ebu Bekir oğlu dinmekle ma'rûf es-Seyyid Mehmed'in zevcesi ve sağîra kızı Ayşe'nin vasîi olan ve diğêr Asya bint Ahmed nâm Hâtûn'un zevc-i sânisî ve tarafından zikr-i âtî akrân-ı vekîl Fazlızâde ibn Mürtezâ Ağa ve Halil bin Abdullah şehâdetleriyle sâbit, Kal'alı el-Hâc Ahmed vekâleten ve vâlidesi Ümmühani Hâtûn asâleten ve kebîre kızı Hatice dahî asâleten meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mahalle-i mezbûra ahâlîsinden zikr-i âtî menzile vâzi'l'l-yed olan Tokatlıoğlu dinmekle ma'rûf râfî' hâzâ'l-kitâb es-Seyyid Ömer Çelebi ibn es-Seyyid Mehmed mahzarında asâleten ve vekâleten ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idub mezbûr Karcıoğlu es-Seyyid Mehmed ve karındaşı es-Seyyid Mustafa müteâkiben fevt oldukda, duyûn kesiresi zâhir ve sâbit olub, mahalle-i mezbûrda vâkî' lede'l-ahâlî ve'l-ciran ma'lumâtu'l-hudud menzilin bey'i lâzım geldikde, ma'rifet-i şer'le beyne'n-nâs müzâyede ve vâlidesi işbu Ümmühani Hâtûn ve sair kızı ve kibâr, meclis-i şer'a gelüb ahâlî-i mahallenin vekîlleri işbu Menzilizâde es-Seyyid Mustafa Ağa'ya iki yüz altı guraşa bey', merkûma dahî işbu Tokatlızâde Ömer Çelebi'ye iki yüz yetmiş guraşa bey' ve kabz-ı semen idub ol hinde bey'-i mezkûr, ma'rifet-i şer'le bi'l-münâsaha ve 'alâ't-tafsil işbu hüccet-i şer'îye olmuş idi. Lâkin semeninden bir mikdar mahalle 'avârızı olan deynine verilmekle hisse-î tâma noksânîyet tertîb eyledi deyü ve dahî i'zâr-ı vâhiye ile müteveffâ-yı mezbûr es-Seyyid Mehmed'in zevcesi ve kızları da'vâ sadrında olduklarıyla, beyinlerin muslihûn ve muslimûn tevassut ve ahâlî-i mahalleye merhameten kırk guraşı dahî virub mezbûrtan dahî bedel-i sulh kırk guraşı

tamamen ahz ve kabz idub menzil-i mezkûra müte'allika âimme de'avî ve husûmâtıdan bi'l-cümle ahâlî-i mahallenin ve işbu mezbûr Tokatlıoğlu es-Seyyid Ömer Çelebi'nin zimmetini ibrâ-ı âm kâtî'i'n-niza'la ibrâ eyledik didiklerinde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ veka'a bi't-taleb. Fî's-sâdis ve'l-'ısrîn min Rebi'l-l-âhir, sene 1196.

Şuhûdu'l-hâl: Çavuş es-Seyyid Osman Çelebi

Ve es-Seyyid Hayreddin Çelebi

El-Hâc Nakîb-i Şeref Kethüdâsı

Belge: 71/ 35

Medîne-i Ayntâb'da Amuv mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Mâşiroğlu oğlu es-Seyyid Hüseyin bin es-Seyyid Mehmed'in sağîr oğlu es-Seyyid Mustafa'ya, vâlidesi Fatıma bint Mustafa vasî nasb ve hüccet-i şer' olundu. Fî 28 min Rebi'l-l-evvel, sene 1196

Şuhûd: Şeyh-i Bedestan es-Seyyid Mehmed Çelebi

Sahhafzâde Molla Mehmed

Molla Emin Kethüda-ı Mahalle

Bakkâl Mustafa

Seyyid İbrahim bin İbrahim

Abdullah oğlu Yusuf

Hasan bin Hasan

Ağalızâde İsmâil Çelebi

Emiroğlu Seyyid Mustafa

Belge: 72/ 35

Medîne-i Ayntâb'da Şehre Küstü mahallesi sâkinlerinden râfî'a hâzâ'l-kitâb Emine bint Mustafa nâm Hâtûn, zâtı, ba'de't-ta'rifi's-şer'î, meclis-i şer'-i şerîf-i enverde,

takrîr-i kelâm idub zevcem Rişvan Hasan ve firâşından hâsıl Mustafa ve İbrahim nâm sağîrleri bilâ nafaka terk ve 'inâd itmekle ahâlî-i mahalleden suâl ve yedimde olan fetvâyı şerîfe mûcibince-----kadar ma'rûf nafaka bahâ farz ve takdîr olunmak matlûbumdur didikde, fî'l-hakîka, mezbûr Rişvan Hasan mezbûrayı ve sağîran mezbûranı "inâden bilâ nafaka terk eylediği zeyl-i rakîmde muharrerü'l-esâmi müslimûn haber virmeleriyle hâkim mevki' sadr-ı kitâb tûba leh ve hüsn-ü meâb hazretleri, külle yevm mezbûra Emine'ye on iki, akçe ve sağîrandan her birine altı, akçe cem'an yevmiye yirmi dört, akçe nafaka bahâ farz ve takdîr idub meblağ-ı mefrûz-u mezkûru harc ve sarfa ve lede'l-hâce istidâneye ve vakt-i zaferde zevci ve sağîranın babaları mezbûr Hasan'a rucû'a mezbûr Emine'ye izin verilmeğın mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Hurreire fî's-sâmin ve'l-'ısrîn min Rebi'i'l-âhir, sene sitte ve tıs'ın ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: İmam es-Seyyid Mehmed Efendi

Altûnbaşoğlu Ömer Ağa

Ve oğlu es-Seyyid Mustafa

Ve karındaşı Hâcu

Ve Bakkâl Mehmed

Karaoğlan oğlu Mustafa Bakkâl

Belge: 73/ 36

Medîne-i Ayntâb'da Amuv mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Mâşoğlan oğlu es-Seyyid Hüseyin bin es-Seyyid Mehmed'in zevcesi ve sağîr oğlu Mustafa'nın vâlidesi ve bâ hüccet-i şer'îye vasîi olan Fatıma bint Mustafa nâm hâtûn, ba'de't-ta'rîfî's-şer', meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımı't-tevfîrde mahalle-i mezbûra ahâlîsinden râfî' hâzâ'l-kitâb, es-Seyyid Mehmed ibn es-Seyyid Mehmed mahzarında asâleten vesâye ve tâyi'aten ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idub, müteveffâ-yı mezbûrun duyûn-u kesiresi zâhîren ve sağîr mezbûrun nafakaya ihtiyacı bâhir olub menkûlası vefâ eylememekle akarının bey'i lâzım gelmeğın mahalle-i mezbûrada vâki', kıbleten Küçük Emir ve şarkan ba'zen Halimzâde ve ba'zen Sahhafzâde Ebu Bekir ve garben Kefşeker

Usta Mehmed menzilleri ile mahdûd bir fevkânî ve bir tahtanî beyt ve bir kiler ve bir matbah ve bi'r-i mâ' ve havlû-yı mu'ayyeneyi müştemil menzilin nısfı, mezbûrun ve nısf-ı âharı, kız karındaşı Zeyneb Hâtûn'un olmakla beyne'n-nâs, bi'l-izni's-şer'î, bey'e 'arz ve müzâyede ve rağbet-i nâs inkıta'ında, nısf-ı mezkûr, doksan guruşda mezbûr Mehmed'in üzerinde kararzâde olub ziyâde ile tâlib-i âharı olmayub ve'l-yevm semen-i misli olduğunu ve sağîrın nafakaya muhtac olduğunu zeyl-i rakîmde muharreru'l-esâmi vermeleriyle, hâlen tarafeynden îcab ve kabûlu hâvi ve şurût-u müfsideden âri bey'-i bât sahih-i şer'î ile asâleten vesâyeten nısf hisse-i mezkûru, merkûm es-Seyyid Mehmed Çelebi'ye doksan guruşa bey'-i bey' ve teslîm ve temlîk eyledikten sonra, semeni olan meblağ-ı mezbûr doksan guruşu bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ve kabz ve ğabn-ı tağrîr da'vâsından zimmetini ibrâ eyledim. Fîmâ menzil-i mezkûrun nısfı payı? (şâyi') mezbûr Mehmed Çelebi'nin mülk-ü müşterâsıdır. Hasbe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Hurre Fîs-sâmin ve'l-ısrîn min Rebi'l-evvel ve sene sitte ve tıs'în ve mie ve elf.

Şuhûdu'l-hâl: Şeyh-i Bedestan es-Seyyid Mehmed Çelebi

Sahhafzâde Molla Mehmed

Molla Emin Kethüda-i mahalle

Bakkâl Mustafa

Es-Seyyid İbrahim bin Seyyid İbrahim

Abdullah oğlu Yusuf

Hasan bin Hasan

Ağalızâde İsmâil Çelebi

Emiroğlu Seyyid Mustafa

Belge: 74/ 36

Medîne-i Ayntâb'da Tarla-yı Atîk mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât iden Basmacızâde es-Salih ibn el-Merkûm Şeyh Abdurrahman'ın verâseti, zevceleri Ayşe bint Eyyub ve Zeyneb bint Mehmed Adil ile sulbî kebîr oğlu Hafız es-Seyyid

Molla Yusuf'a ve kebîre kızları Asya ve Emine ve Ayşe ve vâlidesi diğêr Emine bint Tûtûzâde münhasıra olduğı şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra mezbûr Hafız Molla Yusuf kendi nefsine asâleten ve ceddesi Emine ve kızkarındaşı Âsya taraflarından vekîl olduğı Timurzâde es-Seyyid Mehmed Çelebi ve el-Hâc Süleyman bin Ali şehâdetleriyle sâbit olmakla vekâleten ve zevce-i mezbûra Ayşe dahî kezâlik kendi nefsine asâleten ve kızları mezbûratan Emine ve Ayşe taraflarından vekîle olduğı şâhidân-ı mezbûrân şehâdetleriyle sâbit olmakla vekâleten mezbûra Zeyneb tarafından kezâlik şâhidân-ı mezbûrân şehâdetleriyle vekâleti sâbit olan karındaşı Hafız Mustafa ibn Mehmed Adil Efendi vekâleten meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımı't-teşrîfde râfi' hâzâ'l- kitâb, Ba'dîzâde es-Seyyid Mehmed Efendi ibn el-Hâc Mehmed mahzarında her biri asâleten ve vekâleten ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idub mahalle-i mezbûrada Alay Beyi Câmi-i şerîfi hizâsında vâki' kıbleten tarîk-i 'âm ve şarken Ken'anzâde ve şimâlen Basmacı Şeyh Abdulaziz ve garben Adil Efendi veresesi menzilleriyle mahdûd şehnişinli bir fevkânî beyt tahtî oda kibleye nâzır bir tahtanî beyt ve bir matbah ve bir havz-ı mâ' ve havlû-yı mu'ayyeneyi müştemil menzili dört yüz guruşa Mâzmahor karyesinde Alçılı nâm mahalde vâki' iki taraftan Fetâ oğlu Ebu Bekir ve bir taraftan Topzâde Ali veresesi ve bir taraftan taraftan tarîk ile mahdûd bin beş yüz tiyek bağ dahî altmış guruşa tarafeynden îcâb ve kabûlu hâvi ve şurût-u müfsideden ârî bey'-i bât sahîh-i şer' ile merkûm es-Seyyid Mehmed Efendi'ye bey' ve teslîm ve temlîk eyledik ol dahî iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledikten sonra ve semenleri olan meblağ-ı mezbûr dört yüz altmış guruşun, yüz elli guruşu yüz elli kil buğdaya silm-i şer' olmak üzere müteveffâ-yı mezbûr mûrisimiz Seyyid Salih'in, merkûm es-Seyyid Mehmed Efendi'ye deyni olub ve cümlemiz makarr olmakla vereseye merhametten re's-i mâla râzı olmağın, semen mezkûrun yüz altı guruşunu sulhen takas olunub, bâki üç yüz on guruşu 'alâ kaderi't-tahsîs her biri tamâmen ahz ve kabz ve gabn-ı ta'zîr da'vâsından biz, es-Seyyid Mehmed Efendi'nin zimmetin ibrâ-ı 'âm ile eyledik. Fîmâ ba'd mahdûdeyn menzil ve bağ merkûmun mülk-ü müşterâsıdır ve hakk-ı sarfıdır hasbe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun didiklerinde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî evâhir-i Rebi'i'l-evvel, sene 1196.

Şuhûdu'l-hâl: Ken'anzâde Mehmed Ağa

Molla Ali tâbi' Müftî Efendi

Silmecioğlu İbrahim
Bardakcioğlu Seyyid Mehmed
Kuyucuoğlu Berber Seyyid Ahmed
Kısa Hak Müftizâde Seyyid Mustafa
Boyacioğlu Ali
Bakkâl Seyyid Emin
Bakkâl Mehmed Şerîf
Adilzâde Molla Mehmed Emin
Bakkâl Hâcioğlu Mustafa

Belge: 75/ 37

Medîne-i Ayntâb'da Kayacık nâm mahalle ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Zonb Ali oğlu dinmekle ma'rûf Tavîl el-Hâc Mehmed bin Ali'nin hâlesi evlâdı olmak üzere iddia eden -----oğlu dinmekle ma'rûf es-Seyyid Hasan ve es-Seyyid İbrahim nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerîf-i enverde müteveffâ-yı mezbûrun ibn-i 'ammileri olmak üzere terekesine vâzı'ı'l-yed olan ashâb-ı hâzâ'l-kitâb Küpcü Ebu Bekir ve Abdulgaffar ve Süleyman mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idub, müteveffâ-yı mezbûr Tavîl el-Hâc Mehmed bizim ibn hâlimiz olub terekesi bize intikâl ider iken, merkûmûn fuzûlî zabt ve vazı'-ı yed iderler, suâl olunsun didiklerinde gıbbe's-suâl merkûmûn cevâblarında biz, müteveffâ-yı mezbûrun asabiye-i nesebiye cihetinden ibn-i 'ammî olub beyne'l-ahâlî ibn-i 'amm olduğumuz meşhur ve mütevatir olduğundan gayrı, müteveffâ-yı mezbûr Tavîl Hâc Mehmed'in liebeveyn karındaşı Hâc Mevlâ târîh kitâbdan on sekiz sene mukaddem fevt oldukda zâhirde bizden gayrı vâris-i ma'rûfu olmayub, ol hinde hâkim-i şer' olan Efendi bizden ibn-i 'amm olduğumuza beyyine taleb eyledikde, biz dahî 'alâ't-tafsîl ve beyân ve tevâtüren isbât ve terekesine vâzı' yed olduğumuzdan sonra, müteveffâ-yı mezbûr Hâc Mehmed zuhûr idub, istihkâkda bizden mukaddem olmakla terekesini mezbûra teslîm itmişidik işbu yedimizde olan fetvâ-yı şerîfe mantûkunca mukaddem huzûr-u hâkimde nesebimizi isbât ve hâlen tevatüren dahî beyân ideriz deyû defâ'la mukabele ve bir kıt'a fetvâ-yı şerîfe ibrâz idub mazmûn

münifinde "Zeyd, fevtinden on sekiz sene mukaddem Amr benim 'ammizâdem deyû ikrâr ve nesebin 'alâ vechi't-tafsil ledâ hâkimi's-şer'-i's-şerîf beyân-ı tâm eyleyüb, hâkim-i şer', vech-i meşrûh üzre isbât-ı nesebe binâen Amr'ın nesebde Zeyd'e 'ammizâde olmasıyla hüküm eylese, hükm-ü mezbûr nâfiz olur mu, cevâb bâ sevabında olur ve 'nefize hükmehu 'aleyhima beyyineten ve ikrâran'-----mülteka'l-ebhurdan sûret-i mezbûrda 'Âmr'ın nesebde Zeyd'e 'ammizâde olmasıyla hâkim-i şer' hükm eyledi ve vech-i meşrûh üzre hükmü beynimizce şâyi' oldu deyû 'udûl şâhitler şehâdet iddiler. Şehâdet merkûma câiz olur mu? Cevâb bâ sevâbında, olur ve iştehera 'indenâ câzet şehâdetihim-----ve lâ yeşhed bimâ lem yu'ânihi ille'n-neseb. Mülteka'l-ebhurdan kavîl buyurulmağın ber mûcib-i fetvâ-yı şerîfe merkûmûn Ebu Bekir ve Abdulgaffar ve Süleyman'dan beyyine taleb olundukda 'udûl ahrâr ricâl-i müslimînden bîgaraz kimesneler es-Seyyid Ebu Bekir ve el-Hâc Hasan ve Mustafa ve Abdullah ve es-Seyyid el-Hâc Ahmed Efendi ve Molla Mehmed bin Hüseyin ve Molla Ali bin Molla Mehmed ve Süleyman bin Musa ve Yahya bin Ali ve Molla Mehmed bin Ahmed ve Hasan bin İlyas ve Mehmed Emin ibn Ali ve Mehmed Selim ibn Abdullah vesâirleri meclis-i şer'a hâzirûn olup eseru'l-istihbâr fî'l-hakîka târîh kitâbdan on sekiz sene mukaddem müteveffâ-yı mezbûr Taviî el-Hâc Mehmed'in liebeveyn karındaşı Hâcî Musa fevt oldukda işbu merkûmun 'alâ't-tafsil ibn-i 'amm olduklarını hâkimi's-şer' huzûrunda ve bizim mahzarlarımızda tevâtüren sâbit idub ve vâris oldukdan sonra Tavîî Hâcî Mehmed zuhûr ve merkûmların irse akdem olmakla kendi Hâcî Musa'nın mâlını zabt idub ol vechle merkûmların isbât-ı nesepleri mâlumumuzdur deyû tevâtüren şehâdet idmeleriyle ber mûcib-i fetevâ-ı şerîfe müdde'îyân merkûmân zevi'l-erhamân olmak iddialarıyla ibn-i 'amm mukaddem olmağın şer'an mu'ârazadan men' ve ibn-i 'amm olduklarına hükm-ü şer' olunub mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Hurrire fî evâhir-i şehr-i Rebi'i'l-evvel, sene sitte ve tıs'în ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahru'l-ulema faziletli Mehmed Efendi Müftî hâlen

El-Hâc Hüseyin Efendi Müftî sâbikân

Kamâlakzâde Fahru'l-akrân şerafetli es-Seyyid Abdurrahman Ağa

Şerafetli es-Seyyid el-Hâc Ağa

Şerafetli es-Seyyid Mehmed Sadık Ağa

Voyvoda Hasan Ağa

Es-Seyyid Mehmed Çelebi Şeyh-i Bedesten

Müezzin Molla Mehmed

Dellakzâde Molla Osman

Gergerîzâde Yahya Ağa

Molla Ebu Bekir Mikdadoğlu

Hakenlizâde Musa Ağa

Muhzır başı Ahmed Ağa

Çârpîn Şeyhi Murtaza Dede

Ve ğayruhum mine'l-huzzâr

Belge: 76/ 37

Medîne-i Ayntâb'da Ehl-i Cefâ mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Hâcî Yusuf'un sulbî sağîr oğulları Mustafa ve Süleyman'a kebîr karındaşları Mehmed vasî nasb olunub hüccet-i şer'îye virilmiştir. Fî 3 min Rebi'l-âhir sene 1196.

Şuhûd: İmam es-Seyyid Ali Efendi

Bulguroğlu Hâcî İbrahim

Muhzır Ömer

Es-Seyyid Ömer bin Ali

Belge: 77/ 37-38

Medîne-i Ayntâb'da Kurb-u Zincirli mahallesi ahâlîsinden iken Köpekçi Emiroğlu dinmekle ma'rûf es-Seyyid Ahmed bin es-Seyyid Ebu Bekir Çelebi nâm kimesne, meclis-i şer'-i şerîf-i enverde, medîne-i mezbûrada Şarkiyân mahallesi ahâlîsinden râfi' hâzâ'l-kitâb Cebbar es-Seyyid es-Hâc Hüseyin bin Hüseyin mahzarında bi't-tav'î's-sâf ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idub medîne-i mezbûra finasında Körtenciyan

mahallesi kurbunda Ege Taş nâm mahalde vâkî' bir taraftan vâkîf bostanı ve bir taraftan Mısırlı el-Hâc Halil Bostanı ve iki taraftan tarîk ile mahdûd üç yüz meşâre hazrevât bostanı benimle karındaşlarım işbu es-Seyyid Mehmed Emin ve Kôr Mehmed beynimizde sülûsen mülk-ü mevrûsumuz olub bundan akdem mezbûr Kôr Mehmed sülûs hissesini bana bey' ve kabz-ı semen idub ol vech ile bostan mezkûrun sülûsânî benim ve sülûsi karındaşım işbu mezbûr Mehmed Emin'in yedimizde irsen ve şîrâen mülkümüz olmakla hâlen tarafından îcâb ve kabûlu hâvi ve şurût-u müfsideden ârî bey'i bât sahih-i şer'î ile bostan-ı mahdûd mezkûrun tamamını işbu merkûm el-Hâc Hüseyine, bin dört yüz guruşa bey' ve teslîm ve temlîk eyledik. Ol dahî iştira ve kabûl ve tesellüm ve temellük eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr bin dört yüz guruşu merkûm es-Seyyid el-Hâc Hüseyin yedine tamamen ahz ve kabz ve sülûsen beynimizde iktisâm idub gabn-ı ta'zîr da'vâsından işbu mezbûr es-Seyyid el-Hâc Hüseyin'in zimmetini îbrâ eyledik didikden sonra mezbûr es-Seyyid Mehmed Emin dahî fî'l-hakîka ben dahî veche muharrer üzre sülûs hisse mülk-ü mevrûsumuzu bey' ve meblağ-ı mezbûr bin dört yüz guruşdan sülûsümü tamamen ahz ve kabz eyledim. Fîmâ ba'd bostan mahdûd ve mezkûrun tamamı işbu mezbûr es-Seyyid el-Hâc Hüseyin'in mülk-ü müşterasıdır, hasbe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun didiklerinde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Hurre fi's-sâlis min Rebi'l-l-âhir, sene sitte ve tıs'ın ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: es-Seyyid el-Hâc Emin Efendi Güllüzâde

Nezilioğlu Hacı Mustafa

Adilzâde Hafız Efendi

El-Hâc Hindioğlu Abdulganî

Köpekçi Emirzâde Dede Çelebi

Karındaşı Mehmed Çelebi

Haffâf Molla Ebu Bekir

Nalband Ebu Bekir

Haffâf Abdurrezzak

Özümcelizâde Ahmed Ağa

Sûfi Hoca

Daistâni Mehmed Efendi

Kerçekenli Molla Veli Çelebi

Basmacızâde Abdullah

Neccâroğlu Kefşeker Mehmed

Aydınzâ Ali Efendi

Türbecioğlu Mehmed Çelebi Bakkâl

Belge: 78/ 38

Mâ fihî mine'l-vakf ve't-tescîl -----

'âliman bi'l-hilâf ve eba'l-fakr ila'llâhi'l-ganî müftîzâde es-Seyyid Osman

en-Nâib Medîne-i Ayntâb

Ğafera lehümâ

Elhamdu li'llâhi Rabbi'l-'âlemîn ve's-salâtu ve's-selâmu 'alâ hayr-ı halkıhî Muhammed ve âlihi ve ashâbihi ecme'în. Emmâ ba'd, Medîne-i Ayntâb'da, Kayser mahallesi ahâlîsinden sâhibu'l-hayrât el-Hâc Abdullah el-Hâc Mustafa, meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımı't-teşrifde, zikr-i âtî vakfa, liecli't-tescîl mütevellî nasb idub azli kendi yedinde olmak şartıyla el-Hâc Mustafa Efendi mahzarında bi't-tav'i's-sâf ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idub Medîne-i mezbûra finâsında Hâcı Gögüş zikirhânı fevkinde vâki' kıbleten Kerçekenlizâde mülkü Bâzzâde el-Hâc Ali Efendi mülkü ve garben Boyacı Cami'i şerîfî vakfı ve şimâlen kara akar harkı ile mahdûd yüz otuz meşare hazravât bostanı vakf-ı câi'z-zikre gelinceye değin silk-i münselik olmağın livechillâhi Te'âlâ vakf ve habs eyledim ve şöyle şart eyledim ki beher sene mâh-ı Muharremu'l-harâmıda hâsılatı hesâb olunub meûnet ve mesârıfı ihrâc olundukdan sonra on guruş dahî ihrac olunub, meblağ-ı mezbûr on guruş ile menziline tabh ve it'âm-ı fukarâ olunub zikr olunan on guruş masraf-ı ta'âm virildikden sonra bâkîyesinden dahî senevî üç guruş ücret mütevellîye virilub fazla her ne kalur ise mâdâme ben hayatta oldukça mutasarrıf

olub şart-ı mezkura riayet ve fazlaya mutasarrıf olam vefâtımdan sonra evlâd-ı mezbûrum batnen ba'de batın beyinlerinde 'ale's-seviye iktisâm ve rûhum için hayır duaya ikdâm ideler ve mütevellî olan batn-ı vâhidede mevcûd evlâd-ı zükûrumun sinnen ekberi mütevellî ola, evlâd-ı zükûrum munkarız olur ise kezâlik batnen ba'de batın evlâd-ı inâsım fazla vakfı beyinlerinde 'ale's-seviye iktisâm ideler evlâd-ı inâsımın dahî sinnen ekberi mütevellîye ola. Ne'ûzu bi'llâhi Te'âlâ evlâdım bi'l-külliye munkarız olur ise Medîne-i mezbûrada vâki' Tahtalı Cami-i Şerîf evkâfına ilhâk oluna, ol dahî murûr-u eyyâm ile münhedim ve mün'adım olur ise mutlakan Medîne-i Münevvere şerrefe'llâhu Te'âlâ ed-dâreyn fukarâsına it'âm-ı mezkûrun fazlası irsâl oluna deyû şart ve ta'yîn ve bostan-ı mezkûru mûmi ileyh Mustafa Efendi'ye teslimden sonra vâkıf müşârun ileyh i'âde-i kelâm idub, vakf-ı 'akar 'inde'l-Îmâmî'l-A'zâm, gayr-ı lâzım olmağın vakfiyeden rucû' murâd iderim deyû hâkim mevki' sadru'l-kitâb tûba leh ve hüsn-ü meâb huzûrunda mürâfa'a ve hükme tâlib oldukda, Hâkim müşârun ileyh esbeğa'llâhu ni'mehû aleyhi hazretleri cânib-i vakfı evlâ görüp 'âlimen bi'l-hilaf, imameyn-----kavl-i sedidleri üzre sahb ve lüzûmuyla ba'de'l-hüküm vâkıf mûmî ileyh, merkûm Mustafa Efendi'yi tevliyetten 'azl ve kendi mütevellî olmak üzre vakfiyeye karar virub min ba'di nakz ve nakzı muhâl oldu fi'l-yevmu'r-râbi' min Rebi'l-l-âhir, sene sütte ve tıs'în ve mie ve elf.

Şuhûdu'l-hâl: İmam Seyyid Mehmed Efendi

El-Hâc hâncızâde Kâtîb Mustafa Efendi

İskenderoğlu Hüseyin Efendi

Mısırlıoğlu Molla İsmâil

El-Hâc Yunusoğlu Seyyid Molla Cafer

Yahya Çelebioğlu Molla Mehmed

El-Hâc Alioğlu Molla Emin

Ve gayruhum mine'l-huzzâr

Belge: 79/ 39

Medîne-i Ayntâb'da Tarla-yı Atik mahallesi sâkinelerinden Fatıma bint el-Hâc Mehmed nâm Hâtûn tarafından zikr-i âtî bey'i ikrâra vekîl olduğu, zât-ı mezbûrayı

ma'rifet-i şer'îye ile 'ârifân es-Seyyid Ahmed Çelebi ibn Mustafa ve Molla Emin ibn Molla Mustafa şehâdetleriyle sâbit olan, es-Seyyid el-Hâc Mahmud bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde müvekkile-i mezbûranın sadrî oğlu râfi' hâzâ'l- kitâb es-Seyyid Mustafa Çelebi ibn el-Hâc Mustafa Ağa mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idub mahalle-i mezbûrada vâki' merhûm Hamamcı Temüroğlu es-Seyyid el-Hâc Mehmed'den müntekil lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmetü'l-hudûd ve'l-müştemilât, on iki sehimde iki sehmi Vikür? ağzı nâm mahalde vâki' ma'lûmetü'l-hudûd Kubaroğlu Hâc Mehmed'den müvekkilem mezbûra Fatıma Hâtûn bi'l-irsi's-şer'î intikâl itmekle, tarafeynden îcâb ve kabûlu hâvî ve şurût-u müfsideden âri bey'-i bât sahih-i şer'î ile zikr olunan menzilden iki sehm hisseyi, iki yüz guruşa ve bostan mezkûrdan iki sehm hisseyi dahî iki yüz guruşa, oğlu işbu merkûm Mustafa Çelebi'ye bey' ve teslîm ve temlîk eyledi, oldahî kabûl ve tesellüm ve temellük eyledikten sonra meblağ-ı mecmû' mezkûr dört yüz guruşu bi't-tamaâm ve'l-kemâl oğlu mezbûr es-Seyyid Mustafa Çelebi yedinden ahz ve kabz ve gabn-ı ta'zîr da'vâsından zimmetini ibrâ eyledi didikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Hurrîre fî's-sâdis min Rebî'l-l-âhir, sene sitte ve tıs'în ve mie ve elf.

Şuhudu'l-hâl: Duacioğlu Molla Mustafa

Müsâfiroğlu Molla Ömer

Basmacızâde Molla Mehdi

Cilâcılar Şeyhi Molla Ahmed

Çiftçi Emiroğlu Seyyid Mehmed

Cilâcı Süleyman

Babası Ali

Belge: 80/ 39

Medîne-i Ayntâb'da İbn Şeker mahallesinde sâkin iken bundan akdem diyar-ı âharda fevt olan Tabib Ahmed Çelebi Damadı dinmekle ma'rûf Mehmed Efendi'nin verâseti, zevce-i menkûhe-i metrûkesi Hatice bint Ahmed Çelebi ile sulbî kebîr oğlu Ahmed ve sağîr oğlu Mehmed'e ve sağîra kızı Fahriye'ye münhasıra olduğu şer'an zâhir

ve mütehakkık oldukdan sonra mezbûra Hatice Hâtûn, kendi nefsinden asâleten, ve sağîrân mezbûrân Mehmed (ve Fahriye'ye) vesâyeten ve kebîr oğlu Mehmed (Ahmed) tarafından dahî zikr-i âtî bey'i ikrâra ve semeni kabza vekîl olduğu Ayrancıoğlu Ebu Bekir ve oğlu Mehmed ve el-Hâc Zeynelzâde Molla Hüseyin ve Yunmazcızâde Abdullah Çelebi ve müezzin Molla Mehmed ve Oruç Beyzâde Molla Hasan şehâdetleriyle sâbit olmakla vekâleten meclis-i şer'-i şerîf-i enverde râfî' hâzâ'l-kitâb Câr Molla Sakî Ciceli Tuzu Hüseyin mahzarında asâleten ve vesâyeten ve vekâleten ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idub müteveffâ-yı mezbûr Damad Mehmed Efendi'nin mukaddeman bâ hüccet-i şer'îye, Zeyneb Hâtûn'dan iştirâ eylediği menzil, tamamen Tabib Ahmed Çelebi'den hayatında iştirâ eylediği nısf hisse bâhüccet-i şer'îye ba'dehu veresesinden Ahmed Çelebi'nin zevcesi Fahriye Hâtûn ve kızları Hatice ve Ayşe aldığı rub' hisse ki lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmetü'l-hudûd ve'l-müştemilât bi'l-ırsı's-şer'î bana ve evlâdlarım mezbûrlara intikâl itmişdi. Sağîrlerin nafakadan gayrı menzilin salyânesi ve ta'mîr-i termimi lâzım olub iktidarları olmayub min vücûh bey'i sağîrlere enfa' olmakla ba'de'l-müzâyede üç yüz otuz guruşa işbu merkûm Tuzu Hüseyin'e bey-i bât sahih-i şer'î ile bey' idub semeni olan meblağ-ı mezbûr üç yüz otuz guruşu asâleten ve vekâleten ve vesâyeten tamamen ahz ve kabz idub gabn-ı ta'zîr da'vâsından mezbûr Tuzu Hüseyin'in zimmetini ibrâ eyledim didikden sonra merkûm Tabib Ahmed Çelebi'nin kendüden sonra fevt olan oğlu Seyyid Ahmed ki kız karındaşları Hatice ve Ayşe ve ibn-i 'ammileri el-Hâc Sabırzâde Mehmed Efendi ve karındaşı Attâr Molla Ahmed meclis-i şer'de mezbûr Tuzu mahzarında her bir takrîr-i kelâm idub sâlîfe'z-zikr Tabib Ahmed Çelebi menziline rub'i dahî bizlere intikâl itmekle biz dahî yüz on guruşa keزالik bâten bey' ve kabz-ı semen ve ibrâ-yı zimmet eyledik fîmâ ba'd gerek Tabibin menzili ve gerek damadının menzili cümlesi mezbûr Tuzu Hüseyin'in mülk-ü müşterâsıdır, hasbe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun didiklerinde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Hurrire fî evâsıt-ı Rebi'i'l-âhir, sene sitte ve tıs'ın ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Köçkelizâde el-Hâc Abdullah Efendi

Biraderi Mehmed Said Efendi

Ceridzâde Hasan Efendi

Felekzâde Hamza Efendi

Kethüdazâde Hasan Efendi
Beynâmazcızâde Molla Mehmed
Serrâc Abdalbâki
Kanburoğlu Abdullah Efendi
Müezzin Molla Sadık
Molla Mustafazâde Ali Efendi
Kanburoğlu Abdullah
Hafî Efendi
Leblebici Molla Mehmed
Hâcızenbiloğlu Molla Hüseyin
Bakkâl Ebu Bekir

Belge: 81/ 39

Medîne-i Ayntâb'da İbn Şeker mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan el-Hâc Mahalli bin Kasım'ın sağîra kızları Hatice ve Hüsna'ya, ceddeleri Fatıma bint Abdullah talebiyle külle yevm her birine beşer, akçe nafaka ve kisve bahâ takdîr ve hüccet-i şer'a olunduğu kayd-ı şod. Fî 13 Rebi'i'l-âhir, sene 1196.

Şuhûd: Müezzin Molla Mehmed

Kâtib Seyyid Mehmed Efendi

Oruçbeyoğlu Seyyid Hasan

Belge: 82/ 39

Ayntâb'a tâbi' Köçke nâm karye ahâlîsinden iken bundan akdem fevt olan Oğuzoğlu müteveffâ Mehmed'in sağîr oğlu Mehmed Ali'ye kebîr karındaşı Hasan vasî nasb ve hüccet-i şer'îye olunmuşdur. Fî evâhir-i Rebi'i'l-âhir, sene 1196.

Şuhudu'l-hâl: Köçkelizâde el-Hâc Abdullah Efendi

Biraderi Mehmed Said Efendi

Mûsaoğlu Ahmed Kethüdâ

Ve Kasaboğlu İbrahim

Belge: 83/ 40

Ayntâb'a tâbi' Kantara nâm karye ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden el-Hâc Şeyhi'nin zevce-i metrûkesi Fatıma bint Davud ve sulbî kebîr oğulları Şehmuz ve Mehmed ve sulbîye kebîre kızı Ayşe, meclis-i şer'-i şerîf-i enverde 'ammileri râfi' hâzâ'l-kitâb, Ehl-i Cefâ mahallesi ahâlîsinden Allûş nâm kimesne mahzarında her biri bi't-tav'-i's-sâf, ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idub, babamız müteveffâ-yı merkûm fevt oldukda terekesi, ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve defter olunub, ber mantuk-u defter-i kassâm, vereseler, bi'l-cümle isâbet eden meblağı ahz ve kabz idub 'ammimiz zimmetini bi'd-defa'ât ibrâ ve işhâd itmişdik bu esnada 'ammimiz, merkûm babamız hayatında mâlî müşterek olmak hasebiyle hâlen yedinde olan ba'zı mâlına ta'arruz ve ol vechle beynimizde münaza'ât-ı kesire ceryan itmekle el-hâletu hâzihî beynimize müslimûn ve müslihûn tevessut idub iki yüz altı gurus üzerine sulh idub meblağ-ı mezbûr mukâbili ma'rifet-i şer'le bize elli sahan ve on yedi lengerî ve beş tas ve yedi tebsi ve altı yasdık ve bir el leğeni ve dört kumaş yorgan ve üç kumaş döşek ve iki munakkaş kilim ve dört yan halı ve bir kebîr ayna ve bir demir minkâl ve döşeme kebîr kilim ve iki kumaş minder ve bir divan sinisi kebîr ve karyemizin türabında altı yüz tiyek bağ ve birdevneyi mezbûr Allûş bize teslîm biz dahî bi't-tamam ahz ve kabz, beynimizde 'alâ kadri'l-hısas iktisâm idub gerek babamız hayatında iştirâk da'vâsından ve gerek babamızdan sonra fevt olan zevcesi mihri ve oğlu mirasına vesâir 'âmme-i da'âva ve husûmâtdan min külli'l-vücûh 'ammimiz merkûm Allûş'un zimmetini ibrâ-ı 'âm ile ibrâ-ı iskât eyledik hâlen mutasarrıf olduğu cemî' mâlında bizim kat'an alâka ve hakk-ı mutâlebemiz yokdur didiklerinde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Hurre fî's-sâlis 'aşera min Rebi'i'l-âhir, sene 1196.

Şuhûdu'l-hâl: Yeğen es-Seyyid Ali Ağa

Nalband Mustafa
Akpekârlı İsmâil Kahya
Kara Mehmed Aynî
Allakoğlu Mustafa
Burckahyası Mehmed Kahya
Ahmed Ağa Hâcî Muhyiddinzâde
Arpacı el-Hâc İbrahim
Mehmed Kara Kapudan
Süleyman ibn Molla İbrahim
Burclu Sarı Ahmed oğlu Ahmed
Osman Beşe Neccâr
Sarı Ahmed oğlu Ali

Ve ğayruhum mine'l-huzzâr

Belge: 84/ 40-41

Medîne-i Ayntâb'da Kayacık mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât iden Zonb Ali oğlu el-Hâc Tavîl dinmekle ma'rûf el-Hâc Mehmed bin Ali'nin zevce-i menkûhe-i metrûkeleri Elmas bint Ali ve diğerk Elmas bint Mustafa nâm hâtûnlar taraflarından zikr-i âtî da'vâya vekîl es-Seyyid Mehmed Çelebi ibn es-Seyyid Ali Çelebi ve es-Seyyid İbrahim Çelebi ibn Mehmed şehâdetleriyle sâbit râfî' hâzâ'l-kitâb Molla Osman bin el-Hâc Abdussamed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zikr-i âtî vakfa mütevellî olan Ebu Bekir ibn Abdulgaffar mahzarında bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idub müteveffâ-yı mezbûr Tavîl el-Hâc Mehmed ile kendüden mukaddem vefât iden el-Hâc Musa ve Ali hayatlarında mahalle-i mezbûrada vâki' lede'l-ahâlî ma'lûmetü'l-hudûd menzil ve Muînoğlu köprüsü kurbunda beşyüz meşâre hazrevât bostanı ve Artekin türabında cevizlik, beyinlerinde sülûsen mülkleri iken içlerinden merkûm Hâcî Musa sülûs hissesini vakf ve hums ve silm ile'l-mütevellî idub ba'zı şurût beyânıyla târîh kitâbdan on sekiz mukaddem itmâm-ı vâkîf eyledikleri yedi gün

murûrunda karındaşı mezbûr Ali dahî hasta olub, sahib-i firaş iken benim dahî sülüs hissem karındaşım Hâcî Musa vakfı gibi vakf olsun deyûb tescil-i şer'î ve teslîm ile'l-mütevelli bulunmaksızın fevt olmakla vakf-ı mezbûr şer'an vasiyet hükmünde olub el-hak sülüs hissesinin sülüsü mu'teber iken merkûm Ebu Bekir Ali'nin sülüs hissesinin tamamını vakfiyet üzre zabt itmekle işbu fetevâyı şerîfeye nazar ve mûcib-i şer'î icrâ olunmak matlûbundur deyû bir kıt'a fetvâ-yı şerîfi ibrâz idub mazmûn-u münifinde "mezîd maraz mevtinde mülkü olan bostan ve menzili cihet-i berre vakf ve 'amme ve ecnebiyi mütevelli nasb ile vakf-ı mezbûr vasiyet hükmünde olub mezbûr bostanı ve menzilin bir sülüsü vakf olur mu? Olur deyû buyurulub liennehû vasiyet lienvâlehu yu'teber mine's-sülüs deyû feteva-yı Gurre'de ve câzet el-vasiyyet bi's-sülüs li'l-ecnebî ve in lem yeczi el-vâris deyû Dürer ve Gurre'den sûret-i mezbûrada mezbûr bostanın ve menzilin iki sülüsü mülk olub vârisler beyinlerinde taksîm etmeğe kadir olur mu? Olur deyû buyurulub ve ikteseme el-ğalle beynehüma eslâsen, sülüsüha li'l-vakf ve sülüsân li'l-verese deyû Gurreden nûkul irad buyurulmağın gıbbe's-suâl merkûm Ebu Bekir cevâbında ber vech-i muharrer müteveffâ Ali'nin sülüs hissesini tamamen vakf olmak üzre vaz'-ı yedini ikrâr lâkin tescil-i şer'î olunduğuna sûret-i sicil ve vakfiye-i ma'mul bihâ olmayub ve teslîm-i mütevelli dahî olunmayub ancak karındaşı Hâcî Musa vakfı misillû şart ve vakf eyledim deyû işhad ve yedi gün murûrunda fevt olduğunu zeyl-i rakîmde muharrer el-esâmi-i müslimîn 'alâ vechi's-şehâde haber vermeleriyle ber mantuk-u fetevayı şerîfe, Ali'nin sülüs hissesinin ancak sülüsü vasiyet olmağın, sülüsânını mülkiyet üzre vereseye teslîme tenbîh birle mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî evâsıt-ı Rebi'il-âhir, sene sütte ve tıs'în ve mie ve elf.

Şuhûd: Mütevelli Cami'-i İbn Eyyub Molla Mehmed

Mütevelli Cami'-i İbn Eyyub Molla Yahya Ağa

Mikdâdzâde Molla Ebu Bekir

Çakralızâde Musa Ağa

Ebüzioğlu Mehmed Ağa

Bostan Şeyhi es-Seyyid Mehmed Çelebi

Tunaoğlu Mehmed

Bedesten Şeyhi Mehmed

Fakhî el-Hâc Mehmed

Molla Mehmed bin Molla Ebu Bekir

Molla Mehmed bin sığâr-ı Ebu Bekir

Ve ğayruhum mine'l-huzzâr

Belge: 85/ 41

Medîne-i Ayntâb'da Çukur mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Kasab Mehmed ibn Osman'ın sulbî oğlu olup sinni vechesinin bülûğa tahmîli ve bulûğunu meclis-i şerîfde mu'arref olan Mehmed, meclis-i şer'-i şerîf-i enverde, mahalle-i mezbûra ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Kabucu Ali'nin sulbî kebîr oğlu râfi' hâzâ'l-kitâb Teke Mehmed ile kız karındaşı Ahsen'in zevci tarafından tasdika vekîl-i şer'îsi İranoğlu es-Seyyid Mehmed Emin ve diğerkız karındaşı-----Fatıma'nın zevci ve kezâlik vekîl-i şer'îsi Şeyh Mehmed bin Mehmed Efendi mahzarlarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idub babamız mezbûr Kasab Mehmed ve vâlidemiz Hatice fevt olduklarında terekeleri ma'rifet-i şer'le tahrîr ve defter-i kassâm olunub ol hinde ben sağîr olmakla ceddimiz kapucu Ali velâyeten ve vesâyeten hakkımızı zabt idub, ba'dehû fevt oldukda dayımız işbu merkûm Teke Mehmed yedine kalub el-hâleti hâzihî ben bâliğ ve reşid olduğuma binâen benim hisse-i şer'iyemi bana ve kız karındaşım sağîra Askalan'ın hissesini vasî mezbûr Şeyh Mehmed'e huzûr-u müslimînde tamamen ben teslîm ben dahî ahz ve kabz idub gerek dayım mezbûr Teke Mehmed'in ve gerek halalarım mezbûratân Ahsen ve Fatıma'nın zimmetlerini babamız ve vâlidemiz terekesine müte'allik 'âmme-i da'vâ ve husûmâtıdan ibrâ ve iskât eyledim didikden sonra sağîra-i mezbûra Askalan'ın hâlen canib-i şer'den mensıb-ı vasîsi olan mezbûr Şeyh Mehmed dahî takrîr-i kelâm idub ben dahî sağîra-ı mezbûra Askalan'a babasından intikâl iden ve vâlidesinden bâ defter-i kasSâm hisse-i şer'îyesini vesâyetim hasebiyle mezbûr Teke Mehmed yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ve kabz ve zimmetini ibrâ eyledim, fimâ ba'd didikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Hurrîre fî evâsıt-ı Rebi'i'l-âhir, sene sitte ve tıs'ın ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Faziletli Dağcı Mehmed Efendi

Es-Seyyid Mehmed Efendi Kara Molla
Hâcî Nasır İmamı Süleyman Efendi
Basmacızâde Ömer Efendi
Biraderi es-Seyyid Abdullah Efendi
Basmacıoğlu Molla Mehmed
İlmekci Ahmed Ağa
Menzilcizâde Mustafa Ağa
Kendirci Receboğlu Molla Mehmed
Karındaşı Molla Osman
Neccâr Ferhâd Molla Mustafa oğlu
Ve 'ammisi Receb

Belge: 86/ 41

Medîne-i Ayntâb'da Çukur mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Kasab Mehmed'in sulbîye kızı Askalan'a babasından ve vâlidesi Hatice'den intikâl iden mâlını hıfza, akrabasından Şeyh Mehmed ibn Ahmed Efendi vasî nasb olunub talebiyle yevmiye sekiz, akçe nafaka takdîr ve hüccet olmuşdur. Fî evâil-i Rebi'i'l-âhir sene 1196.

Şuhûd: Şâhidûn sâbikûn

Belge: 87/ 41

Medîne-i Ayntâb'da Kan Alıcı mahallesinde fevt olan Mehmed bin Ali'nin sağîr oğlu Mehmed'e karındaşı Ali vasî nasb olunub talebiyle yevmiye altı, akçe nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr ve hüccet-i şer'î olundu. Fî 26 min Rebi'i'l-âhir, sene 1196

Şuhûd: es-Seyyid Ali Efendi Kâtîb-i fetvâ

Molla Torun

Es-Seyyid Hüseyin

Hâcî Ali oğlu Mustafa

Belge: 88/ 42

Husûs-u âtî el-beyânın mahallinde istimâ' ve ketb ve fasl ve hüsn-ü iltimâs olunmağın savb-ı şer'den bu fakir Medîne-i Ayntâb'da Amuv mahallesinde sâkin iken bundan akdem vedâ'-ı 'âlem-i fânî iden Voyvoda el-Hâc Mehmed Ağa ibn Hasan Ağa'nın hayatında sâkin olduğu zikr-i âtî harem hânesine varılub zeyl-i rakîmde muharrer el-esâmi 'ulemâ ve sulehâ ve a'yan ve eşrâf mahzarlarında akd-i meclis-i şer'-i âli olundukda müteveffâ-yı mezbûrun verâseti, zevcesi Asya hâtûn bint Abdurrahman Efendi ile sulbî kebîr oğulları Voyvoda Hasan Efendi ve Mehmed Emin Ağa'ya ve sulbîye kebîre kızı Fatıma'ya münhasıra ba'dehu mezbûr Mehmed Emin Ağa dahî fevt olub verâseti zevcesi Zeyneb bint Mehmed Adil Efendi ile vâlidesi mezbûra Asya Hâtûn'a ve liebeveyn kız karındaşı mezbûra Fatıma'ya ve lieb er karındaşı mûmî ileyh Hasan Efendi'ye münhasıra ba'dehu mezbûra Fatıma dahî fevt olub verâseti zevci Hafız Molla Mustafa ve vâlidesi mezbûra Asya Hâtûn'a ve sağîra kızı Yemen'e ve lieb er karındaşı mûmî ileyh Hasan Efendi'ye münhasıra ba'dehu mezbûra Asya Hâtûn dahî fevt olub verâseti, hasran kızının kızı sağîra mezbûra Yemen'e inhisarı şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra merkûm Hafız Molla Mustafa, meclis-i ma'kud-u mezkûrda câ'il-beyân menzile vazî'i'l-yed olan râfî' hâzâ'l-kitâb mûmî ileyh Hasan Efendi mahzarında bi'l-verase üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idub işbu üzerinde akd-i meclis-i şer' olunan kıbleten ve şarkan mûmî ileyh Hasan Efendi mülki oda ve haremi ve garben yine mûmî ileyhın bağçesi ve şimâlen ba'zen Esma nâm Hâtûn ve ba'zen tarîk-i âm ile mahdûd bir fevkânî eyvân ve bir kebîr beyt ve bir mabeyn evi ve bir sağîr beyt ve tahtası ve bir eyvân ve bir kebîr beyt ve iki hazine ve bir hamam bahçe ve bir matbah ve bir havz-ı mâ' ve havlû-yı mu'ayyeneyi müştemil menzil mukaddemen müteveffâ-yı mezbûr Hâcî Mehmed Ağa'nın mülkü olub bâ hüccet-i şer'îye zevcesi Asya Hâtûn'a temlîk idub, Asya Hâtûn dahî sekiz sene mukaddem, zevcem müteveffîye Fatıma'ya hayatında temlîk itmişiken mûmî ileyh Hasan Efendi tamâmına vazî-i yed ider, suâl

olunub mûcib-i şer'îsi icra olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl mûmî iley Hasan Efendi cevâbında fî'l-hakîka işbu menzil mezkûru babam zevcesi Asya Hâtûn'a temlik idub, lâkin târîh kitâbdan on yedi sene mukaddem ben İstanbul'dan geldiğimde mezbûra Asya Hâtûn, menzil mezkûru ricâl ve nisâdan işbu hâzirûn bi'l-meclis cem'-i gafîr ve cemi'-i kesîr mahzarlarında işbu menzil mezkûr, oğulluğum Hasan Efendi'nin mülküdür, benim kat'an 'alâkam yokdur deyû ikrâr ve işhad idub evvelâ vâlidem olmakla kendini emanet-i menzilde ibkâ ve sâkin itmişidim. Hatta fevtinden yirmi gün mukaddem dahî işbu menzil mezkûr oğulluğum Hasan Efendi'nin mülküdür benim alâkam yokdur deyû bir def'a dahî huzûr-u müsliminde ikrâr ve işhâd itmekle hakkı zabt iderim deyû defa'la mukâbele ve bir kıt'a fetevâ-yı şerîfe ibrâz idub mazmûn-u münifinde, Hind hîne marazında sâkine olduğu menzili, oğulluğu Zeyd ecnebînindir deyû ikrâr ve işhâd eylese Hind fevt oldukdan sonra, Zeyd menzil mezbûru ahz ve zabta kadir olur mu? Cevâb bâ sevabında olur ve 'câze ikrâruhu biğayri'l-vâris ve lev kâne ikrâruhu biküllî mâ lehû' deyû Gurretü'l-fetevâda nakil îrad buyurulmağın gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr mûmî iley Hasan Efendi'den def'i mezkûrine beyyine taleb olundukda 'udûl ahrâr ricâl-i müsliminden Ahmed Efendi ibn el-Hâc Mehmed Efendi ve es-Seyyid Halil ibn es-Seyyid Mehmed nâm kimesneler liecli's-şehâde meclis-i ma' kud-u mezkûra hazirân olub eseru'l-istişhâd fî'l-hakîka müteveffîye-i mezbûra Asya Hâtûn fevtinden yirmi gün mukaddem işbu menzil-i mahdûd mezkûr Hasan Efendi'nin mülküdür benim kat'an 'alâkam yokdur deyû bizim huzûrumuzda tâyi'aten ikrâr ve itirâf idub ve bizi işhâd eyledi. Biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz ve şehâdet dahî ideriz deyû her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îye eyledikde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra zeyl-i rakîmde muharrer el-esâmi ehl-i mahalle ve gayrıdan bî garaz kimesneler dahî mûmî ileyh Hasan Efendi İstanbul'dan geldikde mezbûra Asya Hâtûn bizim huzûrumuzda menzil-i mahdûd mezkûr mûmî ileyh Hasan Efendi'nin mülküdür deyû ikrâr eyledi deyû her biri tevâtüren edâ-i şehâdet etmeleriyle ber mûcib-i fetevâyı şerîfe merkûm Hafız Molla Mustafa'yı bi vech-i mu'ârazadan men' birle mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Hurrire fî evâsıt-ı Rebi'l-âhir, sene sütte ve tıs'în ve mie ve elf.

Şühûd: Fahrulalem Faziletli es-Seyyid Mehmed Efendi müftî hâlen

Fahrulalem Faziletli el-Hâc Hüseyin Efendi sâbık müftî

Fahru'l-akrân şerâfetli Abdurrahman Ağa Kamâlakzâde

Yahya Ağa Gergerizâde
Es-Seyyid Mehmed Efendi Basmacızâde
Es-Seyyid el-Hâc Mehmed Ağa Nakîbzâde
Es-Seyyid Mehmed Çelebi Şeyh Bedesten
Es-Seyyid Mehmed Çelebi Şeyh 'Attârân
Kâtîb es-Seyyid Mehmed Efendi
Küçük İmam Molla Mehmed
Mehmed Emin Kethüda-i mahalle
Şeyh-i Mürtezâ es-Seyyid Davud Mîralây

Belge: 89/ 42

Husûs-u âtî el-beyânın mahallinde ketb ve tahrîr ve fasl ve hüsn-ü iltimâs olunmağın savb-ı şer'den bu fakîr, medîne-i Ayntâb'da Amuv mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât iden Asya Hâtûn bint Abdurrahman Efendi'nin verâseti, sağır kızının kızı Yemen bint Hafız Molla Mustafa'ya inhisârı şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra mezbûra Asya Hâtûn'un evlâ oğlu râfî' hâzâ'l-kitâb Fahru'l-emâsil ve'l-akrân Voyvoda Hasan Efendi'nin menziline varulub zeyl-i rakîmde muharrer olan fî 'ulamâ ve sulehâ ve a'yân ve eşrâf mahzarlarında akd-i meclis-i şer'-i âlî olundukda sağıra mezbûra Yemen'in babası merkûm Hafız Molla Mustafa meclis-i ma'kûd-u mezkûrda mûmî ileyh Hasan Efendi mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idub işbu yüz elli guruşluk altûn burma ve yüz seksen guruşluk bir altûn tarak ve altmış guruş kıymetlü bir sim kuşak ve karye-i Melek ahâlîsi zimmetlerinde yüz elli guruş, akçe cem'an beş yüz kırk guruşluk huliyy ve nakid halen zimmetinde olmakla kızım sağıra Yemen velayetini taleb iderim, suâl olunsun didikde gıbbe's-suâl mûmî ileyh Hasan Efendi cevâbında fî'l-hakîka zikr olunan huliyy-i nisa, hayatında Asya Hâtûn'un mülkü olup târîh kitâbdan dokuz ay mukaddem kemâl-i akıl ve sıhhatinde zikrolunan huliylere bey' ve semenleriyle karye-i Melek'de olan yüz elli guruş akçeye bir hazrevât bostanı iştirâ idub beher sene hâsılından sülüsânı ile it'âm-ı fukara ve sülüsü vazife olmak üzre bana teslîm ve şart ve vakf idub ve sülüs mezkûru, kızının kızı mezbûra

Yemen hadd-i buluğa erinceye değin mâdâme ben hayatta oldukca tevliyet-i mezkûrayı zabt ve mutasarrıf olub sağîra-i mezbûra Yemen, hadd-i buluğa irdikde vakf-ı mezkûr hâsılının sülüsünü zabt ve mütevellî olub evlâd-ı evlâdına batnen ba'de batın mutasarrıf olmağı şart eyledi deyû def'a ve bir kıt'a fetevâ-yı şerîfî irad idub mazmun-u münifinde, Hind hâli hayatında ve kemâl-i sıhhatinde kendi mâlından bir mikdar, akçe ve birkaç huliyy-i nisayı vakf idub mezkûr akçe ve huliyyelere bir bostan iştirâ idub bostanın hâsılından it'âm-ı fukara ve mesâkin olunmak üzre sâir mâlından ifrâz ve Zeyd'i mütevellî nasb ve ta'yîn idub kenduviye teslîm eylese Hind fevt olduktan sonra vârisleri mezbûr akçe ve huliyyeleri teslîm etmeğe kadir olurlar mı? Cevâb bâ sevâbında olmazlar femâ kâne fi's-sıhha yekûnu el-kabz ve'l-ifraz şartın Ğurre'de "Ve izâ lezime el-vakf ve temme lâ yemlik ve lâ yümlek ve lâ yu'âri ve lâ yürhen ve lâ taksîm" deyû Ğurre'den sûret-i mezbûr ve "Zeyd mütevellî huliyyeleri kabz idub Hind'in alakası kat' olunduktan sonra mezbûr huliyyeleri bizden? Hind'e ver deyu istemiş olsa, ba'de'l-mevt Zeyd mütevellî, huliyyeleri ahz ve kabza kadir olur mu? Cevâb bâ sevâbında, olur; "inne't-tasarruf fi hâli'l-vakf müfevvezun limâ el-mütevellî" deyû kadımızdan nakil îrad buyurulmağın gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr mûmî es-Seyyid Hasan Efendi'den def'i mezkûru beyyine taleb olundukda, 'udûl ahrâr ricâl-ı müslimînden Ahmed Efendi ibn el-Hâc Mehmed Efendi es-Seyyid İsmâil ibn es-Seyyid İbrahim ve es-Seyyid Mehmed Çelebi ve Mehmed Emin ibn Abdullah ve es-Seyyid Halil ibn es-Seyyid Mehmed nâm kimesneler liecli's-şehâde meclis-i ma'kûd-u mezkûrda hâzirûn olub eseru'l-istişhâd fi'l-hakika târih kitâbdan dokuz ay mukaddem müteveffâ-yı mezbûra işbu Hâtûn bint Abdurrahman Efendi hâl-i hayatında ve kemâl-i akıl ve sıhhatinde sâlîfe'z-zikr, beş yüz kırk guruşluk huliyy-i nisâ ve akçeyi bey' ve hazrevât bostanı iştirâ idub, beher sene hâsılatdan sülûsânla it'am-ı fukara ve sülûsü mûmî ileyh Hasan Efendi sağîra mezbûra Yemen'e hadd-i buluğa erinceye dek şart olunan tevliyeti için zabt ve mutasarrıf olub mezbûra Yemen hadd-i buluğa erdikde evlâd-ı evlâdiyet, batnen ba'de batın mütevellî olmak üzre bizim huzûrumuzda vakf ve şart ve mûmî ileyh Hasan Efendi'ye teslîm etti. Mezbûr husûsu bu vech üzre şâhidleriz ve şehâdet dahî ideruz deyû her biri edâ-ı şehâdet-i şer'î eyledikde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye, şehâdetleri makbûle olmakla ber mûcib-i fetevâ-yı şerîfe vakf-ı mezbûrun vakfiyetine ba'de'l-hüküm müdde'î mezbûr Hafız Molla Mustafa bivechi mu'ârazadan birle mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu? muharriren fi evâsıt-ı Rebi'i'l-âhir, sene sitte ve tıs'ın ve mie ve elf.

Şuhûdû'l-hâl: Şâhidûn Sabikûn

Belge: 90/ 43-44

Husûs-u âtî'l-beyânın mahallinde istimâ' ve ketb ve temrir ve fasl ve hüsn-ü iltimâs olunmağın savb-ı şer'den bu fakir, medîne-i Ayntâb'da Amuv mahallesinde sâkin iken bundan akdem vedâ'-ı 'âlem-i fânî iden voyvoda el-Hâc Mehmed Ağa ibn Hasan Ağa'nın hayatında sâkin olduğu zikr-i âtî harem hânesine varılub zeyl-i rakîmde muharrer el-esâmi 'ulema ve's-suleha ve a'yân ve eşraf mahzarlarında 'akd-i meclis-i şer'î âli olundukda müteveffâ-yı mezbûrun verâseti, zevcesi Asya Hâtûn ibnete Abdurrahman Ağa ile sulbî kebîr oğulları Hasan Efendi ve Mehmed Emin Ağa'ya ve sulbîye kebîre kızı Fatîma'ya münhasır olub mezbûr Mehmed Emin Ağa dahî fevt olub verâseti, zevcesi Zeyneb bint Mehmed Adil Efendi ile vâlidesi mezbûra Asya Hâtûn'a ve liebeveyn kız karındaşı Fatîma'ya ve lieb er karındaşı mûmî ileyh Hasan Efendi'ye münhasıra, ba'dehu mezbûra Fatîma dahî fevt olub verâseti, zevci Hafız Molla Mustafa ve vâlidesi Asya Hâtûn ve sağîra kızı Yemen'e ve lieb karındaşı mûmî ileyh Hasan Efendi'ye münhasıra ba'dehu mezbûra Asya Hâtûn dahî fevt olub verâseti hasran kızının kızı sağîra mezbûra Yemen'e inhisarı şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra mezbûr Hafız Molla Mustafa meclis-i ma'kûdda mezkûr râfî' hâzâ'l-kitâb mûmî ileyh Hasan Efendi mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idub-----hâriciye oda ve-----'ammiler? yedinden müteveffâ Emin Ağa'ya-----isâbet ider, onun dahî fevtinden sonra el-münâsahatü's-şer'iyye bana ve kızım Yemen'e---- isâbet iderken mûmî ileyh Hasan Efendi müstakillen zabt ider suâl olunsun didikde gıbbe's-suâl merkûm Hasan Efendi cevâbında babamız Hâcî Mehmed Ağa'nın hayatında mâl-ı mîriye duyûn-u kesiresi olub canib-i mîriden? emlâkı zabt ve bey' iktiza eyledikde ol hinde ben İstanbul'da bulunub Padişah 'âlempenâh efendimiz hazretlerindenistirhâm eyledigimde mahzâ bana ve karındaşım müteveffâ Emin Ağa'ya merhamet zikr olunan fermân buyurulub ba'dehu eşkıya zuhûrunda eyvan ve birkaç oda ve ahûr münhedim ve mühterik oldukdan sonra müteveffâ karındaşım Emin Ağa bazı pencere demirleri ve direk vesâir nukzunu furûhut ve hissesi kadar meblağı kendi kabz ve masrafına sarf idub ve bâkî oda ve bağçe karındaşım Hasan Efendi'nin mülküdür, kat'an alaka ve şartım kalmadı deyû huzûr-u müsliminde ikrâr ve işhad eyledi ve hâlen sâkin olduğum evi?

babam Hâcî Mehmed Ağa fevt olmazdan on beş sene mukaddem bena temlik eğlediği meşhur ve mütevatirdir. Karındaşım Emin Ağa'nın ve sâir kimesnenin alaka ve bir dahli yoktur. Deyû defa'la mukabele itmek gibbe'l-istintâk ve'l-inkâr mûmî ileyh Hasan Efendi'den-----mezkûrine beyyine taleb olundukda 'udûl ahrâr ricâl-i müslimînden es-Seyyid el-Hâc Mehmed Ağa ibn es-Seyyid el-Hâc Ahmed Ağa ve es-Seyyid Battâl Ağa ibn Mehmed Ağa ve Mehmed Emin ibn el-Hâc Mehmed ve es-Seyyid Mehmed bin es-Seyyid Hasan ve Mustafa ve es-Seyyid Halil bin es-Seyyid Mehmed, es-Seyyid İsmâil ibn es-Seyyid Osman ve Mehmed Ağa ibn Abdullah nâmun kimesnelerden 'ale's-şehâde cümlesi mağfur zükûrun hâzirûn olub eseru'l-istişhâd fî'l-hakîka müteveffâ-yı mezbûr Emin Ağa hayatında zikr olunan odanın demir pencerelerini ve direk ve bazı nukzunu furûhut ve hissesi kadar meblağı alub bâki oda ve bağçe, karındaşım Hasan Efendi'nin mülküdür, benim kat'an 'alâkam ve hissem kalmadı deyû bizim-----ve işhâd eyledi ve salifî'z-zikr haracı dahî müteveffâ el-Hâc Mehmed Ağa on beş sene mukaddem işbu mûmî ileyh Hasan Efendi temlik eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahî ideriz deyû-----her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye iddikden ba'de ri'âyet-i şerâitî'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmakla mûcibince müdde'î merkûm Hafız Molla Mustafa bervechi mu'arazâdan ba'de'l-men' mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu, fî evâsıt-ı Rebi'i'l-âhir, sene sütte ve tıs'în ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Şâhidûn Sâbikûn

Belge: 91/ 44

Medîne-i Ayntâb'a tabi İsbatırın nâm karye ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Evliyaoğlu Mehmed'in verâseti, zevce-i menkûhe-i metrûkesi Ayşe bint ----- ile vâlidesi Fatıma bint Ömer'e ve sulbî kebîr oğlu Ahmed'e ve sağîr oğlu Mehmed'e ve sağîra kızları Hatice ve Fatıma'ya munhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sıgâr mezbûrûnun 'ammileri ve kibelî şer'den mensıb-ı vasîleri Ali nâm kimesne vesâyet ve mezbûrâtan zevce Ayşe ve vâlidesi Fatıma ve oğlu mezbûr Mehmed taraflarından zikr-i âtî bey'i ikrâra vekîl olduğu Ahmed ibn Mehmed ve el-Hâc Hasan bin Osman şehâdetleriyle sâbit olan Mehmed bin Kara Mehmed nâm kimesne dahî vekâleten meclis-i şer'-i şerîf-i enverde, Medîne-i mezbûrada İbn Şeker mahalle

sâkinlerinden râfî'a hâzâ'l-kitâb Ayşe bint el-Hâc Osman nâm hâtûn mahzarında her biri vesâyeten ve vekâleten ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idub müteveffâ-yı mezbûr Evliyaoğlu Mehmed'in düyûn-u kesiresi zâhir ve herbiri lede's-şer' sâbit olub düyûnuna vefâ ider menkûlâtı olmayub akarının bey'i lâzım gelmekle karye-i mezbûra türabında Uğur Bekarı nâm mahalde vâki' bir taraftan Emiroğlu İsmâil ve bir taraftan Hâcî Evliyaoğlu ve bir taraftan Köpekçioğlu Hüseyin bağları ve bir taraftan tarîk-i 'âm ile mahdûd bin üç yüz tiyek bağ ve etrafında sumak ve derûnunda ceviz şitilleri bey'e arz ve beyne'n-nâs müzâyede olunub rağbet-i nas inkitâ'ından sonra işbu mezbûra Ayşe Hâtûn üzerinde üç yüz kırk üç guruşda kararzâde olub ziyâde ile tâlibi olmayub ve el-yevm semeni misli olduğu zeyl-i rakîmde muharrer el-esâmi müslimîn haber vermeleriyle tarafından îcâb ve kabûlu hâvi ve şurûtu müfsideden âri bey-i bât sahih-i şer'î ile her biri asâleten ve vesâyeten bey' ve teslîm-i temlîk eylediler ol dahî iştirâ ve kabûl ve teslîm ve temellük eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr üç yüz kırk üç guruşu mezbûra yedinden tamamen ahz ve kabz ve gabn-ı ta'zîr da'vâsından zimmetini ibrâ eylediler fîmâ ba'd bağ mahdûd mezkûr ve sumak eşcârları ve ceviz şitilleri mezbûra Ayşe Hâtûn'un mülk-ü müşterâsıdır, hasbe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun didiklerinde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Hurrîre fî's-sâbi' ve'l-ısrîn min Rebi'l-âhir, sene sitte ve tıs'în ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Peyamoğulları Ahmed ve Mehmed

Ve Hâcî Hüseyin

Hâcî Osmanoglu Ali

Zenbilcioğlu Hüseyin

Belge: 92/ 45

Medîne-i Ayntâb'a tabi İsbatirin nâm karye ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Evliyaoğlu Mehmed'in sulbî sağır oğlu Mehmed'e ve sağıra kızları Hatice ve Fatıma'ya babaları müteveffâ-yı mezbûrdan intikâl iden mâl-ı mevrûsları hıfz ve tesviye-i umûrlarına bir vasî nasbı lâzım olmakla 'ammileri Ali nâm kimesneyi vasî nasb ve ta'yin idub oldahî vesâyeti kabûl idub yevmiye her birine altı, akçe nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr idub istidâneye ve vakt-i zafer mâl-ı mevrûslarına rucû'a

mezbûr Ali'ye izin virilmeğın mâ veka'a bi't-taleb ketb olundu. Hurrîre fî'l-yevmi's-sâbi' ve'l-'ısrîn min Rebi'i'l-âhir, sene sitte ve tıs'ın ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Şâhidûn Sâbikûn

Belge: 93/ 45

Ayntâb'a tâbi Âk Kâdir nâm karye ahâlîsinden Kamâlakoğlu Ali bin Ebuk, Bostancı mahallesinden Kurubudakoğlu Ali'nin sağır oğulları İbrahim ve Mehmed Ali'ye vâlideleri Ayşe rızasıyla liecli'bneteyn ahz ve imsâk itmekle her birine külle yevm sekiz akçe nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr olunub istidâneye ve harc ve sarfa - ve lede'z-zafer men tahte aleyhi'n-nafaka ve men lehu'l-ahz ve't-taleb üzerlerine rucû'a izin ve hüccet olunmuşdur. Fî evâhir Rebi'i'l-âhir sene 1196.

Şuhûd: Köylüoğlu es-Seyyid Ebu Bekir Efendi

Na'lçacı Süleymanoğlu Emin

Berber Nezihoğlu Ahmed

Belge: 94/ 45

Medîne-i Ayntâb'da Kurb-u Şehre Küstü mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Dikici Ahmed bin el-Hâc Ali'nin sağır oğlu Ali ve sağıra kızları Ayşe ve Fatıma'ya vâlideleri Fatıma bint el-Hâc Halil vasî nasb şod. Fî's-sâdis ve'l-'ısrîn min şehr-i Rebi'i'l-âhir, sene 1196.

Şuhûd: Es-Seyyid Mustafa bin Ali

Ali'nin oğlu Ahmed

Abacı Ahmed

Ali bin Ali

Mustafa bin Musa

Belge: 95/ 45

İbn Şeker mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem fevt olan Çakıroğlu İsmâil'in sulbî oğulları Mehmed ve İsmâil ve kızı Fatıma'ya vâlideleri Meryem Hâtûn vasî nasb olunub ve talebleriyle her birilerine yevmiye on bir akçe nafaka takdîr olunmuştur. Fî 10 Rebi'l-âhir, sene 1195.

Şuhûdü'l-hâl: Kızıl Osman

Sağır Yahya es-Seyyid Ahmed Çelebi

Hâcî Babaloğlu Hâcî Mehmed

Seyyid Ali Kaya

Kâtib es-Seyyid Mehmed Efendi

Belge: 96/ 48-50

Medîne-i Ayntâb'da Şehre Küstü mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Fazılzâde el-Hâc Halil Efendi ibn el-Hâc Ali Ağa'nın verâseti, zevce-i metrûkeleri Ümmühani bint es-Seyyid Hamza ve Halime bint Ahmed Ağa ile sulbî kebîr oğlu Seyyid Ahmed Efendi ve Seyyid Ebu Bekir ve Seyyid Mustafa ve Seyyid Hamza ve sulbî sağır oğulları Seyyid Halil ve Seyyid Hasan ve Seyyid Hüseyin ve sulbîye kebîre kızları Kerime ve Hatice'ye ve sulbîye sağıra kızları Züleyha ve Rahime'ye münhasıra olduğu tashih mes'elesi yüz kırk dört sehinden i'tibâr olunub en sekiz sehmi zevcelerine dokuz sehim ve oğullarının her birerlerine on dörder sehmi ve kızlarının herbirlerine yedişer sehim isâbet eylediği lede's-şer'îl-enverde zâhir ve mütehakkık olduğdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun cümle terekesi ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Tahrîren fî'l-yevmi'l-âşir min şehr-i Rebi'l-ûlâ, sene selâs ve semânîn ve mie ve elf.

Guruş

Küçük kıt'a mushaf-ı şerîfe hediyesi/ 1

30

'Atik mushaf-ı şerîf hediyesi/ 1

3

Defa aynı mushaf-ı şerîf hediyesi/ 1	3
Kitâb-u Elfîye şerhi/ 1	1,5
İbrahim Çelebi/ 2	6
Ferâiz Senedi/ 1	1,5
Hidâye	5
Zeyleme/ 1	2,5
Kadı Beydâvi/ 1	4
Rebi'u'l-ebrar	1
Kâr durrî/ 1	1,5
Mültekâ/ 2	9
Buhârî cild-i evvel ve cild-i sâni	30
Hayâlî/ 1	2
Tefsir-i kebîr yedinci cild	2
Kâzrûz/ 1	10
Hidâye şerhi 'inâye	2,5
Sadr-ı şeri'a/ 1	2
Mesâlih/ 1	1
Kadı Efendi'ye bir Molladan Dürer	15
Nüktebe şerhi/ 1	2
Dibâce şerhi/ 1	0,75
Tebyîn-i mehârim/ 1	1
Mu'âdil şerhi/ 1	15
İğterî/1	20
Muhammediye	5
Mufasssal kitâb/ 1	3
Kirmânî/ 1	30

Müşkilât-ı mesâbih	15
Mecme'a fıkha/ 1	1
'Ataullah/ 1	5
Mecme'u'l-bahreyn?	2
Lübâb	1
Mufasssal nahiv/ 1	5
Mecmu'a Fenarî/ 1	1
Mükaddime şerhi/ 1	1
Kâdi/ 1	50
Kâdî 'Asâmî/ 1	10
Def'a dürer/ 1	22
-----/ 1	8
Fenarî/ 1	2
Vâki'ân/ 1	5
Şerh-u Kasayid/ 2	5
Hadâik	5
Şafi şerhi/ 1	5,5
Sadr-ı şeri'a/ 2	5
Fukâhân Şerhi/ 1	2
Şerh-i nebât/ 1	1,5
Def'a mültekâ/ 1	6
-----/ 1	2
-----/ 1	3
Şerh-i miftah/ 2	5
Vâhi/ 1	3
Kudruvî/ 1	1

Noksân muhtasar/ 1	0,5
Şerh-i Menâr/ 1	1
Cami 'Asâmî/ 2	4
Hadis-i şerîf/ 1	0,5
Şerhi İnâmûzec/ 1	1
Hülasa şerhi/ 1	1,5
Cezer şerhi ve hayali	5,5
Nahv-ı hülasa şerhi/ 1	0,5
Def'a ferâyiz Seyyidî/ 1	3
Ba'id?/ 1	1
İbn Melik/ 2	6
Şerh-u mecma'i'l-bahreyn bi'l-fıkha	1
İşbah/ 1	2
Şeyhzâde/1	2

Lüğât/ 1	1,5
İlm-i usûl	0,5
Şerh-i muğnî/ 1	1,5
Perişan cild/ 7	3,5
Şerh-i bikâye?/ 1	1,5
Yakub Paşa/ 2	2,5
Mesâbih-i şerîf/ 1	1
Mecma'a mevâd/ 1	3,5
Kitâb-----	10
Tarîkat/ 2	1
Celâleyn haşiye/ 1	2

Kâfiye-i dibâce/ 1	0,5
Kitâb perişan/ 1	0,5
Hadika-i sü'adâ/ 1	1,5
Muhyiddîn mantık	1
Risâle-i Hamza Efendi/ 1	1
Risâle/ 1	1
Buhâri/ 1	3
Mecma'a fakîha/ 1	1
Mecma'a/ 1	1
Budûr/ 1	1
Me'ânî zâ/ 1	1
Menâfi Kurân/ 1	1
Elfiye Ma'rubî/ 1	1
Def'a mecma'a	4
Va'ie Risâlesi Ebi'l-Kasım/ 1	3
Şeyh Razi/ 1	8
Yusuf Züleyha/ 1	2
Def'a mültekâ/ 1	3
Bostan Gülistanı/ 1	3
Muğnî lübe/ 1	15
Tarîkat-ı Muhammediye/ 1	10
Def'a tarîkat/ 1	5
Risâle-i mecma'a/ 1	3
İlm-i Kur'an Tefsiri/ 1	1
'Akâid Risâle/ 1	0,5
Mantıktan ilm-i âdab/ 1	1

Kasîde-i bürdiye şerhi/ 1	0,5
Hayâtî/ 1	20
Ve Muhammed Şeyhzâde/ 1	15
İlm-i Kur'an Risâle/ 1	1
İlm-i Ukayl Elfiyesi/ 1	1
Ali Kulu Ahmed/1	0,5
Seyyid Sa'deddin/ 1	0,5
Me'âni muhtasar/ 1	3
Şerh-i 'Akâid/ 1	1
Elfiye/ 1	1
Keşşâf/ 1	3
Hasan Çelebi/ 1	3
Mutavval/ 2	13
Telvîh/ 1	5
Sarf cümlesi/ 1	3
Şerh-i Ebyaz/ 1	2
Müzdecân/ 1	2
Vankulu Ali Efendi zâdeye yedinden emanet	40
Molla Câmî/ 1	5,5
Hindî/ 1	2
Abdulgafûr/ 1	1,5
Kâfiye/ 1	2
Kara Davud/ 1	1
Tasdîkât/ 1	2
Kadı Mir/ 1	3

Cem'an yekûn 639 guruş

Guruş

Karye-i Kızılhisar-----ardında Eşki Ali avratından alınan	
ceviz/ 30	30
Karye-i Kızılhisar bağ yerinde ceviz eşcârı/ 15	80
Kızılhisar Emir Ali yerinde ceviz/ 27	30
Kızılhisar Şeyhi yerinde ceviz/ 17	10
Kızılhisar Kına yerinde ceviz eşcâr/ 4	30
Kızılhisar Hâcî Ammaroğlu tarlasında ceviz/ 4	12
Kızılhisar Ebu'd-Derdâ'dan alınan ceviz/ 20	5
Karye-i Hicar Emir Efendi tarlasından üzüm/4,ceviz/12	
zerdâli/ 10	75
Hicar karyesinden Abdulhay--- Eşcâr/ 300,	
ceviz/11, zerdâli/ 9	250
Hicar karyesinden Abdulhay'dan alınan tarlada	
ceviz/4, zerdâli/3	25
Karye-i Çağadiğin Hasan Beşe yerinde nısf ceviz	0,5
Karye-i Çağadiğin Babanlızâde Hâcî Halil yerinde	
ceviz eşcâr/ 3	5
Çağadiğin Hasırcızâde yerinde ceviz eşcâr/2	4
Çağadiğin Acemoğulları ceviz eşcârı/ 101	50
Çağadiğin keçeci yerinde ceviz eşcârı/4	12
Çağadiğin Özde Bekarbaşı kasab Aslan Tarlası/ 2	10
Çağadiğin değirmenbaşı ceviz/ 7 ve kavak/ 6	41,5
Çağadiğin -----	40
Karye-i Kilisecik Kamâlak yerinde hisse	

ceviz eşcârı/ 11	60
Çöl tarlada ceviz/ 3	20
Etrafı yılan kavuz eşcârı/ 20	20
Kilisecik yerinde Kamâlak tarlasında hisse kavak eşcârı	12
Canbazoğlu yerinde ceviz/ 5	5
Kavak ve ceviz eşcârı	25
Karye-i Kilisecik kaya altı narlık ve etrafı ceviz	175
Karye-i Sâm turâbında ceviz/ 5	20
Turâbında nısf hisse ceviz/ 8	10
Kozlu derede ceviz/ 1	1
Çakır bıçağı mısırlı tarlasında müştereken	
ceviz eşcârı/ 8	15
Çakır bıçağı yakını yerinde Musluzâdelerden alınan bostanın	
nısf hissesi	150
Dalçapan olan mezru' kendir hissesi	20
Çağadığın'de Beğlerbeği Ali'den alınan bağ kıymet	50
Çağadığın değirmeni kurbunda bağ	20
Karye-i Kilisecik turâbında vâki' bağ	20
Obân turâbında bağ	5
Karye-i Loranda elma bostanı bir rub' çiftlik	200
-----Hicar karyesinde-----olan-----	12
-----/ 150	4
Karye-i Ağca Kend turâbındaToramanoğlundan alınan	
zeytun ve incir eşcârlarının nısf hissesi	100
Kanlı Kend turâbında zeytin eşcârı/ 60	120
Telfâr karyesinde dere içinde köy önünde	

incir eşcârı/ 25	25
Defa karye-i mezbûrada derede incir eşcârı kıymet	5
Telfâr dere başında şitil zeytun/ 12	11
Oruç kadı yerinde Telfâr'da incirlik eşcârı/ 300	60
Karye-i Mezar'da narlık bostanı hissesi	80
Odasında olan takım ber mûcib defter cem'an	60
Mevcûd üzre olunan kahve kıyye/ 80	300
Tüfenk köhne/ 2	5
Pirinç kantar/ 14	300
Şurubun mu'sırası bab/ 1	600
Menzil-i Ali Boyacı Molla Abdurrahman'dan olunub ba'dehu ta'mir ve binâsı	100
Menzil dahîliye ve hâric-i mahalle mezbûrada babasından intikâl olan müteveffâ hissesi	800
Menzil mezbûrda der anbar milh kıymet	100
Nâfe/ 2 ve sincab/ 1 ve köhne samur/ 1 ve beyaz köhne kürk ferace/ 5	70
Kazzaz işi sire işleme saç kaytanı ve püskül kalpak/ 1	55
Munakkaş hurç/ 2 ve çuvâl/7	15
Sim saç kaytan sağır/ 1	3
Sim at reşmesi/ 1	20
Rahne kuşak ve bâfte kuşak kih 'ayâr/ 2	30
Bir tek altûn bilezik/ 1	15
Gümüş düğme donluk kebîr ve bir tek sim halhal	5
İncili altûn avretler zîneti mansûr/ 1	35
Sim halhal/ çift 1 ve sim bilezik/ çift 1	22

Cihaz şettâ/ 2	2
Furuncu Zile Şâlî kuşak/ 1	5
Aşâğı sâkin olduğı menzilden kilim/4 ve döşek/2 ve yorgan/ 2 ve yasdık/ 2	33
Kuru incir/ kıyye 60 ve yaşı/ kıyye 3	15
Ak darı/ kıyye4 ve şa'îr/ kıyye10	21
Gümüş buhurdan/ 1 ve gülabdan/ 1	25
Taşrada türkmen yedinde koyun ve kuzu/ 200 kıymet	500
Ekinci cırcır/ 1	20
Tahta anbar/ 1 arfâ çarık/ 1 ve sarık/ 2	9
Seylan karyesinde müşterek kancık merkeb	6
Bir re's doru beygir ve cümle takımı ile	25
Bir re's erkek merkeb	3
Oğlu Mustafa'da kilim/ 2 ve halı/ 2 ve yorgan/ 3 ve yasdık/ 2 ve döşek/ 2	15
Bakır kazan ve taş ve leğen ve leğence ve tâbe cem'an kıymet 87	165
Def'a bakır kapaklı sahan ve sini ve hamam leğeni ve sahan ve lengerî ve ibrik cem'an kıymet 27	63
Pirinç sarı minkâl/ 1 kıymet	2
Kızılhisar turâbında Behnîoğullarıyla müşterek ceviz eşcârı hisse	2
Nefâkın beyi tarlada ceviz/ 4	5

.....

Cem'an emlak ve menkûlat 6356 guruş

Guruş

Derzimmet Sarıoğlu Seyyid Mustafa	100
Derzimmet Zimyân	650
Derzimmet Kamâlakzâde Abdurrahman Ağa	75
Derzimmet Arab Hasan	7
Derzimmet Hâcî Hafız	3
Derzimmet Nakiboğlu Mehmed Ağa'ya hisse bâkî	15
Derzimmet İncirci Yusuf	100
Derzimmet Mevlevî Şeyhi	15
Derzimmet Kürteli Topçuoğlu	40
Derzimmet Bıyıkogulları	27
Derzimmet Hâcî Hindioğulları	700
Derzimmet Güllioğlu Seyyid Mustafa Efendi	20
Derzimmet Müdebbir Ali Efendi	300
Derzimmet karye-i Köküsaçaklı	50
Derzimmet zımmî İsaoglu Algaşla	300
Derzimmet Kilisecik 'uyûnu	24
Derzimmet Peşdeli karye Ağası	100
Derzimmet Çağadîğînî Keleş Mehmed	13
Derzimmet Mehmed Ali Şehir kethüdası	25
Derzimmet Köçkeli Hopalı oğlu	15
Derzimmet Nefaklı Ömer	6
Derzimmet Battâl Höyükeli Hâcî Mehmed	30
Derzimmet Mahalle şehir	20
Derzimmet Hâkimoğlu	16
Derzimmet Molla Ahmed bin Bulaşık	5
Derzimmet Ulu Mu'sıra Köy	250

Derzimmet Bedestânî Zimmî İsaoglu	500
Derzimmet Battâl Höyükeli ortasında	200
Derzimmet Bakkâl Hüseyin Beşe	50
Derzimmet İbrahim Şehirli ve Kelli Mehmed ve Mehmed Ali	10
Derzimmet Müsâfirzâde Molla Hüseyin	100
Derzimmet Murad kenarında Bayındır Veli Yusuf	5
Derzimmet Yeni Ağalar demi Veli Ahmed Çelebi	2
Derzimmet Çelebi'nin Hüseyin Oğlu İbiş Asile	3
Derzimmet Seyfeddin oğulları	255
Derzimmet İmamoğlu	100
Derzimmet Kürkün köyü ortası	500
Derzimmet İsbatırîn köyü ortası	690
Derzimmet Hamam dellalı İsmâil Beşe	1
Derzimmet Korkünî Köse Ahmed	1
Derzimmet Dağlıoğlu	50
Derzimmet Höykeli Ca'fer ve Hüseyin	30
Derzimmet Ağca Höyük ortası	140
Derzimmet Hâc Kalenderoğlu Ömer Ağa	80
Derzimmet Kilisecikli Gök oğlan	27
Derzimmet Evyapanoğlu Mustafa Bâkî	10
Derzimmet Neccâr Şeyhi Süleyman	30
Derzimmet Değirmenci Sabır Oğlu Hüseyin	20
Derzimmet Haffâf Emlakcı Emiroğlu	5
Derzimmet Verbüyükoğlu el-Hâc Mustafa	98
Derzimmet Hodan Mustafa taş rehin	5

Derzimmet Homanzilli Taş Ahmed	7
Derzimmet Şahâneoğlu ve Kara Ali'de Molla Ferrî	12
Derzimmet Bulguroğlu Mehmed	16
Derzimmet Seylan Mahmud	3
Derzimmet Kara Kuyu köy Ortası	30
Derzimmet Beket köy ortası	85
Derzimmet Seylan Eyyü rehinle	40
Derzimmet Korküni el-Hâc Deli	40
Derzimmet İsbatırîn Bademoğlu	50
Derzimmet Kilisecikli Müslim oğlu Halil	8
Derzimmet Kilisecik köy ortası	80
Derzimmet Kal'alı Çavuş oğullarından bâkî	15
Derzimmet İblikli Lâkeoğlu bâkî	35
Derzimmet İblikli Hatib Bâkî	6
Derzimmet Deylanoğlu İsmâil	30
Derzimmet Muhsinzâde Ahmed Ağa	16
Derzimmet Emir Ali kızı	8
Derzimmet Yavrucakoğlu Ahmed	15
Derzimmet Deli Hüseyinoğlu Sadık ve Hasan	100
Derzimmet Ulu Ma'sara'da Kara Külâh Ali	25
Derzimmet Çağadığın Cam Kürtün Hüseyin	12
Derzimmet Güllü'den Emirzâde oğlu Emirzâde	20
Derzimmet Cem'aoğlu Mehmed	5
Derzimmet Koltuk Osman	40
Derzimmet Nuran Kara Cem'aoğlu	2
Derzimmet Ömer Beyoğlu Kara Mehmed	20

Derzimet Dayıncıoğlu Molla Mehmed	9
Mümteni' el-husûl	
Derzimet Hüseyin bin Mehmed	52
Haffâf Delüklüoğlu İbrahim Halil	210
Güllizâde biraderi Seyyid Ahmed	15
Tütüncü Seyyid Ömer	20
Nuran Toptaşı kızı	15
Hayyamlı Ali Beşe	4
Köşker Selman	11,5
Sâbık Şehremini Helvacıoğlu Seyyid Ahmed	20
Gözükara Mustafa	9,5
Haffâf Sübhan Viridoğlu	225
Sadıkoglu Hâc Hüseyin	50
Mutâf Hasan	7
Rumevlek köyü ortası	265
Terfârlı Delgioğlu	30
İlbekli Topal Bekir S'ar Nizâ'î	40
Rumevlekli Kürd Ali ve Mehmed	20
Emir Zekerıyya oğullarından	400
Velayet için Hâcı Ahmed Ağa'dan	100
Nakıboğlu el-Hâc İsmâil kefaletiyle	
Bi't-temessük Ayntâb nâibi sâbık Ömer Efendi	575
Rumevlek'den Molla Mustafa'da rehinle	105
Delüklü oğlu Hâcı Amr Ağaoğlu Seyyid Ali	70
Emir Kürdüm yeğeni Seyyid Bekir'de	17
Nakîb sabık Bekir Efendi'de	27

Sâbık şehir kethüdası Helvacıoğlu Seyyid Ahmed	100
Nakibzâde Hâc İsmâil Ağa'da Kara Arab behâsından	90
Hâcı Abdulaziz oğlu Molla Ahmed	105
Beğlerbeğili Musaddıkdan	3
İlbekli Ahmed ile yeniçeriden	20
Boyacıoğlu Molla Aliden	4,5
Camuz Molla Ali zimmetinde	15
Halepli Çapanıoğlu Kasım'da	7
Seyyid Efendi'nin ademi Köle Mihar oğlunda	10
Nâib-i sâbık Sîrâc nâm eyyâmında Vilayetde olan	100
Çeltik Hüseyin zimmetinde	16
Avratı Hatice	15
Kefşeker Lahm Ali zimmetinde	10

.....
Cem'an 16301 guruş

Minhâ'l-ihracât:

	Guruş
Techîz ve tekfîn ve iskât ve kefareî mûcib-i müsbet	
Vasiyet	300
Deyn-i mihr-i muahher iki yüz	
Guruş müsbet mukaddeman müteveffîye	
Zevcesi Rahime'nin kızlarına hissesi	100
Deyn-i mihr-i muahher müsbet yüz yirmi	
Beş guruşdan hisse oğlu Ahmed Efendi	47
Hâlen zevcesi Halime mihr-i deyn-i	
Müsbet derzimmet-i müteveffâ	300

Hâlen zevcesi Ümmühani deyn-i mihr-i müsbet	150
Oğlunun oğlu Yusuf'a vasiyet	150
Oğlunun oğlu Ali'ye vasiyet	100
Kız karındaşları Cemile'ye vasiyet	50
Kız karındaşı Cemile'ye deyn-i müsbet	80
Tahrîr günü mutasarrıf	30
Resm-i kısmet	625
Kâtîbe resm	25
Çûkadâra hizmet	20

.....
Cem'an yekûn 1977 guruş

Sahhu'l-bâki li't-taksîm beyne'l-verese 14324 guruş

	Guruş
Hisse-i zevce Halime	895
Hisse-i zevce Ümmühani	895
Hissei'l-ibn Seyyid Ahmed Efendi	1392, akçe 73
Hissei'l-ibn Seyyid Ebu Bekir	1392, akçe 73
Hissei'l-ibn Seyyid Mustafa	1392, akçe 73
Hissei'l-ibn Seyyid Hamza	1392, akçe 73
Hissei'l-ibn Seyyid Halil	1392, akçe 73
Hissei'l-ibn Seyyid Hasan	1392, akçe 73
Hissei'l-ibn sağîr Seyyid Hüseyin	1392, akçe 73
Hisse-i bint kebîr Kerime	696, akçe 37
Hisse-i bint kebîre Hatice	696, akçe 37
Hisse-i bint sağîra Züleyha	696, akçe 37
Hisse-i bint sağîra Rahime	696, akçe 37

Hurrire bima'rifeti men mu'temed aleyh Nemmekahû el-fakîr
ileyhi Sübhânehû ve Te'âlâ Müftî İsmâil Efendizâde Mehmed
Emin el-Kâdî Medine-i Ayntâb ğafera lehumâ

Belge: 97/ 51

Kasab Kânî Mehmed

Ayntâb'da İbn Eyyub mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mehmed ibn Hasan'ın verâseti, zevce-i metrûkesi Hatice bint Ahmed ile sulbîye kebîre kızları Emine'ye ve Fatıma'ya ve sağîra kızları Leyla'ya ve Ayşe'ye münhasır ve liebeveyn er karındaşı Molla Ahmed'e münhasıra olub lâkin terekesi ancak düyûnuna vefâ eylediği defteridir ki zıkr olunur. Fî 28 Rebi'i'l-evvel, sene 1183

	Guruş
Nısf hisse-i menzil der mahalle	30
Aba/ kıymet	2
Bez don/ 4	2,5
Şâlvar/ 1	0,5
Siyah sarık/ 1 ve kuşak/ 1	1
Tencere/ 1 ve hamam tası/ 1	1
Kasab âlâtı	3
Yorgan/ 1 ve döşek/ 1 ve yasdık/ 1	3
Köhne kilim/ 1	3

.....

Cem'an 46 guruş, para 5

Minhâ'l-ihracât:

	Guruş
Techîz ve tekfin	6,5

Zevcesine mihr-i müsbet	5
Berber Hızıroğlu deyn-i müsbet	33
Resm-i kısmet ve huddam	1,5 para 5

.....
Cem'an yekûn 46 guruş, para 5

Belge: 98/ 51

Medîne-i Ayntâb'da Kurb-u Bostancı mahallesinde sâkin iken fevt olan el-Hâc İbrahim Efendi ibn Veli'nin verâseti, zevce-i metrûkesi Ayşe Fatıma bint Mustafa ile sulbîye kebîre kızı Hatice'ye ve liebeveyn er karındaşı Mehmed'e münhasıra olduğu fî 3 Rebi'î'l-âhir, sene 1183.

	Guruş
Kör el-Hâc Hüseyin oğlu Mehmed	100
Haffâf Müftî torunu Seyyid Süleyman İbrahim	150
Ümmetoğlu Hâc Mustafa	250
Muhsinzâde Seyyid Mehmed Çelebi	150
Halepli Şakirân Mustafa	100
Sâm mezrasında bağ/ tiyek 200	11
Hâcî Babalı Nihal Mehmed	180
Ceceli Cebur Mustafa	300
Debbâğ Küküşoğlu Seyyid Mehmed	57
Ekmekçi zımmî Gilemnâs	10
Zenbilci Molla Ahmed	5
Kal'alı Seyyid İsmâil oğlu Seyyid Mehmed	5
Debbâğ Kara Hâcî	80
Hamisoğlu Kifayetle	5

Delüklüoğlu İbrahim Halil	200
Sincabî krem süved kaplı kürk/ 1	20
Cedîd cübbe beyaz kedi kürkü	5
Mâi çuka biniş/ 1	5
Alaca entari/ 9	12
Yeşil cübbe çuka/ 1	3
Tütüni kabama/ 1	5
Minberî sarık/ 1	3
Don/ 2, gömlek/ 2	4
Kavuk/ 1	1
Kuşak/ 2	5
Mor çuka biniş/ 1	7,5
Çahşûr köhne/ 2	4
Zeytun kaftan/ 1	1
Sâde/1	1
Hücreinde kilim/ 1	8
Köhne saat/ 1	1
Hücreinde peştahta/ 1	7
Mertebe/ 2	3
Hasır yasdık/ 12	8
Minder/ 4	4
Cit mak'ad/ 2	2
Halı ve hasır	3,5

Cem'an yekûn 1725 gurus

Minhâ'l-ihracât:

	Guruş
Techîz ve tekfîn	50
Ahâlî külliye ve vakfa vasiyet-i müsbet	50
Resm-i kısmet	50
Kâtîbe	3
Çûkadâra muhzıra	5

.....
Cem'an yekûn 158 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 1567 guruş

	Guruş
Hisse-i zevce Ayşe Fatıma	195,75?
Hisse-i bint Hatice	783,5
Hissei'l-eh Mehmed	587,75?

Belge: 99/ 51

Ayntâb'da Kozanlı mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefât iden Ayşe bint Abdullah'ın verâseti, sulbî kebîr oğulları Seyyid Ahmed ve Seyyid Ömer'e münhasır olduğu zâhir ve mütehakkık olmakla ma'rifet-i şer'le terekesi tahrîr ve beyne'l-verese defteridir ki zikr olunur. Fî 22 Rebi'u'l-âhir 1183

	Guruş
Derûn-u menzilde kibleye nâzır bir tahtânî beyt/ 1	80
Sahan/ 20 kıymet 4,5 kıymet	8,5
Lengerî/ kıymet 2 guruş 3 kıymet guruş	6
Yorgan/ 4	10
Döşek/ 2	8 para 15
Taş/ 1	4

Hamam leğeni/ 1	3
Leğence/ 1	1,5
Sâtıl/ 1 ve sini/ 1	3
Don kazanı/ 1	4
Sim ayar kuşak/ 1	1

.....
Cem'an 129 guruş, para 15

Minhâ'l-ihracât:

	Guruş
Techîz ve tekfîn	9, para 15
Resm-i kısmet	3 rub'1
Kâtîbe	1 rub'1
Çûkadâra	1 rub'1
Muhzıra	rub'1

.....
Cem'an yekûn 15 guruş, para 15

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 114 guruş

	Guruş
Hisse'l-ibn Seyyid Ahmed	57
Hisse'l-ibn Seyyid Ömer	57

Belge: 100/ 52

Medîne-i Ayntâb'da Şehre Küstü mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Kahraman Mehmed ibn Kara Mehmed'in verâseti, zevce-i metrûkeleri Rahime bint Mustafa ve Cevriye bint Mehmed ile sulbî kebîr oğlu Mehmed'e ve sulbîye kebîre

Ayşe'ye ve sulbîye sağîra kızı Hatice'ye ve sulbî sağîr oğlu Abdullah'a ve haml-i mevkûfuna münhasıra olduğu fî 5 Rebi'i'l-âhir sene 1183.

	Guruş
Menzil dermahalle	100
İbliklide mezru' hınta/ kıyye 5	20
Şa'îr mevrû'/ kıyye 5	12
Kapaksız tencere/ 1	2,5
Taş/ 1	2,5
Kapaksız tencere/ 1	3
Saplı tas/ 1	0,5
Sâtıl/ 1	1
Tâbe/ 1	1
Sağım taşı/ 1	1
Sahan/2	1
Hûşâb taşı/ 1	0,5
Çuval/ 10	43
Hızar/ 1	0,5
Kilim/ 1	4
Yorgan/ 2	4
Döşek/ 2	2
Yasdık/ 2	1,5
Arka esvabı	5
Zâhire-i beyt	4,5

Cem'an yekûn 173 guruş

Minhâ'l-ihracât:

	Guruş
Techîz-i tekfîn	5
Resm-i kısmet	4, para 10
Kâtîbe	-2
Çûkadâra muhzıra	2

.....
Cem'an yekûn 13 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 160 guruş:

	Guruş
Hisse-i zevce Rahime	10
Hisse-i zevce Cevriye	10
Hissei'l-ibn Mehmed	35
Hissei'l-ibn Abdullah	35
Hisse-i haml-i mevkûf	35
Hisse-i bint Ayşe	17,5
Hisse-i bint Hatice	17,5

Hurrire bima'rifeti men mu'temed aleyh
Nemmekahû el-fakîr ileyhi Sübhânehû ve Te'âlâ
Müftî İsmâil Efendizâde Mehmed Emin el-Kâdî
Medine-i Ayntâb ğafera lehumâ

Eskici Halepçe?

Belge: 101/ 52

Medîne-i Ayntâb'da Şehre Küstü mahallesinde sâkin iken fevt olan Mehmed ibn Hüseyin'in verâseti, zevce-i metrûkesi Fatıma bint el-Hâc Ali ile sulbî kebîr oğulları

Hüseyin'e ve Ali'ye ve sağır oğlu Mahmud'a ve sulbîye kebîre kızı Ümmühani'ye münhasıra olduğu ve tashih meselesi yetmiş iki sehmden i'tibâr olunub semeni dokuz sehm zevcesi mezbûra Fatıma'ya, mâ bekiye oğulları olan sekiz sehim ve kızı Ümmühan'a dokuz isâbet eylediği lede's-şer'î'l-enverde zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffâyı mezbûrun bicümle terekesi ma'rifet-i şer'le tahrîr ve taksîm ve defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Tahrîren fî 23 Rebi'i'l-âhir, sene 1183.

	Guruş
Atik mushaf-ı şerîf hediyesi/ 1	0,5
Menzil der-mahalle mezbûr	200
Delûl babada bağ/ tiyek 600	40
Karye-i Hicâr'da ceviz eşcârı/ 4	40
Taşt ve don kazanı	5,5
Döşek, yorgan, yasdık	7
Güğüm/ 1	2
Tencere/ 1	2,5
Süzek/ 1	1
Kaftan/ 1 ve don köhne/ 1	1,5
Mâi kaftan/ 1	1,5
Don/ 2 ve gömlek/ 1	3
Sarık/ 2	1,5
Aba/ 1	1,5
Sahan/ 9	3,5
Lengerî/ 2	4
Çuvâl/ 8	4
Sanduka/ 2	1
Sağır kilim/ 1	1
Döşek köhne cem'an	3

Parça halı	0,5
Heybe	0,5
Yeşil kuşak	0,5
Cedîd kavuk/ 1	1
Şam'dân/ 2	1
Şerbet tası/ 2	1
Katarmiz	1
Saplı/ 1 ve gayr tas/1	1 rub'1
Leğence/ 1	2
Kebîr sâtıl/1	3
Sini sağîr/ 1	1,5
Hınta/ kıyye 2	5
Münakkaş kilim/ 1	5
Derzimet Hicarlı-----oğlu	12
Hicarlı Süleyman	50
Kefşeger busatı	5
Hırdavât-ı menzil	4
Fener/ 1 ve kahve ibriği/ 1	1,5
Tâbe/ 1	0,5
Ve demir minkâl	1

.....

Cem'an yekûn 428 guruş

Minhâ'l-ihracât:

	Guruş
Techîz ve tekfîn ve iskât	15,5
Ve kefâret	5

Resm-i kısmet	10,5
Kâtîbe	3
Çûkadâra ve muhzıra	4

.....

Cem'an yekûn 38 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 390 guruş

	Guruş
Hisse-i zevce Fatıma	48,75
Hisse'l-ibn Hüseyin	75,75?
Hisse'l-ibn Mehmed	75,75?
Hisse'l-ibn Ali	75,75?
Hisse'l-ibn Hamdu	75,75?
Hisse'l-bint Ümmühani	37,25 ?

Hurrire bima'rifeti men mu'temed aleyh Nemmekahû
el-fakîr ileyhi Sübhânehû ve Te'âlâ Müftî İsmâil
Efendizâde Mehmed Emin el-Kâdî

Medine-i Ayntâb ğafera lehumâ

Belge: 102/ 53

Gülşeoğlu Attâr

Medîne-i Ayntâb'da Kozanlı mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mehmed Emin ibn el-Hâc Ahmed'in verâseti, zevce-i metrûkesi Emine bint el-Hâc Mehmed ile sulbî kebîr oğulları İsmâil ve Ahmed'e ve sağîr oğlu Mehmed ve sulbîye kebîre kızı Ümmühani'ye ve sağîra kızı Fatıma'ya ve anası Ümmühani bint İbrahim Efendi ve tashih mes'elesi yüz doksan iki sehimden i'tibar olunub sümünü yirmi dört sehm zevcesine ve südüsü otuz ik sehim anası Ümmühani'ye ve mâ bekiye yüz otuz altı

sehm dahî oğulların herbirlerine otuzdörder sehm ve kızlarından her birlerine on yedişer sehm isâbet eylediği lede'ş-şer'î'l-enverde zâhir ve mütahakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûr ki bi cümle terekesi ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takvim ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Tahrîren fî 6 Cemâziye'l-ûlâ, sene 1183

	Guruş
Menzil der-mahalle	200
Ğana başında ceviz eşcârı/ 3	5
Sahan/ 2	10
Lengerî/ 4	2,5
Sini sağîr ve kebîr/2	2
Güğüm/1 ve sağîr bâde/ 1	4
Leğen/ 1, ibrik/ 1	3
Şerbet tası/ 8	4
Tâbe/1 ve süzek/ 1	1,5
Taş ve don kazanı	8
Sağîr tencere/ 2	4,5
Maî çuka kaplı nâka kürkü/ 1	6
Alaca ve çivit yorgan/ 2 ve döşek/2	14
Mertebe/ 3	6
Münakkaş kilim/ 1	5
Sağîr kilim/ 5	6
Köhne halı/ 2	4
Leğence/ 1	2
Su tası/1 ve saplı/ 1	1,5
Kavuk/ 1 ve sarık/ 2	3
İblik ve alaca entari	2

Don/ 1 ve gömlek/ 2	3
Kaftan/ 1 ve yeşil kuşak/ 1	3
Köhne cahşûr/ 1	1,5
Kuşekâr dükkanı rub' hisse	10
Şa'îr/ kıyye 1,5	2
Kahve ibriği/ 3	2
Rafda çanak ve fincan	3
Çuval/ 4	2
Hırdavât-ı menzil	2,5
Attâr dükkanından sabun/ kıyye15	11
Şap/ 25	15
Mazı unu ve zâc	2
Hına	1
Demirler/ kıyye 5	2,5
Kendir ince ve kalın	1
Ceft	1
Saçma ve ham kurşun	4
Nar kabağı ve kara sakız	rub'3
Alaca kûf ve kırmızı terlik ve Çumça	1
Küveys	1
Rukyûn -----	rub'3
Varak otu	rub'1
Boz kilim	rub'3
Kil leğeni ve sağîr sahan/ 1	0,75
Balmumu	rub'3
Karındaş kanı	para 5

Cam tası ve çanak	0,25
Füstan/ 3	para 5
Çekirdek ve aşı	0,75
Ûdu'l-fıhr ve sarı ağaç	0,5
Minder	rub'1
-----	0,5
Zeyt-----	rub'1
Tartı	rub'1
Balık otu	rub'1
Göz ilacı	1
Zırnık	0,5
Sürme -----	1
Kibrit-----	rub'1
Taş zırnık	0,5
Enlik	rub'1
ve nişadır	0,5
-----yüzü	1 rub'1
Halı/ 1 ve meşin/1 ve minder/ 1	2
Havan	rub'3
Ufak ulbeler	1 rub'1
Kebîr ulbe/ 16	2
Zenbil/ 12	1
Piş-tahta/ 1	1
Terazi ve kebîr terazi ve batmân	3,5
Dükkan-----	30

.....

Cem'an yekûn 420 gurus

Minhâ'l-ihracât:

	Gurus
Techîz ve tekfîn ve iskât	20
Resm-i kismet	10,5
Kâtîbe	2
Çûkadâr	2
Ve muhzıra	1

.....
Cem'an yekûn 35 gurus

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 385 gurus

	Gurus
Hisse-i zevce Emine	48, para 5
Hisse'l-ümm Ümmühani	64, akçe 20
Hisse'l-ibn İsmâil	68, akçe 21
Hisse'l-ibn Ahmed	68, akçe 21
Hisse'l-ibn Mehmed	68, akçe 21
Hisse'l-bint Ümmühani	34, akçe 11
Hisse'l-bint Fatıma	34, akçe 11

Hurrire bima'rifeti men mu'temed aleyh Nemmekahû
el-fakîr ileyhi Sübhânehû ve Te'âlâ Müftî İsmâil
Efendizâde Mehmed Emin el-Kâdî

Medine-i Ayntâb ğafera lehumâ

Belge: 103/ 54

Timur oğlu -----

Medîne-i Ayntâb'da Şehre Küstü mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefât iden Fatıma bint Mehmed'in verâseti, zevc-i nâkihi Seyyid Salih ibn Seyyid Ahmed ile vâlidesi Fatıma bint el-Hâc Mehmed'e ve sulbî sağır oğlu Seyyid Ahmed'e münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütahakkık oldukdan sonra müteveffâ-i mezbûranın bi'l-cümle terekisi ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 24 Şehr-i Cemaziye'l-âhir, sene 1183.

	Guruş
Mihr-i muahhar der-zimmet zevc-i mezbûr	100
Altûn tarak miskal/ 12	60
Nısfıye Altûn incili şekke/ 10	30
Kabalı çift eşi sim kuşak	15
Kaplama Altûn burun küpe	7
Döküm saç kaytanı	5,5
Zevci zimmetinde deyn	15
İncili cale	5
Sahan/ 10	4
Sini/ 1	2
İbrik/ 1	1
Cam tası	0,5
Kabak tası/ 1	rub'3
Şam'dân/ 1 ve me'ahu tas/1	0,75
Tebzi/ 1	rub'1
Ve kil leğeni/ 1	rub'3
Pışhun kebîr hubz/ 1	3 rub'1

Kalpak incisi---	3
Elvan cenber/ 14	7
Def'a sağır yaşmak cenber/ 2	2
Kuşak kaytan/ 1	0,5
Mebrum don/ 2	3
Mısır peştemâli/ 1	1
şâllı cübbe/ 1	3
Çiçekli kaftan/ 1	4
Çizme cedîd/ 1	1 rub'
Bağlı peçe	7
-----bohça/ 1	2
Yaşmak/ 1	0,5
Def'a musta'mel cenber/ 5	2
Müberred biçilmiş don/ 1	0,5
İşleme havlu/ 1	1,5
Keten kılabledan yeni gömlek/ 1	3
Bohça suğra/ 1	0,5
Çiçekli maî entari/ 1	5
-----yeni işleme bohça/ 1	1,5
Mebrum don/ 2	1
Telli fıstıkî kumaş bohça/ 1	2,5
İşli seten gömlek/ 1	2
Sar kumaş üzerine kılabledan don/ 1	3
Sakız alacası cübbe kaftan/ 1	9
Alaca bohça/ 1	1
Yeşil Hatayî entari/ 1	9

Kırmız ----don/ 1	3
Keten zira'	1
Kırmızı kılabledan işleme bohça/ 1	3
Bez kaftan zeytun/ 1 ve maî/ 1	5
Acem işi köhne bohça/ 1	0,5
Çarşab/ 1	1
Minşefe/ 4	2
Hamam merzi/ 1	1
Havlu makrame/ 4	1
Alaca döşek/ 2	7,5
Alaca yorgan/ 2	8
Yün yasdık/ 1	1
Tekli yasdık/ 7	3,5
Boz yasdık/ 3	1
Ayna	rub'3
-----kolbağı	2 rub'1
Vâlideşi zimmetinde Altûn nısfıye/ 6	8 rub'1
Arka esvabı ve kaftan ve çenber	4

.....
Cem'an 380 guruş rub'1

Minhâ'l-ihracât:

	Guruş
Techîz ve tekfîn, iskât ve kefâret	30
Resm-i kısmet	9,5
Kâtîbe	2,5
Çûkadâra ve muhzıra ve Çavuş nakib	3 rub'1

.....
Cem'an 45 guruş rub'l

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 335 guruş

	Guruş
Hisse-i zevc	83,75
Hisse'l-um	55-
Hisse-i ibn mâ bekıye	195--

Hurrire bima'rifeti men mu'temed aleyh Nemmekahû

el-fakîr ileyhi Sübhânehû ve Te'âlâ Müftî

İsmâil Efendizâde Mehmed Emin el-Kâdî

Medine-i Ayntâb ğaferahumâ

Belge: 104/ 54

Köşger Emir Arablılı oğlu

Medîne-i Ayntâb'da Kurb-u Arablı mahallesinde sâkin iken fevt olan Seyyid İbrahim Halil ibn Seyyid İsmâil Ağa'nın verâseti, zevce-i metrûkesi Ayşe bint Ahmed ile sulbîye kebîre kızı Rukiye ve sağîra kızı Fatıma ve sulbî sağîr oğlu Seyyid İsmâil'e münhasıra olduğu vereseleri yedlerine verilen defteridir ki zıkr olunur. Fî 23 Cemaziye'l-âhir, sene 1183.

	Guruş
Döşek/ 2	4
Yorgan/ 2	5
Yasdık/ 2	2
Sağîr tencere/ 1	1,5
Sahan/ 3	1

Tâbe/ 1	0,5
Karye-i Kürkün turâbında bağ/ tiyek 300	6
Sanduka/ 1	30
Aba/ 1	1
-----	2,75
	
	Cem'an 24,5 guruş

Minhâ'l-ihracât:

	Guruş
Techîz ve tekfîn ve iskât	7
Resm-i kismet ve hizmet	1,5
	
	Cem'an 8,5 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 16 guruş.

	Guruş
Hisse-i zevce	2
Hisse-i ibn	7
Hisse-i bint	3,5
Hisse-i bint	3,5

Belge: 105/ 55

Medîne-i Ayntâb'da Bostancı mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan el-Hâc Abdurrezzak ibn el-Hâc Abdurrezzak'ın verâseti, zevce-i metrûkesi Emine bint Halil Efendi ile sulbî kebîr oğlu Halil ve sulbî sağır oğulları Mehmed'e ve Ömer'e ve sulbîye kebîre kızları Hatice'ye ve Asya'ya ve sağıra kızı Fatıma'ya münhasıra olduğu, fî evâhir-i şehri Cemaziye'l-ûlâ, sene 1183.

	Guruş
Mushaf-ı şerîf hediyesi/ 1	3
Helvacıoğlu Seyyid Ali'de	12
Hâcıoğlu Emin'de	50
Yümnioğlu Hâc Mehmed'de	50
Debbâğ Molla Ali zimmetinde	20
Osman Çelebizâde Mehmed	50
Usta Ömeroğlunda zimem	30
Sâmlı Sulakoğlu Cem'a	37
İnceoğlu Usta Mehmed'de	18
İlbekli İşli Ali	30
Molla Yusuf'da	14
Zeybaloğlu zimmetinde	3,25
Muslu yeğeni	5,25
Kelli Hâcî Sadık	6
Ortağı Hüseyin Çelebi	15
Köy Hacer'de İbrahim zimmetinde	16
Kimya oğlu	2,75
Emir Şabanoğlu	4
Molla hânîfî	rub'3
İbrahim Çelebi	8,5
Molla Beled oğlu	4,25
Usta Mustafa	7
Abdurrahman	3
Sağîr karındaşı	1, para 5
Kel dayı	rub'3

Rabu oğlu bostanı	1, para 15
Oğlunda	para 15
Defa İbrahim Çelebi	71
Hasan Beşe	8
Bostancı Emir Ali	4,5
Dilendioğlu	2
Kazzazoğlu	17,5
Selimoğlu	15
Balcıoğlu	6
Cüveyr Ahmed	22
Numan oğlu	5
Kısacıkoğlu Mehmed	7
Kaymeoğlu Hacı Mehmed	17
Kaleli Yahya oğlu	5,5
Neccâr Ganioğlu	34
Hâcî Babalı Muslî	7
Dede Muslî	2
Ali Avratoğlu	12,25
Teke dayısı oğlu	3
Emin	3
Kilimci Ali	20
Molla Ahmed oğlu	12
Karadenikli hoca	15
Bilal Kozlu	8,25
Nohud/ kıyye 2	6
Mehmed Ali oğlu	8

Debbâğ Abdulkadir	10
Sağır Yahya Mustafa beygir bahâsı	40
Beylerbeyi karyesinde bağ/ tiyek 400	40
İtbey karyesinde bağ/ tiyek 400	30
Kapak dere bağ/ tiyek 400	34
Menzil der-mahalle el-mezbûra	120
Sahan/ 9 ve leğence/ 1	4,75
Şerbet tası/ 5	2
Sağır lengerî/ 3	1
Kebîr lengerî/-	2,5
Sâtıl kebîr/ 1 ve sağır/ 2	3,5
Köhne ve tüfenk/ 1 ve yumak/ 1	4
Fener/ 1 ve köhne sini/ 1	2,5
Kilim/ 2, yan halı/ 1	8
Cedîd kilim	5
Taş/ 2	7
Don kazanı/ 1	4
Tencere/ 1	3
Yorgan/ 5	18
Döşek/ 2	5
Minder/ 4	4
Yasdık/ 5	3
Tâbe/ 2	-
Kuru üzüm/ kıyye 50	5
Mısır kuşak	rub'3
Kavuk/ 2	1,5

Sarık/ 3	3
Zeytun, peynir kapama/ 1	3
Zeytun-----/ 1	0,5
Mebrum don/ 2	1
Gömlek/ 3	3
Zeytun bez çuka/ 1	2
Arka esvabı	2
Cicim	2
Evde olan hinta/ kıyye 7	18
İblikli hinta/ kıyye 10	25
Çuval/ 4	3
Mor çuka çahşûr/ 1	2
Hırdavât-ı menzil	7,5

.....

Cem'an 1100 guruş

Minhâ'l-ihrâcât:

	Guruş
İskât ve keffâret	16,5
Resm-i kısmet ve hüccet-i harac-ı vesâyât	35
Harac-ı kalemiye hüccet	1,5
Kâtibe ve çûkadâra ve muhzıra	7

.....

Cem'an yekûn ve ihrâc 60 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 1040 guruş

	Guruş
Hisse-i zevce Emine	130

Hisse-i ibn Halil	202, akçe 26
Hisse-i ibn Mehmed	202, akçe 26
Hisse-i ibn Ömer	202, akçe 26
Hisse-i bint Hatice	101, akçe 13
Hisse-i bint Asya	101, akçe 13
Hisse-i bint Fatıma	101, akçe 13

Hurrire bima'rifeti men mu'temed aleyh Nemmekahû

el-fakîr ileyhi Sübhânehû ve Te'âlâ Müftî

İsmâil Efendizâde Mehmed Emin el-Kâdî

Medine-i Ayntâb ğaferahumâ

Belge: 106/ 55

Medîne-i Ayntâb'da Kurban-u Şehre Küstü mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Seyyid Ali ibn Seyyid Ahmed'in verâseti, zevce-i metrûkesi Ayşe bint Yakub ile sulbî kebîr oğulları Seyyid Mehmed ve Seyyid İbrahim ve kebîre kızı Ayşe'ye münhasıra, fî 29 Cemaziye'l-ûlâ, sene 1183.

	Guruş
Menzil der-mahalle el-mezbûra	50
Bozderb nâm mahalde bağ	8
Bâlezâkda harabe bağ	2
Sahan/ 6	2,5
Lengerî/ 1	0,5
Kapaksız tencere/ 1	1,5
İbrik ve tâbe/ 1	1,5

Yorgan/1, döşek/ 1 ve yasdık/ 1	5
Köhne kilim/ 3	6
Cüllah dezzahı/ 2	6--
Hınta/ kıyye 3	8
Arka esvabı	5
Üzüm	3
Leğence/ 1	1,5
Don tası ve sağır tas/ 2	1
Hırdavât-ı menzil	3,5

.....
Cem'an yekûn105---guruş

Minhâ'l-ıhrâcât:

	Guruş
Techîz ve tekfîn	8,25
Resm-i kısmet	2-
Huddam cem'an	2,75

.....
Cem'an yekûn 13--guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 92 guruş

	Guruş
Hisse-i zevce Ayşe	11,5
Hisse-i ibn Seyyid Mehmed	32, para 8
Hisse-i ibn Seyyid İbrahim	32, para 8
Hisse-i bint Ayşe	16, para 4

Hurrire bima'rifeti men mu'temed aleyh Nemmekahû el-fakîr ileyhi Sübhânehû
ve Te'âlâ Müftî İsmâil Efendizâde Mehmed Emin el-Kâdî Medine-i Ayntâb ğaferahumâ

Belge: 107/ 58-60

Medîne-i Ayntâb a'yânından olub bundan akdem medîne-i Ruhâ'ya varub mukadder-i Bârî maktûlen fevt olan es-Seyyid el-Hâc Mehmed Ağa ibn es-Seyyid Mehmed Battâl Ağa'nın verâseti, zevce-i menkûhe-i metrûkeleri Hatice bint es-Seyyid Ali Efendi ve Fatıma bint es-Seyyid Mehmed Emin Ağa ile sulbî sağır oğulları es-Seyyid Mehmed Said ve es-Seyyid Osman ve es-Seyyid Mehmed Battâl ve kebîre kızları Asya ve Fatıma'ya münhasıra olduğu lede's-şer'îl-enver zâhir ve mütehakkık olduğu lâkin müteveffâ-i mezbûr ki mîrîye duyûn-u müsbetesi vardır deyû hâlen Mısır ve Rakka vâlisi ve cânib-i Mısır seraskeri vezîr-i mükerrerem devletlû es-Seyyid Numan Paşa hazretleri tarafından yapıldı. 'Aliyyeleri ile Süleyman Ağa nâm beşeleri mübâşir ta'yin ve irsâl buyurulub mübâşir merkûmun ma'rifetiyle ve ma'rifet-i şer'le müteveffâ-yı mezbûrun hâneleri ve içinde olan emvâl ve eşyaları tahrîr için mukaddem mühürlenüb odaları ve sağır mekanları ba'dehu mübâşir ma'rifetiyle ve mar'rifet-i şer'le bilcümle gerek akar ve gerek tecemmülât-ı hâneleri ve emlakı ve mevrûatları ve davâbb-ı mevâşları ve sâir ism-i mâl ıtlak olunur metrûkât-ı muhallefâtı, kemâl-i teftiş ve tefehhus olunarak bilâ kıymet tahrîr ve defter olunub bir kıt'ası vezîr muşârun ileye irsâl ve bir kıt'a vereseleri yedlerine virilmek defterânın kayd ve tescil-i şer' olunduğudur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Tahrîren fî'l-yevmi'l-ısrîn min Zi'l-hicce, sene erba' ve semânîn ve mie ve elf.

Siyah sim Şam kisvesi/ 1

Mar'aşî at gemlik/ 2

Sakız--kumaş seccâde/ 1

Mor çuka hâşâ/ 1

Mısır peşkir/ 2

Ve Mısır makrama/ 4

Küçük cild Mushaf-ı şerîf hediyesi

Kübra sarık

Kontoş benli cilgava kürk

Cilgava boğaz zinciri/ 2

Usgurlu başlık/ 1
Şayâk mak'ad
Def'a Şam kisvesi/ 1
Gülâbî çuka hâşâ/ 1
At gemi/ 9
Sim kuvâre/ 1 ve gülünük/ 1
Daniska pişdar beyaz dakımlı çift/ 1
Yaldız pişdar çift/ 1
Gevder dizgin/ 2 ve kolan/ 1
Balgami? hançer kabzası/ 6
Temir zırh-----
Sim kabzasıyla ve başlık
Topuzluk/ 7
Yedek daş/ 1
Cedîd çuka yedek örtüsü/ 2
Çuka mak'ad/ 2
Çît mak'ad/ 1
Cedid gömlek/ 1
Def'a çuka mak'ad/ 3
Kaplan postu hâşâ/ 1
Seccâde cedîd halı/ 2
Kilim seccâde cedîd/ 1
Çuka şâyak mak'ad/ 2
Şibâk seccâde/ 1
Beyaz ihram/ 1
Beyaz suzan-ı acem/ 1

Cicim at örtüsü/ 1
Köhne hâşâ/ 3
Sim taban kılıç/ 1
Şâlî-----cedîd/ 3
Beyaz munakkaş bohça/ 1
Karsak karındaşı çuka kürk/ 1
Karsak cübbe-----kablî kürk/ 1
Kâkûn? cübbe kürk/ 1
Varşak sırtı kürk/ 1
-----zurzur biniş kürk/1
Al çuka kaplı sincab biniş kürk/ 1
Harbe mızrak/ 1
Aynalı yelpaze/ 1
Mercan hoşî akik ve sandal tesbih/ 2
Sandal ufak tesbih
Badem tahta sincab kürk
Şâlî Hâcşur/ 1
Çuka Hâcşur/1
Şâlî biniş kürk
Kırmızı şâl/ 1
Kürk kabı/ 1
Mardin peşkiri/ 1
Kırmızı çuka biniş/ 1
Sincab mâi sandal ketevi? kuşak
Suzan kürk bohçası/ 1
Defa sandal tesbih/ 5

Çuka pişdâr kalpağı hasır/ 2
İbrişim Diyarbekir kuşak/ 2
Mâi cedîd çuka şâlvar/ 2
Çuka mağrib kisvesi/ 1
Hünkar Şâlî tob/ 1
Sim işli kadife örtüsü/ 1
Keten/ 2 ve-----makreme/ 4
Keten peşkir/ 1
Halı seccâde/ 1
Suzan seccâde/ 1
Al cedîd munakkaş bohça/ 1
Sedefli çekmece/ 2
Def'a Şam hâşâ sim/ 1
Def'a çît mak'ad/ 1
Şibâk mak'ad/ 2
Çît parça/ 1
Yanbuli kepe?/ 2
Def'a cedîd gömlek?/ 1
At çulu/ 2
Ve keçeler/ 2
Çuka hâşâ-----/1
Def'a çît mak'ad/ 2
Cedîd halı seccâde/ 2
Cicim/ 1
Beyaz kemer kuşak/ 1
Omuz makrame/ 2

Acem şimneri/ 2
Yemeni/ 1
Fakfur fincan/ 3
Koton kapama/ 1
Koton entari beyaz/ 1
Beyaz cedîd çuka/ 1 gurus 4
Çit tob
Beyaz bez astarı/ 4
Mebrum gömlek/ 2
Beyaz işli bohça
Koton döşek/ 4
Cedîd kumaş yorgan/ 5
Orta halı/ 2
Orta halı/ 2
Mâi velense mertebe/ 2
Fakfur kase/ 15
Fakfur bardak/ 15
Sahan/ 30
Kapaklı hoşaf tası/ 3
Çatma yasdık/ 13
Alaca yasdık/ 2
Çit yasdık/ 2
Kulak yasdık/ 2
Munakkaş kilim
Münakkaş hurç
Defa halı yan

-----işleme kaplı sakal tarağı/ 5

Parça çuka seccâde

Leğen/1 ibrik/1

Kürk kavukları parça

Sim kaplama üzengi çift

Şam'dân/ 2

Aşağı menzilde:

Minder/ 2

Kadife yasdık/ 5

Halı/ 3

Kilim/ 2

Sağır kapaklı sahan/ 1

Kebîr lengerî/ 2

Fener/ 1

Güğüm/ 1

Abdest leğeni/ 1

Meşini yatak hararı çift/ 0,75

Kebîr şam'dân/ 1

Tarla-yı Atik mahallesinde menzil

Tarlâ-yı Cedîd mahallesinde dahîliye ve hâriciye menzil

Nısf hisse Kandilli hânı

İtsalında menzili bab/ 1

'Ammisi Bekir Ağa sekenesinde hisse

Karagöz sırtında -----

Haffâf hânı kurbunda üzüm ----- bab/ 1

Karye-i Cîded'de iki kıt'a bağ

Karye-i Kâvir Höyke'de zeytinlik eşcârları
Eski evinde islambuli? tüfenk/ 12 karabina/ 2
Çalar saat/ 1
Şam kılıcı/ 1
Bağâvîr karyesinde hinta beyder/ kıyye 6
Telbeşâr mezrasında beyder şa'îr/ kıyye 7, küşne/ kıyye 5, hinta/ kıyye 15
Telbeşâr karyesinde Kötü Ali'de beyder küşne/ kıyye 5, hinta/ kıyye 20, şa'îr/
kıyye 5
Karye-i Kürkün Nahfercioğlunda beyder hinta/ kıyye 18, küşne/ kıyye 5, şa'îr/
kıyye 6
Karye-i Şefidîn Gök Ömer'de beyder şa'îr/ kıyye 10, küşne/ kıyye 5
Telbeşâr'lı yeğen Halil'de beyder hinta/ kıyye 15, şa'îr/ kıyye 6
Telbeşâr'lı Hafîfioğlunda beyder hinta/ kıyye 10
Telbeşâr'lı İbiş kethüda beyder hinta/ kıyye 15
Karye-i Seylan Ali'de beyder hinta
Defa karye-i Şefidîn Mustafa'da beyder hinta/ kıyye 28
Karye-i Kefer Cebel zeytun eşcârı
Kürt karyesinde bir bab değirmen
Karye-i Seylan'da bir bab değirmen
Ağca Kend karyesinde bir kıt'a bağ ve derununda fisdık eşcârı
Karye-i Kürkün türabında büyük bağ tâm
Mahalle-i Hâcioğlu ve Şerefioğlu yerlerinde iki kıt'a hazrevat bostanı meşâre/
450
Kızılhisar tahtanî kısrak at müşterek hisse/ 3
Kürkün karyesinde müşterek kısrak/ 1
Arablar karyesinde müşterek kısrak/ 1
Tıklatan karyesinde müşterek kısrak/ 1

Katır re's/ 7
Beygir re's/ 7
Tahtanî menzilde def'a tencere/ 7
Sahan/ 10
Lengerî/ 4
Müsta'mel harar---/ 10
Sağîr sini/ 2
Sağîr taş/ 2
-----müsta'mel yasdık/ 10
Ve çit yasdık/ 4
Kilim/ 4
Mertebe/ 3
Yorgan/ 5
Minder/ 3
Şerbet tası/ 3
Necim ibriği/1
Tebisi/ 1
Kebîr taş/ 1
Abdest leğeni/ 1
Bakır yağ dibesi/ 1
Yemeklik tası/1
Cam tası/ 1
Demir minkâl/ 3
Kırmızı boyası şilte döşek/ 2
Bakır havan
Defa menzilde olan bursa yasdığı/ 6

Çit yasdık/ 6
Minder kebîr/ 1
Döşek/ 3
Cedîd kilim/ 13
Mar'aş işi mak'ad/ 2
Halı/ 1 ve keçe/ 2
Def'a yorgan/ 2
Don kazanı/ 2
Kebîr badiye/ 1
Tüfenk islambûlî sim/ 1
Kebîr sini/ 1
Tencere/ 1
Pirinç minkâl/ 1
Def'a tencere kebîr/ 3
Tencere sağîr/ 2
Def'a taş/ 2
Leğence/ 1 ve tâbe/ 1
Sâtıl/ 1
Kebîr muharrezî lengerî/ 2
Def'a penbe şilte kırmızı/ 3
Çit yasdık/ 2
Def'a Bursa yasdığı köhne/ 8
Kilim/ 4
Döşek/ 2
Yorgan/ 2
Köhne çuka mak'ad/ 2

Orta halı/ 1

Kapaklı şerbet tası/ 1

Sarı acem ibriği/ 1

Lengerî/1 ve leğence/1

Taşt/ 1

Sahan/ 23

Lengerî/ 2

Köhne kadife yasdık/ 4

Fagfûr kase-----

Matbahta olan kilim/ 2

Halı/ 1

Döşek/ 2

Yorgan/ 2

Munakkaş keçe/ 1 ve kilim/ 2

Der-zimmet Hasan Kethüda Kızılhisar buğday bahâ 600 gurus

Velense/ 2

Hurrire bi ma'rife men mu'temed aleyh nemmekahu el-
fakir ileyhi 'azze şânuhû Ahmed Yahyazâde el-Kadı
medîne-i Ayntâb ğafere leh

Belge: 108/ 61

Müteveffâ Battâl Ağazâde el-Hâc Mehmed Ağa'nın terekesinde defterde
mestûr mezruâtlarından ba'de hâsılat çobanların beyânı. Fî 15 Cemaziye'l-âhire, sene
1185.

Karye-i Telbeşârlı

Uzun Mehmed, hinta/ kıyye 23, şa'îr 12, küşne/ 6

İbiş kethüda, hinta/ kıyye 35, şa'îr/ kıyye 10

Yeğen Halil, hinta/ kıyye 25, şa'îr/ kıyye 4

Yörük Halil, hinta/ kıyye 15, şa'îr/ kıyye 8

Kötü Ali, hinta/ kıyye 17, şa'îr/ kıyye 10, küşne/ kıyye 6

Karye-i Kürkün

Nahivci Ahmed, hinta/ kıyye 20, şa'îr/ kıyye 20, küşne/ kıyye 6, nohud/ kıyye 6

Karye-i Şefidîn

Mehmed'le Ömer, şa'îr/ kıyye 14, küşne/ kıyye 6

Akvalioğlu?, hinta/ kıyye 30, şa'îr/ kıyye 18

Karye-i Seylan

Ali, hinta/ kıyye 13

Karye-i Kadir

Elif Hâtûn, hinta/ kıyye 12

Cem'an yekûn: Hinta/ kıyye 290, şa'îr/ kıyye 96, küşne/ kıyye 18, nohud/ kıyye 6

Müteveffâ-i mezbûrun haber verdikleri bîre, el-furatta mevcûd eşyası:

Mertebe/ 2

Halı/ 3

Şerbet makrame/2

Kırmızı peştamâl

Sofra/ 1 ve pişkir/ 1

Çit bohça/ 1

Kapaklı çorba tası/ 2

Lengerî/ 2

Kapaklı sahan/ 15

Tebisi/ 1

El leğeni/ 1
İbrik/ 3
Salata sahanı kapaklı/ 2
Sim yasemin çubuk/ 1
Sağır divan sini/ 1
Ve iskenbe/ 1
Orta çuka/ 5
Tütün tablası/ 7
Tatlı kaşık/ 1 ve fagfur tabak/ 1
Küllabdan/ 1 ve buhurdan/ 1
Ta'âm kaşığı--/ 1
Hoşaf kaşığı--/ 1
Tencere/ 10
Kapak/ 8
Tâbe/ 1
Süzek/ 1
Ve bakır güğüm/ 1
Kahve güğüm/ 1
Pirinç/ kıyye 5

Ve dabilbâz/ 1
Ham kahve/ kıyye 2
Tatlı ganevezi/ 1
Billur kase/ 2
Sâka ve akçe tamamen
Bir re's saka beygiri

Orta halı/ 1
Yanbûlî kebir sini/ 1
Kebîr yasdık/ 13
Sağîr yasdık/ 1
Hamam gömleği/ 1
Havlu/ 3
Şam'dân/ 1
Ve fiske şam'dân/ 1
Mukâbele şod

Belge: 109/ 62

İşbu defterde mestûr olan Battâl Ağazâde el-Hâc Mehmed Ağa nâm müteveffânın zikr olunan terekesinden zimmetinde olan İskele mukâta'ası mâlına mahsûben Numan Paşa Efendimiz hazretlerinin taraf-ı devletlerinden târîh-i mezbûrda husûs-u mezbûr için bâ buyuruldu-i aliyye mübâşir Süleyman'nın Molla Efendimiz hazretlerinin baş çûkadârı Ali Ağa ma'rifetiyle ve ma'rifet-i şer'le aldıkları eşya ve tereke zikr olunur. Fî 25 Zi'l-hicce, sene 1184.

	Guruş
Katır re's/ 3 kıyme	300
Beygir re's/ 4 kıyme	200
Şâlî tob/ 1 kıyme	40
Sim kaplama üzengi----/ 1 kıyme	30
Kaplan postu/ 1 kıyme	25
Çuka hâşâ/ 1 kıyme	5,5
Mar'aşı gömlek/ 1 ve hâşâ/ 1 kıyme	11
Cedîd gömlek/1 kıyme	5

Yedek örtüsü/ 1 kıyme	18
Ve halı seccâde/ kıyme	15
Kızılhisarlı Hasan Kethüda zimmetinde buğday bahâ	600
İki kıt'a hazravat bostanı ma'rifet-i şer'le	
furuhut olup kıymetleri	1200
Sahan/ 2	
Lengerî/ 2	
Tencere/ 2	
Abdest leğeni kebîr/ 1	
Leğence/ 1	
Kilim/ 2	
Tüfenk/ 2	
Matara bakır ibrik/ 1	
Tüfenk/ 2 kıyme	30
Kilim/ 2	20
Salife'z-zıkr Kürkün karyesinde kısrak re's/ 3 kıyme	30
Tahtanî karyesinde nısf kısrak	50
Araplar karyesinde nısf hisse kısrak	40
Cided karyesinde iki kıt'a üzüm bağı/ kıyme	200
Nısf hisse kandili irhân ile ve vereseleri âhârdan istidâne	
ile aldıkları	642

Belge: 110/ 63

Bu rik'a Battâl Ağazâde el-Hâc Mehmed Ağa müteveffânın terekesine bâfermân-ı âli mezbûr kapıcı başı Kara Selim Süleyman Ağa'nın gelüb müceddiden

cümle ma'rifetiyle yedlerine verilen mazi? Defterinin aynı bu mahalde sicil lilmahfûz kayd ve beyân olunduğudur ki zikr olunur fî târîhi'l-mezbûr.

Medîne-i Ayntâb ahâlîsinden iken bundan akdem medîne-i Ruha'da fevt olan Battâl Ağazâde es-Seyyid el-Hâc Mehmed Ağa'nın cânib-i mîriye zimmeti olduğuna binâen emvâl-i metrûkesinin tahrîri ve cânib-i mîruçün zabt ve defter ve ilâm olunması babında Rakka ve Mısır seraskeri vezîr-i âlişan saâdetlu Numan Paşa hazretlerine ve medîne-i Ruhâ'da umûr-u sâireye memur olan dergâh-ı âli kapıcı başlarından necâbetlü Süleyman Ağa'ya hitâben şeref sudûr olan fermân-ı celîlî'ş-şân mûcibince vezîr muşârun iley hazretlerinin dahî kayme-i aliyyeleri mantûku üzre kapucu başı mûmî ileyh Ayntâb'a vardukda mukaddeman müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Mehmed Ağa, medîne-i Ruha'da fevt oldukda derhal vezîr muşârun ileyh hazretleri taraf-ı aliyyelerinden bâbuyuruldu-i aliyye Süleyman Ağa nâm mu'temed ve mu'teber ağalarını ta'yîn ve irsâl ve ol dahî müteveffâ-yı mezbûrun fevti haberi ki katli lâ şüyû' hânesine 'ale'l-gafle nüzul ve der-saât bi'l-cümle odalarını ma'rifet-i şer'le temhîr ve ba'dehu derakab müteveffâ-yı mezbûrun bâcümle mâl-ı metrûkesini ma'rifet-i şer'le ve ahâlî ma'rifeti ve mübâşir merkûm ma'rifetiyle 'alâ vechi'l-ihimâm tahrîr ve defter olunub ba'de't-tescil, vezîr-i muşârun ileyh, müteveffâ-yı merkûm zimmetine Birecik İskele mukâta'ası mâl-ı mîrisi vardır deyû terekesinden zikr-i âtî Ruha'da ve Ayntâb'da işbu zeyli defterde beyân ve sicil-i mafûzada mukayyed olduğu üzre dört bin iki yüz elli gurusluk tereke ifrâz ve ma'rifet-i şer'le fûruht ve kıymetini vezîr muşârun ileyh hazretleri tarafından mübâşir merkûm ahz ve kabz ve mâ adânı temhir ve cümlesinin defterini vezîr muşârun ileyh hazretleri taraf-ı düstûrânelerine götürüb alâ hâli hâne-i müteveffâ-yı mezbûr memhûr iken bu def'a kapucu başı mûmî ileyh hazretleri dahî husûs-u mezbûra mezid vâki't ve ihtimâm ve teftiş-i tâm ve tefehhûsen bârgah müceddiden ma'rifet-i şer' ve cümle 'ulemâ ve a'yân ve ahâlî ma'rifetleri ve mûmî ileyh ma'rifetiyle müteveffâ-yı mezbûra, derûn-u hânesinde ve hâricde olan bâcümle menkûlât ve emlâk ve akar ve zimem ve mevrûât ve hâsılât ve hububât ve devâbb ve mevâşî ve sair mâl itlâk olunur metrûkat ve muhalledât 'alâ vechi't-tahrîr defter sabıka müsecceliye tatbik ve im'an olunarak tahrîr olunmağın defteridir ki ber vech-i âtî zikr ve beyân olunur. Hurrire fî'l-yevmi'l-hamîs min şehr-i Receb el-ferd, sene hams ve semânîn ve mie ve elf.

Menkûlât-ı metrûke bigayr-ı takvîm

Mushaf-ı şerîf cildi/ 2
Sim raht/ 1 ve başlık/ 1
Sim kuvâra/ 1 ve sim gülünük/ 1
Sim tabanlı kılıç
Şâlî cahşûr/ 1
Çuka cahşûr/ 1
Çuka iskenbe ortası/ 1
Kırmızı çuka kaplı süpürke/ 1
Sandal tesbih/ 1
Akik tesbih/ 1
Kudsi tesbih/ 1
Harir Diyarbekir kuşak/ 2
Mâi çuka şâlvar/ 1
Bez çarşab/ 2
Simli munakkaş kadife örtüsü/ 1
Çuka mak'ad kesesi/ 1
Mısır makramesi/ 2
Uçkur/ 2
Keten peşkir/ 2
Çuka pişdâr?? kılıfı/ 1
Yemeklik makramesi/ 4
İbrişim kılıç bağ/ 1
Bağa tarak/ 1
Demir zırh sim/ 1
Kayışlı pişdâr? kopuzu/ 1
Çuka yük örtüsü/ 1

Çuka legen örtüsü/ 1
Sağır çuka mak'ad/ 1
Çit mak'ad/ 1
Kürdî dizgin/ 2
Belgama? hânçer kaması/ 6
Kayış tabancalık/ 2
Kemik hoşaf kaşığı/ 1
Kırmızı kumaş sarık
Peşkir/ 2
Mısır keten peşkiri/ 2
Sakız seccâde/ 2
Neferî çuka kılbdan işleme kese/ 1
Musul sarığı/ 2
Şâlî zira'/ 4
Def'a bağa tarak/ 4
Kılbdan işleme Şam hâşâsı/ 2
Cilgava kürk/ 1
Def'a çuka mak'ad/ 1
Şibâk mak'ad/ 3
Al çuka hâşâ köhne/ 2
Cedîd at gömleği/ 1
Cedîd çizme/ kıyme 1
Def'a çit mak'ad/ 6
Cicim/ 1
At gemi/ 9
Piştü sarı dakım/ 1

Beyaz dakım pişdâr?
Defa kayış pişdâr?----/ 2
Cedîd def'a munakkaş Şam kesesi/ 1
Sedefli çekmece/ 2
Zarafetsiz köhne sansar kürk/ 1
Köhne kakun cübbe kürk kutni yüzü/ 1
El Şâlî-----sincab kürk/ 1
Karsak kontoş çuka kaplı kürk/ 1
Zarafetsiz varşak cübbe kürk/ 1
Köhne karsak cübbe kürk/ 1
Neferi çuka kaplı cilgâ kürk/ 1
-----kaplı karsak kürk/ 1
Kırmız şâlî kürk biniş zarf
Şikârî -----Şâlî
Ceviz Şâlî-----/ 1
Beyaz Şâlî-----/ 1
Defa Şâlî kımızı biniş/ 1
Gümüşi şâlî biniş/ 1
Bakır kahve ibriği/ 7
Kadife musta'mel bursa yasdığı/ 16
Kutni yasdık/1
Mâi şilte mertebe/ 4
Munakkaş kilim/ 18
Yanbûlî küpesi/ 1
Halı seccâde/ 2
Köhne kilim seccâde/ 2

Mâi camkâri mak'ad/ 2
Cedîd çuka mak'ad/ 2
Çuka yedek örtüsü/ 1
Munakkaş Şam karî haşye/ 1
Mardînkâri at gömleği/ 1
Def'a çit mak'ad/ 2
Kutnî sofra
Def'a şayâk mak'ad/ 2
Kutni döşek/ 5
Kutni yorgan/ 7
Def'a cicim/ 1
Def'a halı seccâde/ 1
Selanik kâri seccâde/ 1
Yan halısı/ 4
Orta halı/ 2
Kilim hurç/ 1
Kutni kıyme?/ 1
Kutni entari/ 1
Parça kürk elvan
Kapaklı sahan/ 9
Bakır matıra/ 1
Kapaksız bakır sahan/ 49
Bakır ibrik/ 1
Kapaklı bakır tas/ 6
Fagfuri fincan/ 57
Çalar bakır saat/ 1

Dürbin/ 1
Bakır güğüm/ 1
Def'a bakır kahve ibriği/ 2
Pirinç şam'dân/ 1
Bakır şerbet ibriği/ 2
Def'a kilim/ 2
Kumaş minder/ 2
Kumaş yasdık/ 2
Bakır lengerî/ 15
Bakır şerbet tası/ 6
Def'a bakır tas/6,3,6
Bakır sağır sini/ 2
Bakır sâtıl/ 1
Bakır leğen/ 1
Susma yasdık/ 6
Alaca döşek/ 3
Alaca yorgan/ 3
Mâi şilte mertebe--/ 2
Keçe minder/ 2
Def'a kilim/ 4
Def'a çuka mak'ad/ 1
Def'a kadife yasdık/ 5
Def'a minder/ 1
Kebîr bakır badiye/ 1
Bakır don kazanı/ 2
Yan halı/ 1

Baĝa ve kemik hoşab kařıĝı/ 14

Kebîr kayışlı kutu/ 3

Def'a ibrik/ 1

Kebîr ta'âm tencere/ 3

Taşt kebîr/ 3

Saĝîr taşt/ 1

Saĝîr sâtıl/ 1

Bakır baĝ dibesi/ 1

Ve saĝîr sini/ 1

Def'a lengerî/ 2

Def'a tas/ 1

Def'a ibrik/ 1

Kebîr bakır sahan sini/ 1

Def'a sahan/ 11

Harar/ 11

Def'a bakır sini/ 2

Def'a taşt/ 2

Def'a şilte mertebe/ 1

Def'a bakır şerbet tası/ 3

Bakır acem ibriĝi/ 1

Bakır tebsi/ 1

Yemeklik tası/ 2

Demir minkâl ve havan/ 3

Kırmızı şilte dōřek/ 3

İslambûli tûfenk/ 1

Pirinç minkâl/ 1

Kebîr bakır lengerî/ 2

Defa kilim/ 4

Keçe/ 1 ve halı/ 1

Defa yorgan/ 2

Defa döşek/ 2

Kaplan postu furûhutsuz

Gümüşlü üzengi-----furûhutsuz

Defa çalar saat/ 1

Köhne Şam kılıcı/ 1

Kara nâmlı demir/ 2

Defa tüfenk cedîd/ 12 sıhah sıhah sıhah

Akarât ve bazı devâbb bigayri takvim:

Tarla-yı Atik mahallesinde menzil bab/ 1

Tarlâ-yı Cedîd mahallesinde dahîliye ve hâriciye menzil bab/ 1

Nısf hisse Kandilli nâm hân verese irhân almışdır.

İtsalında menzil bab/ 1

Müteveffâ olan amucası Bekir Ağa hânesinde hissesi

Karagöz çarşusunda berber dükkanı bab/ 1

Sûk mezbûrda tütüncü dükkanı bab/ 1

Haffâfhâne kurbunda üzüm-----bab/ 1

Karye-i Cîded türabında bağ kıt'a furûhut olmuşdur.

Karye-i Kâfir Ebûk türabında zeytinlik kıt'a/ 1

Orta bölüğün hazrevat bostanı furûhut ittirmişti, mübâşir Süleyman Ağa bahâsını ahz etmiştir.

Me'an Şerefoglu yerinde kezalik hazrevat bostanı bahâsını ahz etmiştir.

Katır re's/ 7

Beygir re's/ 7

Karye-i Kürkün'de üzüm bağı kıt'a/ 1

Karye-i Ağçakend'de üzüm bağı kıt'a/1

Kürkünde kısırak/ 2

Üzüm bağı kıt'a*

Karye-i Kefer Cebel türabında zeytinlik kıt'a/ 1

Kürt karyesinde değirmen bab/ 1

Seylan karyesinde değirmen bab/ 1

Araplar karyesinde nısf hisse kısırak

Tahtâni karyesinde nısf hisse kısırak

Hâsılât-ı mezruât cem'-i tohum ki defter-i sâbıkda yalnız tohum mezru'? tahrîr olunub işbu defterde tohum ve hâsılın cümlesi tahrîr olunmuşdur:

Telbeşâr karyesinde İbiş kethüda ile müşterek hintadan hâsıl Ayntâbî kıyye 35, şa'îr/ kıyye 10

Karye-i mezbûrda yeğen Halil ile müşterek hâsıl hinta/ kıyye 25, hâsıl şa'îr/ kıyye 10

Buyurbeğ Hasan'da hâsıl müşterek hinta/ kıyye15, şa'îr/ kıyye 8

Karye-i mezbûrda Kötü Ali ile müşterek hâsıl hinta/ kıyye17, şa'îr/ kıyye 10, küşne/ kıyye 6

Karye-i mezbûrda Uzun Mehmed ile müşterek hâsıl hinta/ kıyye 22, şa'îr/ kıyye 12, küşne/ kıyye 6

Karye-i Kürkünde Tâhirci Ahmedoğlu ile müşterek hâsıl hinta/ kıyye 20, şa'îr/ kıyye 20, küşne/ kıyye 6, nohud/ kıyye 6

Karye-i Şefidîn'de köle Ömer ile müşterek hâsıl hinta/ kıyye 14, küşne/ kıyye 6

Karye-i mezbûrda Âkvâli oğlu ile müşterek hâsıl hinta/ kıyye 30, şa'îr/ kıyye 18

Karye-i Seylan'da Ali ile müşterek hâsıl hinta/ kıyye 13

Karye-i Beğâvîr'de Elife hâtûn ile müşterek hâsıl hinta/ kıyye 12

*Belgede bu ibare çizilidir.

Cem'an hinta/ kıyye 190 Ayntâbî, şa'îr/ kıyye 96 Ayntâbî, nohud/ kıyye 6 Ayntâbî, küşne/ kıyye 64 Ayntâbî

Belge: 111/ 64

Müteveffâ mezbûr el-Hâc Mehmed Ağa Medîne-i Ruha'da fevt oldukda vezîr muşârun ileyh hazretleri müteveffâ-yı mezbûr ki 'indinde mevcûd olan emvâl-i metrûkesini ber vech-i muharrer kırk beş günlük İskele mukâta'ası mâlî var deyû ber mantûki defter dokuz yüz doksan beş buçuk guruş takvîm ile zabt buyurduktan sonra taraf-ı aliyeleri Ayntâb'da olan emvâl ve eşyasını metrûkesini tahrîr ve temhîr ve defter ta'yin buyurdıkları merkûm Süleyman Ağa tereke-i mezbûri ba'det-tahrîr derûn-i defterde testîr olunan akârdan iki kît'a bostanı ve bazı eşyayı furûhut ve kıymetini ahz ve bazı eşya ve defîn dahî bi'aynîhi ahz eylediği sicil-i mahfûzada müstenbit ve ahâlî ahabîrıyla mütehakkık olmağın ber vech-i âtî zikr ve beyân olunur. Ber vech-i muharrer medîne-i Ruha'da olan emvâl-i metrûkesi 995,5 guruş

	Guruş
Deruni defterde mestûrların kît'a furûhut olunan	
hazrevat bostanı semeni	1200
Kızılhisar'da Hasan kethüda zimmetinde olan	
Boğdan akçesi	600
Katır re's/ 3, beygir re's/ 4 kıymet	500
Enkûrî şâlî Salah tob/ 1	40
Gümüş kaplama üzeni-----kıymet	30
Çuka hâşye/ 1	5,5
Kaplan postu/ 1	25
Mar'aşkârî hâşye gömlek	11
Cedîd gömlek/ 1	5
Çuka yedek örtüsü/ 1	10

Ceylan halı seccâde	15
Tüfenk/ 2	20
Kilim/ 2	20
Salife'z-zikr Kürkün karyesinde nısf hisse	
kısarak re's/ 3 kıyme	30
Tahtânî karyesinde nısf hisse kısarak	50
Arablar karyesinde nısf hisse kısarak	40
Cided karyesinde iki kıt'a üzüm bağı	200
Derûn-i defterde mestûr nısf hisse	
Kandilli hânı irhân ile ahz iden	
verese istidane ile nakden teslîm eyledikleri	643

.....
Cem'an yekûn 4250 guruş

İşbu dört iki yüz elli guruş meblağ vech-i muharrer üzre vezîr muşârun ileyh hazretleri mahmiyesine Ruha'da ve ba'dehu mübâşiri ma'rifetiyle terekeden ve vereseden taleb ve istihsâl ve kabz buyurdıkları haber vermişlerdir.

Sıhah

Belge: 112/ 65

Ve müteveffâ-i mezbûr el-Hâc Mehmed Ağa'nın fevtinden kırk beş gün mukaddem çavuşun Birecik İskeleyi mukâta'asını iltizâm idub Birecik'de vâki' mîrî serayına vaz' ve ile'l-ân seray-ı mezbûrda kaldığı ber mûcib defter ahbâr olunan müteveffâ-i mezbûrun emvâl-i metrûkesidir bâiltimâs işbu mahalle kayd-ı şod.

Sıhah

Mertebe/ 2

Halı/ 2

Orta döşeme halı/ 1
Yanbûlî küpesi/ 1
Kebîr yasdık/ 12
Sağîr yasdık/ 1
Hamam gömleği/ 1
Havlu/ 3
Şerbet makraması/ 2
Kırmızı peştamâl/ 1
Omuz makrame/ 2
Sofra/ 1
Ve pişkir/ 1
Çit bohça/ 1
Kapaklı çorba tası/ 2
Kapaklı bakır lengerî/ 1
Kapaklı sahan/ 15
Kadayıf tebsi/ 1
Bakır el leğeni/ 1
Bakır ibrik/ 3
Abdest leğeni/ 1
Divan sinisi/ 1
Meahu iskemle/ 1
Bakır şam'dân/ 1
Fiske şam'dân/ 1
Table/ 1
Kapaklı hoşab tası/ 2
Kapaklı bakır sahan/ 2

Yasemin çubuk/ 1

Orta çubuk/ 1

Çubuk tablası/ 7

Taam tabağı fagfur/ 1

Bâğâ tatlı kaşığı/ 1

Gülâbdan/ 1 ve buhurdan/ 1 tonbak

Kemikli-----taamı--/ 1

Hoşab kaşığı-----/ 1

Bakır lengerî/ 1

Bakır tencere/ 10

Tencere kapağı/ 8

Bakır tâbe/ 1

Bakır süzek/ 1

Güğüm/ 1

Kahve güğüm

Pirinç sim çevgân/ 1

-----/ 1

Kahve/ kıyye 2

Sakâ takımı

Tatlı ganevezi/ 1

Billur şerbet tası/ 1

Sakâ beygiri/ 1

Sıhah

Hurrire hâzâ'd-defter bi ma'rifetî ve bi ma'rifeti'l-memur ve bi ma'rifeti'l-a'yan
nemmekahû el-Fakr el-'adî ile'l-Vehhâb es-Seyyid Mehmed ----- medîne-i Ayntâb
ğafere lehû.

Belge: 113/ 70

Zaman Abdurrahim Efendi Şa'bânzâde, sene 1183

Medîne-i Ayntâb'da Babilge karyesinde sâkin iken Bıyıkoglu Mehmed ibn el-Hâc Mustafa fevt olub verâseti, zevce-i metrûkesi Elif bint Abdurrahim ile sulbî kebîr oğulları Mustafa'ya ve Ahmed'e ve Ömer'e ve sulbîye kızı Fatıma'ya munhasıra olub ba'dehu mezbûra Fatıma dahî vefât idub terekesi verâseti, zevc-i nâkihi Mehmed bin Abdullah ile anası mezbûra Elife ve sulbîye sağîra kızı Hatice'ye münhasıra olmağla mukaddem mezbûr Mehmed'in terekesi ve ba'dehu kızı mezbûra Fatıma'ya ma'rifet-i şer'le taharri ve beyne'l-verese münâsahaten taksîm defteridir ki ber vech-i âtî zıkr olunur. Tahrîren fî 15 Ramazan, sene 1183

	Guruş
Keçi/ 60, oğlak/ 20	200
Kısrak beygir ve supa katır nısfı	50
Murad kenarında oğlak/ 30	30
Merkeb/ 2 ve sıpa/ 2	15
Öküz/ 4 ve inek/ 3	71
Erik bostanı nısf hisse	105
Ton kazanı/ 1 ve taş/ 1	7
Köhne kazan/ 1 ve tencere/ 2	4,5
Saplı tas/ 1 ve ibrik/ 2	3
Sâtıl/ 1 ve leğence/ 1	2,5
Sahan/ 1	0,5
Köhne güğüm/ 1	1,5
Boz kilim/ 6 ve nakışlı kilim/ 1	18
Hınta/ kıyye 3 ve bulgur/ kıyye 3	17
Döşek/ 3, yorgan/ 3 ve yasdık/ 3	12
Tüfenk/ 1 ve kılıç/ 1	12

Çuval/ 11 ve hâşâ/ 1	11
Bulgur mercimek/ kıyye 2	5
Cırcır ve sapan ta'miriyle	19
Menzil der-karye-i el-mezbûra	50
Bel ve balta	1
Mezru' mercimek/ kıyye 1	6
Hınta/ kıyye 1,5	7,5
Şa'îr mezru'/ kıyye 0,5	2
Karye-i mezbûrada esmârdan hisse/ 1	20
Ceviz eşcârında hisse	10
Tutlucada bağdan hisse/ tiyek 500	50
Buz derede bağdan hisse/ tiyek 2000	50
Yenice bağa müsürük	10
Zikrolunan akarı ve keçinin ğalesi ve tezevvüc umûrlarında	
telefleri murur eden senelerde cem'an	400
Def'a merkeb ve supa	8
Hırdavât-ı menzil	64

.....
Cem'an yekûn 1200 guruş

Minhâ'l-ihracât:

	Guruş
Deyn-i mihr-i müsbet-i zevce-i Elif'e	100
Deyn-i müsbet-i Kalender oğlu	50
Resm-i kısmet	21
Kâtîbe köye giden	3
Çûkadâra	3

Çavuş, serdar ve muhızıra

3

Cem'u'l-ihracât 180 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 1020 guruş

	Guruş
Hisse-i zevce Elife	127,5
Hisse-i bint müteveffâ-yı Fatıma	127,5
Hisse-i ibn Mustafa	255
Hisse-i ibn Ahmed	255
Hisse-i ibn Ömer	255

Belge: 114/ 70

Ba'dehu mezbûra müteveffâ Fatıma'nın dahî verâseti, zevc-i nâkihi Mehmed ibn Abdullah ile anası mezbûra Elife ve sulbîye sağîra kızı Hatice'ye münhasıra olmağla terekesinin beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber vech-i âtî beyân olunur. Târîhu'l-mezbûr.

	Guruş
Babası mâlından müstakil zıkr olunan hisse	127,5
Zevc-i mezbûr zimmetinde mihr	100
Kulak ve burun küpesi altûn	7 rub'l
Kuşak ve saç kaytanı	7,5
Cedîd kilim/ 1 ve köhne kilim/ 1	6
Taş/ 1	3
Alaca döşek ve yorgan ve yasdık	9
Peçe ve cilbab ve hamam bezi	2,5
Kumaş kaftan bahâsı	12

Zebun kumaş	4,5
Ton, şâl ve gömlek	4,25
Kalpak/ 1 ve cinber/ 5	4
Çuval ve hâşâ	2

.....
Cem'an yekûn 289,5 gurus

Minhâ'l-ihracât:

	Gurus
Resm-i kısmet	5,75
Kâtibe	1,5
Çûkadâra	1,5
Muhzıra	0,75

.....
Cem'an yekûn 9,5 gurus

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese 240 gurus

	Gurus
Hisse-i zevce Mehmed	70
Hisse-i bint saġîra Hatice	140
Hissei'l-ümm Elife	46, sülüs 2
Hissei'l-eh Mustafa	7,75 para 1
Hissei'l-eh Ahmed	7,75 para 1
Hissei'l-eh Ömer	7,75 para 1

Hurrire bi ma'rifeti men erselehû el-fakir Azze Şânuhû
Abdurrahîm Seyyidânzâde-----Medine-i Ayntâb
ġafera lehümâ

Belge: 115/ 71-72

Medîne-i Ayntâb'da Seng-i Hoşkadem mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Hüsne Mansurluoğlu el-Hâc Mehmed ibn el-Hâc Mehmed'in verâseti, zevce-i menkûhe-i metrûkesi Leyla bint Ahmed Ağa ile anası Elife ve sulbî sağîr oğlu Mustafa'ya ve sulbîye sağîra kızları Asya'ya ve Ümmühani'ye münhasıra olduğu lede'-şer'îl-enverde zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra bâcümle terekesi ma'rifet-i şer'le taharri olunub lâkin terekesi ancak düyûnuna vefa etmekle eşya-ı mezbûr bey'-i men yezîd ile furûhut ve ashab-ı hukukun hakları edâ ve terekesinin defteridir ki zikr olunur. Fî 15 Receb, sene 1183.

	Guruş
Mushaf-ı şerîf hediyesi	6,5
En'am-ı şerîf hediyesi	5,5
Haffâf dükkanında eşya	70
Çuka hâşâ ve yer minderi	3
Nakışlı musta'mel kilim/ 1	44
Boz kilim/ 1	2,75
Leğen ve acem ibriği	7
Acem ibriği/ 1	2,5
Abdest leğeni 1 ve kahve güğüm/ 1	7,5
Sim çini buhurdan ve gül-âb-dan	13,25
Kahve ibriği/ 10	7,5
Köhne hurç/ 1	1
Sarık/ 4	7
Alaca entari taraklı/ 1	2,75
Alaca entari/ 1	3
Turuncu şâllı kuşak/ 1	3,5
Mor Trablus kuşak/ 2	16,5

Mâi yeni kaftan/ 1	3,5
İblik alaca içlik/ 1	0,75
Çuka çahşur/ 1 ve Şâlî/ 1	4
Neferî çuka biniş/ 1	10
At sâtılı/ 1	5
Bakır raht/ 1 ve silindir/ 1	9
Kantar/ 1 mor başlık/ 1 ve filcan kutu/ 1	4,25
Kebîr şam'dân/ 1	1,5
Bakır minkâl/ 1	5,5
Tebisi/ 1 ve sağîr tası/ 1	3
Billur maşraba/ 1	0,5
Tebisi/ 1	0,5
Kebîr divan sini/ 1	25
İlmuk don/ 3 ve yelek ve gömlek/ 3	7,25
Kemer kuşak/ 1	2,25
Def'a munakkaş kilim/ 1	4 sülüs 1
Kavuk/ 2	2
Def'a abdest leğeni/ 1	6
Fener/ 1	2,5
Yasemin çubuk/ 7 ve sayır?	15
Kapaklı sahan/ 12	18,5
Beyaz kedice kürk/ 2	6
Kebîr ve sağîr sahan/ 27	17,5
Lengerî/ 7 ve tas/ 1 ve leğen/ 1	11 sülüs 1
Kebîr kapaklı tas/ 2	4
Kahve tepsisi/ 2	2,5

Şerbet tası/ 5	3
Def'a şerbet tası/ 3	3
Def'a fener/ 1	2
Sim bıçak/ 1 ve sim vezne/ 1	16
Nâka kürkü/ 1 ve tüfenk/ 1	21, para 35
Karye-i Zü'l-ğaffar'da bağ/ tiyek 500	75, para 25
Sini altı demir/ 1 ve pişkir/ 1	2
Oda takımı minder/3 ve mertebe/ 3, mak'ad/ 3 ve yasdık/ 10	35
Oda döşemesi kilim	11
Köhne halı döşeme/ 7	20
Ve velense müsta'mel/ 1	3
Kilim/ 4 ve mertebe/ 3 ve burc der-menzil	20
Rafda çanak ve fincan	6
Tencere/ 3	9
Def'a leğen/ 1 ve ibrik/ 1	3,5
Def'a sini/ 1	2,5
Fıskiye şam'dân/ 3 ve mum iskenbe/ 1	2-
Pîštahta/ 1	6
Yasdık/ 6	12,5
Def'a velense/ 1	3 rub'1
Yorgan/ 3	15
Döşek/ 1	4 sümün 2
Minder/ 3	3,75
Şâha/ 1 ve köhne kilim/ 1	2
Bağ ve darak ve kab	2 rub'1

Tebşi/ 1 ve fincan ve kahve ibriği	3,5
Defa döşek/ 1	3,5
Sac/ 1 ve sini/ 1 ve demir/ 1	2,5
Nohud behâsı	4,5
Gümüş vezne/ 1	7,5
Tas/ 1	1,75
Harar/ 2	3
Saat	15
Pişdâr?/ 2	10
Çuka şâlvar	7
Çuka küpür ve mâhve çuka biniş	40
Boğaz cübbe kürk	20
Tay re's/ 3	140
Nısf hisse kısrak tay/ 1	10
Defa Zü'l-gaffar karyesinde bağ tiyek/ 700	45
Sağîr mu'sır kazanı/ 1 kıymet	15
Zâhire-i beyt ve hırdavât-ı menzil ve arı kovanı	44,5
Derzimmet Kızılhisarlı Salih	18,75
Derzimmet Kızılhisar'da Cünd uşağı	5
Katır-----	3
Molla İbrahim Hoca	2 sümün 1
Mezarlıoğlu Mehmed Beşe	4-
Tatar Ömer	1 sümün 10
Yapucu Osman Çelebi	25
Voyvoda Tatarı	sümün 10
Hamiş	1

Kasaboğlu Seyyid Hüseyin	rub'3
Kadioğlu Davud	1 sümün 10,5
Zimmî Gökoğlu	55
Attâr Hâcî Ali Efendi	10
Defa pişdâr?/ 2	10
Cevride?(cevder: öküz?)	6
Kılıç	30
Tahsildar Süleyman Ağa	1-
Levne Yusuf	2
Cüveydoğlu Mehmed	41
Molla Tepeden odabaşı----kilim akçesi fikhî yediyle?	50
Bezzar Matus zimmîde bitemessük	121
Behisnili Molla Ömer'de bitemessük	20
Humsi Kasaboğlu Hâcî Ahmed	1,75
Battâl Ağazâde Hâcî Mehmed Ağa'dan alınub Humuslu'ya	
olan deynin verilen	212,5
Cizmecî Eşmecioğlu	3 sümün 10,5
Zimmî Humeş	5
Altûnbaşoğlu Ömer'e	3-
Salih Ağa'da	2 sümün 2
Kamâlakzâde	2
İshak Beşe	sümün 9
Yemeni oğlu Ahmed Beşe	7
Ebuderli Hâcî Hamza	5 sümün 2
Ekmekçi Ahmed	1
Yemenioğlu Kadir Çelebi	2-

Seyis Hasan	1
Fellahoğlu Mehmed	rub'3
Çolak Ali	1
Ahmed Ağazâde Halil Ağa	30
Karye-i Kara Kuyu'da Mollakoğlu	10
Kebîr Türkmen Mehmed	10
Mestçi Şerîf Çelebi	12
Çizmecî Tahsincioğlu	10
Kilimci Hamza	3
Kötü Günacı Ali	11,5
Hazinedâr Ali	6 sümün 2
Zimmî Petrus	5 sümün 1
Tütüncü Çiy Ahmed	10
Ovalioğlu Mehmed Çelebi	4
Göz Mehmed Beşe	1 sümün 8
Kaymakam Hâcî Mustafa sabîrk	16
Hâcî Şahin	28 sümün 2
Hâcî Boşnak	4
Yemenioğlu Hâc	1
Köle Süleyman	2
Yemenici Mehmed Beşe	1,25
Karaoğlan	25
Mezbûr Karaoğlan'da nısf hisse kısrak tay/ 1	25
Semâvîn karye ahâlîsinde	65 rub'3
Karye-i mezbûr iltizâmına kal'a sikâsına verilen	60
Hüsnü zimmetinde	51,5

Mevcûd hinta/ kıyye 30	75
Şa'îr/ kıyye 11	16
Kuşe ve darı/ kıyye 2	4
Mevcûd haşve/ kıyye 80	8,25
Karındaşı oğlu Hüseyin zimmetinde babası deyninden virecek	27,75
Ve mezbûr Hüseyin zimmetinde Hinta/ kıyye 22	78,75
Ve mezbûr Hüseyin zimmetinde şa'îr/ kıyye 75	131,25
İblikli çırak Mustafa	176,5
Karyesinde der-anbar şa'îr/ kıyye 73	80
Mezbûr Hüseyin'de hâsıl hinta/ kıyye 30	75
Mezbûr çırak Mustafa'da nısf hisse tay	50
Giden kadıdan gelen menzilci yediyle	2,5

.....
Cem'an yekûn 2776 guruş

Minhâ'l-ihracât:

	Guruş
Techîz ve tekfîn	22
Tahrîr günlerinden taamiye	12, para 15
Resm-i kısmet ve mahsul	148
Rusûm kitâbet	10,5
Resm-i mahsuleden muhızır başı	35
Çûkadâra	10

.....
Cem'an 237 guruş, para 25

guruş Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-ashab-ı hukuk vefa düyûn-u mezkûrdan 2538--

	Guruş
Deyn-i müsbit Mehmed ibn el-Hâc Hüseyin	53 sümün 10
Deyn-i müsbit Seyyid Şeyh Mehmed Köşker	27 sümün 10
Deyn-i müsbit menzilci Seyyid Emin	150
Deyn-i müsbit Kavazoğlu	81,25
Deyn-i müsbit Köşker Mehmed	21,5
Deyn-i müsbit Seyyid Mehmed İbn İsmâil	9 sümün 11
Deyn-i müsbit Bekiroğlu Mehmed	22
Deyn-i müsbit Mehmed ibn Ahmed	7,5
Deyn-i müsbit Köşker Mustafa	3
Deyn-i müsbit Badioğlu	1,5
Deyn-i müsbit Seyyid Yahya	11 sümün 11
Deyn-i müsbit Nalçacı Emin	4,25
Deyn-i müsbit Seyyid Ömer Çelebi	5,5
Deyn-i müsbit Mahsunoğlu Seyyid Ömer	11,75
Deyn-i müsbit Cellah Hâc Murad	18--
Deyn-i müsbit Bayramoğlu Mehmed	9 sümün 8,5
Deyn-i müsbit Behisnî Seyyid Mehmed	7
Deyn-i müsbit Bademzâde	500
Deyn-i müsbit Hüdhd	23
Deyn-i müsbit Mestçi Süleymanoğlu	12-
Deyn-i müsbit Köşker İbrahim	3
Deyn-i müsbit Küçük Çelebi	3
Deyn-i müsbit Köse Molla Abdurrahman	85-

Deyn-i müsbet Serrâc İbrahim Beşe	2,5
Deyn-i müsbet Halepli Haffâf Mehmed	274,75
Deyn-i müsbet zevcesi Leyla mihr-i muahhar	250
Deyn-i müsbet Zülfikarlı Emir Yusuf	12
Deyn-i müsbet Humuslu Hâc Abdulcelil	437
Deyn-i müsbet ahâlî mahalle mâl-ı avârız	173
Deyn-i müsbet Osman ibn Hâc Hasanoğlu	1-
Deyn-i müsbet hemşiresi Miyase	82
Deyn-i müsbet Yemenioğlu	4 semen 10,5
Deyn-i müsbet Molla Fakhi	35, para 35
Deyn-i müsbet Bedestenci Receb	12
Deyn-i müsbet Halil Ağazâde	10
Deyn-i müsbet Bakkâl Hüseyin	
Beşeoğlu	8-
Deyn-i müsbet Köşker	
Gülgün Mehmed	3
Deyn-i müsbet Halepli Hicazi	142
Deyn-i müsbet Buhuri Bantob	4-
Ruha'lı Bayram	11,5

.....
Cem'an yekûn 2538 guruş--

Hurrire bi ma'rifet-i mu'temed 'aleyh nemmekahu fakiru'l-lallahi Te'âla
Abdurrahman Şa'bânzâde-----medîne-i Ayntâb gaferaleh.

Belge: 116/ 79

Şerîf-i âlişân-ı tuğra-yı garra-yı cihân sitân-i hükm-ü şerîfi budur ki

Dimos Ayntâb mukata'ası eklamından birer kendi ve gayra mukâta'a maktu'nun nısf hissesini ber vech mâlikane mutasarrıfı olan Seyyid Mahmud, Mahmiye-i İstanbul'da meclis-i şer'-i şerîf-i enverde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idub mutasarrıf olduğu hisse-i mezkûrasını hüsn-ü rıza ve ihtiyar ve firağ-ı mu'teber-i kat'î ile bedel-i mâlum ve makbuz mukâbili işbu râfi'-i tevki' refi'i's-şân-ı hâkân-i, kudreti'l-emasil ve'l-akrân Mısırlı Şa'bân'a zîde kadruhu firağ ve tefviz ve ol dahî tefevvüz ve kabûl eylediğini hâvi sadreyn-i muharremeyni imza ile mümzâ hüccet-i şer'î olunmağın hazine-i 'âmirede mahfuz baş muhasebe defterine nazar olundukda Dimos Ayntâb mukata'ası eklamından kendi karyesinin yüz yetmiş dört guruş nâm ve mülk ve----- kendi karyesinin on bir guruş ki cem'an mea zamm-ı senevi yüz doksan altı guruş mâlları olub verilegelen mâlların beher sene Dimos Ayntâb mukata'ası eminlerine virilmek üzere nısf hissesini yedi yüz elli guruş müeccele ile merkûmun ber vechi mâlikâne uhdesinde olduğu ve beher on guruşda bir guruş hesabına yetmiş beş guruş resm-i kasriyeye iktiza eylediği derkenar ve hesab olundukda resm-i kasriye? Olunan meblağ-ı mezbûri teslim ve hazine-i âmirem eyledim ki işbu derûn-u rûznâmçe-i hümayûnum virilmeğın firağ ve kasr-ı yedinden verilen hüccet-i şer'îye sadır olan hatt-ı hümayûnum şevket makrunum şurût-u mûcibince mâlikâne uhdesinde kayd ve şurûta bu berâtı celil-i unvanım virilmek babında bâtelhis fermân-ı alışanım sadır olmağın hakkında mezid inayet-i padişahânem zuhura getürüb bin yüz doksan dört senesi Ramazan-ı şerîfinin on yedinci günü bu berât-ı hümayûnum ve saâdet makrunum virdim ve buyurdum ki merkûm Mısırlı Şa'bân zîde kadruhu mukata'-ı mezbûranın nısf hissesini merkûmun firağ ve kasr yedinden hayatta oldukça te'bîden mâlikânü zabt ve rabt ve vâki' olan mahsulât ve rusûmâtın kanun-i kadimde ola geldiği üzere ahz ve kabz ve virilugelen mâlını beher sene müşter-i mülk ile me'an Dimos Ayntâb mukata'ası eminlerine edâ ve teslim eyleyub yedine ma'mul bihi temessük aldıkça zabt ve rabt ve mahsulat ve rusûmâtının ahz ve kabz taraf ahardan fer ve ta'arruz ve te'addî eylemeyeler şöyle bile bir 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâbi' 'aşera min Ramazan, sene erba' ve tıs'ın ve mie ve elf.

Makâm-ı Konstantiniye-i el-Mahruse

Belge: 117/ 81

Fermân-ı âli şân

Medîne-i Ayntâb ahâlîsinden Bohçacızâde müteveffâ es-Seyyid Abdurrahman Efendi'nin hayatında medîne-i mezbûradan Balıklağımı çarşusunda bostanı derûnunda ihdâs eylediği mektebde eyyâm-ı sayfda edâ-yı salât olunmak üzere binâ eylediği mescid-i sayfda ber vech-i meşrût evlâdiyet üzere yevmiye on akçe vazife ile imam olan Şeyh Osman ibn Şeyh Mehmed Adil bundan akdem fevt oldukda yerine erbab-ı istihkâkdan ber mûcib-i şarta vâkıf, evlâd-ı vâkıfdan karındaşı işbu râfî-i tevki' refî'i-şân Mehmed Emin Halife ibn el-merkûm Mehmed Adil'in meşrûtası ve kendu dahî her vechle müstehakk-ı inayet iken ecânibden es-Seyyid Mehmed nâm kimesne istibâne-i aleyhde bulunmağla doksan beş senesi Cemaziye'l-evvelinde bir takrîb ile Şeyh Osman fevtinden imamiyete göre hilâf-ı şarta vâkıf evlâd-ı miras itdirdub Ayntâb'a geldikde merkûm Mehmed Emin ile müterâfî'an olduklarından mezbûr es-Seyyid Mehmed evlâd-ı vâkıfdan olmağın icabından olduğunu mahallinde meclis-i şer'de ikrâr ve i'tirâf ve mezbûr Mehmed Emin'in meşrûtası olub ehak ve elyak olduğunu yedinde olan karındaşının atîk berâtında kuyûdât-ı nâtık ve bi cümle ulamâ ve sulehâ cem-i ğafir ve cem'-i kesîr dahî muvâhidesinde şehâdet itmeleriyle zikr olunan imamet mezkûrunda ber mûcib-i şarta vâkıf ve vazife-i mersûmasıyla ecanibden Seyyid Mehmed ref'inden evlâd-ı vâkıfdan müteveffâ-yı mezbûr Osman'ın karındaşı Mehmed Emin halifeye tevcîh olunub yedine berât-ı şerîf-i âlişân verilmek babında Ayntâb nâibi Mevlânâ müftîzâde Ömer zîde ilmuhu garaz itmekden sadır olan fermân-ı âlipenâha imtisal arz ve derkenara nazar olundukda medîne-i Ayntâb'da Basmacızâde es-Seyyid Abdurrahman Efendi ibn el-merhûm Mehmed Efendi nâm sâhib-i hayrın, medîne-i mezbûrada Balıklağımı çarşusunda bostanı derûnunda ihdâs eylediği mektebi eyyâm-ı sayfda edâ-i salât olunmak üzere bina eylediği mescid-i sayfda ber vech-i meşrût evlâdiyet üzere yevmiye on, akçe ile imam olan Şeyh Osman ibn Mehmed Adil fevt oldukda nevbet-i tasarruf ber mûcib-i şart vâkıf karındaşı Mehmed Emin ibn el-merkûm Şeyh Mehmed Adil'e intikâl itmişliğin icâbından es-Seyyid Mehmed nâm kimesne hilâf-ı şarta vâkıf kendi üzerine miras itdirdiğin ve merkûm Mehmed Emin'e gadr-ı kelâm eylediğine binaen mahallinde huzûr-u şer'de hasm-ı mezbûr es-Seyyid Mehmed ile bi'l-muvacehe terâfî-i şer' olduklarında sahib-i arz Mehmed Emin sahih evlâd

vakfiyesi olduğu ve mezbûr Seyyid Mehmed kendinin ecânibden olduğu huzûr-u şer'de ikrâr ve i'tiraf eylediğine binaen Ayntâb nâibi Mevlânâ Müftîzâde Ömer Efendi'nin arzı nâtık olub el-hale hâzihî sahib-i arz Mehmed Emin ibn el-merkûm Şeyh Mehmed Adil evlâd-ı vâkıfdan ve meşrûtası olub mağduriyeti zâhir ve nümâyan olmağla imamet-i mezkûr ecânibden mezbûr es-Seyyid Mehmed'in refinden sahib-i arz evlâd-ı vâkıfdan olup meşrûtun-----cemaat olduğu kaza-i mezkûr ahâlîsinden olub Asitâne'de müsâfîren sâkin Fihridârzâde Mehmed ve es-Seyyid el-Hâc Mehmed ibn Mehmed nâm kimesneler alâ tarîki's-şehâde haber vermeleriyle imamet-i mezbûr merkûm Seyyid Mehmed'in vakfiyeden ber vech-i meşrûta evlâd-ı vâkıfdan merkûm Mehmed Emin ibn eş-Şeyh Mehmed Adil'e tevcîh buyurulmak iktiza eylediğini bi'l-fi'il Anadolu kadiaskeri Mevlânâ Ahmed Ataullah edâme'llahu teâla fezâilehu i'lâm itmeğini i'lâm-ı mûcibince vakfiyeden tevcîh olunmak deyû bin yüz doksan senesi Zilhicce'sinin beşinci günü târîh buyurdu ve tashih-i sadır olan fermân-ı alîşan mûcibince tevcîh ve sadaka idub bu berât-ı hümayûnu saâdet makrun verdim deyû buyurdum ki ba'de'l-yevm merkûm Mehmed Emin varub zikr olunan mescidi şerîfde ref olunan mezbûr Seyyid Mehmed'in yerine ber vech-i şurût imam olub hizmet-i lâzimesi mer'î ve müeddi eyledikden sonra yevmiye on akçe vazife ile mutasarrıf olub vâkıfın ruhu ve devâm-ı ömür ve devletimçün duaya müdâvemet göstere, şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timad kıla. Fî yevmi's-sâbi' Zi'l-hicce sene hams ve tıs'ın ve mie ve elf.

Makam-ı

Konstantiniye

El-Mahruse

Belge: 118/ 80-83

Saâdetlü Battâl Ağazâde Mehmed Sadık Ağa yedinden kurraların hesâbını beyân ider.

Hâne-i kurrâ: Cem'an yekûn 59 sülûs/1

Guruş: 8306--

fî 140

Ağa-yı mûmî ileyh hazretleri yedinden teslîmat:

Guruş

03324,5 Veli Bey tarafına
00900 Hâkim Efendi'ye teslîm
00647,5 Kamâlakzâde saâdetlü Abdurrahman Ağa'ya Rişvanzâde haziresi
içün
00210 Şehir Kethüdasına teslîm
00795 Def'a Veli Bey'e eşya bahâsı

.....

05877

02420 Yine şehir kethüdasına havale bekaya ber mûcib-i defter
00009-- Def'a şehir kethüdasına teslîm

.....

08306--

İşbu bin yüz doksan altı senesinde kurraların defteri saâdetlü Mehmed Sadık Ağa'ya virilmeyub bazen tahsil ve bazen havale ve bâkîleri hesâb olunub cümle vücûh-u beldenin mâlumu olub işbu defteri kethüda-yı şehir Altûnbaşoğlu Ömer Ağa'ya mûmî ileyh hazretlerine teslîm eylemişdir kayd-ı şod.

Mine'l-fakir Ömeri kethüda-yı şehir

Sene 1196

Ğurre-i Rebi'i'l-evvel

Ve bâkî kalub şehir kethüdasına teslîm olunan kurra beyânı şod

Guruş

Hâne

070

Küçük Kızılhisar

0,5

035	Tahtemur	0,25 rub'
035	Su Boğaz	0,25 rub'
035	Damlabuca	0,25 rub'
035	Küreyiz	0,25 rub'
070	Ağca Höyük	0,75 rub'
035	Telbâşır mezra'ası	0,75 rub'
035	Harar	0,25 rub'
070	Arkîk	0,25 rub'
035	Tüffâh	---
035	Elmâlu	0,25 rub'
017,5	Hâcî Köprüsü	0,25 rub'
035	Zemhur	---
035	Bâkîde	0,25 rub'
017,5	Zâğiye	---
035	Bükye	4
017,5	Kürd Osman	4,5

.....

0647,5

0560 -Hıyam

0630 Kürd

.....

1837,5

0360 Orul'da bekâyâ

0065 İkizkuyu'da bekâyâ
0070 Telbaşar'da bekâyâ

0017 Küçük ma'sara'da

0017,5 Çapâlû'da Beğâvirde Kayalegzi

0054*

.....
Cem'an yekûn 2420 guruş, yalnız iki bin dört yüz yirmi guruşdur.

Ahâlîsinden ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetle tevzi' ve taksîm ve yerlülerinden cem' ve tahsil ve muşârun ileyh tarafından memura edâ ve teslîme ihtimâm ve dikkat olunub avk ve te'hir ve ihmâl ve müsâmahadan ve kazalara kesret üzre mübâşir irsâlîyla ahâlî-i fukaraya zulüm ve taaddiden ve mikdar-ı muayyeneden ziyâde ve mükerrer, akçe tevzi' ve tahsilinden ve ücret-i mübâşireye mütalebesinden gâyeti'l-gâye hazer ve müba'âdet eylemeniz babında fermân-ı âlişanım sadır olmuştur, buyurdum ki, vusûl buldukda bu babda vech-i meşru' üzre şerefyafta sudûr iden fermân-ı vacibi'l-itbâ' ve lâzımı'l-imtisâlının mazmûnu ita'at-ı makrûnuyla âmil olub hilâfından gâyeti'l-gâye tehâşi ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timad kılarsız. Tahrîren fi evâhir-i şehir-i Zi'l-ka'de eş-şerîfe, sene hams ve tıs'în ve mie ve elf.

Mahrusa-i Konstantiniye

Belge: 119/ 83

Ayntâb kazası

Sene 1196 Muharrem

1500 guruş taksit-i ûlâ mâlî hazireye yalnız bin beş yüz guruş.

Eyalet-i Mar'aş'dan ber mu'tâd-ı kadîm, senede iki taksit ile vülât-ı kirâm hazretlerine ta'yîn buyurulan mâl hazireye tek bin yüz doksan altı senesine mahsûben gurre-i Muharrem re'si sene i'tibârıyla taksit-i ûlâ mâl hazireye bi emr-i âli ve hâlen Mar'aş vâlisi vezîr-i âsâf nâzır devletlü inayetlü Ali Paşa hazretleri tarafından buyuruldu. Emir uslublarıyla matlûb buyurulmakla sene-i mezbûra mahsûben kaza-i mezbûrun bin beş yüz guruş taksit-i ûlâ mâl-ı haziriyesi pusulasını sicill-i mahfuzdan ihrac dibacede mestûr şod. Sene 1196 Zi'l-hicce fi 26.

* Bu bölüm mürekkep dağılması sebebiyle okunamamıştır. İşlemin sağlamasına göre 54 guruş daha eklenmiştir.

Belge: 120/ 82

Bâ hatemi devletlü Ali Paşa vâli-i Mar'aş hâlen

Medîne-i Ayntâb'da mesned nişîn şeri'at-ı garra faziletlü efendi zîde fazluhu ve mefâhiri'l-emsâl ve'l-akrân voyvodası Ağa ve a'yân-ı vilâyet iş erleri zîde kadruhum inhâ olunur ki müteveffâ Vâmık Ali Efendi'nin doksan iki senesine mahsûben uhdesinde olan Mar'aş kalemi mültehakâtından Ayntâb kazası cizyesi, bedesten Şeyhi Mehmed nâm kimesneden kefaletiyle müdebbir Ali nâm kimesne deruhde ve iltizâm idub merkûm müdebbir Ali'nin de oğlu Seyyid Mehmed nâm kimesneninde mâl-ı cizyeden gayrı ez-teslîm zimmetinde bâkî kalan mâl-ı cizye mukaddema topçu neferâtı mevâciblerine havale olunan bin altı yüz doksan guruş kable'l-edâ merkûm Ali vefât ve oğlu mezbûr Mehmed dahî Ayntâb'dan firar eylediğinden gayrı, kefil mezbûr dahî edâyı mâl-ı mîrîde yukallil ve muhâlefet ittiğini inhâ ve istid'â, kefil mezbûrdan mâl-ı mezkûrini tahsili babında sadır olan emr-i âli, sadır-a'zâm çûkadârlarından Hasan Ağa zîde kadruhu memur eyledikde bin üç yüz guruş kabzına memur ve mübaşeretiyle mukaddemen Ayntâb'a lede'l-vurud mâl-ı merkûmu matlûb eyledikde bin üç yüz guruşu kabzına memur saliyane hasene teslîm olunmuş olduğu mübâşir mûmî ileyhe lede'l-ihbâr mâlumu olmakla ve bâkî kalan üç yüz doksan guruş merkûm bedesten Şeyhi Mehmed'den 'alâ eyyi hâl tahsil ve kabzına memur mübâşir mûmî ileyh tarafına edâ ve teslîm olunmak babında divan-ı Mar'aş'dan işbu buyuruldu tahrîr ve isdâr ile irsâl olunmuşdur. İnşâllâhu Te'âlâ vusûlunda gerektiği vech-i meşru' üzre bâkî kalan üç yüz doksan guruş, Bedesten Şeyhinden ma'rîfet-i şer' ve mübâşir ma'rîfetiyle tahsil ve kabzına memura edâ ve teslîme ihtimâm-ı tâm eyleyüb mûcib-i buyuruldu ile amel ve hareket hilafından ve avk-ı te'hirden mübâ'âdet eyleyesin deyû. Fî gurre-i Muharrem, 1196.

Belge: 121/ 82

Bâ hatem muşârun ileyh Ali Paşa vâli Mar'aş hâlen

Medîne-i Ayntâb'da nâib-i şeri'at-ı garra faziletlü efendi ve kudvetu ulemâi'l-müteverri'in me'zûn faziletlü efendi ve ulamâ-i sâire efendiler zîde fazluhum ve

mefâhiri'l-emâsil ve'l-akrân Ağa voyvodası Hasan Efendi ve Battâl Ağazâde Mehmed Sadık Ağa ve Kamâlakzâde Seyyid Osman ve Hüseyin dede ve (Topaloğlu ve---)* Hayrioğlu husûs-u tarafımızdan memûr-u vilâyetîn zîde kadruhum inhâ olunur ki Ayntâb ahâlîlerinin bi't-temessük tarafımıza virecekleri meblağ yirmi beş gün zarfında kabzını memura edâ ve teslîme müteahhidler iken va'desi hulûl ideli otuz günü tecâvüz idub şimdiye değin te'hir ve tesvîfe bir kimesne mani'mi oluyor yoksa deyû----- rehâvet ve ademî ihtimamından mıdır. Bundan sonra gelişlü süvari ile başka mübâşir ta'yin muktezî midir yoksa tahsil olunan meblağ sair umûramı sarf olunur. Ayntâb gibi bir cesim beldeden bu kadarca nesne şimdiye dek husûle gelmemek ne demektir. Bugünkü kez? hele müstağnidir imdi sevfe ve le'allâ ile imrâr-ı vâki't itmeyub bir gün akdem ve bir saat mukaddem mâl-ı matlûbeyi yerlü yerinden cem' ve tahsil ve kabzını memura teslîme cümle kimesne itina ve dikkat ve sen ki kabzına memur vâlisin sen dahî memur olduğun umûr-u husûsun bir gün evvel ve bir saat akdem husulune bedel makderet ve mâni' olanlar kimdir deyû isim ve şehir nâmıyle tarafımıza ifade ve inhâ eylemeniz babında isti'cali hâvi divan-ı Mar'aş'dan işbu buyuruldu tahrîr ve isdâr ile irsâl olunmuşdur. İnşâllâhu Te'âlâ vusûlunde gerekdir ki vech-i meşru' üzre amel ve hareket ve imrar-u vikâtdan ziyâde mübâ'âdet ve mücânebet eyleyüb mücib-i buyuruldu ile amel ve hareket eyleyesin. Sene 1196, Sâfer 3.

Belge: 122/ 85

Bişukka

Olduğu sûrette nizam-ı müstahsinenin mugayiri ve ahid ve mevâsîkin hilafı olduğundan başka memleket nizamını el-evvel muhtell ve müşevveş olub tekrar cümlelerin giriftâr-ı meşakkat olacağı emr-i bedîhî olmakla hasbe'l-iktizâ Ayntâb'a ğarîmet üzre iken bu sene-i mübârekin bi takdîri'llâhi Te'âlâ vuku' olan kaht ve ğalâdan bahisle liecli'l-istirham Nusaybinlü Mustafa Efendi ve Hüseyin Dede ve sâir ihtiyarlar tarafımıza vurud ve istirhamlarına binaen ve fet ve her yeni sene tevkifen şimdilik meks ve te'hir olunub mahza def'i şurur ve mazarrat-ı eşkıya ile sükkan-ı memleket ve fukara-i ra'yyetin emn ve asayişleri matlûbumuz olmakdan nâşi o makûle haklarında

*Bu isimlerin üstü çizilidir.

emr-i âli sadır olan erazil ve eşkiyayı ve gerek kurrâi merkûmlardan bir ferdi duhûle fırsat vermemek babında divan-ı Mar'aş'dan işbu buyuruldu tahrîr ve isdâr ve ile irsâl olunmusdur. İnşâllâhu Te'âlâ vusûlunda gerektiği vech-i meşru' üzre amel ve hareket ve hilafından terakki ve mücanebet eylesin. Sene 1195 - 19

Vaselenâ fî 21 min Zi'l-hicce, sene 1195

Belge: 123/ 85

Mefâhiru'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fezâil ve'l-keîâm Ayntâb sancağında vâki' kazaların kadıları ve nâibleri zîde fazlulum tevkî'i refî'i hümâyûn vasıl oluncak mâlum olaki hazine-i âmirem defterleri mûcibince Ayntâb sancağında vâki' kazaların üç yüz yetmiş iki buçuk ve buçuk sülûs bedel-i nüzul hâneleri olub bin yüz doksan altı senesine mahsûben olmak üzre cem' ve tahsili lâzım gelmeğin deruhde olunub yedine mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti virilmekle imdi mûcibince cem' ve tahsil itdürmek fermânım olmuştur. Buyurdum ki hükm-ü şerîfîmle mübâşir vardukda bu babda sadır olan emrim üzre amel idub dahî sene-i mezbûra mahsûb olmak üzre liva-i mezbûrun ol mikdarın bedel-i nüzul hânesinin beher hânesinden altışer yüz akçe bedel-i nüzullerin mâlın irsâl olunan mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti mûcibince cem' ve tahsil ve dahîl-i hazine-i âmirem itdirilub hilaf-ı emir defteri kimesneye te'allül ve mühalefet itdirmeyesiz ve bundan mâ 'adâ mübâşir merkûmun cihet-i meâyişün beher bedel-i nüzul hânesinden otuz akçe dahî alınub bedel menzil için alınan akçenin her yüz on akçesinden bir esedi gurus tahsil itdirilub ve hîne tahsilde bedel-i nüzull için alınan akçeyi hazine-i âmirem olunduğu vech üzre alınır olub bundan ziyâde mutâlebesiyle re'âyâ fukarasına zulüm ve te'addi eylemekden gâyeti'l-gâye ihtiraz ve ictinâb eylesesiz, şöyle bilesiz, 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren el-yevmi's-sâni 'aşer Ramazan, sene hams ve tıs'în ve mie ve elf.

(bedel-i nüzul fermânı doksan altı senesinin)*

El-Makâmu'l-Mahrusei'l-Konstantiniye

*Bu ibare belgenin sağ tarafına dik olarak yazılmıştır.

Vaselenâ fi 25 Zi'l-hicce sene 1195

Belge: 124/ 84

Mefâhîru'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fezâil ve'l-keîâm Ayntâb sancağında vâki' kazaların kadıları ve nâibleri zîde fazluhum tevkî-i refî-i hümâyûn vasıl oluncak mâlum olaki hazine-i âmirem defterleri mûcibince Ayntâb sancağında vâki' kazaların üç yüz yetmiş iki buçuk ve buçuk sülûs 'avâriz hâneleri olub bin yüz doksan altı senesine mahsûb olmak üzere cem' ve tahsil lâzım gelmeğın deruhde olunub yedine mühürlü nişanlı mevkûfât defterin sûreti virilmeğın imdi mûcibince cem' ve tahsil itdirilmek fermânım olmuştur, buyurdum ki hükm-ü şerîfîmle mübâşir merkûm vardıkda bu babda sadır olan emrim üzere amel idub dahî sene-i mezbûraya mahsûb olmak üzere liva-i mezbûr kazalarının ol mikdar 'avâriz hânelerinin beher hânesinden dörder yüz akçe 'avârizların mâllarını irsâl olunan mühürlü ve nişanlı mevkûfât defterleri sûreti mûcibince cem' ve tahsil ve dahîl-i hazine-i âmirem iddirulub hilâf-ı emr-i defter kimesneye te'allül ve 'inâd ve muhâlefet itdirmeyesiz ve bundan mübâşir merkûmun cihet-i me'âyişiçün her bir 'avâriz hânesinden ikişer akçe dahî aldirdub ve 'avâriz içün alınan, akçenin her yüz seksen, akçesinden bir esedi gurus tahsil iddirdüb ve hîne tahsilde mîrî içün alınan akçeyi hazine-i âmirem olunduğu vechi üzere aldirdub bundan ziyâde ve noksân alınmaya ve aldirmayasız. Kesr-i defterden ve noksân hânedan ve fermânımdan ziyâde metâlibesiyle zulüm ve ta'addî olunmağın bigâyet-i tehâşi ve mücânebet eylesesiz. Şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe ittimad kılasız. Tahrîren el-yevme's-sâni aşer fi şehr-i Ramazan, sene hams ve tıs'ın ve mie ve elf.

El-Makâmu'l-Mahrusei'l-

Vaselenâ fi 25 Zi'l-hicce-i's-şerîfe

Konstantiniye

Belge: 125/ 84

Mefâhîri'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fezâil ve'l-keîâm Mar'aş eyaletinde vâki' kuzât ve nevvâb zîde fazluhum ve mefâhîri'l-emâsil ve'l-akrân a'yân-ı vilâyet zîde kadruhum tevkî-i refî-i humayun vasıl oluncak mâlum ola ki Mar'aş eyaletinde vâki'

kazalardan vâli için sefersiz vâki'tlerde tertib ve ta'yin olunan on bir bin beş yüz guruş imdad-ı hazariyyenin yüz doksan altı senesine mahsûben re's-i sene-i gurre-i Muharrem i'tibârıyla alınarak senede iki taksit ve beher taksiti vâki't ve zamanıyla eyalet-i merkûm dahîlinde vâki' kazalara ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetiyle tevzi' ve taksîm ve yerlû yerinden cem' ve tahsil ve hâlen Mar'aş vâlisi destur-i mûkerrem müşîr-i müfehhem nizâmu'l-alem vezîrim Ali Paşa edâmâllâhu Te'âlâ iclâlehu tarafından kabzını memura edâ ve teslîm olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim isdâr ve ile irsâl olunmuştur. İmdi siz ki mevlânâ ve a'yan mûmî ileyhimsiz Mar'aş eyaletinden vâli için sefersiz vâki'tlerde tertib olunan on bir bin beş yüz guruş imdad-ı hazirenin yüz doksan altı senesine mahsûben re's-i sene-i gurre-i Muharrem i'tibâr alınarak senede iki taksit ve beher taksiti vâki't ve zamanıyla eyalet-i merkûma dahîlinde vâki' kazaları

-----nemmekahu el-fakir ileyh Sübhânehu ve Te'âlâ

Es-Seyyid Mehmed Selim el-Kadı Medîne-i Mar'aş

Belge: 126/ 87

Emiru'l-umerâi'l-kirâm kebîru'l-küberâi'l-fehhâm zü'l-kadri ve'l-ihtirâm sâhibu'l-gur ve'l-ihtişâm el-mahza yezid inâyetü'l-mülki'l-ahâlî Mar'aş Beylerbeyisi dâme ikbâlehû ve kadrehû el-nevvab ve'l-müşerri'nin Ayntâb kazası nâibi Mevlânâ zîde ilmuhu tevki'i refî'i hümâyûnum vasıl oluncak mâlum ola ki havâckân divan-ı hümâyûnumdan kudvetü'l-emâcid ve'l-a'yan Mehmed Emin zîde mecduhu sūdde-i saâdetime arz-ı hâl idub mûmî ileyhin babası masraf kâtîbi es-sabık müteveffâ Yusuf Efendi'nin Ayntâb sekanininden Ayntâb voyvoda es-Sabık Battâl Ağazâde dinmekle ârif Seyyid el-Hâc Mehmed Ağa nâm kimesne zimmetinde bin yüz seksen dört senesinde berû bir kıt'a memhûr temessük mûcibince alacağı olan on iki bin guruşdan sene-i mezbûra Şevvâl'inde beş bin guruşunu babası mûmî ileyh hayatında tarafından ta'yin eylediği çûkadârı Mehmed'e teslîm ve temessûki mezkûra zâhiriyye olundukdan sonra mâ adâ iktiza iden yedi bin guruşu kable'l-ahz pederî mûmî ileyh vefât ve meblağ-ı merkûm mumu ileyh verese-i sairesine ba'de'l-intikâl meblağ-ı mezbûr mutalebe olunmak üzre iken merkûm Seyyid el-Hâc Mehmed Ağa dahî fevt olub kâffeti'l-emvâl

ve eşyası veresesine ba'de'l-inhisar verese-i mezbûrîne vasî nasb olunan müteveffâ-i merkûmun biraderi olub hâlen Ayntâb'da nakîbü'l-eşraf kâim-i makamı olan Seyyid Mehmed Sadık Efendi dinmekle ma'rûf kimesne müteveffâ-i merkûmun emvâl ve eşya ve nukûdunu zabt eylediğinden sonra meblağ-ı mezbûru bi'd-defa'ât taleb olmak murad eylediğini gâh edâ ederim ve gâh senevi taksit rabt iderim deyû hilâf-ı şer' es-Seyyid Mehmed Sadık Ağa'ya gelen emr-i âlişândır. Şerîf virmekde temellül ve muhâlefet ve ibtal-ı hak sevdasında olduğu inhâ ve sen ki hüve mîr-i mîrân mûmî ileysin ma'rifetin ve mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülüb sâbit ve mütehakkık olan alacakları 'alâ eyyi hâl tahsil ittirmeğin babında sana hitâben emr-i şerîfim sudurunu istidâ eylediği ecelden sen ki mîr-i mîrân mûmî ileyhsin mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülüb sâbit ve mütehakkık olan hakları 'alâ eyyi hâl tahsil olunmak babında fermân-ı âlişânım sadır olmuştur. Buyurdum ki, mübâşir ta'yîn olunan sadr-ı a'zam çûkadârlarından kudvetü'l-emâsil ve'l-akrân hükm-ü şerîfimle vusûl buldukda bu babda sadır olan emrim üzre amel dahî sen ki mîr-i mîrân mûmî ileyhsin ma'rifetin ve mübâşir mûmî ileyh ma'rifetiyle mezkûrî mahallinde meclis-i şer'e ihzâr ve terâfi'-i şer' ve mukaddema bir defa şer'le görülüb fasl olunmayan husûsların tamamı hak ve adl üzre mukayyet olub göresiz i'lâm olunduğu üzre ise ol babda müktezâ-yı şer'-i kadîm amel idub dahî ber minval muharrer ise müteveffâ-yı mûmî ileyhden müntekil ber mûcib-i temessük-ü ğayr ez-teslîm müteveffâ-yı merkûm Battâl Ağazâde'nin zimmetinde bâkî kalan meblağ-ı mezkûr yedi bin guruş ba'de's-subût hükm idub terekesini verese tarafından bi'l-vesâye ma'rifet-i şer' vazî'u'l-yed olan merkûm Mehmed'den ve mâl-ı müteveffâdan 'alâ eyyi hâl tamamen ve kamilen tahsil ve bî kusur mûmî ileyhe verese-i sâire caniblerinden mûmî ileyh teslîm ittirub ihkak-ı hak eyleyesin min ba'de şer'-i şerîfe ve emr-i âlişânıma mugayir kimesneye eş-şer ittirmeyub husûs-u mezbûr için tekrar emr-i âlişânım isdâr ve irsâlına muhtac eylemeyesiz. Şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe itimad kılasız. Tahrîren fî evâl-i şehir-i Şa'bânî'l-muazzam, sene hams ve tıs'în ve mie ve elf.

El-Makâmu'l-Mahrusei'l-Konstantiniye

Bu sıyakda sadr-ı a'zam hazretlerinin mektûb-u şerîfleri vardır

Vaselenâ fî evâli'l-Muharrem, sene 1195.

Belge: 127/ 86

Bâ hatem Ali Paşa vâli-i Mar'aş hâlen

Medîne-i Ayntâb'da nâib-i şeri'at-ı gurra olan faziletlü efendi ve kudvetü'l-ulamâ el-mütebahhirîn me'zûn bi'l-iftâ efendi ve sair efendiler zîde fazluhum ve mefâhiri'l-emâsil ve'l-akrân voyvodası Ağa ve Battâl Ağazâde es-Seyyid Mehmed Sadık Ağa ve Kamâlakzâde es-Seyyid Abdurrahman Ağa ve sair a'yan ve zâbitân zîde kadruhum inhâ olunur ki bundan akdem medîne-i mezbûrada vuku' bulan fiten fesâd ve nizâ' ve şikakın indifâ'ına ihtimamızla belde-i merkûmi nizamı-ı müstahsineye rabt ve fimâ ba'd mâlumu'l-esâmi ve'l-eşhas şekâvetpişeleri derun-u memlekete duhule adem-i ruhsat birle ve rî'a-yı hâlıkı'l-berâya olan fukara-yı raiyet ve sükkân-ı memleketin esvide istirahatları husûsuna cümlenizin ta'ahhüdüne binâen ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetyâne-i zikrâna bend olunub iktiza iden hücec-i şer'îye ve senedât-ı mer'îye merfu' senesine kılınmışken bu esnada hilâf-ı ta'ahhüd ve mügayir-i şürût fîrâr-ı merkûmların Seyfeddinoğlu nâm şâkinin karındaşı avane-i sairesiyle memlekete duhul ve kemâ fî'l-evvel işgal fiten fesada mübâderet eylediğinden başka Kürd Muradoğlu Mustafa nâm müfsid dahî kaza-i mezbûra kurralarından Köçke nâm karye ahâlîleri memlekete idhal ve irka anhu sa'y eylediklerini ma'âzallâh fiten-i nâimenin ikazıyla mukaddemen virilen nizam-ı müstahsineye münafi harekât reddiye mücaseret ve medîne-i mezbûra kemâ fî'l-evvel muhtell-i nizam olacağını vukûf-u şu'ûri olan mevkûf-----kimesnelerin ihbâr ve inhâsına binaen def'an li'l-ihtilâl bi'z-zat kendimiz mezbûra garimet ve istihkam-ı nizama mübaderetimiz iktiza itmekle râh-ı rastımızdan el-hirâf birle medîne-i mezbûraya işbu mâh-i Zi'l-hiccei's-şerîfenin dördüncü günü Kaklı yolunda vâki' Gök su merhalesine vusûl ve bi menn-i Te'âla çend-rûz zarfında vurudumuz emr-i muhakkak olmakla hîne vurudumuzda dairemiz halkına iktiza iden ecnas-ı zehair ve levazım-ı saire ile müstevfi konaklar tahliye ve tehniye eylemeniz babında divan-ı Mar'aş'dan işbu buyuruldu tahrîr ve isdâr ile irsâl olumuşdur. İnşâllâhu Te'âla vusûluna mevâdd-ı merkûmdan ağmaz ve tekasül olunduğu sûrette giderek şekâvet-i merkûmlar tabiat-ı asliyelerine rucû' birle sükkân-ı memleket ve fukara-yı raiyet bir kat dahî giriftâr-ı meşakkat olacakları nümâyân olmakla def'an li'l-ihtilâl ve siyaneten lib'âd çend-ruz zarfında babında mezkûra duhul ve tenezzülümüz lâzıme-i halden olmakla vech-i meşruh üzre raiyemiz halkına rûz merre iktiza eden ecnas-ı

zehayiri ittifak-ı edâ ile şimdiden hazır ve âmade ve müstevfî konakları tahliye ve tehniyesine müsara'ât eyleyüb ber mûcib-i buyuruldu amel ve hareket ve hilafından hazer ve mücanebet eylesiz deyû fî 4 Zi'l-hicce, sene 1195.

Vaselenâ 6 Zi'l-hiccei's-şerîfe

Belge: 128/ 86

Bâ hatem vezîr-i mûkerrem Ali Paşa vâli Mar'aş hâlen

Medîne-i Ayntâb'da nâib-i şeri'at-ı gurre olan faziletlü efendi zîde fazluhu mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân voyvodası Hasan Efendi ve nakibi'l-eşraf Kaymakçı es-Seyyid Mehmed Sadık Ağa ve Kamâlakzâde es-Seyyid Abdurrahman Ağa zîde kadruhum ve sair işi erleri-----bundan akdem medîne-i mezbûrada vuku' bulan fesad ve şekâvet ve ihtilâle bâdî olanlar ki haklarında sadır olan emr-i şerîf-i âlişan mûcibince bazılarının cezâ-yı meşrûaları icra ve bazıları nefy ve ecelen ve bazıları dahî firar eylemekle biz dahî derun-u memlekete idhal olunmamızı husûsî ma'rifet-i şer'le cümlesi müteahhid-----kat' ve nizâm-ı müstahsineye rabt olunub hücec-i şer'îye ve senedât-ı mer'îye merfu'-u südde-i seniyye kılınmış iken bazı kimesnenin mesuk ve sikayeti ile firar-ı merkûmların bazısı derun-u memlekete duhul eylediğinden başka hakkında emr-i âli sadır olan Kürd Muradoğlu nâm şakîyi dahî Ayntâb kurralarından Köçke karyesi ahâlîleri derun-u memlekete idhal ve mahallini ib'âd bidâr-ı kesîre olduklarını bazı vukuf ve şu'ûri olanlar Elbistan havâlinde iken tarafımıza inhâ ve ihbar itmeleriyle keyfiyet-i merkûm bu vechle*

Belge: 129/ 89

Fermân-ı şerîf-i âlişân

Erbab-ı istihkâkdan işbu râfî'-i tevkî'i's-şân-ı hakanî Abdulganî halife zîde kadruhu divan-ı hümâyûnumuza arz-ı hâl idub Ayntâb'da vâki' musallâ mescidi vakfının

* Belgenin devamı defterde mevcut değildir.

vazife-i muayyene ile sülûsân hisse tevliyeti, Ahmed ve Hüseyin ve Ömer halifenin ber vech-i iştirâken üzerlerine iken mezbûr Hüseyin fevt olub hissesi de mahlûl olmakla mahlûlünden kendüviye bevhye ve yedine berât-ı şerîf-i âlişân virilmek babında istidâ-yı inâyet itmeğin bilâ veled fevti vâki' ise tevcîh olunmak fermânım olmağın hakkında mezîd inayet-i padişâhânem zuhura getürüb bin yüz doksan iki senesi şevvâlinin on dokuzuncu günü târîhle müverrih virilen ruûs-u hümâyûnum mûcibince bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki mezbûr Abdulganî halife zîde kadruhu varub müteveffâ-yı merkûm yedine vâkîf mezbûrun hisse-i tevliyetine mütasarrîf olub edâ-yı hizmet eyledikten sonra bundan böyle vazife-i muayyene ile hisse-i mezbûraya tevcîhle mütasarrîf ola ola kılmış ise merkûm dahî ol vechle vazife-i muayyenesin evkâf-ı mezbûra mahsulünden olub mütasarrîf ola şöyle bileler alâmet-i şerîfe itimad kılalar. Tahrîren el-yevmi'l-hâmis ve'l-ısrîn sene isney ve tıs'ın ve mie ve elf.

El-Makâmu'l-Mahrusei'l-Konstantiniye

Belge: 130/ 89

Fermân-ı şerîf-i âlişân

Medîne-i Ayntâb'da vâki' Mihâliye medresesi vakfının vazife-i mu'ayyene ile nazırı ve yine vakf-ı mezbûrdan olmak üzere yevmî dört akçe ile iki aded cüzhân olan İbrahim fevt olub yeri hâli ve hizmet-i lâzimeleri mahlûl olmakla yerine erbâb-ı istihkâkdan işbu râfî-i tevkî' refî'iş-şân-ı hâkânî Abdulganî zîde kadruhu nâzır ve her vechle lâyük ve mahall ve müstehak olmağın müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden tevcîh olunub yedine berât-ı şerîf-i âlişân verilmek babında istidâ-yı inâyet itmekten fevti vâki' ise mezbûra sadaka idub bu berât-ı hümâyûn ve saâdetmakarrun verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm Abdulgani zîdehu kadruhu varub zikr olunan medresenin müteveffâ-yı mezbûrun yerine nâzır ve iki aded cüzhân olub hizmet-i lâzimeleri mer'î ve müeddî kılındıktan sonra vakf-ı mezbûrdan olmak üzere vazife-i mu'ayyenesinden mâ adâ yevmiye dört, akçe vazife ile mütasarrîf olub vâkıfının ruhi ve devâm-ı ömrü ve devletüm için duaya müdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe itimad kılalar.

Makâm-ı Konstantiniye

Kudvetü'l-kudât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fazl ve'l-keîâm mevlânâ Ayntâb kadısı zîde fazluhu ve kudvetü'l-emâsil ve'l-akrân âhar husûsa me'mur kılınan sadr-ı a'zâm çûkadârlarından Hasan zîde kadruhu tevkî-i refî-i hümâyûn vasıl oluncak mâlum ola ki müteveffâ Vâmık Ali'nin oğlu kudvetü'l-emâsil ve'l-akrân Abdulkadir zîde kadruhunun divan-ı hümâyûnuma kadim eylediği arz-ı hal mefhumunda pederi müteveffâ-yı merkûmun bunda akdem doksân iki senesine mahsûben hâl-i hayatında uhde-i iltizâmında olan Mar'aş kalemi cizyesi mülhakâtından Ayntâb kazası cizyesini müdebbir Ali ve bedesten şeyhi Mehmed kefâletleriyle bâ temessük deruhde ve iltizâm iden merkûm müdebbir Ali'nin oğlu Seyyid Mehmed nâm kimesnenin hazine-i mezbûra mâlından gayrı ez-teslîm-i kusur zimmetinde kalan bin altı yüz doksân gurus bundan akdem bazı topçu neferâtın mevâciblerine havale olduğu için merkûm Ali vefât ve oğlu Seyyid Mehmed dahî fîrar eylediğinden gayrı merkûm bedesten şeyhi Mehmed dahî edâ-yı mâl-ı mîrîde mukallil ve muhâlefet üzre olduğundan bahs ile ba'dezîn meblağ-ı mezbûr müteveffâ-yı merkûmun terekesine vazî'l-yed olan vereselerinden oğlu mezbûr Seyyid Mehmed ve kefil merkûm bedesten Şeyhi Mehmed'den verdikleri memhûr ve ma'mul bihi deyn-i temessükleri mûcibince ma'rîfet-i şer' ve âhara husûsa memur mübâşir ma'rîfetiyle tahsil ve saliyanesine teslîm itdirûlmek üzre emr-i şerîfîm sudûrunu tahrîr ve istidâ-yı inâyet itmeğîn hâzine-i âmiremde mahfuz haraç muhasebesi defterlerine nazar olundukda zikr olunan Ayntâb kazasının hazinesi Mar'aş aklamından olub sene-i merkûma mahsûben kalem mezbûranın cibayeti ve Vâmık Ali kefâletiyle Mehmed zîde kadruhunun uhdesinde olduğu ve merkûm müdebbirzâde Seyyid Mehmed'in zimmetinde olan mâl-ı cizyenin tahsili husûsu mukaddemen mûmî ileyh tarafından lede'l-inhâ bu makûle aslen kaim cizyedârından kazâ deruhde idub memhum temessük viran cizye tahsildarlarının zimmetlerinde olan mâl-ı cizye verdikleri memhum ve ma'mul bih deyn-i temessükleri mûcibince ma'rîfet-i şer'le 'alâ eyyi hâl tahsil için doksân iki senesi evâsıt-ı şevvâlinde emr-i şerîfîm verilmiş olduğu derkenar olunmağîn meblağ-ı mezbûru ber vech-i muharrer ma'rîfet-i şer' ve mübâşir merkûm ma'rîfetiyle tahsil ve edâ itdirilmek üzre derkanar mûcibince emr-i şerîfîm verilmek babında iftihar-ı emrâr ve'l-ekâbir müstemi' cemî'e'l-meâli ve'l-mefâhir bi'l-fazl Mar'aş defterdârım es-Seyyid el-Hâc Mustafa dâmeheu uluvvehu telhis etmekle imdi telhis mûcibince amel olunmak babında fermân-ı âlişânım sadır olmuştur. Buyurdum ki hükm-ü şerîfîmle

mübâşir merkûm vardıkda bu babda sadır olan emrim üzre amel idub-----* mezbûr için târîh-i mezbûrada ber vech-i meşruha emr-i şerîfim verdiği hazine-i âmirem defterlerinde mestûr olmakla ber vech-i muharrer meblağ-ı mezbûru ma'rifet-i şer' ve mübâşir merkûm ma'rifetiyle tahsildar itdurub hilâf-ı şer'-i şerîf ve muğâyir-i emr-i âlişân te'addî ve muhâlefet itdirmeyesiz şöyle bilesiz alamet-i şerîfe itimad kılasız. Tahrîren fî'l-yevmi't-tâsi' aşer Sâfer, sene hams ve tıs'în ve mie ve elf.

El-Makâmu'l-Mahrusei'l-Konstantiniye

Bostan Şeyhine cizye mâlî için dekadın fermânıdır.

Belge: 132/ 91

Düstûr-u mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem müdebbir-i umûru'l-cumhur bi'l-fikri's-sâkib mütemmim-i mehâmmu'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib mühr-ü beyânî'd-devle ve'l-ikbâl şeyh-i erkânî's-saâdet ve'l-iclal el-mahfuf tasannuf ve avatîf ekberi'l-a'lâ Haleb vâlisi vezîrim edâmellahu bekâhu iclâlehu ve kudvetü'n-nevvâbu'l-müşerri'în Ayntâb kazası nâibi mevlânâ zîde ilmuhu tevkî'i refî'i hümâyûn vasıl oluncak mâlum ola ki Adile bint Ahmed nâm hâtûn südde-i saâdetime arz-ı hâl idub zevci ve taraf-ı şer'den bâhüccet mansub-u vasîleri olduğu Musa ve Saîd ve Mehmed Sadık ve Osman nâm sağîrlerin babaları sadr-ı azam çûkadârlarından el-Hâc Süleyman nâm kimesnenin Ayntâb sükkanından Battâlzâde Mehmed Sadık nâm kimesne zimmetinde yüz seksen beş senesinden beru bi't-temessük beş bin beş yüz gurus alacağı olmağla kable'l-ahz mezbûr Süleyman fevt olub meblağ-ı mezbûr irsen mezbûra ile sağîr merkûmlara ba'de'l-intikâl mezbûra dahî taleb eyledikde edâda muhâlefet eylediğin bundan akdem bu arz-ı hâl inhâ ve istidâ mübâşir ma'rifetiyle mahallinde vekîl-i şer'îyeleriyle terâfu' ve ihkâk-ı hak ve eger edâda muhâlefet ider ise keyfyet der aliyyeye arz-ı ilâm olunmak üzre doksan dört senesi evâhir-i Şevvâl'inde iki kıt'a emr-i şerîfim sadır olmuş iken adem-i itaat birrle edâ etmeyüb ve müteveffâ-yı merkûmun yedi kese akçe duyunu olub edâsı meblağ-ı mezbûrun tahsiline müteveffik ve dâyinleri bunu tazyik ve ol vechle ğadr iradesinde olduğun bildirub senki vezîr müşârûn ileyhşin

* Buradaki ibare mürekkebi dağılmış olduğu için okunamamıştır.

mukaddemen sadır olan emr-i şerîfîm mûcibince mübâşir ma'rifetiyle şer'le rûyet ve meblağı havi tahsil ve ihkak-ı hak olunmak babında sana hitâben müceddiden emr-i şerîfîm rica ve divan-ı humayunumda mahfuz kuyûd ahkamına mürcaat olundukda ber vech-i muharrer târîh-i mezbûrda emr-i şerîfîm virildiği mestûr ve muayyen bulunmağın senki Halep vâlisi vezîr-i muşârun ileysin mukaddemen sadır olan emr-i şerîfîm mûcibince mübâşir ma'rifetiyle şer'le rûyet ve sâbit olan alacakları tahsil ve ihkak-ı hak olunmak emrim olmuşdur. Buyurdum ki mübâşir ta'yîn olunan sadr-ı a'zâm çûkadârlarından kudvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed zîde kadruhu hüküm-ü şerîfîm vusûl buldukda bu babda sadır olan emr-i şerîfîm mûcibince amel dahî sizki vezîr muşâr ve mevlânâ-yı? mûmî ileysin ma'rifetiniz ve ta'yîn olunan mübâşir mûmî ileyh ma'rifetiyle mezbûri mahallinde huzûr-u şer'e ihzar ve vekîl mezbûr ile terâfî-i şer' ve mukaddeman bir def'a şer'le görölüb fasl olunmayan husûsların tamam mukayyed olub göresiz, i'lâm olduğu üzre ise ol babda muktezâ-yı şer'-i kadim ile amel idub dahî ber minval-i muharrer müteveffâ-yı merkûmdan müntekil ber mûcib temessük mezbûr zimmetinde olan ol mikdar gurus ba'de's-subût tahsil ve ihkâk-ı hak ve eğer edâda muhâlefet ider ise keyfiyeti der aliyyeye arz ve i'lâm eyleyüb mazmûn-u emr-i şerîfîmle âmil olasız. Şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe itimad kılasız. Muharrerren fî evâhir Recebî'l-ferd, sene hams ve tıs'ın ve mie ve elf.

Vaselenâ fî 15 min Ramazan, sene 1195.

Makam-ı Konstantiniye el-Mahruse

Belge: 133/ 90

Fermân-ı Şerîf-i Âlişânımdır

Erbâb-ı istihkâkdan işbu râfî-i tevkî' refî'i's-şân-ı hâkânî Mehmed Emin Halife zîde kadruhu divân-ı humayunuma arz-ı hâl idub Ayntâb'da vâki' Cami-i Atik vakfının yevmî bir, akçe vazife ile tevliyetine bundan akdem Ali bin İbrahim mahlûlünden mutasarrıf iken İbrahim halife nâm kimesne müteveffânın oğlu olmak üzre bir tekrîb-i evlâya ba'de't-tevcîh mezbûr İbrahim dahî bilâ veled fevt olub tevliyet-i mezkûra mahlûl olmağla mahlûlünden kendüye ibkâ ve teveccüh ve yedine beraat-ı şerîf-i âlişân

verilmek babında istidâ ve sadır olan fermân-ı âlişânıma imtisal medîne-i mezbûra Asitane-i aliyye'de Fethiye medresesinden bî garaz müslimînden Kara Fakizâde Ömer bin İbrahim Muhzırûnoğlu Mehmed bin Abdullah ve es-Seyyid Ali bin Osman nâm kimesneler meclis-i şer'de istihbâr ve istintâk olunduklarında el-yevm tevliyet-i mezbûraya mutasarrıf mezbûr İbrahim iken bâmukaddem medîne-i mezbûradan Asitane-i aliyye'ye gelür iken Amina ve Zâhira hendek nâm mahalde bilâ veled fevt oldukda biz mezbûr İbrahim'in cenaze ve defninde hazır olub re'yi'l-ayn müşahede eyledük deyû her biri alâ tarîk-i istişhada haber verdiklerin Mahmud Paşa nâib-i mevlânâ Mehmed Salih zîde ilmuhi i'lâm etmekle i'lâm-ı mûcibince bilâ veled fevti vâki' ise şartıyla tevcîh olumak fermânım olmağın hakkında zîde inayet padişâhânem zuhûra getürüb bin yüz doksan dördü senesi Şa'bân'ın sekizinci günü târîhiyle müverrih verilen ruûs-u humayunum mûcibince bu beraat-ı humayunumu verdim ve buyurdum ki mezbûr Mehmed Emin halife zîde kadruhu varub müteveffâ-yı merkûm yerine tevliyet-i mezbûraya mutasarrıf olub edâ-i hizmet eyledikten sonra ta'yîn olunan yevmiye bir, akçe vazifesin evkaf-ı mezbûr mahsulunden alub mutasarrıf ola şöyle bileler, alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Muharreren fi'l-yevmi'l-hâmis aşer ve Şa'bân, sene erba' ve tıs'ın ve mie ve elf.

Tıpkı asluhu el-hasr nemmekahu fakîr ileyhi azze şânuhû
Kepçecizâde Mehmed Salih el-müvella bihilâfe mahkeme-
i mahmud ğafere leh

Makâm-ı Konstantiniye

Belge: 134/ 93

Bâ hatem Rişvanzâde Ömer Paşa mutasarrıf-ı Mar'aş mîr-i mîrân-ı kirâm

Medîne-i Ayntâb'da seccâde nişîn şeri'at-ı garra faziletlü efendi vahdetü'l-ulemâ me'zunin bi'l-iftâ diyânetlü efendi kaimakam nakîbu'l-eşraf şerafetlü es-Seyyid Mehmed Sadık Ağa ve gurretlü voyvoda Ağa ve Kamâlakzâde Abdurrahman Ağa ve gurretlü serdar Ağa inhâ olunan budur ki Mar'aş mahkemesinden mahrec pusula-ı şer'îye mûcibince taksît-i sâni imdâd-ı hazeriyye mâlından gurre-i Receb-i şerîf

i'tibarıyla tarafımıza verilecek bin beş yüz guruşun cem' ve tahsili imkanı murur itmekle imdi mebalîğ-i mezkûri medîne-i merkûma ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetiyle tevzi' üç beş gün zarfında yerlülerinden cem' ve tahsil ve tarafımızdan kabza memura tamamen edâ ve teslim ve tarafımıza irsâl ve isaleye yerlerinin kemâl-i ihtimam ve dikkat eylemeleriniz babında ve divan-ı Mar'aş'dan işbu buyuruldu tahrîr ve isdâr ile irsâl olunmuştur. İnşâllâhu Te'âlâ vusûlundan gerekdir ki ber minval-i meşruh mâl-ı cizyei üç beş gün zarfında cem' ve tedârik ve tarafımızdan kabza memura tamamen edâ ve teslim ve tarafımıza irsâl ve isale mezîd sa'y ve dikkat ve tekâsül-ü rehâvetden mübâ'âdet ve mûcibince buyuruldu ile amel ve hareket eyleyesiz deyû fî 16 Şa'bân sene 1195

Ve vaselenâ Şa'bân fî 24

Belge: 135/ 93-92

Fermân-ı şerîf-i âlişanımdır

Erbab-ı istihkâkdan işbu râfî-i tevkî' refî'i's-şân-ı hâkânî kudretü's-sulehâ ve's-sâlikin eş-Şeyh es-Seyyid Mehmed ibn es-Seyyid eş-Şeyh Haşim zîde sâlihuhu divan-ı humayunuma arz-ı hal idub Ayntâb'da vâki' Mevlevihâne'ye meşrûta Mustafa Ağa tekyesi vakfiyesi vazife-i muayyene ile şeyh-i mütevellisi olan ammisi es-Seyyid Mehmed Rodoldeş? fevt olub tevliyet ve meşihât-ı mezbûra mahlûl olmakla mahlûlünden kendüye tevcîh olunmak üzere sülâle-i hazret-i Mevlânâdan hâlen Asitane'lerinde seccâde nişîn olan iftihârî's-sulehâî's-sâlikîn eş-Şeyh es-Seyyid el-Hâc Ebu Bekir dâme takvâhu icazetnâme verilmekle ciheteyn mezkûreteyn ammisi müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden tevcîh ve yedine beraat-ı âlişan verilmek babında istidâ-yı inâyet itmeğin mûcibince tevcîh olunmak üzere a'lemi'l-ulemâi'l-mütecerribîn efdalü'l-füzelâi'l-müteverri'in bi'l-fi'li şeyhülislam mevlânâ Mehmed Şerîf edâme'llâhu Te'âlâ fezâilehu işaret etmekle işareti mûcibince tevcîh olunmak fermânım olmağın hakkında mezîd inayet padişâhânem zuhura götürüb bin yüz doksan beş senesi Sâferü'l-hayrin on altıncı günü târîhiyle müverrih ruûs-u hümâyûnum mûcibince be beraat-ı humayunumu verdim ve buyurdum ki mûmî ileyh eş-Şeyh es-Seyyid Mehmed ibn es-

Seyyid eş-Şeyh Haşim zîde salihuhu varub ammisi müteveffâ-yı mezbûr yerine tekye-i mezkûra şeyh ve mütevellisi olub edâ-i hizmet eyledikden sonra bundan evvel ne vazife-i muayyene ile ciheteyn mezkûreteyn mutasarrıf olanlar ne vechle ola kılmışlar ise mûmî ileyh dahî ol vecihle vazife-i mu'ayyenesin evkâf-ı mezbûr mahsulunden alub mutasarrıf ola. Şöyle bileler alâmet-i şerîfe itimâd kılalar. Tahrîr fî'l-yevmi'r-râbi' ısrîn Sâfer, sene hams ve tıs'ın ve mie ve elf.

Tıpkı aslahu el-hasr, nemmekahu el-fakir ileyhi azze şânuhû
Kepçecizâde Mehmed Salih el-müvella bihilâfe bimahkeme-i
mahmud medâr-ı hilâfe

Makâm-ı Konstantiniye el-Mahruse

Belge: 136/ 92

Fermân-ı şerîf-i âlişânımdır

Erbâb-ı istihkâkdan işbu râfi-i tevkî' refî'i's-şân-ı hâkânî kudvetü'l-emasil Abdulganî halife zîde salahuhu divân-ı hümayûnuma arz-ı hal idub Ayntâb'da vâki' Musallâ mescidi vakfının sülüs mu'ayyene ile sülüs hisse tevliyetine mutasarrıf olan Ahmed veled-i Ömer halife bilâ veled fevt olub mutasarrıf olduğu sülüs hissesi mahlûl olmakla mahlûlundan kendüye tevcîh buyurulmak babında istidâ-yı inayet etmeğin hakkında mezîd inâyet-i pâdişâhânem zuhura getürüb mûcibince fevti vâki' ise tevcîh idüb bin yüz doksan dört senesi Zi'l-ka'desinin onuncu günü târihiyle müverrih verilen ruûs-u hümayûnum mûcibince bir beraat-ı humayun verdim ve buyurdum ki mûmî ileyh Abdulganî halife zîde salâhuhu varub müteveffâ-yı merkûm yerine sülüs hisse tevliyet-i mezkûraya mutasarrıf olub edâ-i hizmet eyledikden sonra bundan evvel sülüs hisse vazife-i muayyene ile sülüs hisse tevliyet-i mezkûraya mutasarrıf olub ne minval üzre mutasarrıf kılınmışlar ise merkûm dahî ol minval üzre sülüs vazife-i mu'ayyenesin vakf-ı mezbûr mahsulunden alub mutasarrıf ola, şöyle bileler alâmet-i şerîfe itimâd kılalar.

Makâm

Belge: 137/ 92

Fermân-ı şerîf-i âlişânımdır

Medîne-i Ayntâb'da Amuv mahalesinde Camii Atik denmekle ma'rûf cami-i şerîfde vazife-i mu'ayyene ile imam sâni olan İbrahim bin Şeyh Ali fevt olub yeri hâli ve hizmeti lazimesi mahlûl olmakla yerine erbab-ı istihkâkdan işbu râfi-i tevkî' refî'iş-şân-ı hâkânî Mehmed Emin halife her vechle layık ve mahalli müstehak olmağın imamet-i mezkûra müteveffâ-yı mezkûrun mahlûlünden tevcîh olunub yedine beraat-ı şerîf-i âlişânım verilmek babında istidâ-yı inayet etmeğın fevti vâki' ise mezbûra sarfe idub bu beraat-ı hümayûn saâdetmakarruni verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm merkûm Mehmed Emin Halife varub zikrolunan cami-i şerîfde müteveffâ-yı mezbûrun yerine imam sâni olub hizmet-i lâzimesi mer'î ve müeddî kılındıktan sonra vazife-i mu'ayyeneleri ile mutasarrıf olub vâkıfın ruhu ve devâm-ı ömrü ve devletümçün duaya müdâvemet göstere, şöyle bileler alâmet-i şerîfe itimâd kılalar.

Vaselenâ fî 17 min Ramazan, sene 1195

Belge: 138/ 95

Fermân-ı şerîf-i âlişânımdır

Medîne-i Ayntâb'da vâki' Mihâliye medresesi evkafından olmak üzre yevmiye dört akçe vazife ile iki aded ecza-ı şerîfe mutasarrıf olan Şeyh Osman fevt olub yeri hâli ve hizmeti mezkûrlar mahlûl ve muattal olmakla yerine erbab-ı istihkâkdan işbu râfi-i tevkî' refî'iş-şân şehriyâri Mehmed Hânefi ibn Hânefizâde Mustafa her vechiyle layık ve memlû müstehak olmağın cihet-i mezkûrları müteveffânın mahlûlünden tevcîh olunub yedine beraat-ı şerîfim verilmek babında inayet rica etmeğın merkûma sadaka idub bu beraat-ı hümayûn verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm merkûm varub müteveffâ-yı mezbûrun yerine iki aded ecza-yı şerîfe tâlîi olub yevmiye dört, akçe vazifeye mutasarrıf olub vakfın ruhi ve devam-ı ömrü ve devletüm için duaya müdâvemet göstereler şöyle bileler, alâmet-i şerîfeme itimâd kılalar fî 7 Cemâziye'l-âhir, sene 1195

Makâm-ı Konstantiniye

Belge: 139/ 95

Fermân-ı şerîf-i âlişânımdır

Medîne-i Ayntâb'da vâki' Mustafa Ağa vakfı olan mevlevihâne tekyesinin vazife-i muayyene ile nazırı olan eş-Şeyh Mehmed kendi hasen rızasıyla erbab-ı istihkâkdan işbu râfî-i tevkî' refî'i's-şân-ı hâkânî es-Seyyid Mehmed zîde kadruhuya ferâğat ve kasr idub merkûm dahî her vechle layık ve mahall ve müstehak olmağın fariğ-i mezbûrun kasr-ı yedinden tevcîh olunub yedine beraat-ı şerîf-i âlişânım verilmek babında yedinde olan fâriğ-i mezbûrun atık beraatı mûcibince inayet taleb etmeğın veche meşruh üzre merkûma sadaka idub bu beraat-ı hümâyûn saâdetmakrunu verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm merkûm es-Seyyid Mehmed zîde kadruhu varub zikrolunan tekyenin fâriğ-i mezbûrun yerine nazırı olub hizmet-i lâzimesi mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra vazife-i muayyenesiyle mutasarrıf olub vâkıfın ruhu ve devâm-ı ömrü ve devletim için duaya müdâvemet göstere, ol babda taraf-ı âhardan ber vechle dahl ve taarruz kılmayalar şöyle bileler, alâmet-i şerîfe itimâd kılalar. Tahrîren fî'r-râbî' aşer şehir-i Sâfer fî sene hams ve tıs'ın ve mie ve elf.

Makâm-ı Konstantiniye el-Mahruse

Belge: 140/ 95

Fermân-ı şerîf-i âlişânımdır

Erbab-ı istihkâkdan işbu râfî-i tevkî' refî'i's-şân-ı hâkânî es-Seyyid Mehmed halife zîde salahuhu divan-ı hümâyûnuma arz-ı hal idub Ayntâb'da vâki' Mustafa Ağa vakfiye olmak üzre vazife-i muayyene ile imamet cihetine mutasarrıf olan Seyyid Mahmud sâkin-i Ayntâb bilâ veled fevt olub hisse-i merkûma mahlûl olmakla mahlûlunden kendüye tevcîh ve yedine beraat-ı âlişânım verilmek babında istidâ-yı inayet itmekten bilâ veled fevti vâki' ise şarıyle tevcîh olmak fermânım olmağın hakkında mezîd inayet-i padişâhânem zuhura getürüb bin yüz doksan beş senesi Rebî'l-evvelinin on üçüncü günü târîhiyle müverrih verilen ruûs-u hümâyûnum mûcibince bu beraat-ı hümâyûnu verdim ve buyurdum ki mezbûr es-Seyyid Mehmed halife zîde

salahuhu varub müteveffâ-yı merkûm yerine imamet cihetine mutasarrıf olub edâ-i hizmet eyledikten sonra bundan evvel vazife-i muayyenesine ne vechle mutasarrıf ola gelmişler ise merkûm dahî ol vechle vazife-i mu'ayyenesin evkâf-ı mezbûr mahsulunden mütevellisi olanlar yedinden alub mutasarrıf ola, şöyle bileler, alâmet-i şerîfe itimad kılalar fî'l-yevmi's-sâbi'i aşera Rebi'i'l-evvel, sene hams ve tıs'în ve mie ve elf.

Makâm-ı Konstantiniye el-Mahruse

Belge: 141/ 94

Fermân-ı şerîf-i âlişânımdır

Medîne-i Ayntâb'da Basmacızâde es-Seyyid el-Hâc Abdurrahman Efendi nâm sahibü'l-hayr medîne-i mezbûrada Balıklağımı çarşusunda bostanı derununda ihdâs eylediğin mektebde eyyâm-ı sayfde edâ-ı salât üzre bina eylediği mescid-i sayfde ber vechi meşrût evlâdiyet üzre yevmî on, akçe vazife ile imam olan Şeyh Osman fevt olub yeri hâli ve hizmet-i lâzimesi mahlûl olmakla yerine erbab-ı istihkâkdan işbu râfî-i tevkî' refî'i's-şân-ı hâkânî es-Seyyid Mehmed halife her vechle lâyük ve mahal ve müstehak olmağın imamet-i mezkûra müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlunden teveccüh olunub yedine beraat-ı şerîf-i âlişânım verilmek babında istidâ-yı inayet itmeğın sadır olan fermân-ı âlişâna imtisâlen arz-ı hal ve derkenara nazar olundukda medîne-i Ayntâb'da Basmacızâde es-Seyyid el-Hâc Abdurrahman Efendi nâm sahibü'l-hayrın yerine medîne-i mezbûrada Balıklağımı çarşusunda bostanı derununda ihdâs idilen mektebde eyyâm-ı sayfde edâ-ı salât olunmak üzre bina eylediği mescid-i sayfde ber vech-i meşrûta evlâdiyet üzre yevmi on, akçe vazife ile imam olan Şeyh Osman fevt olub mezbûrun fevtini ve evlâd-ı vâkıfın dahî ber mûcib-i şart vâkıf-ı mutasarrıf olduğunu ve sahib-i arz-ı hâl es-Seyyid Mehmed halife her vechle ehil ve fehhar-ı cemaat olduğu kaza-i mezbûra ahâlîlerinden Asitane-i aliyyede müsâfir olan es-Seyyid Hasan bin el-Hasan ve Seyyid Halil bin Seyyid Mehmed ve es-Seyyid Mehmed bin es-Seyyid Hasan nâm kimesneler alâ tarîki's-şehâde haber vermeleriyle imamet-i mezkûr müteveffâ-yı mezbûr mahlûlunden sahib-i arz-ı hal merkûm es-Seyyid Mehmed'e tevcîh

ve yedine beraat-ı şerîf-i âlişân sadaka ve ihsan buyurulmak ricasına bi'l-fiil Anadolu kadiaskerim mevlânâ Mehmed Said Hayatizâde edâmâllâhu Teala fezayilehu i'lâm etmeğin i'lâmı mûcibince tevcîh olunmak deyû bin yüz doksan beş senesi Cemaziye'l-evvelinde on yedinci günü târîhiyle müverrih ve tashih-i sadır olan fermân-ı âlişânım mûcibince tevcîh ve sadaka idub bu beraat-ı hümayûnu verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm merkûm es-Seyyid Mehmed halife varub zikrolunan mescid-i şerîfde müteveffâyı mezbûrun yerine imam olub hizmet-i lâzimesi mer'î ve müeddî kaldıktan sonra yevmi on, akçe vazifesi alub mutasarrıf olub vâkıfın ruhu ve devamı-ı ömrü ve devletim için duaya müdâvemet göstere, şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılarlar. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ısrîn ve cemaziye'l-evvel, sene hams ve tıs'ın ve mie ve elf.

Makâm-ı Konstantiniye el-Mahruse

Belge: 142/ 94

Bâ hatem Rişvanzâde Kebîr Ömer Paşa mutasarrıf Mar'aş hâlen mîr-i mîrân-ı kirâm

Medîne-i Ayntâb'da seccâde nişân ve şeri'at-ı garra faziletli efendi voyvodası gurretlü Ağa ve kale dizdarı Ağa inhâ olunur ki eyalet-i Mar'aş'da vâkı' kılâ' ve bukâ'nın mühîmmât ve cebhâne ve mâlzemeleri tefassuh ve ma'rifet-i şer'le ketb ve tahrîr ve tarafımıza i'lâm olunub tahsil-i vukuf olunmak kaide-i kadîm ve merâsim-i müstakîm olmağın binaen aleyh medîne-i mezkûrada olan kal'enin dahî top ve tüfenk ve mühîmmât-ı sairelerinin mevcûdların ma'rifet-i şer' ve ma'rifetiniz ve tarafımızdan memura mübâşir ma'rifetiyle ketb ve tahrîr ve kebti sıhhati üzre tarafımıza i'lâm eylemeleriniz babında divan-ı Mar'aş'da işbu buyuruldı-yı şerîf isdâr ile irsâl olunmuşdur. İnşâllâhu Te'âlâ vusûlunde gerekdir ki ber vech-i meşrûh kal'e mezkûrun mühîmmat ve mâlzemelerinin mevcûdların ma'rifet-i şer' ve ma'rifetiniz ve mübâşir ma'rifetiyle ketb ve tahrîr ve sıhhati üzre tarafımıza i'lâm-ı şer'îye ile inhâ ve ifade eylemeğe mezîd sa'y ve ihtimam eyleyüb tehâvün-ü rehâvetden hazer ve müba'âdet ve mûcib-i buyuruldu ile amel ve hareket eyleyesiz deyû fi 16 Şa'bân sene 1195.

Kudevetü'n-nevvâb el-müteşerr'in Ayntâb kazasında nâib-i şer' olan mevlânâ zîde ilmuhu tevkî'i refî' hümâyûna vasıl oluncak mâlum ola ki Ayntâb eyaletinden Hanehîzâde el-Hâc Mustafa nâm kimesne südde-i saâdetime arz-ı hal idub büyük Ayntâb mahallâtından Beğ mahallesi kurbunda mülkiyet üzre mutasarrıf olduğu ma'lûmetü'l-hudûd Beğ bostanı kadîm tarîk-i âm olmayub derununda kimesnenin mürûr eylediğin yok iken bostan mezkûrun cevânib-i erbiasında olan divar harab olduğun ahâlî-i kasabada bazı kesân bostan mezkûrun derununda müceddiden yol peyda ve murûr ubûr ol vechle ba'dî ve mukaddeman lede'l-murafa'a men'îçün cenâb-ı şer'a bâ hüccet-i şer'îye verilmişken mucab olmayub murûr ve ubûr ile bostan-ı mezkûru harab ve ol vechle özür olunduğun bildirmeğin men'i vâkî' olunmak babında emr-i şerîfim rica etmeğin mahallinde şer'le görülmek emrim olmuştur. Buyurdum ki fermân-ı emr-i şerîfim vusûl buldukda bu babda sâdır olan emrim üzre amel dahî mukaddeman bir defa şer'le görülmeyüb fasl olunmayan husûsların tamam hak ve adl üzre mukayyed ve hüccet-i şer'îye nazar idub göresin ilâm olunduğu üzre zikrolunan mahall-i kadimden ahâlînin murûr ve ubûr ide kıldığı tarîk-i âm olmayub fi'l-vâkî' bunun mülkiyet üzre mutasarrıf olduğu bostanı olub tarîk-i âm değil ise mezbûrlar müceddiden yollarından murur ve ubûrları el-murâfa'a men'îçün canib-i şer'den hüccet-i şer'îye verilmesinin yine teaddi iradesinde oldukları vâkî' ise ol babda ber muktezâi şer' kadim ve hüccet-i şer'îyesi mûcibince amel idub vech-i meşruh üzre zarar-ı şer'îsi men'i vâkî' eylesin sen ba'de şer'î şerîfe ve emr-i celîli's-şânıma muhalif kimesneye iş itdirmeyub husûs-u mezbûr için bir dahî emr-i şerîfim isdâr ve ırsâlına muhtaç eylemeyesin. Şöyle bilesin alâmet-i şerîfe itimâd kılasın. Muharreren fi evâsıt şehri Cemâziye'l-evvel, sene hams ve tıs'ın ve mie ve elf.

Makâm-ı Konstantiniye el-Mahruse

Belge: 144/ 96

Fermân-ı şerîf-i âlişânımdır

Erbâb-ı istihkâkdan işbu râfî-i tevkî' refî'iş-şân-ı hâkânî kudvetü'l-emâsil ve'l-akrân Seyyid Mehmed Halife zîde kadruhu divân-ı hümâyûnuma arz-ı hâl idub Ayntâb'da vâki' Tahtalu Cami-i şerîfî vakfının vazife-i muayyene ile mütevellisi olan eş-Şeyh İsmâil ibn Mustafa fevt olub tevliyet-i mezbûra mahlûl olmağla mahlûlunden kendüye tevcîh ve yedine beraat-ı alışanım verilmek ricasına istidâye-i inâyet itmeğin mûcibince tevcîh olunmak üzre a'lemi'l-ulemâi'l-müteşerri'în efzalü'l-füzelâi'l-müteverri'în bi'l-fi'il şeyhü'l-İslam mevlânâ Mehmed Şerîf Edâmâllâhu Te'âlâ fezâyilehu işaret etmekle işareti mûcibince tevcîh olunmak fermânım olunmağın hakkında mezid inayet-i padişâhânem zuhura getürüb bin yüz doksan beş senesi Sâferi'l-haram'ın yirminci günü târîhiyle müverrih verilen emr-i hümâyunum mûcibince bu beraat-ı hümâyunu verdim ve buyurdum ki mûmî ileyh es-Seyyid Mehmed Halife varub müteveffâ-yı mezbûr yerine vakf-ı mezbûr mütevellisi olub edâ-ı hizmet eyledikten sonra bundan evvel vazife-i muayyene ile müteveli olub ne vechle mutasarrıf ola kılınmışlar ise mûmî ileyh dahî ol vechle vazife-i muayyenesin evkaf-ı mezkûr mahsulunden alub mutasarrıf ola ol babda tevliyeti umûruna âhardan hiç ferd mâni' ve ferahim ? olmayub dahîl ve taarruz kılmayalar, şöyle bileler, alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fî gurre-i Rebî'i'l-evvel, sene hams ve tıs'în ve mie ve elf.

Makâm-ı Konstantiniye el-Mahruse

Belge: 145/ 98

Bin yüz seksen dördü Zilhicce evâsıtında Ayntâb kazasında Şefiden karyesinde sâkin olub Abdullah bin Mustafa'nın sulbî oğulları Mehmed Ali ve Abdullah nâm eytâm-ı sağırâna Bostancı mahallesinde Monla Ahmed ibn Mustafa'yı, hâlen medîne-i mezbûra nâibi Şa'bânzâde Abdurrahman Efendi vasî nasb idub ve yevmî dörder, akçe nafaka ve kisve behâ takdîr eylediği kayd şod.

SONUÇ

Tezimizde Gaziantep'e ait 131 numaralı şer'îye sicilinin transkripsiyonunu ve değerlendirmesini yaptık. Sicildeki mahkeme kayıtları miladi 1768-1782 yılları arasına aittir. Sicilde karşılaştığımız 145 adet belge üzerinden Gaziantep'in sosyal, kültürel ve ekonomik durumu üzerine inceleme ve değerlendirmelerimiz oldu. Belge numaraları çalışmayı kolaylaştırması için tarafımızdan verilmiştir. Defterin tümü II. Bölüm'de yer alan tabloda sayfa numaraları, tarafımızdan verilmiş belge numaraları, belge türleri, tarih aralıkları ve belge özetleri ile sunulmuştur.

Şer'îye sicilleri, kadıların mahkemede gördükleri her türlü davanın kayda geçirilmesi ile oluşmuştur. Kadılar, vergi tahsili, sefer hazırlıkları, asayişî temin gibi idari işlerde de muhatap alındıkları için bu nevi konuları içeren ferman ve buyruldu veya mürâselelerin de birer nüshası yine bu sicillerde yer alırdı. Tüm bunlar sebebiyle şer'îye sicilleri, tarih araştırmacıları için oldukça kıymetlidir.

Çalışma alanımız olan 131 numaralı sicilde mahkeme kayıtlarının çoğunu miras taksimi ve ona bağlı olarak vasî tayinleri oluşturmaktadır. Miras, İslam Hukuku esaslarına göre paylaştırılmıştır. Ölen kişinin bütün mal varlığı parasal değeri ile hesaplanıp, İslam Hukukunca belirlenmiş oranlara göre varislere dağıtılmıştır. Raftaki fincandan komşu köylerdeki ağaçlara kadar yapılan varlık dökümü bize, sosyal ve kültürel okumalar için zengin veri tabanı oluşturdu. Ev yapıları, içini donatma tarzları, yeme ve giyinme kültürlerine dair bulgularımız oldu. Evlerin mutlaka avlu içinde olduğunu ve içinde su kuyusu ya da su havuzu barındırdığını gördük. Avluları mahremiyet inancının, suyu ibadet merkezli medeniyetin tezahürü olarak okuduk. Ev eşyalarındaki zenginliğin, kap-kaçaktaki bolluk ve çeşitliliğin de Antep halkının -131 numaralı defter bağlamında- çağını yaşayan refah bir hayat düzeyine işaret ettiğini düşündük. Fagfuri fincanlar, Acem, Maraş, Şam, Halep işi kumaş ve kıyafetler Antep'in dışa dönük yüzünü ve ticaret yolları üstündeki konumunu göstermektedir. Aynı şekilde "Attar, Bezzaz, Haffaf, Serrac, Neccar vb." gibi meslek lakaplı isimlerin çokça bulunmasını Gaziantep'in yukarıda zikredilen tarihler içinde hareketli bir şehir olduğu şeklinde değerlendirdik. Alacak-verecek ve satış akitlerini konu edinen kayıtlar da bu hareketliliğe işaret etmektedir.

Vakfetme ve bir vakıfta hizmet alma maksatlı açılan davaların görece çokluğu, dönemin Gaziantep'inde sosyal hizmet ayağının güçlü olduğunu göstermektedir. Vakıf bir sadaka-yı câriyedir ve vakfeden bunu dini duygularıyla vakfetmiştir. Fakat aynı zamanda vakıf, mirasçının malından eksiltmedir. Bu yüzden, vakıfların iptali için açılan davalar da defterde yer almaktadır. 11 adet berât türünden belge, halkın vakıfta görev yapmaya olan rağbetini göstermektedir.

131 numaralı şer'ie sicilinde kadın beklediğimizden daha çok varlık göstermiştir. Vasî tayinlerinin yarısından fazlası anne ya da anne tarafından akrabalara verilmiş, kadınlar çok sayıda satış akdinin tarafı olmuş ve vakfetme işleminde bulunmuşlardır. Bizim için ilginç olan bir diğer bulgu da ailelerin iki eşli olup olmamaları ya da çocuk sayıları bakımından günümüzden farklılık arzetmemeleridir.

Osmanlı Devleti bir İslam devletidir ve mahkemelerinde İslam hukuku yürürlüktedir. Molla Hüsrev'in *Dürer ve Gürer*'i ile İbrahim Halebî'nin *Mültekâ*'sının kadılar için başvuru kitabı olduğunu gördük.

Vergi tahsilinde ise, 18. yy. Osmanlı Devlet'inin çoğu bölgelerinde olduğu gibi Gaziantep'te de kısmi zorluklar yaşanmıştır. Defterde Maraş valisi haziresine, imdad-ı hazariye ve cizye vergisi olarak üç tür vergiye rastladık. Cizye vergisi talebi son derece olağan bir şekilde Antep'ta zimmi varlığına işaretler. Defterimizin ilk belgesi cizye evrakını beyandır ki fakir, orta ve zengin olarak tasnif edilmiştir.

Sicilde eşkıya varlığına karşı halkı uyanık olmaya davet eden buyruklar yer alsa da belgeler içinde Antep'in emniyeti hakkında olumsuz kanaatlar geliştireceğimiz davalara rastlamadık.

Elbette tek bir şer'ie sicili, bir yerleşim yerinin sosyal-kültürel dokusu ve ekonomik yapısı üzerine genel geçer tespitler yapabilmek için yeterli değildir. Fakat biz, bu çalışmamızda şer'ie sicillerinin, tarihe ait sosyal, kültürel ve iktisadi okumalar için ne kadar önemli ve kullanışlı olduğuna bizzat şahit olduk. Gaziantep şer'ie sicilleri üzerine bir çok çalışma yapılmıştır. Siciller üzerine yapılacak karşılaştırmalı bir okuma, tarihteki Antep silüetinin daha da netleşmesini sağlayacaktır.

EKLER

KAYNAKÇA

Arşivler

ÖZLÜ, Zeynel, **Gaziantep'in 120 numaralı Şer'iyе Sicili (Transkripsiyon ve Değerlendirme)**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, SBE, 1999.

YILDIRIM, Fuat, **108 Numaralı Gaziantep Şer'iyе Sicili H. 1164-1165 (M. 1750-1752)**, Elazığ: Fırat Üniversitesi SBE. Tarih Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 1995.

YILDIRIM, M. Ali, **152 Numaralı (H. 1302-1303/ M. 1884-1885) Ayıntab Şer'iyе Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi**, Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi SBE. Tarih Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2006.

YILMAZ, Ahmet, **19. Yüzyılın İlk Çeyreğinde Şer'iyе Sicilleri ve Tereke Defterlerine Göre Medine-i Ayntab'ın İktisadi ve İctimai Durumu**, Ankara: Gazi Üniversitesi SBE. Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 1997.

Kitaplar

AKGÜNDÜZ, Ahmed, **Osmanlı Kanunnameleri ve Hukukî Tahlilleri**, c. I, İstanbul: FEY Vakfı, 1990.

_____, **Şer'iyе Sicilleri Mahiyeti, Toplu Katalogu ve Seçme Hükümler**, c. I, İstanbul: Türk Dünyası Araştırmalar Vakfı, 1988

ASLAN, Nâsi, **İslam Yargılama Hukukunda "Şühûdü'l-Hal"**, İstanbul: Beyan Yayınları, 1999.

BALTACI, Cahit, "Şer'iyе Sicillerinin Tarihsel ve Kültürel Önemi", **Osmanlı Arşivleri ve Osmanlı Araştırmaları Sempozyumu**, İstanbul: Türk-Arap İlişkileri İnceleme Vakfı, 1985, s. 127-132.

- BAYRAKTAR, Hilmi, "XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Antep'in İdari Yapısı ve İktisadi Durumu", **Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu, (22 Ekim 1999)**, edt. Yusuf Küçükdağ, Baskı: Gaziantep Valiliği, 1999, s. 83-96.
- CANBAKAL, Hülya, "XVIII. Yüzyılda Teseyyüd ve Ayntab Sadâtı", **Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu, (22 Ekim 1999)**, edt. Yusuf Küçükdağ, Baskı: Gaziantep Valiliği, 1999, s. 77-81.
- DAĞLI, Yücel ve Cumhure Üçer, **Tarih Çevirme Kılavuzu**, c. IV, Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1997.
- DARLING, Linda T., "Kamu maliyesi: Osmanlı Merkezi Yönetiminin Rolü", **Türkiye Tarihi (1603-1839)**, I. Basım, İstanbul: Kitap Yayınevi, 2011, s. 153-168.
- ERTAŞ, Mehmet Yaşar, "18. ve 19. Yüzyılda Osmanlı Taşrasında Yasadışılık: Yerel İdarecilerle Eşkıya İlişkileri", **Osmanlı'dan Günümüze Eşkıyalık ve Terör**, Samsun: Etüt Yayınları, 2009.
- FAROQHİ, Suraya N., **Osmanlı Tarihi Nasıl İncelenir**, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 1999.
- _____ "Dokuma İmalatında Gerileyişler ve Canlanışlar", **Türkiye Tarihi (1603-1839)**, I. Basım, İstanbul: Kitap Yayınevi, 2011, s. 419-440.
- FINDLEY, Carter Vaughn, "Siyasi Kültür ve Büyük Haneler", **Türkiye Tarihi (1603-1839)**, I. Basım, İstanbul: Kitap Yayınevi, 2011, s. 89-107.
- GENÇ, Mehmet, **Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Ekonomi**, 7. Basım, İstanbul: Ötüken Neşriyat, 2010.
- GÖKHAN, İlyas, "Gaziantep ve Yöresinin Osmanlı Hakimiyetine Geçmesi", **Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu, (22 Ekim 1999)**, edt. Yusuf Küçükdağ, Baskı: Gaziantep Valiliği, 1999, s. 59-65.

- GÖYÜNÇ, Nejat, "Gaziantep Tarihi ile İlgili Bazı Notlar", **Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu**, (22 Ekim 1999) edt. Yusuf Küçükdağ, Baskı: Gaziantep Valiliği, 1999, s. 45-47.
- GÜZELBEY, Cemil Cahit ve Hulûsi YETKİN, **Gaziantep Şer'î Mahkeme Sicillerinden Örnekler**, Gaziantep: Yeni Matbaa, 1970.
- İBN'ÜL-ESİR, Ebu'l-Hasen Ali bin Muhammed bin Ebi'l-Kerem, **el-Kamil fi't-Tarih**, thk. Seyyid Muhammed es-Senârî, c. II, Kahire: Daru'l-Hadis, 2010.
- İNALCIK, Halil, **Osmanlı'da Devellet, Hukuk, Adalet**, İstanbul: Eren Yayıncılık, 2000.
- KAZICI, Ziya, **İslam Medeniyeti ve Müesseseleri Tarihi**, 8. Baskı, İstanbul: İfav yayınları, 2010.
- KHOURY, Dina Rızık, "Osmanlı İmparatorluğunda Merkez ile Taşradaki Güç Sahipleri Arasındaki İlişkiler: Bir Tarih Yazımı Çözümlemesi", **Türkiye Tarihi (1603-1839)**, I. Basım, İstanbul: Kitap Yayınevi, 2011, s. 171-193.
- KURT, Yılmaz ve Muhammet CEYLAN, *Osmanlı Paleografyası ve Osmanlı Diplomatikası*, I. Basım, Ankara: Akçağ, 2012.
- KÜTÜKOĞLU, Mübahat S., **Osmanlı Belgelerinin Dili**, II. Baskı, İstanbul: Kubbealtı Neşriyat, 1998.
- ÖZKAYA, Yücel, **XVIII. Yüzyılda Osmanlı Kurumları ve Osmanlı Toplum Yaşantısı**, I. Baskı, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1985.
- PAKALIN, Mehmet Zeki, **Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1983.
- PAMUK, Şevket, **Osmanlı İmparatorluğu'nda Paranın Tarihi**, III. Baskı, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2003.
- PEIRCE, Leslie, **Ahlak Oyunları**, I. Basım. İstanbul: Tarih Vakfı, 2005.
- SÖZEN Metin, Cengiz ERUZUN, **Anadolu'da Ev ve İnsan**, Emlak Bankası, 1992.

TABAKOĞLU, Ahmet, **Gerileme Dönemine Girerken Osmanlı Maliyesi**, İstanbul: Dergah Yayınları, 1985.

UĞURLUER, Murat, **Gaziantep Mutfak Kültüründe Bakır**, Gaziantep: 2002

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, **Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilâtı**, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1984.

Ansiklopediler

AYDIN, M. Akif, "Osmanlı Devletinde Mahkeme", **DİA**. c. XXVII, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı, 2003.

ÖZDEĞER, Hüseyin, "Gaziantep", **DİA**. c. XIII, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı, 2003.

ÖZTÜRK, Sait, "Kassam", **DİA**. c. XXIV, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı, 2003.

Sözlükler

DEVELLİOĞLU, Ferit, **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat**, 28. Baskı, Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları, 2011.

REDHAUSE, Sir James W., **Turkish and English Lexion**, 4. Baskı, İstanbul: Çağrı Yayınları, 2011.

TÜRKÇE SÖZLÜK, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 1988.

İnternet

Gaziantep Köyleri, Gaziantep27.tr.gg. 29.06.2013.